

**ПЛАН**  
**науково-методичної роботи**  
**КВНЗ «Харківська академія**  
**неперервної освіти»**  
**на 2019 рік**

## Зміст

<b>Модуль I Інформаційно-методичний</b>	
1. Графік проведення індивідуальних консультацій методичними працівниками КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	7
2. Перелік Шкіл педагогічних працівників	17
3. Перелік педагогічних майстерень педагогічних працівників	19
4. Перелік педагогічних творчих клубів (ПТК) педагогічних працівників	21
5. Перелік тимчасових творчих колективів (ТТК) педагогічних працівників	21
6. Перелік методичних марафонів для педагогічних працівників	23
7. Перелік методичних кластерів	24
8. Перелік стартапів	25
<b>Модуль II Організаційно-методичний</b>	
9. Міжнародні та Всеукраїнські науково-методичні заходи	27
10. Основні обласні науково-методичні заходи з педагогічними працівниками	29
11. Обласні масові заходи з учнями	32
<b>Модуль III Науково-методичний</b>	
12. Тематичні науково-методичні заходи для різних категорій педагогічних працівників	37
13. Адресна методична допомога педагогічним працівникам	51
14. План проведення моніторингових досліджень якості освіти у 2019 році	84
15. Дослідно-експериментальна діяльність всеукраїнського та регіонального рівнів у закладах освіти Харківської області	85
15.1. Всеукраїнський рівень	85

15.2. Регіональний рівень	90
16. Програми роботи Шкіл педагогічних працівників	94
16.1. Школа молодого методиста, завідувача районного (міського, ОТГ) методичного кабінету (центру)	94
16.2. Школа молодого директора закладу загальної середньої освіти	98
16.3. Школа директора опорного закладу загальної середньої освіти	102
16.4. Школа молодого заступника директора з навчально-виховної роботи закладу загальної середньої освіти	107
16.5. Школа молодого заступника директора з виховної роботи закладу загальної середньої освіти	112
16.6. Школа молодого керівника закладу дошкільної освіти	116
16.7. Школа управління інклюзивним закладом освіти	122
16.8. Школа молодого методиста закладу позашкільної освіти «Сучасний вектор розвитку професійної компетентності методиста закладу позашкільної освіти»	128
16.9. Школа молодого фахівця – учителя основ здоров'я	130
16.10. Школа педагога-новатора «Створення Інтернет-спільноти вчителів географії»	132
16.11. Відкрита школа «Інклюзивна освіта» (у формі вебінарів)	135
16.12. Школа моніторингу якості дошкільної освіти	138
16.13. Школа моніторингу якості загальної середньої освіти	138
16.14. Школа молодого фахівця психологічної служби	143
16.15. Школа-майстерня за програмою виховних заходів із питань протидії торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція»	146
16.16. Школа бібліотекознавця	148
17. Програми роботи педагогічних майстерень педагогічних працівників	150
17.1. Педагогічна майстерня «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання» для вчителів української мови та літератури	150

17.2. Педагогічна майстерня «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання» для вчителів математики	153
17.3. Педагогічна майстерня «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання» для вчителів історії	156
17.4. Педагогічна майстерня «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання» для вчителів англійської мови	159
17.5. Педагогічна майстерня «Індивідуальний підхід до навчання при підготовці до зовнішнього незалежного оцінювання»	162
17.6. Педагогічна майстерня «Використання арт-методів за напрямками практичної діяльності»	164
17.7. Педагогічна майстерня «Підвищення якості консультативного напрямку діяльності практичного психолога закладу загальної середньої освіти»	166
17.8. Педагогічна майстерня «Упровадження STEM (STREAM)-технологій в освітній процес закладу позашкільної освіти»	169
18. Програми роботи педагогічних творчих клубів педагогічних працівників (ПТК)	171
18.1. ПТК «Здоров'язбережувальна технологія «Навчання у русі» в системі оздоровчо-виховної роботи закладів загальної середньої освіти»	171
19. Програми роботи тимчасових творчих колективів педагогічних працівників (ТТК)	175
19.1. ТТК «Форми та методи організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво»	175
19.2. ТТК «Реалізація нових навчальних програм предметів «Трудове навчання» і «Технології» в умовах Нової української школи»	178
19.3. ТТК «Формування ключових компетентностей учнів на уроках предмета «Захист Вітчизни» та в позаурочний час»	182
19.4. ТТК «Інтегрований підхід у навчанні молодших школярів»	186
19.5. ТТК «Базові навички медіатора служби порозуміння закладу освіти. Ефективне вирішення конфліктів мирним шляхом»	191
19.6. ТТК «Навчання і виховання здобувачів дошкільної та початкової освіти через природовідповідну (ноосферну) освіту й екологічну безпеку»	194
19.7. ТТК «Розвиток інноваційних ідей Нової української школи в умовах наступності між дошкільною та початковою освітою: дослідження, методичний супровід»	200
20. Програми методичних марафонів	204
20.1. Методичний марафон «Нова українська школа: виховання на цінностях»	204
20.2. Методичний марафон «Інклюзивна освіта: крокуємо разом»	207

21. Програми роботи методичних кластерів	211
21.1. Методичний кластер «Інтегроване навчання – пазл Нової української школи»	211
21.2. Методичний кластер «Інтеграція змістових ліній предмета «Основи здоров'я» з іншими навчальними предметами та проектною діяльністю»	214
21.3. Методичний міні-кластер «Пілотуємо Державний стандарт початкової освіти»	217
22. Програми стартапів	220
22.1. Стартап «STEM-освіта Харківщини»	220
22.2. Стартап «Інклюзивна технологія «Коло друзів»	223
<b>IV. Участь КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» в освітніх проектах у 2019 році</b>	227
1. Участь КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» в Міжнародних програмах і проектах у 2019 році	227
2. Регіональні освітні проекти	234
3. Регіональний освітній проект «Модернізація змісту та форм підготовки учнів до зовнішнього незалежного оцінювання в закладах загальної середньої освіти»	235
<b>V. План підготовки науково-методичних видань і рекомендацій</b>	240

# **Модуль І**

**Інформаційно-методичний**

**1. Графік**  
**проведення індивідуальних консультацій методичними працівниками**  
**КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»**

№ з/п	День проведення	Час проведення	Консультант, електронна адреса	Структурний підрозділ	Категорія учасників	Місце проведення	Відповідальний
1.	<b>Перший понеділок місяця</b>	9.00-17.00	Носенко Володимир Вікторович, завідувач, kharkiv20@ukr.net	Центр практичної психології, соціальної роботи та формування здорового способу життя	Методисти (М, ОТГ)МК(Ц) із психологічної служби, керівники та методисти Центрів практичної психології і соціальної роботи	Каб. 19	Вольянська С.Є.
2.		9.00-17.00	Берзіня Оксана Олександрівна, методист, kharkiv20@ukr.net	Центр практичної психології, соціальної роботи та формування здорового способу життя	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які здійснюють організаційно- методичний супровід упровадження здоров'язбережувальних технологій; заступники директорів закладів загальної середньої освіти з виховної роботи; керівники МО вчителів основ здоров'я, учителі основ здоров'я	Каб. 19	Носенко В.В.
3.		9.00-17.00	Кротова Ірина Василівна, завідувач, center_ekspert@ukr.net	Центр методичної та аналітичної роботи	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які здійснюють організаційно- методичний супровід роботи з обдарованою учнівською молоддю	Каб. 23	Вольянська С.Є.

№ з/п	День проведення	Час проведення	Консультант, електронна адреса	Структурний підрозділ	Категорія учасників	Місце проведення	Відповідальний
4.	<b>Другий понеділок місяця</b>	9.00-17.00	Сіваченко Інеса Геннадіївна, методист, nova_gromada@ukr.net	Центр громадянського виховання	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які супроводжують виховну роботу, керівники МО класних керівників, заступники директорів закладів загальної середньої освіти з виховної роботи, класні керівники	Каб. 15	Остапенко А.С.
5.		9.00-17.00	Лященко Віра Михайлівна, завідувач, orc_hano@ukr.net	Ресурсний центр з підтримки інклюзивної освіти	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц) з інклюзивної освіти, директори та педагогічні працівники ІРЦ, педагогічні працівники закладів дошкільної освіти з інклюзивною формою навчання	Каб. 18	Вольянська С.Є.
6.		9.00-17.00	Колісник Олена Валентинівна, методист, orc_hano@ukr.net	Ресурсний центр з підтримки інклюзивної освіти	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц) з інклюзивної освіти, директори та педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання	Каб. 18	Лященко В.М.
7.	<b>Третій понеділок місяця</b>	9.00-17.00	Гребенюк Наталія Олександрівна, методист, kharkiv20@ukr.net	Центр практичної психології, соціальної	Керівники МО соціальних педагогів	Каб. 19	Носенко В.В.



№ з/п	День проведення	Час проведення	Консультант, електронна адреса	Структурний підрозділ	Категорія учасників	Місце проведення	Відповідальний
8.			Разводова Тетяна Олександрівна, методист, kharkiv20@ukr.net	роботи та формування здорового способу життя	Керівники МО практичних психологів закладів дошкільної освіти, практичні психологи закладів передвищої освіти	Каб. 19	Носенко В.В.
9.	<b>Четвертий понеділок місяця</b>	9.00-17.00	Посмітна Юлія Анатоліївна, завідувач, ciro-hano@ukr.net	Центр інноваційного розвитку освіти	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц) з позашкільної освіти; директори, заступники директорів, методисти закладів позашкільної освіти	Каб. 4	Вольянська С.Є.
10.		9.00-17.00	Кліменко Галина Василівна, методист, ciro-hano@ukr.net	Центр інноваційного розвитку освіти	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), директори та заступники директорів експериментальних закладів освіти	Каб. 4	Посмітна Ю.А.
11.		9.00-16.00	Галушко Наталя Анатоліївна, методист, ciro-hano@ukr.net	Центр інноваційного розвитку освіти	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які здійснюють організаційно-методичний супровід конкурсу «Учитель року», педагогічні працівники	Каб. 4	Посмітна Ю.А.
12.		9.00-17.00	Замазій Юлія Олександрівна, методист, kharkiv20@ukr.net	Центр практичної психології, соціальної роботи та формування здорового способу життя	Працівники психологічної служби спеціальних, санаторних і реабілітаційних закладів освіти, молоді фахівці психологічної служби	Каб. 19	Носенко В.В.

№ з/п	День проведення	Час проведення	Консультант, електронна адреса	Структурний підрозділ	Категорія учасників	Місце проведення	Відповідальний
13.	<b>Перший вівторок місяця</b>	9.00-17.00	Остапенко Алла Сергіївна, завідувач, nova_gromada@ukr.net	Центр громадянського виховання	Спеціалісти МОУО, методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які супроводжують дошкільну освіту; керівники МО педагогічних працівників, педагогічні працівники закладів дошкільної освіти	Каб. 15	Вольянська С.Є.
14.		9.00-17.00	Капустіна Наталія Олександрівна, методист, nova_gromada@ukr.net	Центр громадянського виховання	Спеціалісти МОУО, методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які супроводжують дошкільну освіту; керівники МО педагогічних працівників, педагогічні працівники закладів дошкільної освіти	Каб. 15	Остапенко А.С.
15.		9.00-17.00	Прасол Ірина Олександрівна, методист, nova_gromada@ukr.net	Центр громадянського виховання	Методисти Р(М, ЛТГ)МК(Ц), керівники МО вчителів початкових класів, учителі початкових класів	Каб. 15	Остапенко А.С.
16.	<b>Другий вівторок місяця</b>	9.00-17.00	Булгакова Вікторія Георгіївна, методист, center_ekspert@ukr.net	Центр методичної та аналітичної роботи	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), керівники МО вчителів іноземних мов (німецької, французької, іспанської), учителі іноземних мов (німецької, французької, іспанської, мови іврит)	Каб. 14	Кротова І.В.

№ з/п	День проведення	Час проведення	Консультант, електронна адреса	Структурний підрозділ	Категорія учасників	Місце проведення	Відповідальний
17.		9.00-17.00	Клімова Світлана Василівна, методист, center_ekspert@ukr.net	Центр методичної та аналітичної роботи	Методисти Р (М, ОТГ)МК(Ц), керівники МО вчителів української мови та літератури, учителі української літератури	Каб. 14	Кротова І.В.
18.		9.00-17.00	Моліна Ольга Олександрівна, методист, center_ekspert@ukr.net	Центр методичної та аналітичної роботи	Методисти Р(М,ОТГ)МК(Ц), керівники МО вчителів англійської мови, учителі англійської мови	Каб. 23	Кротова І.В.
19.	<b>Третій вівторок місяця</b>	9.00-17.00	Косенко Катерина Олегівна, методист, center_ekspert@ukr.net	Центр методичної та аналітичної роботи	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), керівники МО вчителів предметів художньо-естетичного циклу, учителі предметів художньо-естетичного циклу; методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), керівники МО вчителів російської мови та зарубіжної літератури, учителі російської мови та зарубіжної літератури	Каб. 23	Кротова І.В.
20.		9.00-17.00	Вербенко Сергій Борисович, методист, nova_gromada@ukr.net	Центр громадянського виховання	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), керівники МО вчителів предмета «Захист Вітчизни», учителі предмета «Захист Вітчизни», методисти	Каб. 15	Остапенко А.С.

№ з/п	День проведення	Час проведення	Консультант, електронна адреса	Структурний підрозділ	Категорія учасників	Місце проведення	Відповідальний
					Р(М, ОТГ)МК(Ц), керівники МО вчителів трудового навчання, технології та креслення, учителі трудового навчання, технології та креслення		
21.	<b>Четвертий вівторок місяця</b>	9.00-17.00	Волкова Ірина Василівна, методист, nova_gromada@ukr.net	Центр громадянського виховання	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), керівники МО вчителів фізичної культури, учителі фізичної культури	Каб. 15	Остапенко А.С.
22.		9.00-16.00	Владімірова Катерина Миколаївна, методист, ciro-hano@ukr.net	Центр інноваційного розвитку освіти	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які здійснюють супровід упровадження ЕПД та інновацій	Каб. 4	Посмітна Ю.А.
23.	<b>Перша середа місяця</b>	9.00-17.00	Федченко Світлана Геннадіївна, методист, center_ekspert@ukr.net	Центр методичної та аналітичної роботи	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), керівники МО вчителів фізики та астрономії, учителі фізики та астрономії	Каб. 14	Кротова І.В.
24.		9.00-17.00	Будна Світлана Миколаївна, методист, center_ekspert@ukr.net	Центр методичної та аналітичної роботи	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), керівники МО вчителів математики, учителі математики	Каб. 23	Кротова І.В.

№ з/п	День проведення	Час проведення	Консультант, електронна адреса	Структурний підрозділ	Категорія учасників	Місце проведення	Відповідальний
25.		9.00-17.00	Старченко Людмила Миколаївна, методист, center_ekspert@ukr.net	Центр методичної та аналітичної роботи	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), керівники МО вчителів інформатики, учителі інформатики; методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц) із питань ведення ІСУО та репозитарію	Каб. 4	Кротова І.В.
26.	Друга середа місяця	9.00-17.00	Капустін Ігор Вячеславович, завідувач, center_monitor@ukr.net	Центр моніторингу якості освіти	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які відповідають за проведення моніторингових досліджень у районі (місті, ОТГ), керівники навчальних закладів	Каб. 20	Вольянська С.Є.
27.			Голтяй Тетяна Миколаївна, методист, center_monitor@ukr.net				
28.			Вербенко Аза Залатінцківна, методист, center_monitor@ukr.net				Капустін І.В.
29.			Рудакова Олена Сергіївна, методист, center_monitor@ukr.net				
28.			Ворфлік Людмила Віталіївна, завідувач, kvnz.hano@gmail.com				
29.	Латишева Тетяна Володимирівна, методист, kvnz.hano@gmail.com	Ворфлік Л.В.					

№ з/п	День проведення	Час проведення	Консультант, електронна адреса	Структурний підрозділ	Категорія учасників	Місце проведення	Відповідальний
30.	<b>Третя серета місяця</b>	9.00-17.00	Сідорчук Валентина Павлівна, заступник завідувача, center_ekspert@ukr.net	Центр методичної та аналітичної роботи	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), керівники МО вчителів правознавства, учителі правознавства	Каб. 14	Кротова І.В.
		9.00-17.00	Бабіч Денис Андрійович, методист, center_ekspert@ukr.net	Центр методичної та аналітичної роботи	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), керівники МО вчителів історії, учителі історії;	Каб. 14	Кротова І.В.
		9.00-17.00	Румянцева-Лахтіна Оксана Олександрівна, методист, center_ekspert@ukr.net	Центр методичної та аналітичної роботи	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), керівники МО вчителів української мови та літератури, учителі української мови	Каб. 14	Кротова І.В.
31.		9.00-17.00	Саввіч Олександр Миколайович, методист, center_ekspert@ukr.net	Центр методичної та аналітичної роботи	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), керівники МО вчителів географії, учителі географії	Каб. 23	Кротова І.В.
32.		9.00-17.00	Носик Наталя Дмитрівна, методист, center_ekspert@ukr.net	Центр методичної та аналітичної роботи	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), керівники МО вчителів економіки, учителі економіки	Каб. 23	Кротова І.В.
33.	<b>Четверта серета місяця</b>	9.00-17.00	Жеребкіна Зоя Геннадіївна, завідувач, kvnz.hano@gmail.com	Бібліотека	Керівники МО шкільних бібліотекарів, шкільні бібліотекарі	Каб. 32 а	Вольянська С.Є.

<b>№ з/п</b>	<b>День проведення</b>	<b>Час проведення</b>	<b>Консультант, електронна адреса</b>	<b>Структурний підрозділ</b>	<b>Категорія учасників</b>	<b>Місце проведення</b>	<b>Відповідальний</b>
34.	<b>Перший четвер місяця</b>	9.00-17.00	Большукіна Аліна Вячеславівна, завідувач, lanz-omnibo@ukr.net	Центр організаційно-методичної роботи з керівними кадрами	Завідувачі, методисти Р(М,ОТГ)МК(Ц)	Каб. 26	Вольянська С.Є.
35.		9.00-17.00	Сировацька Людмила Опанасівна, методист, lanz-omnibo@ukr.net	Центр організаційно-методичної роботи з керівними кадрами	Заступники директорів закладів освіти інтернатного типу обласного підпорядкування	Каб. 26	Большукіна А.В.
36.	<b>Другий четвер місяця</b>	9.00-17.00	Єжелей Віктор Миколайович, заступник завідувача, lanz-omnibo@ukr.net	Центр організаційно-методичної роботи з керівними кадрами	Новопризначені директори та заступники директорів закладів загальної середньої освіти	Каб. 26	Большукіна А.В.
37.	<b>Третій четвер місяця</b>	9.00-17.00	Папернова Тетяна Валеріївна, завідувач, nv.kvnz.hano@gmail.com	Центр професійного розвитку працівників освіти	Педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти	вул. Світла, 41	Мельник С.А.
38.		9.00-17.00	Прошай Марія Вікторівна, методист, lanz-omnibo@ukr.net	Центр організаційно-методичної роботи з керівними кадрами	Методисти Р(М,ОТГ)МК(Ц), які здійснюють організаційно-методичний супровід атестації педагогічних і керівних кадрів, педагогічні працівники	Каб. 26	Большукіна А.В.

<b>№ з/п</b>	<b>День проведення</b>	<b>Час проведення</b>	<b>Консультант, електронна адреса</b>	<b>Структурний підрозділ</b>	<b>Категорія учасників</b>	<b>Місце проведення</b>	<b>Відповідальний</b>
39.	<b>Четвертий четвер місяця</b>	9.00-17.00	Зайцева Оксана Анатоліївна, методист, center_ekspert@ukr.net	Центр методичної та аналітичної роботи	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), керівники МО вчителів біології, екології та природознавства, учителі біології, екології та природознавства	Каб. 23	Кротова І.В.
40.		9.00-17.00	Лелеко Валентина Георгіївна, методист, center_ekspert@ukr.net	Центр методичної та аналітичної роботи	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), керівники МО вчителів хімії, учителі хімії	Каб. 23	Кротова І.В.



## 2. Перелік Шкіл педагогічних працівників

№ з/п	Тема роботи Школи	Учасники	Терміни роботи	Терміни проведення заходів у 2019 році	Керівники Школи
1.	Школа новопризначеного завідувача та методиста районного (міського, ОТГ) методичного кабінету (центру)	завідувачі, методисти районних (міських, ОТГ) методичних кабінетів (центрів) зі стажем роботи до 1-го року	2018 – 2019 (друга група)	січень лютий березень квітень травень червень жовтень листопад грудень	Большукіна А.В.
2.	Школа молодого директора закладу загальної середньої освіти	директори закладів загальної середньої освіти зі стажем адміністративної роботи до 3-х років	2018 – 2019	січень березень травень листопад	Єжелей В.М. Смирнова М.Є.
3.	Школа директора опорного закладу загальної середньої освіти	директори опорних закладів загальної середньої освіти	2017 – 2019	березень листопад	Єжелей В.М. Смирнова М.Є.
4.	Школа молодого заступника директора з навчально-виховної роботи закладу загальної середньої освіти	заступники директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти зі стажем адміністративної роботи до 3-х років	2018 – 2019	січень лютий квітень жовтень	Єжелей В.М. Смирнова М.Є.
5.	Школа молодого заступника директора з виховної роботи закладу загальної середньої освіти	заступники директорів з виховної роботи закладів загальної середньої освіти зі стажем адміністративної роботи до 3-х років	2018 – 2019	квітень вересень	Вороніна Г.Л. Сіваченко І.Г.

№ з/п	Тема роботи Школи	Учасники	Терміни роботи	Терміни проведення заходів у 2019 році	Керівники Школи
6.	Школа молодого керівника закладу дошкільної освіти	керівники закладів дошкільної освіти зі стажем роботи до 3-х років	2018 – 2019	березень червень жовтень грудень	Остапенко А.С. Коченгіна М.В.
7.	Школа управління інклюзивним закладом освіти	директори, заступники директорів закладів дошкільної та загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання	2018 – 2019	січень квітень червень жовтень грудень	Лященко В.М. Байназарова О.О. Колісник О.В.
8.	Школа молодого методиста закладу позашкільної освіти «Сучасний вектор розвитку професійної компетентності методиста закладу позашкільної освіти»	методисти закладів позашкільної освіти зі стажем роботи до 2-х років	2019	березень травень червень листопад	Посмітна Ю.А. Вороніна Г.Л. Владімірова К.М.
9.	Школа молодого фахівця – учителя основ здоров'я	учителі предмета «Основи здоров'я» зі стажем роботи до 3-х років	2019	лютий квітень вересень листопад	Берзіня О.О. Волкова І.В.
10.	Школа педагога-новатора «Створення Інтернет-спільноти вчителів географії»	учителі географії закладів загальної середньої освіти	2019	травень жовтень грудень	Саввіч О.М. Грінченко О.І.
11.	Відкрита школа «Інклюзивна освіта» (у формі вебінарів)	педагогічні працівники закладів дошкільної та загальної середньої освіти	2017 – 2020	лютий вересень	Лященко В.М. Байназарова О.О. Колісник О.В.
12.	Школа моніторингу якості дошкільної освіти	керівники закладів дошкільної освіти	2019	лютий травень жовтень	Капустін І.В.
13.	Школа моніторингу якості загальної середньої освіти	керівники закладів загальної середньої освіти	2019	березень квітень листопад	Капустін І.В.

<b>№ з/п</b>	<b>Тема роботи Школи</b>	<b>Учасники</b>	<b>Терміни роботи</b>	<b>Терміни проведення заходів у 2019 році</b>	<b>Керівники Школи</b>
14.	Школа молодого фахівця психологічної служби	практичні психологи та соціальні педагоги зі стажем роботи до 3-років	2019 (друга група)	лютий квітень жовтень листопад	Замазій Ю.О. Гніда Т.Б.
15.	Школа-майстерня за програмою виховних заходів із питань протидії торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція»	педагогічні працівники закладів загальної середньої та професійної(професійно-технічної) освіти	2019 (друга група)	січень лютий березень квітень травень червень	Носенко В.В.
16.	Школа бібліотекознавця	молоді методисти з бібліотечних фондів, бібліотекарі закладів загальної середньої освіти зі стажем роботи до 3-х років	2019 (друга група)	лютий квітень жовтень	Ворфлік Л.В. Жеребка З.Г.

### **3. Перелік педагогічних майстерень педагогічних працівників**

<b>№ з/п</b>	<b>Тема роботи педагогічної майстерні</b>	<b>Учасники</b>	<b>Терміни роботи</b>	<b>Терміни проведення заходів у 2019 році</b>	<b>Керівники педагогічної майстерні</b>
1.	Педагогічна майстерня «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання» для вчителів української мови та літератури	учителі української мови та літератури 11-х класів закладів загальної середньої освіти	2017 – 2019	січень – квітень жовтень – грудень	Кротова І.В. Клімова С.В.
2.	Педагогічна майстерня «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання» для вчителів математики	учителі математики 11-х класів закладів загальної середньої освіти	2017 – 2019	січень – квітень жовтень – грудень	Будна С.М.

№ з/п	Тема роботи педагогічної майстерні	Учасники	Терміни роботи	Терміни проведення заходів у 2019 році	Керівники педагогічної майстерні
3.	Педагогічна майстерня «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання» для вчителів історії	учителі історії 11-х класів закладів загальної середньої освіти	2017 – 2019	січень – квітень жовтень – грудень	Сідорчук В.П.
4.	Педагогічна майстерня «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання» для вчителів англійської мови	учителі англійської мови 11-х класів закладів загальної середньої освіти	2017 – 2019	січень – квітень жовтень – грудень	Моліна О.О.
5.	Педагогічна майстерня «Індивідуальний підхід до навчання при підготовці до зовнішнього незалежного оцінювання»	учителі 11-х класів закладів загальної середньої освіти навчальних предметів, які виносяться на ЗНО – 2019	2018 – 2019	січень лютий березень	Кротова І.В. Сідорчук В.П.
6.	Педагогічна майстерня «Використання арт-методів за напрямками практичної діяльності»	практичні психологи закладів дошкільної освіти	2019 (друга група)	лютий березень квітень травень	Разводова Т.О. Гніда Т.Б.
7.	Педагогічна майстерня «Підвищення якості консультативного напрямку діяльності практичного психолога закладу загальної середньої освіти»	практичні психологи закладів загальної середньої освіти	2019	лютий квітень вересень листопад	Гребенюк Н.О. Гніда Т.Б.
8.	Педагогічна майстерня «Упровадження STEM (STREAM)-технологій в освітній процес закладу позашкільної освіти»	керівники гуртків науково-технічного напрямку та методисти закладів позашкільної освіти	2019	квітень червень жовтень	Посмітна Ю.А. Вороніна Г.Л. Старченко Л.М.

#### 4. Перелік педагогічних творчих клубів педагогічних працівників (ПТК)

№ з/п	Тема роботи ПТК	Учасники	Терміни роботи	Терміни проведення інтерактивних спілкувань у 2019 році	Керівники ПТК
1.	ПТК «Здоров'язбережувальна технологія «Навчання у русі» в системі оздоровчо-виховної роботи закладів загальної середньої освіти»	педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти – учасники дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня за темою «Здоров'язбережувальна технологія «Навчання у русі» в системі оздоровчо-виховної роботи загальноосвітніх навчальних закладів»	2019 – 2020	березень листопад	Волкова І.В. Заліська О.М. Берзіня О.О.

#### 5. Перелік тимчасових творчих колективів педагогічних працівників (ТТК)

№ з/п	Тема роботи ТТК	Учасники	Терміни роботи	Терміни проведення інтерактивних спілкувань у 2019 році	Керівники ТТК
1.	ТТК «Форми та методи організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво»	учителі образотворчого, музичного мистецтва й інтегрованого курсу «Мистецтво» закладів загальної середньої освіти	2019 – 2020	лютий квітень жовтень	Косенко К.О. Чуркіна В.Г.

№ з/п	Тема роботи ТТК	Учасники	Терміни роботи	Терміни проведення інтерактивних спілкувань у 2019 році	Керівники ТТК
2.	ТТК «Реалізація нових навчальних програм предметів «Трудове навчання» і «Технології» в умовах Нової української школи»	учителі предметів «Трудове навчання» та «Технології» закладів загальної середньої освіти	2019 – 2020	березень листопад	Вербенко С.Б. Вороніна Г.Л.
3.	ТТК «Формування ключових компетентностей учнів на уроках предмета «Захист Вітчизни» та в позаурочний час»	учителі предмета «Захист Вітчизни» закладів загальної середньої освіти та спеціалізованих закладів освіти, керівники методичних об'єднань учителів предмета «Захист Вітчизни»	2019 – 2020	березень листопад	Вербенко С.Б. Волкова І.В. Магілін О.В.
4.	ТТК «Інтегрований підхід у навчанні молодших школярів»	учителі початкових класів закладів загальної середньої освіти	2019 – 2020	березень травень вересень жовтень грудень	Прасол І.О. Ротфорт Д.В.
5.	ТТК «Базові навички медіатора служби порозуміння закладу освіти. Вирішення конфліктів мирним шляхом»	практичні психологи закладів загальної середньої освіти	2019	березень травень вересень листопад	Разводова Т.О. Гніда Т.Б.
6.	ТТК «Навчання і виховання здобувачів дошкільної та початкової освіти через природовідповідну (ноосферну) освіту й екологічну безпеку»	учителі закладів загальної середньої освіти, вихователі закладів дошкільної освіти	2019 – 2022	квітень жовтень	Кузнєцова А.Ф. Коченгіна М.В.
7.	ТТК «Розвиток інноваційних ідей Нової української школи в умовах наступності між дошкільною та початковою освітою: дослідження, методичний супровід»	вихователі закладів дошкільної освіти та вчителі початкових класів закладів загальної середньої освіти	2019 – 2020	лютий квітень жовтень грудень	Коченгіна М.В. Заліська О.М. Коваль О.А. Прасол І.О. Капустіна Н.О.

## 6. Перелік методичних марафонів для педагогічних працівників

№ з/п	Тема методичного марафону	Учасники	Терміни роботи	Терміни проведення заходів у 2019 році	Керівники методичного марафону
	Методичний марафон «Нова українська школа: виховання на цінностях»	методисти районних (міських, ОТГ) методичних кабінетів (центрів), керівники, педагогічні працівники закладів загальної середньої та позашкільної освіти, координатори учнівського самоврядування	2019	січень лютий березень березень травень жовтень жовтень листопад грудень	Сіваченко І.Г. Вороніна Г.Л.
	Методичний марафон «Інклюзивна освіта: крокуємо разом»	педагогічні працівники, які навчають та здійснюють супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти	2019	січень лютий березень квітень травень червень вересень жовтень жовтень листопад грудень	Лященко В.М. Байназарова О.О. Колісник О.В.

## 7. Перелік методичних кластерів

№ з/п	Тема методичного кластеру	Учасники	Терміни роботи	Терміни проведення заходів у 2019 році	Керівники методичного кластеру
1.	Методичний кластер «Інтегроване навчання – пазл Нової української школи»	учителі предметів природничого циклу та заступники директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти	2019	січень лютий березень квітень травень вересень жовтень листопад грудень	Саввіч О.М. Каплун С.В. Федченко С.Г. Лелеко В.Г. Зайцева О.А. Грінченко О.І.
2.	Методичний кластер «Інтеграція змістових ліній предмета «Основи здоров'я» з іншими навчальними предметами та проектною діяльністю»	учителі закладів загальної середньої освіти	2019	березень травень вересень жовтень листопад грудень	Берзіня О.О. Волкова І.В.
3.	Методичний міні-кластер «Пілотуємо Державний стандарт початкової освіти»	учителі пілотних класів, заступники директорів із навчально-виховної роботи експериментальних закладів загальної середньої освіти	2019	січень березень червень жовтень	Ротфорт Д.В. Гезей О.М. Прасол І.О.



## 8. Перелік стартапів

<b>№ з/п</b>	<b>Тема стартапу</b>	<b>Учасники</b>	<b>Терміни роботи</b>	<b>Терміни проведення заходів у 2019 році</b>	<b>Керівники стартапу</b>
1.	Стартап «STEM-освіта Харківщини»	учителі-предметники закладів загальної середньої освіти	2019	січень квітень жовтень грудень	Будна С.М. Старченко Л.М. Зайцева О.А.
2.	Стартап «Інклюзивна технологія «Коло друзів»	учителі початкової школи, практичні психологи закладів загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання	2019	лютий квітень травень жовтень листопад	Колісник О.В.

# **Модуль II**

## **Організаційно-методичний**

## 9. Міжнародні та Всеукраїнські науково-методичні заходи

№ з/п	Дата проведення	Тема	Категорія учасників	Місце проведення	Відповідальні
1.	березень	Участь у Десятій міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти»	зклади освіти Харківської області та м. Харкова	м. Київ	Вольянська С.Є. Большукіна А.В.
2.	березень	IV етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з біології	учні закладів загальної середньої освіти регіонів України	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	Вольянська С.Є. Кротова І.В.
3.	квітень	Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція «Розвиток інформаційної компетентності та медіаграмотності керівника Нової української школи в умовах післядипломної педагогічної освіти» <i>(спільно з кафедрою публічного адміністрування та менеджменту освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України, у межах Українського відкритого університету післядипломної освіти)</i>		КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	Мельник С.А. Смирнова М.Є. Дегтярьова Г.А. Хворостенко І.І.
4.	квітень	Всеукраїнська методична палітра для вчителів-філологів «Нова українська школа – від ідей до впровадження»	учасники науково-педагогічного проекту «Філологічний Олімп»	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	Кротова І.В. Дегтярьова Г.А.
5.	травень	Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція «Оноре де Бальзак і світова культура», присвячена 220-річчю від дня народження Оноре де Бальзака	методисти, викладачі обласних закладів післядипломної педагогічної та вищої освіти, учителі закладів загальної середньої освіти	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	Дегтярьова Г.А. Кротова І.В.

<b>№ з/п</b>	<b>Дата проведення</b>	<b>Тема</b>	<b>Категорія учасників</b>	<b>Місце проведення</b>	<b>Відповідальні</b>
6.	вересень	Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція «Іван Котляревський: сучасні контексти», присвячена 250-річчю від дня народження І.П. Котляревського	методисти, викладачі обласних закладів післядипломної педагогічної та вищої освіти, учителі закладів загальної середньої освіти	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	Дегтярьова Г.А. Кротова І.В.
7.	жовтень	Всеукраїнський науково-практичний семінар «Оновлення методичної роботи в регіоні в умовах впровадження Нової української школи» (спільно з Державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти»)	проректори з науково-методичної роботи обласних закладів післядипломної педагогічної освіти	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	Вольянська С.Є. Большукіна А.В. керівники методичних структур
8.	жовтень	Участь у Одинадцятій Міжнародній виставці «Інноватика в сучасній освіті»	заклади освіти Харківської області та м. Харкова	м. Київ	Вольянська С.Є. Большукіна А.В.
9.	жовтень	Фінальний етап XV Всеукраїнського турніру юних економістів	учні закладів загальної середньої освіти регіонів України	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	Вольянська С.Є. Кротова І.В.
10.	листопад	Міжнародна відеоконференція «Наскрізна медіаосвіта: міжнародний досвід, практика, перспективи» (спільно з Академією української преси (м. Київ) та Академією післядипломної освіти (м. Мінськ, Республіка Білорусь)	методисти, викладачі закладів післядипломної педагогічної та вищої освіти, педагогічні працівники закладів дошкільної та загальної середньої освіти	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	Дегтярьова Г.А.

## 10. Основні обласні науково-методичні заходи з педагогічними працівниками

№ з/п	Дата проведення	Тема	Категорія учасників	Місце проведення	Відповідальні
1.	березень  травень  жовтень  грудень	<p><b>Регіональні тематичні онлайн-виставки ефективного педагогічного досвіду «Освіта Харківщини XXI століття»:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>«Нова українська школа: психолого-педагогічний супровід побудови освітньо-професійної траєкторії дитини»</li> <li>«Нова українська школа: формування національної свідомості учнівської молоді на уроках історії»</li> <li>«Нова українська школа: неперервний розвиток фахової компетентності педагога – агента змін у системі методичної роботи»</li> <li>«Нова українська школа: організація навчання предметів природничо-математичного циклу засобами цифрових технологій»</li> </ol>	заклади освіти Харківської області та м. Харкова, районні (міські, ОТГ) методичні кабінети, інформаційно-методичні центри	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Пушкінська, 24	Вольянська С.Є. Посмітна Ю.А.
2.	січень	II етап Всеукраїнського конкурсу авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі» (номінація «Профілактичні програми»)	переможці I (районного, міського, ОТГ) етапу Всеукраїнського конкурсу «Нові технології у новій школі»	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Пушкінська, 24	Вольянська С.Є. Носенко В.В.

<b>№ з/п</b>	<b>Дата проведення</b>	<b>Тема</b>	<b>Категорія учасників</b>	<b>Місце проведення</b>	<b>Відповідальні</b>
3.	січень – лютий	II (регіональний) етап Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2019» (номінації: «Географія», «Французька мова», «Захист Вітчизни», «Основи здоров'я», «Учитель інклюзивного класу»)	переможці I (зонального) етапу Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2019»	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Пушкінська, 24	Вольянська С.Є. Посмітна Ю.А.
4.	січень – червень	I (обласний) етап Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної літератури для позашкільних навчальних закладів системи освіти	педагогічні працівники закладів позашкільної освіти	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Пушкінська, 24	Вольянська С.Є. Посмітна Ю.А.
5.	січень – березень	II (обласний) етап Всеукраїнського конкурсу майстерності педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів «Джерело творчості» у номінації «Керівник гуртка – 2019» за туристсько-краєзнавчим, військово-патріотичним, художньо-естетичним, еколого-натуралістичним та дослідницько-експериментальним напрямками позашкільної освіти	переможці I (районного, міського, ОТГ) етапу Всеукраїнського конкурсу майстерності педагогічних працівників закладів позашкільної освіти «Джерело творчості» у номінації «Керівник гуртка – 2019»	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Пушкінська, 24	Посмітна Ю.А.
6.	березень	Обласний педагогічний тиждень «Фестиваль «добрих практик» освітян Харківщини «Майстри педагогічної справи презентують»	завідувачі Р(М, ОТГ)МК(Ц), керівники Р(М, ОТГ)МО	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Пушкінська, 24 вул. Світла, 41	Вольянська С.Є. Посмітна Ю.А.
7.	березень – квітень	II (обласний) тур обласного конкурсу «Кращий вихователь Харківщини»	переможці I (районного, міського, ОТГ) туру обласного конкурсу «Кращий вихователь Харківщини»	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Пушкінська, 24	Вольянська С.Є. Остапенко А.С.

<b>№ з/п</b>	<b>Дата проведення</b>	<b>Тема</b>	<b>Категорія учасників</b>	<b>Місце проведення</b>	<b>Відповідальні</b>
8.	березень – травень	II (обласний) етап Всеукраїнського конкурсу «Інноваційний урок фізичної культури та урок фізичної культури з елементами футболу»	переможці I (районного, міського, ОТГ) етапу Всеукраїнського конкурсу «Інноваційний урок фізичної культури та урок фізичної культури з елементами футболу»	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Пушкінська, 24	Вольянська С.Є. Остапенко А.С.
9.	квітень	IX Психологічні читання серед практичних психологів та учнів закладів загальної середньої освіти, присвячені актуальним проблемам психологічного супроводу освіти (до Всеукраїнського дня психолога)	працівники психологічної служби та учні старших класів закладів загальної середньої освіти	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Пушкінська, 24	Носенко В.В.
10.	травень	Заходи, присвячені Дню слов'янської писемності та культури	керівники Р(М, ОТГ)МО вчителів зарубіжної літератури, російської мови та літератури, української мови та літератури, учні, педагогічна громадськість області	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Пушкінська, 24	Кротова І.В. Дегтярьова Г.А.
11.	серпень	Обласний педагогічний тиждень «Роль освіти в зростанні інтелектуального, культурного, духовно-морального, економічного потенціалу суспільства та особистості»	керівники МОУО, завідувачі Р(М, ОТГ)МК(Ц), методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), керівники Р(М, ОТГ)МО, керівники закладів освіти	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Пушкінська, 24 вул. Світла, 41	Вольянська С.Є. Большукіна А.В. Посмітна Ю.А. Кротова І.В. Остапенко А.С. Носенко В.В.
12.	вересень	Науково-практична конференція (вебінар), присвячена Всеукраїнському Дню дошкілля	методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які супроводжують дошкільну освіту, педагогічні працівники закладів дошкільної освіти	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Пушкінська, 24	Остапенко А.С.

<b>№ з/п</b>	<b>Дата проведення</b>	<b>Тема</b>	<b>Категорія учасників</b>	<b>Місце проведення</b>	<b>Відповідальні</b>
13.	грудень	Обласний педагогічний тиждень «Упровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти: старт змін в освітньому процесі». Обласна звітно-аналітична методична конференція «Підведення підсумків спільної роботи КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» з Р(М, ОТГ)МК(Ц) у 2019 році»	завідувачі Р(М,ОТГ)МК(Ц), методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), заступники директорів закладів освіти інтернатного типу	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Пушкінська, 24	Вольянська С.Є. Большукіна А.В.

### 11. Обласні масові заходи з учнями

<b>№ з/п</b>	<b>Дата проведення</b>	<b>Тема</b>	<b>Категорія учасників</b>	<b>Місце проведення</b>	<b>Відповідальні</b>
1.	січень	IV (заключний) етап XIX Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика	переможці III етапу Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Світла, 41	Кротова І.В.
2.	січень	III (обласний) етап XVIII Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості «Об'єднаймося ж, брати мої!» за темою «Духовні святині рідного краю» у номінаціях «Література» та «Історія України і державотворення»	переможці II (районного, міського, ОТГ) етапу Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості «Об'єднаймося ж, брати мої!»	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Пушкінська, 24	Кротова І.В. Сидорчук В.П.



<b>№ з/п</b>	<b>Дата проведення</b>	<b>Тема</b>	<b>Категорія учасників</b>	<b>Місце проведення</b>	<b>Відповідальні</b>
3.	січень – лютий	III (обласний) етап Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів	переможці II (районного, міського, ОТГ) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів	заклади вищої та загальної середньої освіти м. Харкова	Вольянська С.Є. Кротова І.В. Остапенко А.С.
4.	січень – квітень	XIX обласний дистанційний фестиваль із комп'ютерної графіки та анімації	учні закладів загальної середньої освіти – учасники фестивалю	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Пушкінська, 24	Кротова І.В.
5.	лютий	IV (заключний) етап IX Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка	переможці III (обласного) етапу Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Світла, 41	Кротова І.В.
6.	лютий	IV тур учнівської олімпіади з інформатики NetOI-2019	учні закладів загальної середньої освіти	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Пушкінська, 24	Кротова І.В.
7.	лютий – березень	Відбірково-тренувальні збори переможців III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів	переможці III (обласного) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів	заклади вищої та загальної середньої освіти м. Харкова	Кротова І.В. Остапенко А.С.
8.	березень	Заходи, присвячені Шевченківському дню в Україні	учителі та учні закладів загальної середньої освіти	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Пушкінська, 24	Кротова І.В.
9.	квітень – травень	II (регіональний) етап Всеукраїнського фестивалю-конкурсу «Молодь обирає здоров'я»	переможці I (районного, міського, ОТГ) етапу Всеукраїнського фестивалю-конкурсу «Молодь обирає здоров'я»	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Пушкінська, 24	Носенко В.В.

<b>№ з/п</b>	<b>Дата проведення</b>	<b>Тема</b>	<b>Категорія учасників</b>	<b>Місце проведення</b>	<b>Відповідальні</b>
10.	жовтень	Онлайн-тренінги з підготовки учнів до II та III етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів	учні закладів загальної середньої освіти, у т.ч. переможці III (обласного) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів минулого року	заклади вищої та загальної середньої освіти м. Харкова	Кротова І.В. Остапенко А.С.
11.	жовтень – листопад	XIX обласний фестиваль ораторського мистецтва «Скільки мов ти знаєш, стільки разів ти людина (Гете)». Заходи, присвячені Дню української писемності та мови	переможці районного (міського, ОТГ) етапу обласного фестивалю ораторського мистецтва	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Пушкінська, 24	Кротова І.В.
12.	грудень	III (обласний) етап X Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка	переможці II (районного, міського, ОТГ) етапу Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Світла, 41	Кротова І.В.
13.	грудень	III (обласний) етап XX Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика	переможці II (районного, міського, ОТГ) етапу Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» вул. Світла, 41	Кротова І.В.
14.	грудень	Тиждень права в закладах загальної середньої освіти Харківської області	учні закладів загальної середньої освіти	заклади загальної середньої освіти Харківської області	Сидорчук В.П.

# **Модуль III**

**Науково-методичний**

## 12. Тематичні науково-методичні заходи для різних категорій педагогічних працівників

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
Січень	<b>Методичний марафон «Інклюзивна освіта: крокуємо разом».</b> Методичний семінар «Організація інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах закладів дошкільної та загальної середньої освіти»	Методисти Р(М,ОТГ)МК(Ц), які здійснюють супровід інклюзивної освіти	Лященко В.М. Колісник О.В.	Лященко В.М.
	Вебінар «Навчально-методичні аспекти реалізації регіонального освітнього проекту: розробка вчителями програми роботи з учнями із підготовки до ЗНО» ( <i>у межах регіонального освітнього проекту «Модернізація змісту та форм роботи з підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання в закладах загальної середньої освіти»</i> )	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), учителі 11-х класів закладів загальної середньої освіти усіх навчальних предметів, які виносяться на ЗНО	Кротова І.В. Сідорчук В.П.	Кротова І.В.
	Семінар-тренінг «Організація підготовки учнів до інтелектуальних змагань. Розв'язання олімпіадних завдань з іноземних мов» у рамках III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з іноземних мов (німецька, французька, іспанська, іврит)	Учителі німецької та французької мов закладів загальної середньої освіти	Булгакова В.Г.	Кротова І.В.
	<b>Методичний марафон «НУШ: виховання на цінностях».</b> Науково-практичний семінар «Розвиток позиції педагога як вихователя Нової української школи»	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які супроводжують виховну роботу	Сіваченко І.Г. Вороніна Г.Л.	Остапенко А.С. Вороніна Г.Л.
	Інтернет-семінар «Організаційно-методичний супровід проведення III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів»	Спеціалісти МОУО та методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які відповідають за проведення олімпіад, директори та заступники директорів закладів освіти інтернатного типу	Кротова І.В. Методисти Центру	Кротова І.В.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	Інтернет-семінар (у формі вебінару) «Особливості регіональних моніторингових досліджень якості освіти в II півріччі 2018/2019 навчального року»	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц)	Капустін І.В. Голтяй Т.М.	Капустін І.В.
	Навчальний вебінар «Суспільна географія України»	Учителі географії закладів загальної середньої освіти	Грінченко О.І. Саввіч О.М.	Смирнова М.Є. Кротова І.В.
Лютий	Семінар-практикум (з елементами тренінгу) «Ефективні способи попередження та подолання конфліктів в освіті» (спільно з ДНіО)	Керівники МОУО	Большукіна А.В. Носенко В.В.	Большукіна А.В.
	Інтернет-семінар (ЧАТ) «Організація та проведення обласної тематичної відкритої виставки ефективного педагогічного досвіду «Освіта Харківщини XXI століття» за темою «Нова українська школа: психолого-педагогічний супровід побудови освітньо-професійної траєкторії дитини»	Керівники закладів освіти, методисти Р(М,ОТГ)МК(Ц), які супроводжують інноваційну діяльність	Посмітна Ю.А. Галушко Н.А.	Посмітна Ю.А.
	Майстер-клас із підготовки учнів до ЗНО у межах регіонального освітнього проекту «Модернізація змісту та форм роботи з підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання в закладах загальної середньої освіти»	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), учителі 11-х класів закладів загальної середньої освіти усіх навчальних предметів, які виносяться на ЗНО	Клімова С.В. Румянцева-Лахтіна О.О. Моліна О.О. Бабіч Д.А. Будна С.М. Зайцева О.А. Федченко С.Г. Лелеко В.Г. Саввіч О.М.	Кротова І.В.
	<b>Методичний марафон «Інклюзивна освіта: крокуємо разом».</b> Тренінг «Комплексна психолого-педагогічна оцінка розвитку дитини з особливими освітніми потребами: професійний підхід»	Директори ІРЦ	Лященко В.М. Колісник О.В.	Лященко В.М.

<b>Місяць</b>	<b>Форма, тема заходу</b>	<b>Категорія учасників</b>	<b>Виконавець</b>	<b>Відповідальний</b>
	<b>Методичний марафон «НУШ: виховання на цінностях».</b> Науково-практичний семінар для педагогів-координаторів учнівського самоврядування «НУШ: формування громадянина-патріота засобами учнівського самоврядування»	Педагоги-координатори учнівського самоврядування	Сіваченко І.Г. Вороніна Г.Л.	Остапенко А.С. Вороніна Г.Л.
	Круглий стіл тренерів програми «Сімейна розмова»	Тренери програми «Сімейна розмова»	Носенко В.В. Гребенюк Н.О. Гніда Т.Б.	Носенко В.В.
	Вебінар «Використання арт-методів в освітньому процесі з мов і літератури»	Учителі філологічних дисциплін закладів загальної середньої освіти	Дегтярьова Г.А. Казачінер О.С.	Дегтярьова Г.А.
	Авторський науково-практичний семінар Авраменка О.М., доцента Київського університету імені Бориса Грінченка, завідувача кафедри гуманітарних дисциплін Технічного ліцею НТУУ «КПІ», автора підручників з української мови та літератури, дидактичних матеріалів для підготовки до ЗНО з української мови та літератури	Учителі української мови та літератури закладів загальної середньої освіти	Дегтярьова Г.А. Кротова І.В. Румянцева-Лахтіна О.О.	Дегтярьова Г.А. Кротова І.В.
	Відкритий постійно діючий онлайн-семінар «Психолого-педагогічний супровід розвитку особистості дитини 2-х – 10-ти років в умовах реформування дошкільної та початкової освіти»	Педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти	Коченгіна М.В.	Коченгіна М.В.
<b>Березень</b>	<b>Методичний марафон «НУШ: виховання на цінностях».</b> Семінар – практикум «Роль дитячого громадського руху у формуванні та розвитку ключових компетентностей вихованців сучасного закладу позашкільної освіти» (спільно з ДНіО)	Директори, методисти закладів позашкільної освіти	Посмітна Ю.А. Вороніна Г.Л.	Посмітна Ю.А. Вороніна Г.Л.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	Семинар-практикум (з елементами тренінгу) «Попередження конфліктної взаємодії в освітньому процесі. Психологічні основи педагогічного спілкування» (спільно з ДНіО)	Заступники директорів із навчально-виховної роботи закладів освіти інтернатного типу обласного підпорядкування	Большукіна А.В. Сировацька Л.О. Носенко В.В.	Большукіна А.В.
	Науково-практичний семінар «Створення ефективної моделі внутрішнього моніторингу в освітньому окрузі	Директори опорних шкіл, методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які здійснюють організаційно-методичний супровід функціонування освітніх округів	Єжелей В.М. Капустін І.В.	Большукіна А.В.
	Організаційно-методичний семінар для всіх керівників команд – учасників IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів	Керівники команд – учасників IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад	Кротова І.В. Методисти Центру	Кротова І.В.
	<b>Методичний марафон «НУШ: виховання на цінностях».</b> Науково-практичний семінар «НУШ: класний керівник як організатор учнівського колективу»	Класні керівники зі стажем роботи до 3-х років	Остапенко А.С. Сіваченко І.Г. Вороніна Г.Л.	Остапенко А.С. Вороніна Г.Л.
	Інтернет-семінар (ЧАТ) «Організація та проведення I (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної літератури для закладів позашкільної освіти	Керівники закладів позашкільної освіти, методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які супроводжують інноваційну діяльність	Посмітна Ю.А.	Посмітна Ю.А.
	Обласний семінар з питань реалізації Програми «Демократична школа»	Заступники директорів з виховної роботи закладів загальної середньої освіти	Дух Л.І. Сіваченко І.Г.	Смирнова М.Є. Остапенко А.С.
	Майстер-класи з підготовки учнів до ЗНО у межах регіонального освітнього проекту «Модернізація змісту та форм роботи з підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання в закладах загальної середньої освіти»	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), учителі 11-х класів закладів загальної середньої освіти усіх навчальних предметів, які виносяться на ЗНО	Клімова С.В., Румянцева- Лахтіна О.О. Моліна О.О. Бабіч Д.А. Будна С.М. Зайцева О.А. Федченко С.Г.	Кротова І.В.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
			Лелеко В.Г. Саввіч О.М.	
	Пролонгований науково-практичний семінару «Предметна й методична підготовка вчителя початкових класів для формування читацької компетентності молодших школярів»	Керівники методичних об'єднань учителів початкових класів	Коченгіна М.В. Коваль О.А. Прасол І.О.	Коченгіна М.В.
	Вебінар із питань вибору та замовлення підручників з використанням модуля прозорого замовлення підручників на базі інформаційно-телекомунікаційної системи «Державна інформаційна система освіти» (ІТС «ДІСО»)	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), заступники директорів закладів освіти обласного підпорядкування	Ворфлік Л.В. Латишева Т.В.	Ворфлік Л.В.
	<b>Методичний марафон «Інклюзивна освіта: крокуємо разом».</b> Вебінар «Особливості навчання дітей з особливими освітніми потребами предметам математично-природничого циклу»	Учителі-предметники, які працюють в інклюзивних класах	Лященко В.М. Колісник О.В. Кротова І.В.	Лященко В.М. Кротова І.В.
	Інтернет-збори батьків майбутніх першокласників	Батьки майбутніх першокласників	Остапенко А.С. Капустіна Н.О.	Остапенко А.С.
<b>Квітень</b>	Нарада-семінар «Організоване закінчення 2018/2019 навчального року, проведення державної підсумкової атестації навчальних досягнень учнів»	Спеціалісти МОУО, методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), заступники директорів закладів освіти інтернатного типу	Кротова І.В.	Кротова І.В.
	Інтернет-семінар (ЧАТ) «Організація та проведення обласної тематичної відкритої виставки ефективного педагогічного досвіду «Освіта Харківщини ХХІ століття» за темою «Нова українська школа: формування національної свідомості учнівської молоді на уроках історії»	Керівники закладів освіти, методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які супроводжують інноваційну діяльність	Посмітна Ю.А. Галушко Н.А.	Посмітна Ю.А.



<b>Місяць</b>	<b>Форма, тема заходу</b>	<b>Категорія учасників</b>	<b>Виконавець</b>	<b>Відповідальний</b>
	Секції «Інноваційні методи навчання на уроках математики», «Формування компетентностей на уроках математики», «Використання ІКТ на уроках математики», «Дистанційні курси», «Історія математики» у межах Всеукраїнської конференції «Проблеми викладання геометрії у закладах освіти: теорія, методика, практика» (ХНУ імені В.Н. Каразіна)	Керівники Р(М, ОТГ)МО вчителів математики, учителі математики закладів загальної середньої освіти	Будна С.М.	Кротова І.В.
	Інтернет-семінар (вебінар) «Інтеграція в українське суспільство ромської національної меншини» з нагоди відзначення 8 квітня – Міжнародного дня ромів	Учителі закладів загальної середньої освіти, у яких навчаються діти ромської національної меншини	Косенко К.О. Водолажченко Н.А.	Кротова І.В. Дегтярьова Г.А.
	Обласний науково-практичний семінар «Фізичний розвиток дітей в умовах дошкільного навчального закладу»	Інструктори з фізичної культури закладів дошкільної освіти	Остапенко А.С. Волкова І.В.	Остапенко А.С. Вороніна Г.Л.
	Науково-практичний семінар «Моніторинг ключових компетентностей здобувачів початкової освіти класів розвивального навчання (система В.В. Давидова, В.В. Репкіна, С.Д. Максименка та ін.)»	Заступники директорів з навчально-виховної роботи шкіл із класами розвивального навчання (система В.В. Давидова, В.В. Репкіна, С.Д. Максименка та ін.)	Сосницька Н.П.	Коченгіна М.В.
	Вебінар «Ігротерапевтичні методи в навчанні мов і літератури дітей із особливостями розвитку. Гудзикотерапія. Пальчикова гімнастика. Пісочна терапія»	Учителі філологічних дисциплін закладів загальної середньої освіти	Дегтярьова Г.А. Казачінер О.С.	Дегтярьова Г.А.
	Вебінар із питань вибору та замовлення підручників з використанням модуля прозорого замовлення підручників на базі інформаційно-телекомунікаційної системи «Державна інформаційна система освіти» (ІТС «ДІСО»)	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), заступники директорів закладів освіти обласного підпорядкування	Ворфлік Л.В. Латишева Т.В.	Ворфлік Л.В.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	<b>Методичний марафон «Інклюзивна освіта: крокуємо разом».</b> Вебінар «Психологічний супровід та соціальний патронаж дітей з особливими освітніми потребами»	Працівники психологічної служби закладів освіти	Лященко В.М. Колісник О.В. Носенко В.В.	Лященко В.М. Носенко В.В.
	Консультаційний чат із питань проведення I та II етапу фестивалю-конкурсу «Молодь обирає здоров'я»	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц) з виховної роботи, педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти	Берзіня О.О.	Носенко В.В.
	Консультаційний ЧАТ із питань проведення моніторингових досліджень у II півріччі 2018/2019 навчального року	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц)	Капустін І.В. Рудакова О.С.	Капустін І.В.
	Відкритий постійно діючий онлайн-семінар «Психолого-педагогічний супровід розвитку особистості дитини 2-х – 10-ти років в умовах реформування дошкільної та початкової освіти»	Педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти	Коченгіна М.В.	Коченгіна М.В.
<b>Травень</b>	Вебінар-тренінг «Інноваційні підходи до організації духовно-морального виховання при викладанні курсів духовно-морального спрямування у закладах загальної середньої освіти»	Учителі предметів духовно-морального-спрямування	Клімова С.В.	Кротова І.В.
	Вебінар із питань вибору та замовлення підручників з використанням модуля прозорого замовлення підручників на базі інформаційно-телекомунікаційної системи «Державна інформаційна система освіти» (ІТС «ДІСО»)	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), заступники директорів закладів освіти обласного підпорядкування	Ворфлік Л.В. Латишева Т.В.	Ворфлік Л.В.
	<b>Методичний марафон «Інклюзивна освіта: крокуємо разом».</b> Науково-методичний семінар «Організація роботи команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в умовах закладу дошкільної освіти»	Завідувачі, вихователі-методисти закладів дошкільної освіти з інклюзивною формою навчання	Лященко В.М. Остапенко А.С.	Лященко В.М. Остапенко А.С.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	<b>Методичний марафон «НУШ: виховання на цінностях».</b> Семинар-тренінг «НУШ: організація партнерської взаємодії класного керівника з батьками учнів та громадою»	Класні керівники зі стажем роботи до 3-х років	Сіваченко І.Г. Вороніна Г.Л.	Остапенко А.С. Вороніна Г.Л.
	Відкритий постійно діючий онлайн-семинар «Психолого-педагогічний супровід розвитку особистості дитини 2-х – 10-ти років в умовах реформування дошкільної та початкової освіти»	Педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти	Коченгіна М.В.	Коченгіна М.В.
<b>Червень</b>	Методична вітальня	Завідувачі Р(М,ОТГ)МК(Ц)	Большукіна А.В.	Большукіна А.В.
	Нарада-семинар «Аналіз роботи закладів дошкільної освіти у 2018/2019 навчальному році та завдання на літній оздоровчий період і 2019/2020 навчальний рік»	Спеціалісти МОУО, методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц) із дошкільної освіти	Остапенко А.С. Капустіна Н.О. Коченгіна М.В.	Остапенко А.С. Коченгіна М.В.
	Вебінар із питань вибору та замовлення підручників з використанням модуля прозорого замовлення підручників на базі інформаційно-телекомунікаційної системи «Державна інформаційна система освіти» (ІТС «ДІСО»)	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), заступники директорів закладів освіти обласного підпорядкування	Ворфлік Л.В. Латишева Т.В.	Ворфлік Л.В.
	<b>Методичний марафон «Інклюзивна освіта: крокуємо разом».</b> Семинар-практикум «Супровід дітей з особливими освітніми потребами вчителем-логопедом та вчителем-дефектологом»	Учителі-дефектологи ІРЦ	Лященко В.М.	Лященко В.М.
<b>Вересень</b>	Науково-практичний семінар «Ефективне управління освітою в умовах децентралізації та автономії закладів освіти» (спільно з ДНіО)	Начальники МОУО	Большукіна А.В.	Большукіна А.В.
	Нарада-семинар «Нормативно-правове та організаційно-методичне забезпечення освітнього процесу у 2019/2020 навчальному році»	Спеціалісти МОУО, методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), заступники директорів закладів освіти інтернатного типу	Кротова І.В.	Кротова І.В.

<b>Місяць</b>	<b>Форма, тема заходу</b>	<b>Категорія учасників</b>	<b>Виконавець</b>	<b>Відповідальний</b>
	Інтернет-семінар (ЧАТ) «Організація та проведення обласної тематичної відкритої виставки ефективного педагогічного досвіду «Освіта Харківщини ХХІ століття» за темою «Нова українська школа: неперервний розвиток фахової компетентності педагога – агента змін у системі методичної роботи»	Керівники закладів освіти, методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які супроводжують інноваційну діяльність	Посмітна Ю.А. Галушко Н.А.	Посмітна Ю.А.
	Міжобласна веб-конференція «Упровадження авторських просвітницько-профілактичних програм практичних психологів і соціальних педагогів: з досвіду роботи»	Фахівці психологічної служби системи освіти Харківської та Херсонської областей	Носенко В.В. Методисти Центру	Носенко В.В.
	Онлайн-семінар «Особливості вивчення предметів духовно-морального спрямування у закладах загальної середньої освіти у 2019/2020 навчальному році»	Керівники методичних об'єднань предметів духовно-морального спрямування, учителі предметів духовно-морального спрямування	Клімова С.В.	Кротова І.В.
	Науково-практичний семінар «Актуальні проблеми шкільної географічної освіти» у межах ХХVII Міжнародної науково-методичної конференції (ХНУ імені В.Н. Каразіна)	Учителі географії закладів загальної середньої освіти	Саввіч О.М.	Кротова І.В.
	Семінар-нарада «Забезпечення підручниками учнів закладів загальної середньої освіти у 2019/2020 навчальному році»	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), бібліотекарі інтернатних закладів освіти	Ворфлік Л.В. Латишева Т.В.	Ворфлік Л.В.
	Методична студія «Роль освіти в зростанні інтелектуального, культурного, духовно-морального, економічного потенціалу суспільства та особистості». Урочистості, присвячені Всеукраїнському Дню бібліотек	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), керівники Р(М, ОТГ)МО бібліотекарів закладів загальної середньої освіти	Ворфлік Л.В. Латишева Т.В. Жеребкіна З.Г.	Ворфлік Л.В. Жеребкіна З.Г.
	Науково-практична конференція (у формі вебінару), присвячена Всеукраїнському Дню дошкілля (спільно з ДНіО)	Спеціалісти МОУО, методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц) з дошкільної освіти, керівники Р(М, ОТГ)МО	Остапенко А.С. Капустіна Н.О. Коченгіна М.В.	Остапенко А.С. Коченгіна М.В.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
		педагогічних працівників закладів дошкільної освіти, педагогічні працівники закладів дошкільної освіти та інтернатних навчальних закладів обласного підпорядкування		
	Постійно-діючий науково-методичний семінар «Репродуктивне здоров'я – невід'ємна складова здоров'я нації та умова сталого розвитку суспільства»	Педагогічні працівники закладів освіти	Берзіня О.О.	Носенко В.В.
	Науково-практичний семінар «Нормативне та навчально-методичне забезпечення викладання предмета «Фізична культура» у 2019/2020 навчальному році в контексті реалізації Концепції Нової української школи» (спільно з Харківським обласним відділенням (філією) Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України)	Спеціалісти МОУО, методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які супроводжують навчання предмета «Фізична культура»	Волкова І.В.	Остапенко А.С.
	Інтернет-семінар (у формі вебінару) за темою «Організація та проведення моніторингових досліджень якості освіти у I півріччі 2019/2020 навчального року»	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц)	Капустін І.В. Голтяй Т.М.	Капустін І.В.
	<b>Методичний марафон «Інклюзивна освіта: крокуємо разом».</b> Вебінар «Взаємодія ІРЦ та закладів освіти з питань організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами»	Фахівці ІРЦ, педагогічні працівники закладів освіти з інклюзивною формою навчання	Лященко В.М. Колісник О.В.	Лященко В.М.
	Відкритий постійно діючий онлайн-семінар «Психолого-педагогічний супровід розвитку особистості дитини 2-х – 10-ти років в умовах реформування дошкільної та початкової освіти»	Педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти	Коченгіна М.В.	Коченгіна М.В.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
Жовтень	Вебінар «Оцінювання педагогічної діяльності та професійної компетентності педагогічних працівників у 2019/2020 навчальному році» (спільно з ДНіО)	Спеціалісти МОУО, методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які супроводжують атестацію педагогічних працівників	Большукіна А.В. Процай М.В.	Большукіна А.В.
	Інтернет-семінар «Організаційно-методичний супровід проведення II етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів»	Спеціалісти МОУО, методисти Р(М,ОТГ)МК (Ц), які відповідають за проведення олімпіад, директори та заступники директорів закладів освіти інтернатного типу	Кротова І.В. Методисти Центру	Кротова І.В.
	Методичний семінар в режимі Інтернет-конференції (вебінару) «Удосконалення форм, змісту та організації професійного конкурсу «Учитель року»	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які відповідають за науково-методичний супровід інноваційної діяльності	Посмітна Ю.А. Галушко Н.А.	Посмітна Ю.А.
	Психологічний колоквиум у формі веб-конференції «Актуальні проблеми психологічного супроводу. Профілактика соціально-небезпечних явищ»	Методисти з психологічної служби, керівники методичних об'єднань, практичні психологи, соціальні педагоги	Носенко В.В. Методисти Центру	Носенко В.В.
	<b>Методичний марафон «Інклюзивна освіта: крокуємо разом».</b> Науково-методичний семінар «Інклюзія в позашкільній освіті: право дитини на дозвілля» (спільно з ДНіО)	Заступники директорів, методисти закладів позашкільної освіти	Посмітна Ю.А. Лященко В.М. Колісник О.В.	Посмітна Ю.А. Лященко В.М.
	Науково-практичний семінар «Урок у системі розвивального навчання: проектування, проведення, аналіз»	Учителі 3-х класів розвивального навчання (система В.В. Давидова, В.В. Репкіна, С.Д. Максименка та ін.)	Сосницька Н.П.	Коченгіна М.В.
	<b>Методичний марафон «НУШ: виховання на цінностях».</b> Науково-практичний семінар «Розвиток позиції педагога як вихователя Нової української школи» (спільно з ДНіО)	Заступники директорів із навчально-виховної роботи закладів освіти інтернатного типу обласного підпорядкування	Большукіна А.В. Сировацька Л.О. Сіваченко І.Г.	Большукіна А.В. Остапенко А.С.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	<b>Методичний марафон «Інклюзивна освіта: крокуємо разом».</b> Вебінар «Аспекти корекційної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами»	Педагогічні працівники ІРЦ	Лященко В.М. Колісник О.В.	Лященко В.М.
	Вебінар «Методи розвитку дрібної моторики та коригування порушень писемного мовлення школярів. Техніка квілінг»	Учителі філологічних дисциплін закладів загальної середньої освіти	Дегтярьова Г.А. Казачінер О.С.	Дегтярьова Г.А.
	Відкритий постійно діючий онлайн-семінар «Психолого-педагогічний супровід розвитку особистості дитини 2-х – 10-ти років в умовах реформування дошкільної та початкової освіти»	Педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти	Коченгіна М.В.	Коченгіна М.В.
	Консультаційний ЧАТ із питань заповнення відомостей для замовлення навчальної літератури за кошти державного бюджету	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), бібліотекарі закладів освіти	Ворфлік Л.В. Латишева Т.В.	Ворфлік Л.В.
<b>Листопад</b>	Науково-практичний семінар «Інноваційні підходи до виховної діяльності в опорних закладах загальної середньої освіти освітнього округу»	Директори опорних шкіл, методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які здійснюють організаційно-методичний супровід функціонування освітніх округів	Єжелей В.М. Сіваченко І.Г.	Большукіна А.В.
	<b>Методичний марафон «НУШ: виховання на цінностях».</b> Вебінар «НУШ: роль класного керівника у формуванні ціннісних орієнтацій учнів»	Класні керівники зі стажем роботи до 3-х років	Сіваченко І.Г. Вороніна Г.Л.	Остапенко А.С. Вороніна Г.Л.
	Інтернет-семінар (ЧАТ) «Організація та проведення обласної тематичної відкритої виставки ефективного педагогічного досвіду «Освіта Харківщини XXI століття» за темою «Нова українська школа: формування середовища навчальних предметів природничо – математичного циклу засобами цифрових ресурсів»	Керівники закладів освіти, методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які супроводжують інноваційну діяльність	Посмітна Ю.А. Галушко Н.А.	Посмітна Ю.А.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	Науково-практичний семінар «Урок у системі розвивального навчання: проектування, проведення, аналіз»	Учителі 1 класів розвивального навчання (система В.В. Давидова, В.В. Репкіна, С.Д. Максименка та ін.)	Сосницька Н.П.	Коченгіна М.В.
	Відкритий постійно діючий онлайн-семінар «Психолого-педагогічний супровід розвитку особистості дитини 2-х – 10-ти років в умовах реформування дошкільної та початкової освіти»	Педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти	Коченгіна М.В.	Коченгіна М.В.
	<b>Методичний марафон «Інклюзивна освіта: крокуємо разом».</b> Вебінар «Особливості навчання дітей з особливими освітніми потребами предметам гуманітарного циклу»	Учителі-предметники, які працюють в інклюзивних класах	Лященко В.М. Колісник О.В. Кротова І.В.	Лященко В.М. Кротова І.В.
	Організаційно-методичний вебінар «16 днів проти насильства»	Працівники психологічної служби, педагогічні працівники	Носенко В.В. Методисти Центру	Носенко В.В.
	Консультаційний чат із питань проведення моніторингових досліджень у I півріччі 2019/2020 навчального року	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц)	Капустін І.В. Вербенко А.З.	Капустін І.В.
<b>Грудень</b>	Нарада-семінар «Реалізація завдань дошкільної освіти у 2019 році та перспективи розвитку у 2020 році» (спільно з ДНіО)	Спеціалісти МОУО, методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц) із дошкільної освіти	Остапенко А.С. Капустіна Н.О. Коченгіна М.В.	Остапенко А.С. Коченгіна М.В.
	Методичний семінар в режимі Інтернет-конференції (вебінару) «Особливості проведення обласного фестивалю «добрих практик» освітян Харківщини «Майстри педагогічної справи презентують»	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які відповідають за науково-методичний супровід інноваційної діяльності	Посмітна Ю.А., Владімірова К.М.	Посмітна Ю.А.
	<b>Методичний марафон «Інклюзивна освіта: крокуємо разом».</b> Онлайн-фестиваль «Кращі практики інклюзивної освіти Харківщини»	Педагогічні працівники ІРЦ, закладів дошкільної та загальної середньої освіти	Лященко В.М. Колісник О.В.	Лященко В.М.



<b>Місяць</b>	<b>Форма, тема заходу</b>	<b>Категорія учасників</b>	<b>Виконавець</b>	<b>Відповідальний</b>
	<b>Методичний марафон «НУШ: виховання на цінностях».</b> Вебінар «НУШ: навчання демократичному спілкуванню»	Учителі правознавства, громадянської освіти закладів загальної середньої освіти	Сіваченко І.Г. Сидорчук В.П.	Остапенко А.С.
	Круглий стіл тренерів програми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція»	Тренери програми	Носенко В.В.	Носенко В.В.
	Вебінар «Книги про людей/дітей з особливостями психофізичного розвитку: можливості та перспективи застосування в освітньому процесі з мов і літератури»	Учителі філологічних дисциплін закладів загальної середньої освіти	Дегтярьова Г.А. Казачінер О.С.	Дегтярьова Г.А.

### 13. Адресна методична допомога педагогічним працівникам

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
Січень	<b>Школа новопризначеного завідувача та методиста районного (міського, ОТГ) методичного кабінету (центру).</b> Вебінар «Організаційно-методичний супровід дошкільної освіти в районі, місті, ОТГ. Створення розвивального освітнього середовища дитини дошкільного віку»	Завідувачі, методисти районних (міських, ОТГ) методичних кабінетів (центрів) зі стажем роботи до 1-го року	Большукіна А.В. Остапенко А.С. Капустіна Н.О.	Большукіна А.В.
	<b>Школа молодого директора закладу загальної середньої освіти.</b> Вебінар «Управління кадрами: сучасні організаційні та науково-методичні підходи до підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів закладів загальної середньої освіти»	Директори закладів загальної середньої освіти зі стажем адміністративної роботи до 3-х років	Єжелей В.М. Смирнова М.Є.	Большукіна А.В.
	<b>Школа молодого заступника директора з навчально-виховної роботи закладу загальної середньої освіти.</b> Вебінар «Управління кадрами: сучасні організаційні та науково-методичні підходи до підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів закладів загальної середньої освіти»	Заступники директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти зі стажем адміністративної роботи до 3-х років	Єжелей В.М. Смирнова М.Є.	Большукіна А.В.
	<b>Школа управління інклюзивним закладом освіти.</b> Інтерактивне спілкування «Оцінка діяльності закладу освіти щодо створення інклюзивного простору»	Директори, заступники директорів закладів дошкільної та загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання	Лященко В.М. Байназарова О.О. Колісник О.В.	Лященко В.М.
	<b>Школа-майстерня за програмою виховних заходів із питань протидії торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція».</b> Тренінг «Торгівля людьми в Україні: витоки та сучасний стан проблеми»	Педагогічні працівники закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти	Носенко В.В. Тренери програми	Носенко В.В.
	<b>Педагогічна майстерня «Індивідуальний підхід до навчання при підготовці випускників до зовнішнього незалежного оцінювання».</b> Вебінар «Навчально-методичні аспекти реалізації	Учителі 11-х класів закладів загальної середньої освіти навчальних предметів, які виносяться на ЗНО	Кротова І.В. Сідорчук В.П.	Кротова І.В.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	регіонального освітнього проекту: розробка вчителями програми роботи з учнями із підготовки до ЗНО»			
	<b>Педагогічна майстерня «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання» для вчителів української мови та літератури, математики, історії, англійської мови.</b> Навчальні семінари у межах освітнього проекту «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання» за напрямом «Організація підготовки випускників закладів загальної середньої освіти до ЗНО»	Учителі української мови та літератури, математики, історії, англійської мови, які працюють в 11-х класах закладів загальної середньої освіти	Кротова І.В. Клімова С.В. Будна С.М. Сідорчук В.П. Моліна О.О.	Кротова І.В.
	<b>Педагогічна майстерня вчителів предметів художньо-естетичного циклу.</b> Проблемний стіл «Формування загальнокультурної компетентності та ключових компетентностей для визначення доцільних видів діяльності на уроках художньо-естетичного циклу»	Учителі предметів художньо-естетичного циклу	Косенко К.О.	Кротова І.В.
	<b>Методичний кластер «Інтегроване навчання – пазл нової української школи».</b> Навчальний семінар «Науково-методичне забезпечення навчання курсу «Природничі науки»	Учителі предметів природничого циклу та заступники директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти, на базі яких здійснюється впровадження експериментального інтегрованого курсу «Природничі науки»	Саввіч О.М. Каплун С.В. Федченко С.Г. Зайцева О.А. Лелеко В.Г. Грінченко О.І.	Кротова І.В.
	<b>Методичний міні-кластер «Пілотуємо Державний стандарт початкової освіти».</b> Робоча зустріч «Оцінювання навчальних досягнень учнів пілотних класів»	Учителі пілотних класів, заступники директорів із навчально-виховної роботи експериментальних закладів загальної середньої освіти	Ротфорт Д.В., Гезей О.М., Прасол І.О.	Коченгіна М.В.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	<b>Стартап «STEM-освіта Харківщини».</b> Презентаційний меседж «STEM-освіта: завдання та перспективи розвитку на Харківщині»	Учителі-предметники закладів загальної середньої освіти	Будна С.М., Старченко Л.М. Зайцева О.А.	Кротова І.В.
	<b>Тимчасовий творчий колектив «Методика проектно-дослідницької діяльності учнів як складової шкільної екологічної освіти».</b> Інтерактивне спілкування «Аналітичні підходи до узагальнення та презентації екологічних проектів»	Учителі біології та екології закладів загальної середньої освіти	Зайцева О.А.	Кротова І.В.
	Навчально-методичний семінар «Мультидисциплінарний підхід в організації співпраці ІРЦ та психологічних служб спеціальних, санаторних інтернатних закладів щодо супроводу дітей з особливими освітніми потребами»	Працівники психологічної служби спеціальних, санаторних закладів освіти інтернатного типу та навчально-реабілітаційних центрів	Носенко В.В. Замазій Ю.О.	Носенко В.В.
	Навчальний тренінг «Зміцнення здоров'я та профілактика неінфекційних захворювань у закладах загальної середньої освіти» <i>(у межах Міжнародного проекту «Неінфекційні захворювання: профілактика та зміцнення здоров'я в Україні»)</i>	Педагогічні колективи пілотних закладів освіти	Волкова І.В.	Остапенко А.С. Вороніна Г.Л.
<b>Січень-лютий</b>	Семінари-тренінги «Організація підготовки учнів до інтелектуальних змагань. Розв'язування олімпіадних завдань з предметів» (під час проведення III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів)	Учителі всіх предметів, із яких проводяться олімпіади (біологія, хімія, іноземна мова, математика, історія, астрономія, фізика, українська мова та література, російська мова та література, географія, економіка, правознавство, інформатика, інформаційні технології)	Методисти з навчальних предметів	Кротова І.В.
<b>Лютий</b>	<b>Школа новопризначеного завідувача та методиста районного (міського, ОТГ) методичного кабінету (центру).</b> Вебінар «Психологічний супровід освітнього процесу в закладах освіти. Особливості організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами»	Завідувачі, методисти районних (міських, ОТГ) методичних кабінетів (центрів) зі стажем роботи до 1-го року	Большукіна А.В. Носенко В.В. Лященко В.М.	Большукіна А.В.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	<b>Школа молодого заступника директора з навчально-виховної роботи закладу загальної середньої освіти.</b> Науково-практичний семінар «Науково-методичне забезпечення управлінської діяльності керівників закладів загальної середньої освіти в умовах формування Нової української школи»	Заступники директорів із навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти зі стажем адміністративної роботи до 3-х років	Єжелій В.М. Смирнова М.Є.	Большукіна А.В.
	<b>Школа моніторингу якості дошкільної освіти.</b> Семінар-тренінг «Моніторингова діяльність керівника закладу дошкільної освіти»	Керівники закладів дошкільної освіти	Капустін І.В.	Капустін І.В.
	<b>Школа бібліотекознавця.</b> Семінар-практикум «Створення систематичного каталогу за УДК»	Методисти з бібліотечних фондів, бібліотекарі закладів загальної середньої освіти зі стажем роботи до 3-х років	Ворфлік Л.В. Латишева Т.В. Жеребка З.Г.	Ворфлік Л.В. Жеребка З.Г.
	<b>Школа молодого фахівця психологічної служби.</b> Семінар-практикум «Аналітична діяльність фахівця психологічної служби: розподіл функціональних обов'язків, організація та планування роботи, ведення документації»	Практичні психологи та соціальні педагоги зі стажем роботи до 3-років	Замазій Ю.О. Гніда Т.Б.	Носенко В.В.
	<b>Школа молодого фахівця – учителя основ здоров'я.</b> Семінар-тренінг «Інтерактивні форми і методи освітнього процесу, спрямовані на формування здоров'язбережувальної компетентності учнів»	Учителі предмета «Основи здоров'я» зі стажем роботи до 3-х років	Берзіня О.О. Волкова І.В.	Носенко В.В.
	<b>Відкрита школа «Інклюзивна освіта».</b> Вебінар «Особливості організації інклюзивного навчання дітей із порушеннями слуху»	Педагогічні працівники закладів дошкільної та загальної середньої освіти	Лященко В.М. Байназарова О.О. Колісник О.В.	Лященко В.М.
	<b>Школа-майстерня за програмою виховних заходів із питань протидії торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція».</b> Семінар-практикум «Методика впровадження програми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» у 7-11-х класах»	Педагогічні працівники закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти	Носенко В.В. Тренери програми	Носенко В.В.
	<b>Педагогічна майстерня «Індивідуальний підхід до навчання при підготовці випускників до зовнішнього незалежного</b>	Учителі 11-х класів закладів загальної середньої освіти	Клімова С.В. Румянцева-	Кротова І.В.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	<b>оцінювання».</b> Майстер-класи для вчителів-предметників з організації та проведення роботи щодо підготовки учнів до ЗНО на засадах індивідуального підходу	навчальних предметів, які виносяться на ЗНО	Лахтіна О.О. Моліна О.О. Бабіч Д.А. Будна С.М. Зайцева О.А. Федченко С.Г. Лелеко В.Г. Саввіч О.М.	
	<b>Педагогічна майстерня «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання» для вчителів української мови та літератури, математики, історії, англійської мови.</b> Навчальні семінари у межах освітнього проекту «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання» за напрямом «Організація підготовки випускників закладів загальної середньої освіти до ЗНО»	Учителі української мови та літератури, математики, історії, англійської мови, які працюють в 11-х класах закладів загальної середньої освіти	Кротова І.В. Клімова С.В. Будна С.М. Сідорчук В.П. Моліна О.О.	Кротова І.В.
	<b>Педагогічна майстерня вчителів правознавства та громадянської освіти.</b> Майстер-клас «Український конституціоналізм («Українцям необхідно навчитися жити в умовах власної свободи»)»	Учителі правознавства та громадянської освіти закладів загальної середньої освіти	Кротова І.В. Сідорчук В.П.	Кротова І.В.
	<b>Педагогічна майстерня «Використання арт-методів за напрямками практичної діяльності»</b> Семінар-практикум «Арт-методи в діагностичній роботі»	Практичні психологи закладів дошкільної освіти	Разводова Т.О. Гніда Т.Б.	Носенко В.В.
	<b>Педагогічна майстерня «Підвищення якості консультативного напрямку діяльності практичного психолога закладу загальної середньої освіти».</b> Семінар-практикум «Консультативна діяльність, як один з основних видів роботи практичного психолога закладу освіти. Відмінність психологічного консультування від психотерапії»	Практичні психологи закладів загальної середньої освіти	Гребенюк Н.О. Гніда Т.Б.	Носенко В.В.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	<p><b>Методичний кластер «Інтегроване навчання – пазл нової української школи».</b>  Методична студія «Проблеми втілення Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти в інтегрованому курсі»</p>	<p>Учителі предметів природничого циклу та заступники директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти, на базі яких здійснюється впровадження експериментального інтегрованого курсу «Природничі науки»</p>	<p>Саввіч О.М.  Каплун С.В.  Федченко С.Г.  Зайцева О.А.  Лелеко В.Г.  Грінченко О.І.</p>	<p>Кротова І.В.</p>
	<p><b>Тимчасовий творчий колектив «Розвиток інноваційних ідей Нової української школи в умовах наступності між дошкільною та початковою освітою: дослідження, методичний супровід»</b>  Інтерактивне спілкування «Завдання роботи ТТК. Визначення орієнтовних напрямів роботи для кожного учасника ТТК»</p>	<p>Вихователі закладів дошкільної освіти та вчителі початкових класів закладів загальної середньої освіти</p>	<p>Коченгіна М.В.  Заліська О.М.  Коваль О.А.  Прасол І.О.  Капустіна Н.О.</p>	<p>Коченгіна М.В.</p>
	<p><b>Тимчасовий творчий колектив «Форми та методи організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво».</b>  Інтерактивне спілкування «Обговорення форм і методів організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво». Аналіз науково-методичної літератури із зазначеного питання»</p>	<p>Учителі образотворчого, музичного мистецтва й інтегрованого курсу «Мистецтво» закладів загальної середньої освіти</p>	<p>Косенко К.О.  Чуркіна В.Г.</p>	<p>Кротова І.В.</p>
	<p><b>Стартап «Інклюзивна технологія «Коло друзів».</b> Науково-методичний семінар «Перші кроки щодо запровадження технології «Коло друзів» в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа»</p>	<p>Учителі початкової школи, практичні психологи закладів загальної середньої освіти з інклюзивною</p>	<p>Колісник О.В.</p>	<p>Лященко В.М.</p>
	<p>Постійно діючий науково-практичний семінар «Формування життєвої компетентності особистості дошкільника в умовах упровадження освітньої програми «Впевнений старт» <i>(спільно з Інститутом психології імені Г.С. Костюка Національної академії педагогічних наук України)</i></p>	<p>Вихователі старших груп, вихователі-методисти закладів дошкільної освіти</p>	<p>Остапенко А.С.  Капустіна Н.О.  Коченгіна М.В.</p>	<p>Остапенко А.С.  Коченгіна М.В.</p>

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	Навчальний тренінг «Зміцнення здоров'я та профілактика неінфекційних захворювань у закладах загальної середньої освіти» (у межах Міжнародного проекту «Неінфекційні захворювання: профілактика та зміцнення здоров'я в Україні»)	Педагогічні колективи пілотних закладів освіти	Волкова І.В.	Остапенко А.С. Вороніна Г.Л.
Березень	<b>Школа новопризначеного завідувача та методиста районного (міського, ОТГ) методичного кабінету (центру).</b> Вебінар «Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді в умовах реформування освіти»	Завідувачі, методисти районних (міських, ОТГ) методичних кабінетів (центрів) зі стажем роботи до 1-го року	Большукіна А.В. Сіваченко І.Г.	Большукіна А.В.
	<b>Школа молодого директора закладу загальної середньої освіти.</b> Науково-практичний семінар «Науково-методичне забезпечення управлінської діяльності керівників закладів загальної середньої освіти в умовах формування Нової української школи»	Директори закладів загальної середньої освіти зі стажем адміністративної роботи до 3-х років	Єжелей В.М. Смирнова М.Є.	Большукіна А.В.
	<b>Школа директора опорного закладу загальної середньої освіти.</b> Науково-практичний семінар «Створення ефективної моделі внутрішнього моніторингу в освітньому окрузі»	Директори опорних закладів загальної середньої освіти	Єжелей В.М. Смирнова М.Є. Капустін І.В.	Большукіна А.В.
	<b>Школа молодого керівника закладу дошкільної освіти.</b> Науково-практичний семінар «Сучасні підходи до роботи з батьками в умовах закладу дошкільної освіти»	Керівники закладів дошкільної освіти зі стажем роботи до 3-х років	Остапенко А.С. Коченгіна М.В. Капустіна Н.О.	Остапенко А.С.
	<b>Школа молодого методиста закладу позашкільної освіти</b> «Сучасний вектор розвитку професійної компетентності методиста закладу позашкільної освіти». Методична студія «Позашкільна освіта: нормативно-правова база. Стратегія розвитку»	Методисти закладів позашкільної освіти зі стажем роботи до 2-х років	Посмітна Ю.А. Вороніна Г.Л.	Посмітна Ю.А.
	<b>Школа моніторингу якості загальної середньої освіти.</b> Семінар-тренінг «Моніторингова діяльність керівника закладу загальної середньої освіти»	Керівники закладів загальної середньої освіти	Капустін І.В.	Капустін І.В.
	<b>Педагогічна майстерня «Індивідуальний підхід до навчання при підготовці випускників до зовнішнього незалежного</b>	Учителі 11-х класів закладів загальної середньої освіти	Клімова С.В. Румянцева-	Кротова І.В.



Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	<b>оцінювання».</b> Майстер-класи для вчителів-предметників з організації та проведення роботи щодо підготовки учнів до ЗНО на засадах індивідуального підходу	навчальних предметів, які виносяться на ЗНО	Лахтіна О.О. Моліна О.О. Бабіч Д.А. Будна С.М. Зайцева О.А. Федченко С.Г. Лелеко В.Г. Саввіч О.М.	
	<b>Школа-майстерня за програмою виховних заходів із питань протидії торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція».</b> Тренінг-практикум «Програма курсу «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція». Блок «Ставлення до себе»	Педагогічні працівники закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти	Носенко В.В. Тренери програми	Носенко В.В.
	<b>Педагогічна майстерня «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання» для вчителів української мови та літератури, математики, історії, англійської мови.</b> Навчальні семінари у межах освітнього проекту «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання» за напрямом «Організація підготовки випускників закладів загальної середньої освіти до ЗНО»	Учителі української мови та літератури, математики, історії, англійської мови, які працюють в 11-х класах закладів загальної середньої освіти	Кротова І.В. Клімова С.В. Будна С.М. Сідорчук В.П. Моліна О.О.	Кротова І.В.
	<b>Педагогічна майстерня «Використання арт-методів за напрямками практичної діяльності»</b> Семінар-практикум «Арт-методи в корекційній та розвивальній роботі»	Практичні психологи закладів дошкільної освіти	Разводова Т.О. Гніда Т.Б.	Носенко В.В.
	<b>Педагогічний творчий клуб «Здоров'язбережувальна технологія «Навчання у русі» в системі оздоровчо-виховної роботи закладів загальної середньої освіти»</b> Інтерактивне спілкування «Практична апробація	Педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти – учасники дослідно-експериментальної роботи	Волкова І.В. Заліська О.М. Берзіня О.О.	Вороніна Г.Л.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	здоров'язбережувальної технології «Навчання у русі», «Щоденника розвитку та здоров'я учнів 6 – 12 років» та комп'ютерної діагностичної системи оцінки рівня здоров'я, функціональних та рухових можливостей організму учнів закладів загальної середньої освіти»	всеукраїнського рівня за темою «Здоров'язбережувальна технологія «Навчання у русі» в системі оздоровчо-виховної роботи загальноосвітніх навчальних закладів»		
	<b>Тимчасовий творчий колектив «Інтегрований підхід у навчанні молодших школярів».</b> Інтерактивне спілкування «Практика створення навчальних матеріалів, що інтегрують освітні галузі (мовно-літературна галузь; Я досліджую світ — природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)»	Учителі початкових класів закладів загальної середньої освіти	Прасол І.О. Ротфорт Д.В.	Остапенко А.С.
	<b>Тимчасовий творчий колектив «Реалізація нових навчальних програм предметів «Трудове навчання» і «Технології» в умовах Нової української школи».</b> Інтерактивне спілкування «Вибір модулю навчання, змісту, структури та основних етапів проектно-технологічної діяльності учнів предмета «Трудове навчання» і «Технології» в закладах загальної середньої освіти»	Учителі предметів «Трудове навчання» та «Технології» закладів загальної середньої освіти	Вербенко С.Б. Вороніна Г.Л.	Остапенко А.С.
	<b>Тимчасовий творчий колектив «Формування ключових компетентностей учнів на уроках предмета «Захист Вітчизни» та в позаурочний час».</b> Інтерактивне спілкування «Сучасні підходи до навчання предмета «Захист Вітчизни» в закладах загальної середньої освіти»	Учителі предмета «Захист Вітчизни» закладів загальної середньої освіти та спеціалізованих закладів освіти, керівники методичних об'єднань учителів предмета «Захист Вітчизни»	Вербенко С.Б. Волкова І.В. Магілін О.В.	Остапенко А.С.
	<b>Тимчасовий творчий колектив «Базові навички медіатора служби порозуміння закладу освіти. Вирішення конфліктів мирним шляхом».</b> Інтерактивне спілкування «Практикуми з відпрацювання відповідних тем та питань відновних практик (медіація, «Коло»)».	Практичні психологи закладів загальної середньої освіти	Разводова Т.О. Гніда Т.Б.	Носенко В.В.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	<b>Методичний кластер «Інтегроване навчання – пазл нової української школи».</b> Тренінгове заняття «Використання інноваційних освітніх технологій навчання при навчанні інтегрованого курсу «Природничі науки» як умова формування ключових та предметних компетентностей учнів»	Учителі предметів природничого циклу та заступники директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти, на базі яких здійснюється впровадження експериментального інтегрованого курсу «Природничі науки»	Саввіч О.М. Каплун С.В. Федченко С.Г. Зайцева О.А. Лелеко В.Г. Грінченко О.І.	Кротова І.В.
	<b>Методичний кластер «Інтеграція змістових ліній предмета «Основи здоров'я» з іншими навчальними предметами та проектною діяльністю».</b> Воркшоп «Презентація програм, проектів, факультативних курсів, які реалізують технологію розвитку життєвих навичок».	Учителі закладів загальної середньої освіти	Берзіня О.О. Волкова І.В.	Носенко В.В.
	<b>Методичний міні-кластер «Пілотуємо Державний стандарт початкової освіти»</b> Проблемний стіл «Визначення динаміки показників ефективності розвитку академічних здібностей в учнів початкової школи – учасників експерименту»	Учителі пілотних класів заступники директорів з навчально-виховної роботи експериментальних закладів загальної середньої освіти	Ротфорт Д.В., Гезей О.М., Прасол І.О.	Коченгіна М.В.
	Робоча зустріч з педагогічними працівниками, які впроваджують курс виховної спрямованості за темою «Культура добросусідства у закладах освіти»	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які супроводжують початкову освіту, керівники Р(М)МО учителів початкових класів, педагогічні працівники закладів освіти І ступеня	Сіваченко І.Г.	Остапенко А.С.
<b>Квітень</b>	<b>Школа новопризначеного завідувача та методиста районного (міського, ОТГ) методичного кабінету (центру).</b> Вебінар «Організаційно-методичний супровід роботи з обдарованими учнями. «Особливості психологічного супроводу обдарованої молоді»	Завідувачі, методисти районних (міських, ОТГ) методичних кабінетів (центрів) зі стажем роботи до 1-го року	Большукіна А.В. Будна С.М. Носенко В.В.	Большукіна А.В.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	<b>Школа молодого заступника директора з навчально-виховної роботи закладу загальної середньої освіти.</b> Науково-практичний семінар «Інформаційно-комунікаційна компетентність – використання заступником директора з навчально-виховної роботи закладу загальної середньої освіти інформаційно-комунікаційного освітнього простору»	Заступники директорів із навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти зі стажем адміністративної роботи до 3-х років	Єжелій В.М. Смирнова М.Є.	Большукіна А.В.
	<b>Школа молодого заступника директора з виховної роботи закладу загальної середньої освіти.</b> Науково-практичний семінар «Організація учнівського самоврядування в закладі освіти і підвищення його суб'єктивності»	Заступники директорів з виховної роботи закладів загальної середньої освіти зі стажем адміністративної роботи до 3-х років	Сіваченко І.Г. Вороніна Г.Л.	Остапенко А.С.
	<b>Школа управління інклюзивним закладом освіти.</b> Круглий стіл «Технології інклюзивної освіти: практики використання»	Директори, заступники директорів закладів дошкільної та загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання	Лященко В.М. Байназарова О.О. Колісник О.В.	Лященко В.М.
	<b>Школа молодого фахівця психологічної служби.</b> Семінар-практикум «Теоретичні та практичні аспекти корекційної роботи з дітьми різного віку. Принципи побудови корекційно-розвивальних програм»	Практичні психологи та соціальні педагоги зі стажем роботи до 3-років	Замазій Ю.О. Гніда Т.Б.	Носенко В.В.
	<b>Школа молодого фахівця – учителя основ здоров'я.</b> Тренінг «Упровадження технології навчання на засадах розвитку життєвих навичок»	Учителі предмета «Основи здоров'я» зі стажем роботи до 3-х років	Берзіня О.О. Волкова І.В.	Носенко В.В.
	<b>Школа моніторингу якості загальної середньої освіти.</b> Семінар-тренінг «Практичні аспекти аналітичної діяльності в закладі загальної середньої освіти»	Керівники закладів загальної середньої освіти	Капустін І.В.	Капустін І.В.
	<b>Школа бібліотекознавця.</b> Семінар-практикум «Використання процесору Excel для виконання табличних обчислень при складанні бібліотечної документації»	Методисти з бібліотечних фондів, бібліотекарі закладів загальної середньої освіти зі стажем роботи до 3-х років	Ворфлік Л.В. Латишева Т.В. Жеребка З.Г.	Ворфлік Л.В. Жеребка З.Г.
	<b>Школа-майстерня за програмою виховних заходів із питань протидії торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція».</b>	Педагогічні працівники закладів загальної середньої та професійної (професійно-	Носенко В.В. Тренери програми	Носенко В.В.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	Тренінг-практикум «Програма курсу «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція». Блок «Ставлення до інших»	технічної) освіти		
	<b>Педагогічна майстерня «Використання арт-методів за напрямками практичної діяльності».</b> Семінар-практикум «Арт-методи в профілактичній роботі»	Практичні психологи закладів дошкільної освіти	Разводова Т.О. Гніда Т.Б.	Носенко В.В.
	<b>Педагогічна майстерня «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання» для вчителів української мови та літератури, математики, історії, англійської мови.</b> Навчальні семінари у межах освітнього проекту «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання» за напрямом «Організація підготовки випускників закладів загальної середньої освіти до ЗНО»	Учителі української мови та літератури, математики, історії, англійської мови, які працюють в 11-х класах закладів загальної середньої освіти	Кротова І.В. Клімова С.В. Будна С.М. Сідорчук В.П. Моліна О.О.	Кротова І.В.
	<b>Педагогічна майстерня «Підвищення якості консультативного напрямку діяльності практичного психолога закладу загальної середньої освіти».</b> Семінар-практикум «Етапи консультації. Особливості роботи на кожному з них»	Практичні психологи закладів загальної середньої освіти	Гребенюк Н.О. Гніда Т.Б.	Носенко В.В.
	<b>Педагогічна майстерня «Упровадження STEM (STREAM)-технологій в освітній процес закладу позашкільної освіти».</b> Методичний семінар «Теорія і практика формування професійної компетентності педагогів позашкільля в контексті STEM-освіти»	Керівники гуртків науково-технічного напрямку та методисти закладів позашкільної освіти	Посмітна Ю.А. Вороніна Г.Л. Старченко Л.М.	Посмітна Ю.А.
	<b>Методичний кластер «Інтегроване навчання – пазл нової української школи».</b> Коучинг-сесія «Розвиток самоосвітньої компетентності учасників освітнього процесу в умовах впровадження інтегрованого курсу «Природничі науки»	Учителі предметів природничого циклу та заступники директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти, на базі яких	Кротова І.В. Зайцева О.А. Лелеко В.Г. Саввіч О.М. Федченко С.	Кротова І.В.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
		здійснюється впровадження експериментального інтегрованого курсу «Природничі науки»		
	<b>Стартап «STEM-освіта Харківщини».</b> Коучинг-студія «3D-друк як об'єкт та інструмент STEM-освіти»	Учителі-предметники закладів загальної середньої освіти	Будна С.М. Старченко Л.М. Зайцева О.А.	Кротова І.В.
	<b>Стартап «Інклюзивна технологія «Коло друзів».</b> Науково-практичний семінар «Технологія «Коло друзів» в системі виховної роботи закладу освіти з інклюзивною формою навчання» на базі Люботинської загальноосвітньої школи I – III ступенів № 3 Люботинської міської ради Харківської області	Учителі початкової школи, практичні психологи закладів загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання	Колісник О.В.	Лященко В.М.
	<b>Тимчасовий творчий колектив «Форми та методи організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво».</b> Інтерактивне спілкування. Визначення структури методичного посібника «Форми та методи організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво», розподіл завдань між членами ТТК»	Учителі образотворчого, музичного мистецтва й інтегрованого курсу «Мистецтво» закладів загальної середньої освіти	Косенко К.О. Чуркіна В.Г.	Кротова І.В.
	<b>Тимчасовий творчий колектив «Навчання і виховання здобувачів дошкільної та початкової освіти через природовідповідну (ноосферну) освіту й екологічну безпеку»</b> Інтерактивне спілкування «Школа розвитку морально-духовної особистості». Презентація результатів роботи закладу освіти інноваційного спрямування – Харківської спеціалізованої школи I – III ступенів № 75 Харківської міської ради Харківської області	Учителі закладів загальної середньої освіти, вихователі закладів дошкільної освіти	Кузнєцова А.Ф. Коченгіна М.В.	Коченгіна М.В.
	<b>Тимчасовий творчий колектив «Розвиток інноваційних ідей Нової української школи в умовах наступності між дошкільною та початковою освітою: дослідження,</b>	Вихователі закладів дошкільної освіти та вчителі початкових класів закладів загальної	Коченгіна М.В. Заліська О.М. Коваль О.А.	Коченгіна М.В.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	<b>методичний супровід»</b> Інтерактивне спілкування «Система роботи вчителя з розвитку емоційного інтелекту у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку»	середньої освіти	Прасол І.О. Капустіна Н.О.	
<b>Травень</b>	<b>Школа новопризначеного завідувача та методиста районного (міського, ОТГ) методичного кабінету (центру).</b> Вебінар «Організаційно-методичний супровід упровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти»	Завідувачі, методисти районних (міських, ОТГ) методичних кабінетів (центрів) зі стажем роботи до 1-го року	Большукіна А.В. Прасол І.О.	Большукіна А.В.
	<b>Школа молодого директора закладу загальної середньої освіти.</b> Науково-практичний семінар «Інформаційно-комунікаційна компетентність – використання керівником закладу загальної середньої освіти інформаційно-комунікаційного освітнього простору»	Директори закладів загальної середньої освіти зі стажем адміністративної роботи до 3-х років	Єжелей В.М. Смирнова М.Є.	Большукіна А.В.
	<b>Школа моніторингу якості дошкільної освіти.</b> Семінар-тренінг «Практичні аспекти аналітичної діяльності в закладі дошкільної освіти»	Керівники закладів дошкільної освіти	Капустін І.В.	Капустін І.В.
	<b>Школа педагога-новатора «Створення Інтернет-спільноти вчителів географії».</b> Науково-практичний семінар «Створення інноваційного освітнього середовища навчання географії засобами цифрових технологій»	Учителі географії закладів загальної середньої освіти	Саввіч О.М. Грінченко О.І.	Кротова І.В.
	<b>Школа молодого методиста закладу позашкільної освіти «Сучасний вектор розвитку професійної компетентності методиста закладу позашкільної освіти».</b> Семінар-практикум «Структура науково-методичної діяльності у сфері позашкільної освіти. Сучасні методи та інноваційні технології»	Методисти закладів позашкільної освіти зі стажем роботи до 2-х років	Посмітна Ю.А. Вороніна Г.Л. Владімірова К.М.	Посмітна Ю.А.
	<b>Школа-майстерня за програмою виховних заходів із питань протидії торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція».</b> Тренінг-практикум «Програма курсу «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція». Блок «Ставлення до діяльності»	Педагогічні працівники закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти	Носенко В.В. Тренери програми	Носенко В.В.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	<b>Педагогічна майстерня «Використання арт-методів за напрямками практичної діяльності»</b> Семінар-практикум «Арт-методи у роботі з вихователями та батьками»	Практичні психологи закладів дошкільної освіти	Разводова Т.О. Гніда Т.Б.	Носенко В.В.
	<b>Тимчасовий творчий колектив «Інтегрований підхід у навчанні молодших школярів».</b> Інтерактивне спілкування «Інтеграція: тематичний та діяльнісний підходи. Тематичні тижні: загальні підходи»	Учителі початкових класів закладів загальної середньої освіти	Прасол І.О. Ротфорт Д.В.	Остапенко А.С.
	<b>Тимчасовий творчий колектив «Базові навички медіатора служби порозуміння закладу освіти. Вирішення конфліктів мирним шляхом».</b> Інтерактивне спілкування «Практикуми з відпрацювання комунікативних навичок медіаторів». Індивідуальні консультації з питань проведення техніки «Коло»	Практичні психологи закладів загальної середньої освіти	Разводова Т.О. Гніда Т.Б.	Носенко В.В.
	<b>Методичний кластер «Інтегроване навчання – пазл нової української школи».</b> Круглий стіл «Інтегрований курс – шлях до підвищення ефективності природничої освіти. Підсумки навчального року»	Учителі предметів природничого циклу та заступники директорів з навчально-виховної роботи закладів ЗСО, на базі яких здійснюється впровадження експериментального інтегрованого курсу «Природничі науки»	Саввіч О.М. Каплун С.В. Федченко С.Г. Зайцева О.А. Лелеко В.Г. Грінченко О.І.	Кротова І.В.
	<b>Методичний кластер «Інтеграція змістових ліній предмета «Основи здоров'я» з іншими навчальними предметами та проектною діяльністю».</b> Веб-семінар «Інтеграція змістової лінії «Екологічна безпека та сталий розвиток»	Учителі закладів загальної середньої освіти	Берзіня О.О. Волкова І.В.	Носенко В.В.
	<b>Стартап «Інклюзивна технологія «Коло друзів».</b> Семінар-тренінг «Коло друзів» як засіб надання підтримки, забезпечення ситуації успіху та включення кожної дитини» <i>на базі КЗ «Харківський спеціальний навчально-виховний комплекс № 8» Харківської обласної ради</i>	Учителі початкової школи, практичні психологи закладів загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання	Колісник О.В.	Лященко В.М.



Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
Червень	<b>Школа новопризначеного завідувача та методиста районного (міського, ОТГ) методичного кабінету (центру).</b> Захист портфоліо. «Портфоліо – сучасна форма презентації педагогічного досвіду»	Завідувачі, методисти районних (міських, ОТГ) методичних кабінетів (центрів) зі стажем роботи до 1-го року	Большукіна А.В.	Большукіна А.В.
	<b>Школа молодого керівника закладу дошкільної освіти.</b> Науково-практичний семінар «Практичні аспекти організації освітнього процесу в інклюзивній групі закладу дошкільної освіти»	Керівники закладів дошкільної освіти зі стажем роботи до 3-х років	Остапенко А.С. Капустіна Н.О. Коченгіна М.В.	Остапенко А.С.
	<b>Школа управління інклюзивним закладом освіти.</b> Вебінар «Від інклюзивної освіти до соціальної інклюзії»	Директори, заступники директорів закладів дошкільної та загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання	Лященко В.М. Байназарова О.О. Колісник О.В.	Лященко В.М.
	<b>Школа молодого методиста закладу позашкільної освіти «Сучасний вектор розвитку професійної компетентності методиста закладу позашкільної освіти».</b> Творчий діалог «Сутнісні характеристики управлінської майстерності методиста. Модель іміджу методиста освітньої установи»	Методисти закладів позашкільної освіти зі стажем роботи до 2-х років	Посмітна Ю.А. Вороніна Г.Л. Владімірова К.М.	Посмітна Ю.А.
	<b>Школа-майстерня за програмою виховних заходів із питань протидії торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція».</b> Тренінг-практикум «Програма курсу «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція». Блок «Ставлення до навколишнього світу»»	Педагогічні працівники закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти	Носенко В.В. Тренери програми	Носенко В.В.
	<b>Педагогічна майстерня «Упровадження STEM (STREAM)-технологій в освітній процес закладу позашкільної освіти».</b> Методичний семінар Семінар-тренінг «Інтеграція LEGO-конструювання – компоненту STREAM-освіти – у гуртки початкового рівня навчання»	Керівники гуртків науково-технічного напрямку та методисти, закладів позашкільної освіти	Посмітна Ю.А. Вороніна Г.Л. Старченко Л.М.	Посмітна Ю.А.
	<b>Методичний міні-кластер «Пілотуємо Державний стандарт початкової освіти»</b> Тренінгове заняття «Форми і методи роботи на другому	Учителі пілотних класів та заступники директорів із навчально-виховної роботи	Ротфорт Д.В., Гезей О.М., Прасол І.О.	Коченгіна М.В.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	«Основному» етапі початкової школи»	експериментальних закладів загальної середньої освіти		
Вересень	<b>Школа молодого заступника директора з виховної роботи закладу загальної середньої освіти.</b> Семінар-тренінг «Інформаційна безпека і здоров'я школярів у системі роботи закладу освіти»	Заступники директорів з виховної роботи зі стажем адміністративної роботи до 3-х років	Вороніна Г.Л. Сіваченко І.Г.	Остапенко А.С.
	<b>Школа молодого фахівця – учителя основ здоров'я.</b> Тренінг «Організація співпраці з батьками та громадськістю щодо формування здорового способу життя дітей на засадах педагогіки партнерства»	Учителі предмета «Основи здоров'я» зі стажем роботи до 3-х років	Берзіня О.О. Волкова І.В.	Носенко В.В.
	<b>Відкрита школа «Інклюзивна освіта».</b> Вебінар «Особливості організації інклюзивного навчання дітей із порушеннями опорно-рухової системи»	Педагогічні працівники закладів дошкільної та загальної середньої освіти	Лященко В.М. Байназарова О.О. Колісник О.В.	Лященко В.М.
	<b>Педагогічна майстерня «Підвищення якості консультативного напрямку діяльності практичного психолога закладу загальної середньої освіти».</b> Семінар-практикум «Особливості консультативної діяльності з дітьми»	Практичні психологи закладів загальної середньої освіти	Гребенюк Н.О. Гніда Т.Б.	Носенко В.В.
	<b>Тимчасовий творчий колектив «Інтегрований підхід у навчанні молодших школярів».</b> Інтерактивне спілкування «Планування тематичного навчання. Алгоритм створення Інтелект-карти тематичного дня»	Учителі початкових класів закладів загальної середньої освіти	Прасол І.О. Ротфорт Д.В.	Остапенко А.С.
	<b>Тимчасовий творчий колектив «Базові навички медіатора служби порозуміння закладу освіти. Вирішення конфліктів мирним шляхом».</b> Інтерактивне спілкування «Практикуми з опрацювання складних випадків і аналізу відповідності практики стандартам медіації»	Практичні психологи закладів загальної середньої освіти	Разводова Т.О. Гніда Т.Б.	Носенко В.В.
	<b>Методичний кластер «Інтегроване навчання – пазл нової української школи».</b> Веб-семінар «Хімічна складова інтегрованого курсу «Природничі науки» як умова формування природничої компетентності»	Учителі предметів природничого циклу та заступники директорів з навчально-виховної роботи закладів ЗСО, на базі яких	Лелеко В.Г.	Кротова І.В.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
		здійснюється впровадження експериментального інтегрованого курсу «Природничі науки»		
	<b>Методичний кластер «Інтеграція змістових ліній предмета «Основи здоров'я» з іншими навчальними предметами та проектною діяльністю».</b> Методичний івент «Інтеграція змістової лінії «Громадянська відповідальність»	Учителі закладів загальної середньої освіти	Берзіня О.О. Волкова І.В.	Носенко В.В.
	Інструктивно-методичний семінар «Сучасні тенденції розвитку спеціальної освіти: соціалізація особистості дитини санаторних та спеціальних закладів освіти в умовах Нової Української школи»	Працівники психологічної служби спеціальних, санаторних інтернатних закладів та навчально-реабілітаційних центрів	Замазій Ю.О.	Носенко В.В.
<b>Жовтень</b>	<b>Школа новопризначеного завідувача та методиста районного (міського, ОТГ) методичного кабінету (центру).</b> Вебінар «Сучасні форми підвищення кваліфікації педагогічних працівників: диференційований та адресний підходи»	Завідувачі, методисти районних (міських, ОТГ) методичних кабінетів (центрів) зі стажем роботи <b>до 1-го року</b>	Большукіна А.В.	Большукіна А.В.
	<b>Школа молодого заступника директора з навчально-виховної роботи закладу загальної середньої освіти.</b> Круглий стіл «Філософія сучасної освіти, об'єктивні умови зміни методів, форм і засобів діяльності керівників ЗЗСО в умовах формування об'єднаних територіальних громад»	Заступники директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти зі стажем адміністративної роботи до 3-х років	Єжелій В.М. Смирнова М.Є.	Большукіна А.В.
	<b>Школа молодого керівника закладу дошкільної освіти.</b> Науково-практичний семінар «Оцінка ефективності діяльності закладу дошкільної освіти»	Керівники закладів дошкільної освіти зі стажем роботи до 3-х років	Остапенко А.С. Капустіна Н.О. Коченгіна М.В.	Остапенко А.С.
	<b>Школа управління інклюзивним закладом освіти.</b> Науково-методичний семінар «Навчання, виховання і супровід дитини з особливими освітніми потребами в умовах закладу дошкільної та загальної середньої освіти: методичні аспекти»	Директори, заступники директорів закладів дошкільної та загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання	Лященко В.М. Байназарова О.О. Колісник О.В.	Лященко В.М.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	<b>Школа молодого фахівця психологічної служби.</b> Семінар-практикум «Просвітницько-профілактична робота та соціально-педагогічний супровід в діяльності працівника психологічної служби»	Практичні психологи та соціальні педагоги зі стажем до 3-х років	Замазій Ю.О. Гніда Т.Б.	Носенко В.В.
	<b>Школа педагога-новатора «Створення Інтернет-спільноти вчителів географії».</b> Семінар-тренінг «Як створити сайт учителя географії. Технологія створення інтернет сайту та робота з ним»	Учителі географії закладів загальної середньої освіти	Саввіч О.М. Грінченко О.І.	Кротова І.В.
	<b>Школа моніторингу якості дошкільної освіти.</b> Семінар-тренінг «Створення електронних форм для проведення моніторингових досліджень у закладі дошкільної освіти»	Керівники закладів дошкільної освіти	Капустін І.В.	Капустін І.В.
	<b>Школа бібліотекознавця.</b> Майстер-клас «Інноваційні форми та методи просування книги і читання»	Методисти з бібліотечних фондів, бібліотекарі закладів загальної середньої освіти зі стажем роботи до 3-х років	Ворфлік Л.В. Латишева Т.В. Жеребкіна З.Г.	Ворфлік Л.В. Жеребкіна З.Г.
	<b>Педагогічна майстерня «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання» для вчителів української мови та літератури, математики, історії, англійської мови.</b> <i>Навчальні семінари у межах освітнього проекту «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання» за напрямом «Організація підготовки випускників закладів загальної середньої освіти до ЗНО»</i>	Учителі української мови та літератури, математики, історії, англійської мови, які працюють в 11-х класах закладів загальної середньої освіти	Кротова І.В. Клімова С.В. Будна С.М. Сідорчук В.П. Моліна О.О.	Кротова І.В.
	<b>Педагогічна майстерня «Упровадження STEM (STREAM)-технологій в освітній процес закладу позашкільної освіти».</b> Семінар-тренінг «Реалізація STEM-проектів у гуртках науково-технічного напрямку»	Керівники гуртків науково-технічного напрямку та методисти закладів позашкільної освіти	Посмітна Ю.А. Вороніна Г.Л. Старченко Л.М.	Посмітна Ю.А.
	<b>Тимчасовий творчий колектив «Інтегрований підхід у навчанні молодших школярів».</b> Інтерактивне спілкування «Організаційно-методична структура	Учителі початкових класів закладів загальної середньої освіти	Прасол І.О. Ротфорт Д.В.	Остапенко А.С.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	планування на місяць, тиждень, день. Змістове наповнення тематичних тижнів»			
	<b>Тимчасовий творчий колектив «Форми та методи організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво».</b> Інтерактивне спілкування «Формування предметних мистецьких компетентностей для визначення доцільних видів діяльності на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво»	Учителі образотворчого, музичного мистецтва й інтегрованого курсу «Мистецтво» закладів загальної середньої освіти	Косенко К.О. Чуркіна В.Г.	Кротова І.В.
	<b>Тимчасовий творчий колектив «Навчання і виховання здобувачів дошкільної та початкової освіти через природовідповідну (ноосферну) освіту й екологічну безпеку»</b> Інтерактивне спілкування «Школа – джерело ноосферної освіти». <i>Презентація результатів роботи закладу освіти інноваційного спрямування – Харківської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 38 Харківської міської ради Харківської області</i>	Учителі закладів загальної середньої освіти, вихователі закладів дошкільної освіти	Кузнєцова А.Ф. Коченгіна М.В.	Коченгіна М.В.
	<b>Тимчасовий творчий колектив «Розвиток інноваційних ідей Нової української школи в умовах наступності між дошкільною та початковою освітою: дослідження, методичний супровід»</b> Інтерактивне спілкування «Технології навчання працювати в команді дітей дошкільного та молодшого шкільного віку»	Вихователі закладів дошкільної освіти та вчителі початкових класів закладів загальної середньої освіти	Коченгіна М.В. Заліська О.М. Коваль О.А. Прасол І.О. Капустіна Н.О.	Коченгіна М.В.
	<b>Стартап «STEM-освіта Харківщини».</b> Виїзний методичний івент «Тренди та можливості закладу освіти в організації STEM-навчання» <i>(на базі КЗ «Люботинська спеціалізована школа-інтернат I – III ступенів «Дивосвіт»)</i>	Учителі-предметники закладів загальної середньої освіти	Будна С.М. Старченко Л.М. Зайцева О.А.	Кротова І.В.
	<b>Стартап «Інклюзивна технологія «Коло друзів».</b> Інтерактивна супервізія «Соціалізація дитини з особливими освітніми потребами засобами технології «Коло друзів»	Учителі початкової школи, практичні психологи закладів загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання	Колісник О.В.	Лященко В.М.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	<b>Методичний кластер «Інтегроване навчання – пазл нової української школи».</b> Веб-семінар «Фізична складова інтегрованого курсу «Природничі науки» як умова формування природничої компетентності»	Учителі предметів природничого циклу та заступники директорів з навчально-виховної роботи закладів ЗСО, на базі яких здійснюється впровадження експериментального інтегрованого курсу «Природничі науки»	Федченко С.Г.	Кротова І.В.
	<b>Методичний кластер «Інтеграція змістових ліній предмета «Основи здоров'я» з іншими навчальними предметами та проектною діяльністю».</b> Веб-семінар «Інтеграція змістової лінії «Підприємливість і фінансова грамотність»	Учителі закладів загальної середньої освіти	Берзіня О.О. Волкова І.В.	Носенко В.В.
	<b>Методичний міні-кластер «Пілотуємо Державний стандарт початкової освіти»</b> Проблемний стіл «Визначення проблем та пошук шляхів їх подолання (в умовах Основного етапу навчання в початковій школі)»	Учителі пілотних класів заступники директорів з навчально-виховної роботи експериментальних закладів загальної середньої освіти	Ротфорт Д.В., Гезей О.М., Прасол І.О.	Коченгіна М.В.
	Постійно діючий науково-практичний семінар «Формування життєвої компетентності особистості дошкільника в умовах упровадження освітньої програми «Впевнений старт» <i>(спільно з Інститутом психології імені Г.С. Костюка Національної академії педагогічних наук України)</i>	Вихователі старших груп, вихователі-методисти закладів дошкільної освіти	Остапенко А.С. Капустіна Н.О. Коченгіна М.В.	Остапенко А.С. Коченгіна М.В.
	Семінар-тренінг «Науково-методичні основи створення моделі наскрізної медіаосвіти в закладах освіти Харківської області»	Учасники регіональної програми дослідно-експериментальної роботи	Дегтярьова Г.А. Владимирова К.М.	Дегтярьова Г.А.
	Робоча зустріч з педагогічними працівниками, які впроваджують курс виховної спрямованості за темою «Культура добросусідства у закладах освіти»	Методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), які супроводжують початкову освіту, керівники Р(М, ОТГ)МО учителів початкових класів, педагогічні працівники початкової школи	Сіваченко І.Г.	Остапенко А.С.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
Листопад	<b>Школа новопризначеного завідувача та методиста районного (міського, ОТГ) методичного кабінету (центру).</b> Вебінар «Організація роботи районних (міських, ОТГ) методичних об'єднань щодо підвищення професійної компетентності педагогічних працівників у міжтестастійний період. Створення здоров'язбережувального освітнього простору в умовах нової української школи»	Завідувачі, методисти районних (міських, ОТГ) методичних кабінетів (центрів) зі стажем роботи до 1-го року	Большукіна А.В. Кротова І.В. Берзіня О.О.	Большукіна А.В.
	<b>Школа директора опорного закладу загальної середньої освіти.</b> Науково-практичний семінар «Інноваційні підходи до виховної діяльності в опорних закладах загальної середньої освіти освітнього округу»	Директори опорних закладів загальної середньої освіти	Єжелей В.М. Смиренова М.Є. Сіваченко І.Г.	Большукіна А.В.
	<b>Школа молодого директора закладу загальної середньої освіти.</b> Круглий стіл «Філософія сучасної освіти, об'єктивні умови зміни методів, форм і засобів діяльності керівників закладів загальної середньої освіти в умовах формування об'єднаних територіальних громад»	Директори закладів загальної середньої освіти зі стажем адміністративної роботи до 3-х років	Єжелей В.М. Смирнова М.Є.	Большукіна А.В.
	<b>Школа молодого методиста закладу позашкільної освіти «Сучасний вектор розвитку професійної компетентності методиста закладу позашкільної освіти».</b> Методичний семінар «Наукові підходи до моделювання планів та розпорядчих документів. Методи статистичної обробки інформації»	Методисти закладів позашкільної освіти зі стажем роботи до 2-х років	Посмітна Ю.А. Вороніна Г.Л. Владімірова К.М.	Посмітна Ю.А.
	<b>Школа молодого фахівця психологічної служби.</b> Семінар-практикум «Консультаційна робота з учасниками освітнього процесу»	Практичні психологи та соціальні педагоги зі стажем до 3-років	Замазій Ю.О. Гніда Т.Б.	Носенко В.В.
	<b>Школа молодого фахівця – учителя основ здоров'я.</b> Семінар-тренінг «Організація здоров'язбережувального освітнього простору в закладах освіти»	Учителі предмета «Основи здоров'я» зі стажем роботи до 3-х років	Берзіня О.О. Волкова І.В.	Носенко В.В.
	<b>Школа моніторингу якості загальної середньої освіти.</b> Семінар-тренінг «Створення електронних форм для проведення	Керівники закладів загальної середньої освіти	Капустін І.В.	Капустін І.В.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	моніторингових досліджень у закладі загальної середньої освіти»			
	<b>Педагогічна майстерня «Підвищення якості консультативного напрямку діяльності практичного психолога закладу освіти».</b> Семінар-практикум «Особливості консультативної діяльності з дорослими, з парою»	Практичні психологи закладів загальної середньої освіти	Гребенюк Н.О. Гніда Т.Б.	Носенко В.В.
	<b>Педагогічна майстерня «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання» для вчителів української мови та літератури, математики, історії, англійської мови.</b> Навчальні семінари у межах освітнього проекту «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання» за напрямом «Організація підготовки випускників закладів загальної середньої освіти до ЗНО»	Учителі української мови та літератури, математики, історії, англійської мови, які працюють в 11-х класах закладів загальної середньої освіти	Кротова І.В. Клімова С.В. Будна С.М. Сідорчук В.П. Моліна О.О.	Кротова І.В.
	<b>Педагогічний творчий клуб «Здоров'я-збережувальна технологія «Навчання у русі» в системі оздоровчо-виховної роботи закладів загальної середньої освіти».</b> Інтерактивне спілкування «Оцінка ефективності реалізації впровадження діагностико-проектувальної методики «Щоденник розвитку та здоров'я учнів 6 – 12 років»	Педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти – учасники дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня за темою «Здоров'язбережувальна технологія «Навчання у русі» в системі оздоровчо-виховної роботи загальноосвітніх навчальних закладів»	Волкова І.В. Заліська О.М. Берзіня О.О.	Вороніна Г.Л.
	<b>Тимчасовий творчий колектив ««Реалізація нових навчальних програм предметів «Трудове навчання» і «Технології» в умовах Нової української школи».</b> Інтерактивне спілкування «Формування технологічної грамотності учнів на уроках трудового навчання і технологій у процесі проектно-дослідної діяльності»	Учителі предметів «Трудове навчання» та «Технології» закладів загальної середньої освіти	Вербенко С.Б. Вороніна Г.Л.	Остапенко А.С.



Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	<b>Тимчасовий творчий колектив «Формування ключових компетентностей учнів на уроках предмета «Захист Вітчизни» та в позаурочний час».</b> Інтерактивне спілкування «Підготовка та проведення тижня предмета «Захист Вітчизни» як елемента військово-патріотичного виховання учнів та формування ключових компетентностей учнів»	Учителі предмета «Захист Вітчизни» закладів загальної середньої освіти та спеціалізованих закладів освіти, керівники методичних об'єднань учителів предмета «Захист Вітчизни»	Вербенко С.Б. Волкова І.В. Магілін О.В.	Остапенко А.С.
	<b>Тимчасовий творчий колектив «Базові навички медіатора служби порозуміння закладу освіти. Вирішення конфліктів мирним шляхом».</b> Інтерактивне спілкування «Інноваційні методи відновних практик» Індивідуальні консультації щодо підготовки методичних матеріалів	Практичні психологи закладів загальної середньої освіти	Разводова Т.О. Гніда Т.Б.	Носенко В.В.
	<b>Стартап «Інклюзивна технологія «Коло друзів».</b> Інтерактивна супервізія «Кращі практики запровадження технології «Коло друзів» на Харківщині»	Учителі початкової школи, практичні психологи закладів загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання	Колісник О.В.	Лященко В.М.
	<b>Методичний кластер «Інтегроване навчання – пазл нової української школи».</b> Веб-семінар «Біологічна складова інтегрованого курсу «Природничі науки» як умова формування природничої компетентності»	Учителі предметів природничого циклу та заступники директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти, на базі яких здійснюється впровадження експериментального інтегрованого курсу «Природничі науки»	Зайцева О.О.	Кротова І.В.
	<b>Методичний кластер «Інтеграція змістових ліній предмета «Основи здоров'я» з іншими навчальними предметами та проектною діяльністю».</b> Семінар-тренінг «Інтеграція змістової лінії «Здоров'я і безпека»	Учителі закладів загальної середньої освіти	Берзіня О.О. Волкова І.В.	Носенко В.В.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
Грудень	<b>Школа новопризначеного завідувача та методиста районного (міського, ОТГ) методичного кабінету (центру).</b> Вебінар «Практичні аспекти моніторингової діяльності в районі (місті, ОТГ). Організація підготовки учнів до проходження зовнішнього незалежного оцінювання»	Завідувачі, методисти районних (міських, ОТГ) методичних кабінетів (центрів) зі стажем роботи до 1-го року	Большукіна А.В. Капустін І.В. Кротова І.В.	Большукіна А.В.
	<b>Школа молодого керівника закладу дошкільної освіти.</b> Науково-практичний семінар «Науково-теоретичні основи управління закладом дошкільної освіти»	Керівники закладів дошкільної освіти зі стажем роботи до 3-х років	Остапенко А.С. Капустіна Н.О. Коченгіна М.В.	Остапенко А.С.
	<b>Школа управління інклюзивним закладом освіти.</b> Семінар-практикум «Кращі практики інклюзивної освіти: презентація досвіду роботи закладів Харківської області»	Директори, заступники директорів закладів дошкільної та загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання	Лященко В.М. Байназарова О.О. Колісник О.В.	Лященко В.М.
	<b>Школа педагога-новатора «Створення Інтернет-спільноти вчителів географії».</b> Методична студія «Створення Інтернет-середовища для неперервної освіти вчителя географії. Методичне об'єднання як Інтернет-спільнота»	Учителі географії закладів загальної середньої освіти	Саввіч О.М. Грінченко О.І.	Кротова І.В.
	<b>Педагогічна майстерня «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання» для вчителів української мови та літератури, математики, історії, англійської мови.</b> Навчальні семінари у межах освітнього проекту «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання» за напрямом «Організація підготовки випускників закладів загальної середньої освіти до ЗНО»	Учителі української мови та літератури, математики, історії, англійської мови, які працюють в 11-х класах закладів загальної середньої освіти	Кротова І.В. Клімова С.В. Будна С.М. Сідорчук В.П. Моліна О.О.	Кротова І.В.
	<b>Тимчасовий творчий колектив «Розвиток інноваційних ідей Нової української школи в умовах наступності між дошкільною та початковою освітою: дослідження, методичний супровід»</b> Інтерактивне спілкування «Технології формування у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку вмінь розв'язувати	Вихователі закладів дошкільної освіти та вчителі початкових класів закладів загальної середньої освіти	Коченгіна М.В. Заліська О.М. Коваль О.А. Прасол І.О. Капустіна Н.О.	Коченгіна М.В.

Місяць	Форма, тема заходу	Категорія учасників	Виконавець	Відповідальний
	проблеми»			
	<b>Тимчасовий творчий колектив «Інтегрований підхід у навчанні молодших школярів».</b> Інтерактивне спілкування «Організаційно-методична структура планування на місяць, тиждень, день. Змістове наповнення тематичних тижнів»	Учителі початкових класів закладів загальної середньої освіти	Прасол І.О. Ротфорт Д.В.	Остапенко А.С.
	<b>Методичний кластер «Інтегроване навчання – пазл нової української школи».</b> Веб-семінар «Географічна складова інтегрованого курсу «Природничі науки» як умова формування природничої компетентності»	Учителі предметів природничого циклу та заступники директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти, на базі яких здійснюється впровадження експериментального інтегрованого курсу «Природничі науки»	Саввіч О.М. Грінченко О.І.	Кротова І.В.
	<b>Методичний кластер «Інтеграція змістових ліній предмета «Основи здоров'я» з іншими навчальними предметами та проектною діяльністю».</b> Семінар-тренінг «Організація здоров'язберезувального освітнього простору в закладах освіти»	Учителі закладів загальної середньої освіти	Берзіня О.О. Волкова І.В.	Носенко В.В.
	<b>Стартап «STEM-освіта Харківщини».</b> On-line Communing Meetup «Кейси синергії STEM-освіти вчителів Харківщини та результат роботи школи»	Учителі-предметники закладів загальної середньої освіти	Будна С.М. Старченко Л.М. Зайцева О.А.	Кротова І.В.
<b>За окремим графіком</b>	Позапланові семінари спільно з Британською Радою в Україні, міжнародним освітньо-методичним центром Dinternal Education; міжнародними видавництвами	Учителі англійської мови закладів загальної середньої освіти	Моліна О.О.	Кротова І.В.
	Позапланові заходи спільно з Посольством Федеративної Республіки Німеччини в Україні, німецьким культурним центром Goethe-Institut Ukraine, Культурно-просвітницьким Центром «Будинок Нюрнберга» у м. Харкові	Учителі німецької мови закладів загальної середньої освіти	Булгакова В.Г.	Кротова І.В.

## 14. План проведення моніторингових досліджень якості освіти в 2019 році

№ з/п	Дослідження	Категорія учасників	Термін проведення
<b>Загальнодержавний рівень</b>			
1.1.	Загальнодержавне дослідження якості початкової освіти «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи загальноосвітніх навчальних закладів»	Учні 4-х класів закладів загальної середньої освіти	Квітень-травень
<b>Регіональний рівень</b>			
2.1.	Стан розвитку освіти в регіоні (збір даних про діяльність закладів загальної середньої освіти) – II етап	Спеціалісти МОУО, методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), керівники закладів загальної середньої освіти	Січень-червень
2.2.	Ефективність реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти (II етап)	Керівники закладів загальної середньої освіти, учителі, учні 1-х, 4-х, 8-х, 11-х класів, батьки учнів 1-х класів закладів загальної середньої освіти	Січень-червень
2.3.	Результативність роботи з підготовки учнів до інтелектуальних змагань (Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів, Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів МАН) – II етап	Учителі 5-11-х класів, учні 5-11-х класів закладів загальної середньої освіти	Травень-червень
2.4.	Результати навчання в закладах загальної середньої освіти за підсумками ЗНО та ДПА (III етап)	Учні 4-х, 9-х, 11-х класів	Серпень-жовтень
2.5.	Стан розвитку освіти в регіоні (збір даних про діяльність закладів загальної середньої освіти) – III етап	Спеціалісти МОУО, методисти Р(М, ОТГ)МК(Ц), керівники закладів дошкільної освіти	Вересень-грудень
2.6.	Якість дошкільної освіти (III етап)	Керівники закладів дошкільної освіти, вихователі, вихованці, батьки вихованців закладів дошкільної освіти	Вересень-грудень

**15. Дослідно-експериментальна діяльність  
всукраїнського та регіонального рівнів у закладах освіти Харківської області**

**15.1. Всеукраїнський рівень**

№ з/п	Тематика дослідно-експериментальної діяльності	Заклади освіти	Назва документу, що регламентує участь у дослідно-експериментальній діяльності
1.	«Науково-методичні засади впровадження фінансової грамотності у навчально-виховний процес навчальних закладів» (2012 – 2019)	Харківська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 73 Харківської міської ради Харківської області	Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 19.07.2012 № 828
		Харківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 5 Харківської міської ради Харківської області	Наказ Міністерства освіти і науки України від 17.06.2013 № 776
		Харківська гімназія № 46 ім. М. В. Ломоносова Харківської міської ради Харківської області	
		Харківський ліцей № 107 Харківської міської ради Харківської області	
		Харківський ліцей № 141 Харківської міської ради Харківської області	
		Харківська гімназія № 163 Харківської міської ради Харківської області	
		Первомайська гімназія № 3 Первомайської міської ради Харківської області	
		Ульянівська загальноосвітня школа І-ІІІ Богодухівської районної ради Харківської області	Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.03.2016 № 324
		Дворічнокутянська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Дергачівської районної ради Харківської області	

№ з/п	Тематика дослідно-експериментальної діяльності	Заклади освіти	Назва документу, що регламентує участь у дослідно-експериментальній діяльності
		Панютинська загальноосвітня школа I-III ступенів Лозівської міської ради Харківської області Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 111 Харківської міської ради Харківської області Харківська гімназія № 43 Харківської міської ради Харківської області Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 164 Харківської міської ради Харківської області Харківська спеціалізована школа I-III ступенів № 75 Харківської міської ради Харківської області Новоіванівська загальноосвітня школа I-III ступенів Лозівської районної ради Харківської області	
2.	«Тьюторська технологія як засіб реалізації принципу індивідуалізації в освіті» (2015 – 2020)	Харківська гімназія № 12 Харківської міської ради Харківської області Харківський ліцей № 89 Харківської міської ради Харківської області Лозівська загальноосвітня школа I-III ступенів № 3 Лозівської міської ради Харківської області Харківський приватний НВК «Гімназія Очаг» Харківської області	Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.07.2015 № 764
3.	Науково-педагогічний проект «Інтелект України» Тема «Створення системи супроводження навчання, виховання та розвитку академічно обдарованих дітей дошкільного та молодшого шкільного віку» (2008 – 2013, 2012 – 2017, 2017-2021)	Харківська гімназія № 169 Харківської міської ради Харківської області	Наказ Міністерства освіти і науки України від 30.12.2008 № 1218 Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.09.2009 № 898 Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.10.2010 № 925

№ з/п	Тематика дослідно-експериментальної діяльності	Заклади освіти	Назва документу, що регламентує участь у дослідно-експериментальній діяльності
			Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 14.07.2011 № 790 Наказ Міністерства освіти і науки України від 14.08.2017 № 1171
4.	Науково-педагогічний проект «Філологічний Олімп» (2016-2020)	Харківський ліцей №149 Харківської міської ради Харківської області	Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.03.2016 № 215
5.	Здоров'язбережувальна технологія «Навчання у русі» (2016 – 2020)	Богодухівська гімназія №1 Богодухівської районної ради Харківської області Дергачівський НВК «Загальноосвітня школа I-III ступенів – дошкільний заклад» Дергачівської районної ради Харківської області Шевченківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 1 Шевченківської районної ради Харківської області Харківська гімназія №14 Харківської міської ради Харківської області Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів №38 Харківської міської ради Харківської області	Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.11.2016 № 1312
6.	«Психолого-педагогічні умови соціальної підтримки дітей у складних життєвих обставинах» (2017 – 2021)	Комунальний заклад «Харківський дитячий будинок «Родина» Харківської міської ради»	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.06.2017 № 921
7.	«Теоретико-методологічні засади моделювання розвитку авторських шкіл» (2017 – 2021)	Балаклійський ліцей Балаклійської районної державної адміністрації Харківської області Харківська гімназія №46 ім. М.В. Ломоносова Харківської міської ради Харківської області	Наказ Міністерства освіти і науки України від 19.01.2017 № 79

№ з/п	Тематика дослідно-експериментальної діяльності	Заклади освіти	Назва документу, що регламентує участь у дослідно-експериментальній діяльності
8.	«Формування позитивної громадської думки щодо освітніх інновацій» (2016 – 2020)	Окружний опорний заклад «Борівська загальноосвітня школа I-III ступенів №1 Борівської районної ради Харківської області ім. Героя Радянського Союзу В.С.Колісника»	Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.03.2016 № 219
		Близнюківська загальноосвітня школа I-III ступенів Близнюківської районної ради Харківської області	Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.08.2017 №1128
9.	«Електронний підручник для загальної середньої освіти» (E-book for secondary education (EBSE) (2018 – 2021)	Первомайська загальноосвітня школа I-III ступенів №7 Первомайської міської ради Харківської області	Наказ Міністерства освіти і науки України від 31.08.2018 № 957
		Люботинська гімназія №1 Люботинської міської ради Харківської області	
10.	«Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної середньої освіти» (2017 – 2022)	Харківська гімназія №12 Харківської міської ради Харківської області	Наказ Міністерства освіти і науки України від 13.07.2017 № 1028
		Хорошівська загальноосвітня школа I-III ступенів Харківської районної ради Харківської області	
		Богодухівський колегіум №2 Богодухівської районної ради Харківської області	
		Красноградська загальноосвітня школа I-III ступенів №1 ім. О.І. Копиленка Красноградської районної державної адміністрації Харківської області	
11.	«На крилах успіху» – освітній проект в рамках Всеукраїнського експерименту за темою «Дидактико-методичне і навчальне забезпечення реалізації концептуальних засад реформування початкової загальної освіти» (2016 – 2020)	Зміївський ліцей № 1 імені двічі Героя Радянського Союзу З.К. Слюсаренка Зміївської районної ради Харківської області	Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.07.2016 № 834
12.	«Я – дослідник» – інноваційний освітній проект (2018 – 2021)	Балаклійська загальноосвітня школа I-III ступенів №2 Балаклійської районної державної адміністрації Харківської області	Наказ Міністерства освіти і науки України від 13.04.2018 № 366



№ з/п	Тематика дослідно-експериментальної діяльності	Заклади освіти	Назва документу, що регламентує участь у дослідно-експериментальній діяльності
		Шевченківський ліцей Шевченківської районної ради Харківської області Первомайська загальноосвітня школа I-III ступенів №6 Первомайської міської ради Харківської області Люботинська гімназія №1 Люботинської міської ради Харківської області Харківська гімназія №55 Харківської міської ради Харківської області	
13.	«Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення інтегрованого курсу «Природничі науки» для 10 – 11 класів закладів загальної середньої освіти» (2018 – 2022)	Зміївський ліцей №1 ім. двічі Героя Радянського Союзу З.К.Слюсаренка Зміївської районної ради Харківської області Комунальний заклад «Харківський університетський ліцей Харківської міської ради харківської області» Первомайська загальноосвітня школа I-III ступенів №2 Первомайської міської ради Харківської області Пісочинська загальноосвітня школа I-III ступенів «Мобіль» Харківської районної ради Харківської області Люботинська загальноосвітня школа I-III ступенів №3 Люботинської міської ради Харківської області Шарівська загальноосвітня школа I-III ступенів Валківської районної ради Харківської області Богуславська загальноосвітня школа I-III ступенів Борівської районної ради Харківської області Комунальний заклад «Мереф'янська загальноосвітня школа I-III ступенів №3» Мереф'янської міської ради Харківської області Хрещищенський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Красноградської районної ради Харківської області Харківська гімназія №86 Харківської міської ради Харківської області	Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2018 № 863

## 15.2. Регіональний рівень

№ з/п	Тема експерименту	Заклади освіти	Назва документу, що регламентує участь у дослідно-експериментальній діяльності
1.	«Науково-методичні засади впровадження медіаосвіти в систему навчально-виховної роботи закладів освіти Харківської області» (2018 – 2019)	Балаклійська загальноосвітня школа I-III ступенів № 2 Балаклійської районної ради Харківської області	Наказ Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації від 22.11.2013 № 700
		Дергачівська гімназія № 3 Дергачівської районної ради Харківської області	
		Козачолопанський навчально-виховний комплекс Дергачівської районної ради Харківської області	
		Токарівський навчально-виховний комплекс Дергачівської районної ради Харківської області	
		Дергачівський ліцей № 2 Дергачівської районної ради Харківської області	
		Зміївський ліцей № 1 Зміївської районної ради Харківської області імені двічі Героя Радянського Союзу З.К. Слюсаренка	
		Золочівська загальноосвітня школа I-III ступенів № 3 Золочівської районної ради Харківської області	
		Феськівська загальноосвітня школа I-III ступенів Золочівської районної ради Харківської області	
		Надеждівський навчально-виховний комплекс Лозівської районної ради Харківської області	
		Краснопавлівський багатoproфільний ліцей Лозівської районної ради Харківської області	
		Ізюмська гімназія № 1 Ізюмської міської ради Харківської області	
		Куп'янська гімназія № 2 Куп'янської міської ради Харківської області	
		Первомайська гімназія № 3 Первомайської міської ради Харківської області	
		Первомайська загальноосвітня школа I-III ступенів № 5 Первомайської міської ради Харківської області	
Мереф'янська загальноосвітня школа I-III ступенів № 6			

№ з/п	Тема експерименту	Заклади освіти	Назва документа, що регламентує участь у дослідно-експериментальній діяльності
		Харківської районної ради Харківської області	
		Харківська гімназія № 6 «Маріїнська гімназія» Харківської міської ради Харківської області	
		Харківська гімназія № 14 Харківської міської ради Харківської області	
		Харківський фізико-математичний ліцей №27 Харківської міської ради Харківської області	
		Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 32 Харківської міської ради Харківської області	
		Харківська гімназія № 46 імені М.В. Ломоносова Харківської міської ради Харківської області	
		Харківська спеціалізована школа I-III ступенів № 85 Харківської міської ради Харківської області	
		Харківський ліцей №89 Харківської міської ради Харківської області	
		Харківська спеціалізована школа I-III ступенів № 119 Харківської міської ради Харківської області	
		Харківський ліцей мистецтв № 133 Харківської міської ради Харківської області	
		Харківська гімназія № 172 Харківської міської ради Харківської області	
		Пісочинський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 3 «Теремок» Пісочинської селищної ради Харківського району Харківської області	
		Куп'янський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 2 комбінованого типу Куп'янської міської ради Харківської області	
		Куп'янський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 12 комбінованого типу Куп'янської міської ради Харківської області	

№ з/п	Тема експерименту	Заклади освіти	Назва документа, що регламентує участь у дослідно-експериментальній діяльності
		<p>Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 6 «Посмішка» Лозівської міської ради Харківської області</p> <p>КЗ «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 74 «Веселка» компенсуючого типу Харківської міської ради Харківської області</p> <p>КЗ «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 280 Харківської міської ради Харківської області</p> <p>Чугуївський будинок дитячої та юнацької творчості Чугуївської міської ради Харківської області</p> <p>Палац дитячої та юнацької творчості «Істок» Харківської міської ради Харківської області</p> <p>Харківська гімназія № 163 Харківської міської ради Харківської області</p>	<p>Наказ Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації від 08.10.2014 № 405</p>
2.	«Художньо-естетичне виховання учнів у школі повного дня» (2011 – 2016, 2017 – 2022)	Харківська спеціалізована школа з поглибленим вивченням окремих предметів № 133 «Ліцей мистецтв» Харківської міської ради Харківської області	<p>Наказ Головного управління освіти і науки від 12.08.2011 № 420</p> <p>Наказ Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації від 14.02.2017 № 30</p>
3.	«Становлення та розвиток соціального партнерства як ефективного фактору забезпечення стабільності та перспектив освіти: проблеми формування і тенденції розвитку на базі Харківського гуманітарного університету» (2018 – 2022)	Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія»	Наказ Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації від 02.07.2018 № 203

№ з/п	Тема експерименту	Заклади освіти	Назва документу, що регламентує участь у дослідно-експериментальній діяльності
4.	«Науково-методичні основи створення моделі наскрізної медіаосвіти в закладах освіти Харківської області» (2019 – 2024 роки)	Перелік закладів освіти уточнюється	Рішення колегії Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації від 27.12 2018

## 16. Програми роботи Шкіл педагогічних працівників

### 16.1. Школа новопризначеного завідувача та методиста районного (міського, ОТГ) методичного кабінету (центру)

**Актуальність.** «Розвиток особистості – високоосвіченої, інноваційної, творчої, патріотичної й здатної до діалогу в масштабах глобального суспільства – стратегічне завдання реформування національної системи освіти у XXI столітті» – В. Кремень, президент НАПН України, доктор філософських наук, професор, академік НАН України, дійсний член (академік) НАПН України.

Якість навчання й виховання, рівень підготовки до життя в інформаційному суспільстві, в умовах ринкової економіки потребує постійної уваги до підвищення рівня професійної компетентності сучасного педагога. У зв'язку з цим оновлення й модернізація фахових знань педагогів, формування нових компетентностей: методичних, діагностичних, моніторингових, аналітичних, стає основною метою післядипломної освіти. Від якісної співпраці, мережної взаємодії закладу післядипломної педагогічної освіти з місцевими органами управління освітою та районними (міськими, ОТГ) методичними службами залежить розвиток професійної компетентності педагогів у міжтестастійний період і, як наслідок, ефективність і результати освітнього процесу в закладах дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти.

Одночасно працівники методичних служб не мають спеціальної підготовки, яка забезпечила б їм можливість професійного здійснення методичного супроводу педагога. Тому саме система післядипломної освіти відіграє важливу роль у становленні нового типу методиста та формуванні його професійної компетентності, яка включає: усвідомлення методистом себе як суб'єкта методичної діяльності; володіння нормами методичної діяльності в ситуації інноваційного розвитку закладу освіти, упровадження інноваційних педагогічних технологій; володіння засобами методичної (технологічної), педагогічної, дослідницької, експертної та управлінської діяльності.

З огляду на вище зазначене, у межах реалізації науково-методичного проекту «Підвищення ефективності професійного самовдосконалення педагогічних працівників у міжкурсовий (міжатестаційний) період», з метою підвищення фахового рівня працівників методичних служб, формування у них стійкої мотивації до постійного самовдосконалення, набуття професійних компетентностей започатковано роботу Школи новопризначеного завідувача та методиста районного (міського, ОТГ) методичного кабінету (центру).

**Мета Школи:** методичний супровід професійного становлення завідувачів і методистів методичних служб зі стажем роботи до 1-го року, формування у них стійкої мотивації до постійного самовдосконалення та набуття професійних компетентностей.

#### **Завдання**

1. Надання оперативної практичної допомоги новопризначеним завідувачам і методистам районних (міських, ОТГ) методичних кабінетів (центрів) в опануванні професійними компетентностями.

2. Ознайомлення із структурою та змістом методичної роботи на рівні району, міста, ОТГ, формами та методами організаційно-методичної роботи з педагогами, інноваційними технологіями і сучасними формами організації освітнього процесу, ефективним досвідом методичної діяльності.

3. Адресне консультування новопризначених завідувачів і методистів із різних питань організаційно-методичного супроводу освітнього процесу.

4. Координація та коригування професійного становлення завідувачів і методистів районних (міських, ОТГ) методичних кабінетів (центрів).

**Учасники:** завідувачі та методисти районних (міських, ОТГ) методичних кабінетів (центрів) зі стажем роботи до 1-го року.

**Термін роботи Школи:** 2018-2019 рр.

**Періодичність:** 9 занять (8 занять по 1,5 год; 1 – 3 год), усього 15 год.

**Форми роботи:** вебінари, захист потрфолю.

**Керівник Школи:** **Большукіна А.В.**, завідувач Центру організаційно-методичної роботи з керівними кадрами, канд пед. наук.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

**План роботи  
Школи новопризначеного завідувача та методиста  
районного (міського, ОТГ) методичного кабінету (центру)**

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
1.	<b>Вебінар</b> «Організаційно-методичний супровід дошкільної освіти в районі, місті, ОТГ. Створення розвивального освітнього середовища дитини дошкільного віку»	Січень 2019 року	1,5
2.	<b>Вебінар</b> «Психологічний супровід освітнього процесу в закладах освіти. Особливості організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами»	Лютий 2019 року	1,5
3.	<b>Вебінар</b> «Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді в умовах реформування освіти»	Березень 2019 року	1,5
4.	<b>Вебінар</b> «Організаційно-методичний супровід роботи з обдарованими учнями»	Квітень 2019 року	1,5
5.	<b>Вебінар</b> «Організаційно-методичний супровід упровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти»	Травень 2019 року	1,5
6.	<b>Захист портфоліо.</b> «Портфоліо – сучасна форма презентації педагогічного досвіду»	Червень 2019 року	3
7.	<b>Вебінар</b> «Сучасні форми підвищення кваліфікації педагогічних працівників: диференційований та адресний підходи»	Жовтень 2019 року	1,5

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
8.	<b>Вебінар</b> «Організація роботи районних (міських, ОТГ) методичних об'єднань щодо підвищення професійної компетентності педагогічних працівників у міжатаестаційний період»  «Створення здоров'язберезувального освітнього простору в умовах нової української школи»	Листопад 2019 року	1,5
9.	<b>Вебінар</b> «Практичні аспекти моніторингової діяльності в районі (місті, ОТГ)».  «Організація підготовки учнів до проходження зовнішнього незалежного оцінювання»	Грудень 2019 року	1,5
<b>Усього</b>			<b>15</b>

### Методичне забезпечення

1. Андрагогічні основи професійного розвитку керівників навчальних закладів у процесі підвищення кваліфікації: [навч.-метод. посіб.] / М.Є. Смирнова; за заг. ред. Л. Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2016. – 144 с.

2. Біленко Ірина. Я крокую до майстерні/ Ірина Біленко//Методист. – 2017. – № 12 [72]. – С. 73-76.

3. Джерело педагогічних інновацій. Інклюзивна освіта: досвід, ресурси, проблеми. Науково-методичний журнал. – Випуск № 1(17). – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2017. – 228 с.

4. Джерело педагогічних інновацій. Компетентнісний підхід в освіті. Науково-методичний журнал. – Випуск № 3(19). – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2017. – 148 с.

5. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>

6. Моніторинг якості дошкільної освіти / І.В. Капустін, Т.М. Голтяй, С.С. Євтушенко, В.М. Івченко, С.В. Клімова; за заг. ред. С.Є. Вольянської. – Х. : Харківська академія неперервної освіти, 2013. – 148 с.

7. Методика розробки інструментарію моніторингових досліджень / І. В. Капустін, Т. М. Голтяй, С. С. Євтушенко, С. В. Клімова; за заг. ред. С.Є. Вольянської. – Х. : КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», 2012. – 83 с.

8. Технологія проведення моніторингових досліджень (електронне видання) / І. В. Капустін, Т. М. Голтяй, С. С. Євтушенко, С. В. Клімова; за заг. ред. С.Є. Вольянської. – Х. : КВНЗ Харківська академія неперервної освіти», 2013. – 85 с.

9. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola>

10. Освітні проекти на Харківщині: результати та перспективи розвитку. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2017. – 96 с.

11. Практикум з інформаційних технологій: Навчальний посібник / Ю.М. Василенко, В.В. Костіна, Т.В. Папернова, І.В. Табарчук; за ред. Л.Д. Покроєвої. – Видання 2-ге. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2017. – 124 с.



**Список учасників  
Школи новопризначеного завідувача та методиста  
районного (міського, ОТГ) методичного кабінету (центру)  
у 2018/2019 навчальному році**

№ з/п	Район (місто, ОТГ)	П.І.Б.	Посада
1.	Близнюківський	Салютіна Кіра Анатоліївна	Завідувач
2.	Борівський	Вразовська Вікторія Володимирівна	Методист
3.	Великобурлуцький	Блінкова Лілія Олегівна	Методист
4.	Вовчанський	Кушнерова Валентина Володимирівна	Методист
5.	Дергачівський	Лесіва Вікторія Володимирівна	Методист
6.		Гуріна Валентина Володимирівна	Методист
7.		Данилюк Олександра Олександрівна	Методист
8.	Зачепилівський	Беляєва Антоніна Іванівна	Завідувач
9.		Ляшенко Валентина Іванівна	Методист
10.	Ізюмський	Перепелиця Галина Миколаївна	Методист
11.	Куп'янський	Гречанікова Юлія Григорівна	Методист
12.		Коротун Ніна Володимирівна	Методист
13.	Лозівський	Іванова Наталія Микола	Методист
14.	Нововодолазький	Гузь Ганна Олексіївна	Методист
15.		Волох Тетяна Миколаївна	Методист
16.	Первомайський	Лисенко Надія Вітольдівна	Завідувач
17.		Іванова Тетяна Петрівна	Методист
18.		Кирко Людмила Григорівна	Методист
19.	Печенізький	Шеханіна Інна Михайлівна	Методист
20.	Харківський	Працибуда Тетяна Володимирівна	Методист
21.		Міланіна Віта Валеріївна	Методист
22.	Шевченківський	Войтович Наталя Сергіївна	Методист
23.	Коломацька ОТГ	Криворучко Наталія Сергіївна	Методист
24.	Малинівська ОТГ	Редька Олена Миколаївна	Головний спеціаліст
25.	Малоданилівська ОТГ	Островерх Ганна Олексіївна	Головний спеціаліст
26.		Переверзєв Олександр Іванович	Головний спеціаліст
27.	Наталинська ОТГ	Руденко Оксана Олексіївна	Спеціаліст I категорії
28.	Роганська ОТГ	Пасічник Алла Вікторівна	Методист
29.	м. Ізюм	Погоріла Тетяна Володимирівна	Головний спеціаліст
30.	м. Люботин	Бабенко Тетяна Олександрівна	Методист
31.		Клименко Ольга Михайлівна	Методист
32.	м. Первомайський	Бігун Ольга Олександрівна	Завідувач
33.	Московський	Гнутова Олена Олександрівна	Завідувач
34.		Карпенко Ганна Володимирівна	Методист
35.	Новобаварський	Токар Оксана Володимирівна	Завідувач
36.		Вибранна Вікторія Миколаївна	Методист

## **16.2. Школа молодого директора закладу загальної середньої освіти** (у межах регіонального освітнього проекту «Підвищення ефективності професійної майстерності (управлінської діяльності) керівників закладів загальної середньої освіти у міжкурсовий (міжтестастійний) період»)

**Актуальність.** Якісна і змістовна освіта є метою і сенсом розбудови української школи. Реалізація цієї мети залежить від вирішення проблем удосконалення управління школою, підвищення наукового рівня управління школою, уміння керівників заохочувати учасників освітнього процесу до інноваційної діяльності, залучати їх до прийняття важливих рішень життєдіяльності закладів освіти, співпрацювати з громадськими організаціями.

Реформування освіти зумовлює вирішення керівниками шкіл завдань щодо умінь аналізувати великий обсяг фактичного матеріалу, узагальнювати тенденції, прогнозувати розвиток педагогічної системи школи, приймати обґрунтовані рішення, організовувати їх виконання, оцінювати результати тощо. Особливої уваги керівників шкіл потребує управління людськими ресурсами, залучення педагогів, батьків, учнів до вирішення шкільних проблем.

Управління сучасною школою характеризується сукупністю проблем і протиріч між об'єктивними вимогами суспільства до особистості керівника та обмеженістю можливостей для розвитку його професіоналізму, між практикою звернення керівників до минулого соціального досвіду та необхідністю орієнтації їх на майбутні зміни в суспільстві, освіті.

Від особистості керівника, його теоретичної і практичної підготовки залежать результати діяльності усього педагогічного колективу, а саме: створення належного психолого-педагогічного мікроклімату щодо організації роботи з учасниками освітнього процесу, ефективне використання існуючих ресурсів, і, як наслідок, – високі показники освіти учнів, професійної підготовки педагогів, позитивного ставлення батьків до школи, підтримка громадськістю тощо.

Нагальними постають завдання: більше уваги приділяти реалізації професійної компетентності керівника, що полягає в умінні керувати структурними підрозділами школи та делегувати повноваження виконавцям, визначати ключові сфери менеджменту школи як соціальної системи (освітній, кадровий, фінансовий, стратегічний, комунікаційний, інвестиційний, проектний тощо).

Методичну допомогу новопризначеним керівникам закладів загальної середньої освіти щодо оволодіння професійною управлінською компетенцією покладено в основу роботи школи молодого директора, що працюватиме в межах реалізації науково-методичного проекту «Підвищення ефективності професійної майстерності (управлінської діяльності) керівників закладів загальної середньої освіти у міжкурсовий (міжтестастійний) період».

Результатом діяльності школи молодого керівника має бути розширення мережі закладів загальної середньої освіти районів (міст) Харківської області, у яких запроваджується системний підхід до менеджменту загальної середньої освіти на основі сучасних наукових знань, поширення ефективного досвіду керівників шкіл, кращих практик управління закладами загальної середньої освіти.

**Мета Школи:** підвищення компетентності новопризначених керівників закладів загальної середньої освіти з питань менеджменту загальної середньої освіти, підготовка їх до виконання управлінських функцій сучасного директора школи відповідно до Концепції Нової української школи.

### **Завдання**

1. Формувати у новопризначених директорів шкіл сучасні теоретичні та практичні навички володіння методиками управління закладами загальної середньої освіти на основі принципів нової української школи, чинного законодавства про освіту.

2. Забезпечити ефективну навчально-методичну роботу з окремими категоріями керівників закладів загальної середньої освіти у залежності від їх особистих потреб, рівня

особистої фахової підготовки, рівня володіння теоретичними та практичними основами наукових знань управління в умовах децентралізації, реформування загальної середньої освіти тощо.

3. Презентувати кращі практики управління освітнім процесом закладів загальної середньої освіти.

**Учасники:** директори закладів загальної середньої освіти зі стажем адміністративної роботи до 3-х років.

**Термін роботи Школи:** 2018 – 2019 роки.

**Періодичність:** 8 занять по 4 години, усього 32 год.

**Форми роботи:** «круглі столи», вебінари, науково-практичні семінари з елементами тренінгу.

**Керівники Школи:**

**Єжелій В.М.**, заступник завідувача Центру організаційно-методичної роботи з керівними кадрами;

**Смирнова М.Є.**, завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти, канд. пед. наук.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», вул. Пушкінська, 24.

### **План роботи Школи молодого директора закладу загальної середньої освіти**

№ з/п	Тема, форми роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
1.	<b>Науково-практичний семінар</b> «Освітній менеджмент: сучасні методи управління закладом загальної середньої освіти»	Березень 2018 року	4
2.	<b>Вебінар</b> «Модернізація системи управління закладом загальної середньої освіти в умовах децентралізації»	Травень 2018 року	4
3.	<b>Семінар-тренінг</b> «Формування професійної компетентності директора закладу загальної середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа»	Вересень 2018 року	4
4.	<b>Науково-практичний семінар</b> «Моніторинг якості освіти як складова управлінської діяльності адміністрації закладу загальної середньої освіти»	Листопад 2018 року	4
5.	<b>Вебінар</b> Управління кадрами: сучасні організаційні та науково-методичні підходи до підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів закладів загальної середньої освіти	Січень 2019 року	4
6.	<b>Науково-практичний семінар</b> Науково-методичне забезпечення управлінської	Березень 2019 року	4

№ з/п	Тема, форми роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
	діяльності керівників закладів загальної середньої освіти в умовах формування Нової української школи		
7.	<b>Науково-практичний семінар</b> Інформаційно-комунікаційна компетентність - використання керівником закладу загальної середньої освіти інформаційно-комунікаційного освітнього простору	Травень 2019 року	4
8.	<b>«Круглий стіл»</b> Філософія сучасної освіти, об'єктивні умови зміни методів, форм і засобів діяльності керівників ЗНЗ в умовах формування об'єднаних територіальних громад	Листопад 2019 року	4
<b>Усього</b>			<b>32</b>

#### Методичне забезпечення

1. Васильченко Л.В., Гришина І.В. Професійна компетентність керівника школи / Л.В. Васильченко, І.В. Гришина. – Х.: Вид. Група «Основа», 2006. – 208 с.
2. Галіцина Л.В. Керівник: мистецтво стратегії і тактики. – К.: Шк. світ, 2010. – 128 с.
3. Гевко І.Б. Методи прийняття управлінських рішень: Підручник. - К: Кондор, 2009. – 187 с.
4. Даниленко Л.І. Модернізація змісту, форм і методів управлінської діяльності директорів загальноосвітньої школи. – К.: Логос, 2002. – 140 с.
5. Даниленко Л.І. Управління інноваційною діяльністю в загальноосвітніх навчальних закладах :Монографія / Л.І. Даниленко. – К.: Міленіум, 2004. – 358 с.
6. Дмитренко Г.А. Стратегічний менеджмент у системі освіти: Навчальний посібник. – К.: МАУП, 1999. - 176 с.
7. Єльнікова Г.В. Основи адаптивного управління: курс лекцій. – К.: ЦППО АПН України, 2002. – 133 с.
8. Сухомлинський В.О. Розмова з молодим директором // Вибр. твори: В 5-ти тт. – Т.4. – К.: Рад. школа, 1977. – С. 393-628.
9. Шиян Р. Децентралізація освіти у Польщі: досвід для України. – К., 2016. – 44 с.

Додаток

#### Список учасників Школи молодого директора закладу загальної середньої освіти у 2018/2019 навчальному році

№ з/п	ПІБ	Назва закладу освіти
1.	Лисенко Олексій Миколайович	Лукашівська загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів імені О. Чепеленка Близнюківської районної ради
2.	Матвієнко Олена Миколаївна	Софіївська Перша загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів Близнюківської районної ради
3.	Ковалевська Наталія Володимирівна	Добровільська загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів Близнюківської районної ради
4.	Шевченко Олена Миколаївна	Борівська загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів № 1 імені В.С. Колісника Борівської районної ради

<b>№ з/п</b>	<b>ПІБ</b>	<b>Назва закладу освіти</b>
5.	Крикун Світлана Анатоліївна	Валківська загальноосвітня школа I – III ступенів Валківської районної ради
6.	Труш Олена Олександрівна	Варварівська загальноосвітня школа I – III ступенів Вовчанської районної ради
7.	Швецова Олена Григорівна	Вовчанська загальноосвітня школа I – III ступенів № 3 Вовчанської районної ради
8.	Гусар Надія Миколаївна	Руновщинська загальноосвітня школа I – III ступенів Зачепилівської районної ради
9.	Валесян Тетяна Петрівна	Шебелинська загальноосвітня школа I – III ступенів Зміївської районної ради
10.	Гордієнко Валентина Михайлівна	Геніївська загальноосвітня школа I – II ступенів Зміївської районної ради
11.	Пічка Наталія Володимирівна	Вовківська загальноосвітня школа I – II ступенів Кегичівської районної ради
12.	Кривко Тетяна Петрівна	Хрещищенська загальноосвітня школа I – III ступенів Красноградської районної державної адміністрації
13.	Кікіньова Ірина Володимирівна	Бунаківський навчально-виховний комплекс Лозівської районної ради
14.	Дмитрієва Світлана Юріївна	Миколаївський навчально-виховний комплекс Лозівської районної ради
15.	Шмаріна Надія Миколаївна	Полтавський навчально-виховний комплекс Лозівської районної ради
16.	Семенська Олена Петрівна	Мелихівський навчально-виховний комплекс Лозівської районної ради
17.	Гринь Наталія Віталіївна	Біляївський навчально-виховний комплекс Первомайської районної державної адміністрації
18.	Вакал Сергій Борисович	Ржавчицький навчально-виховний комплекс Первомайської райдержадміністрації
19.	Штанкевська Тетяна Володимирівна	Мартівська загальноосвітня школа I – III ступенів Печенізької районної ради
20.	Рогізна Віта Володимирівна	Лигівський навчально-виховний комплекс Сахновщинської районної ради
21.	Білик Інна Володимирівна	Сугарівська загальноосвітня школа I – III ступенів Сахновщинської районної ради
22.	Герасимова Наталія Леонідівна	Тернівський навчально-виховний комплекс Харківської районної ради
23.	Сазонов Сергій Григорович	Кам'яноярський навчально-виховний комплекс Чугуївської районної ради
24.	Шевченко Юлія Вікторівна	Сеньківська загальноосвітня школа I – II ступенів Куп'янської районної ради
25.	Колкунова Юлія Олександрівна	Пристінська загальноосвітня школа I – II ступенів Куп'янської районної ради
26.	Ольховська Юлія Володимирівна	Ізюмська гімназія № 3 Ізюмської міської ради
27.	Павлюк Наталія Володимирівна	Ізюмська загальноосвітня школа I – III ступенів № 5 Ізюмської міської ради
28.	Чернишева Світлана Віталіївна	Ізюмська загальноосвітня школа I – III ступенів № 4 Ізюмської міської ради

№ з/п	ПІБ	Назва закладу освіти
29.	Яремко Тетяна Сергіївна	Ізюмська загальноосвітня школа I – III ступенів № 6 Ізюмської міської ради
30.	Котенко Вікторія Віталіївна	Ізюмська гімназія № 1 Ізюмської міської ради
31.	Сухомлин Ірина Григорівна	Ізюмська загальноосвітня школа I – III ступенів № 10 Ізюмської міської ради
32.	Інденко Олег Олександрович	Лозівська загальноосвітня школа I – III ступенів № 3 Лозівської міської ради
33.	Цюпак Петро Андрійович	Лозівська загальноосвітня школа I – III ступенів № 7 Лозівської міської ради
34.	Малік Володимир Геннадійович	Люботинська загальноосвітня школа I – III ступенів № 4 Люботинської міської ради
35.	Поклонська Оксана Миколаївна	Караванська загальноосвітня школа I – III ступенів Люботинської міської ради
36.	Проскуріна Оксана Володимирівна	Чугуївська гімназія № 1 Чугуївської міської ради
37.	Задеря Людмила Михайлівна	Малорогозянський навчально-виховний комплекс Золочівської селищної ради
38.	Зашаловська Оксана Миколаївна	Ряснянська загальноосвітня школа I – III ступенів Золочівської селищної ради
39.	Стогній Сергій Віталійович	Феськівська загальноосвітня школа I – III ступенів Золочівської селищної ради
40.	Козейчук Світлана Олександрівна	Івашківська загальноосвітня школа I – III ступенів Золочівської селищної ради
41.	Єрьомін Ігор Олександрович	Пономаренківська загальноосвітня школа I – III ступенів Роганської селищної ради
42.	Ткаченко Олексій Васильович	Шестаківська загальноосвітня школа I – III ступенів Старосалтівської селищної ради
43.	Григор'єва Олена Валентинівна	Харківська загальноосвітня школа I – III ступенів № 54 Харківської міської ради
44.	Уварова Інна Олександрівна	Харківська загальноосвітня школа I – III ступенів № 59 Харківської міської ради
45.	Канарьова Олександра Миколаївна	Харківська загальноосвітня школа I – II ступенів № 79 Харківської міської ради Харківської області імені Героя Радянського Союзу В.Д. Покоłodного
46.	Семеновова Ольга Вікторівна	Харківська спеціалізована школа I – III ступенів № 93 імені В. В. Бондаренка Харківської міської ради
47.	Тільна Людмила Іванівна	Харківська загальноосвітня школа I – III ступенів № 127 імені Г. К. Жукова Харківської міської ради
51.	Зуб Алла Василівна	Харківська загальноосвітня школа I – III ступенів № 154 Харківської міської ради

**16.3. Школа директора опорного закладу загальної середньої освіти**  
(у межах регіонального освітнього проекту «Модернізація освітнього простору Харківської області в умовах децентралізації»)

**Актуальність.** Українська освіта переживає реформи, що пов'язані зі змінами стратегічних підходів до розвитку освітніх інституцій, модернізації підходів до організації

освітнього процесу, переорієнтації змісту освіти на основі дитиноцентризму та компетентнісного підходу, моніторингу результатів навчання. Якісна і змістовна освіта є метою і сенсом розбудови української загальноосвітньої школи.

Однією з актуальних проблем сучасної української школи залишається проблема доступу до якісної освіти учнів сільської місцевості. Упровадження реформ децентралізації свідчить про те, що створені об'єднані територіальні громади беруть на себе відповідальність за подальший розвиток інфраструктури відповідних територій, рівень життя населення, створення якостей соціальних і гуманітарних послуг. Провідне місце відводиться розбудові принципово нового якісного та конкурентноздатного освітнього простору, задоволенню освітніх потреб населення шляхом концентрації й ефективного використання наявних матеріально-технічних, педагогічних, управлінських, методичних та інших ресурсів.

Одним із шляхів формування єдиного, якісно орієнтованого освітнього простору в сільській місцевості є створення опорних шкіл та освітніх округів.

У процесі реалізації завдань створення конкурентноздатної загальної середньої освіти сільської місцевості керівникам опорних шкіл спільно з керівниками місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування необхідно вирішити нагальні проблеми, серед яких:

- низький рівень навчально-матеріального забезпечення переважної кількості сільських шкіл;
- недостатнє фінансове забезпечення закладів сільської місцевості через високу собівартість освіти, основною причиною якої є мала комплектність шкіл;
- недостатній рівень організаційно-методичного супроводу освітнього процесу в школах сільської місцевості;
- невисока мотивація педагогів до творчої, продуктивної діяльності та самоосвіти, що негативно впливає на рівень їхньої фахової майстерності, і, як наслідок, не призводить до підвищення навчальних досягнень учнів і результативності освітнього процесу в цілому.

Результатом діяльності Школи директора опорного закладу загальної середньої освіти має бути підвищення управлінської компетентності директорів опорних шкіл, розширення мережі опорних закладів загальної середньої освіти, у яких запроваджується системний підхід до менеджменту освіти на основі сучасних наукових знань і ефективних інноваційних технологій.

**Мета Школи:** підвищення компетентності директорів опорних закладів загальної середньої освіти з питань менеджменту освіти, підготовка їх до якісного і своєчасного виконання управлінських функцій у форматі нової української школи в умовах децентралізації.

### **Завдання**

1. Формувати теоретичні та практичні навички володіння методиками управління опорними закладами загальної середньої освіти освітніх округів в умовах децентралізації.
2. Забезпечити ефективну навчальну роботу з окремими категоріями керівників опорних шкіл у залежності від особистих потреб, рівня їхньої фахової підготовки та володіння теоретичними та практичними основами управління в умовах децентралізації, реформування загальної середньої освіти.
3. Розробити зміст компетенцій, що визначають складові та структуру професійної діяльності керівників опорних закладів загальної середньої освіти, забезпечують якісний освітній менеджмент на рівні місцевих громад, районів, регіону.
4. Презентувати ефективний досвід управлінської діяльності директорів опорних закладів загальної середньої освіти.

**Учасники:** директори опорних закладів загальної середньої освіти.

**Термін роботи Школи:** 2018 – 2019 роки.

**Періодичність:** 4 заняття по 4 години, усього 16 год.

**Форми роботи:** науково-практичні семінари з елементами тренінгу.

**Керівники Школи:**

**Єжелий В. М.,** заступник завідувача Центру організаційно-методичної роботи з керівними кадрами;

**Смирнова М.Є.,** завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти, канд. пед. наук.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», вул. Пушкінська, 24.

### **План роботи Школи директора опорного закладу загальної середньої освіти**

<b>№ з/п</b>	<b>Тема, форми роботи</b>	<b>Терміни роботи</b>	<b>Кількість навчальних годин</b>
1.	<b>Науково-практичний семінар</b> «Управлінсько-методичний супровід упровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти»	Березень 2018 року	4
2.	<b>Науково-практичний семінар</b> «Особливості психологічного та соціально-педагогічного супроводу освітнього процесу опорних навчальних закладів та їх філій»	Листопад 2018 року	4
3.	<b>Науково-практичний семінар</b> «Створення ефективної моделі внутрішнього моніторингу в освітньому окрузі»	Березень 2019 року	4
4.	<b>Науково-практичний семінар</b> «Інноваційні підходи до виховної діяльності в опорних закладах загальної середньої освіти освітнього округу»	Листопад 2019 року	4
<b>Усього</b>			<b>16</b>

#### **Методичне забезпечення**

1. Васильченко Л.В., Гришина І.В. Професійна компетентність керівника школи / Л.В. Васильченко, І.В. Гришина. – Х.: Вид. Група «Основа», 2006. – 208 с.

2. Галіцина Л.В. Керівник: мистецтво стратегії і тактики. – К.: Шк. світ, 2010. – 128 с.

3. Даниленко Л.І. Модернізація змісту, форм і методів управлінської діяльності директорів загальноосвітньої школи. – К.: Логос, 2002. – 140 с.

4. Даниленко Л.І. Управління інноваційною діяльністю в загальноосвітніх навчальних закладах : Монографія / Л.І. Даниленко. – К.: Міленіум, 2004. – 358 с.

5. Єльнікова Г.В. Основи адаптивного управління: курс лекцій. – К.: ЦППО АПН України, 2002. – 133 с.

6. Лесечко М.Д. Психологія прийняття управлінських рішень і створення ефективних команд: навч. посібник / М.Д. Лесечко, А.О. Чемерис, Р.М. Рудніцька. – Львів: ЛРІДУ УАДУ, 2003. – 300 с.

7. Мармаза О.І. Менеджмент в освіті: дорожня карта керівника. – Х.: Видав. група «Основа», 2007. – 448 с.



8. Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основи менеджменту: Пер. с англ. – М.: Дело, 1992. – 702 с.
9. Організація та розбудова громадсько-активної школи як осередку розвитку громади: Навчально-методичний посібник / За заг. ред. Г. Єльнікової. Всеукраїнський фонд «Крок за кроком». – К., 2007. – 172 с.
10. Сухомлинський В.О. Розмова з молодим директором // Вибр. твори: В 5-ти тт. – Т.4. – К.: Рад. школа, 1977. – С. 393-628.
11. Шиян Р. Децентралізація освіти у Польщі: досвід для України. – К., 2016. – 44 с.

Додаток

**Список учасників  
Школи директора опорного закладу загальної середньої освіти  
у 2018/2019 навчальному році**

<b>№ з/п</b>	<b>ПІБ</b>	<b>Назва закладу освіти</b>
1.	Янько Олена Миколаївна	Комунальний заклад «Савинський ліцей Балаклійської районної ради»
2.	Черний Сергій Іванович	Опорний заклад «Барвінківська загальноосвітня школа I – III ступенів № 1 Барвінківської районної ради»
3.	Ємельяненко Тамара Миколаївна	Комунальний заклад «Богодухівська загальноосвітня школа I – III ступенів № 2 Богодухівської районної ради»
4.	Іваненко Маргарита Миколаївна	Комунальний заклад «Близнюківський ліцей Близнюківської районної ради»
5.	Хурда Олександр Миколайович	Комунальний заклад «Криштопівський ліцей Близнюківської районної ради Харківської області»
6.	Климець Галина Петрівна	Комунальний заклад «Самійлівський ліцей Близнюківської районної ради»
7.	Шевченко Олена Миколаївна	Окружний опорний заклад «Борівська загальноосвітня школа I-III ступенів № 1 імені В.С. Колісника Борівської районної ради»
8.	Грехова Віра Іванівна	Комунальний заклад «Валківський ліцей імені Олександра Масельського Валківської районної ради»
9.	Кравченко Алла Іванівна	Комунальний заклад «Шарівський ліцей Валківської районної ради»
10.	Ткаченко Світлана В'ячеславівна	Комунальний заклад «Білоколодязький ліцей Вовчанської районної ради»
11.	Чигринов Андрій Юрійович	Комунальний заклад «Вовчанський ліцей № 1 Вовчанської районної ради»
12.	Труш Олена Олександрівна	Комунальний заклад «Варварівський ліцей Вовчанської районної ради»
13.	Величанський Михайло Васильович	Комунальний заклад «Вільчанський ліцей Вовчанської районної ради»
14.	Золочевська Світлана Анатоліївна	Дворічанська загальноосвітня школа I – III ступенів Дворічанської районної ради
15.	Зінькова Ніна Олексіївна	Комунальний заклад «Дергачівський ліцей № 1» Дергачівської районної ради»
16.	Михайлусь Людмила Миколаївна	Комунальний заклад «Вільшанський ліцей» Дергачівської районної ради»

<b>№ з/п</b>	<b>ПІБ</b>	<b>Назва закладу освіти</b>
17.	Дударева Лідія Іванівна	Зміївський ліцей № 1 Зміївської районної ради імені двічі Героя Радянського Союзу З.К. Слісаренка Зміївської районної ради
18.	Кравченко Олена Василівна	Комунальний заклад «Борівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів імені С. Закори Зміївської районної ради»
19.	Веприцька Ніна Іллівна	Комунальний заклад «Бугаївський ліцей Ізюмської районної ради»
20.	Руденко Тетяна Володимирівна	Комунальний заклад «Кегичівський ліцей Кегичівської районної ради»
21.	Шевчун Олег Володимирович	Красноградський багатoproфільний ліцей Красноградської районної ради Харківської області
22.	Катренко Павло Іванович	Краснокутська гімназія імені І. Нестерова Краснокутської районної ради
23.	Цовма Людмила Михайлівна	Мурафська загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів Краснокутської районної ради
24.	Катасонова Тетяна Яківна	Колонтаївська загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів Краснокутської районної ради
25.	Душко Володимир Анатолійович	Орільська загальноосвітня школа Лозівської районної ради Харківської області
26.	Карпека Юлія Миколаївна	Краснопавлінська загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів Лозівської районної ради
27.	Скрипка Тетяна Володимирівна	Садівська загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів Лозівської районної ради
28.	Бруславець Василь Володимирович	Миролюбівський навчально-виховний комплекс Лозівської районної ради
29.	Соловійова Олена Григорівна	Старовірівська загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів Нововодолазької районної ради
30.	Машкіна Олена Іванівна	Станищенська загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів Нововодолазької районної ради
31.	Гамівка Людмила Вікторівна	Липкуватівський навчально-виховний комплекс (загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад) Нововодолазької районної ради
32.	Семеруніна Лариса Миколаївна	Комунальний заклад «Олексіївський ліцей Первомайської районної державної адміністрації»
33.	Кебедова Тетяна Сергіївна	Комунальний заклад «Троїцький ліцей Первомайської районної державної адміністрації»
34.	Гринь Наталія Віталіївна	Комунальний заклад «Біляївський навчально-виховний комплекс ліцей Первомайської районної державної адміністрації»
35.	Строкан Надія Володимирівна	Комунальний заклад «Печенізький ліцей імені Г. Семирадського Печенізької районної ради»
36.	Рогізна Віта Володимирівна	Комунальний заклад «Лигівський ліцей Сахновщинської районної ради»
37.	Шмігельська Тетяна Вікторівна	Шевченківський ліцей Шевченківської районної ради
38.	Миколаєнко Людмила Олександрівна	Старовірівський ліцей Шевченківської районної ради
39.	Бондаренко Тетяна Анатоліївна	Комунальний заклад «Золочівський ліцей № 2 Золочівської селищної ради»

№ з/п	ПІБ	Назва закладу освіти
40.	Коржевич Світлана Євгенівна	Зачепилівська загальноосвітня школа I – III ступенів Зачепилівської селищної ради
41.	Загоруйко Наталія Яківна	Оскільський навчально-виховний комплекс (загальноосвітня школа I – III ступенів – дошкільний навчальний заклад) Оскільської селищної ради Ізюмської району
42.	Матвієвський Леонід Арсентійович	Старосалтівська загальноосвітня школа I – III ступенів імені О.М. Щербака Старосалтівської селищної ради Вовчанського району
43.	Зошук Віта Миколаївна	Нововодолазький навчально-виховний комплекс (загальноосвітня школа I – III ступенів – дошкільний навчальний заклад) Нововодолазької селищної ради
44.	Тимошенко Тетяна Борисівна	Чкаловський навчально-виховний комплекс Чкаловської селищної ради Чугувського району

### **16.3. Школа молодого заступника директора з навчально-виховної роботи закладу загальної середньої освіти**

(у межах регіонального освітнього проекту «Підвищення ефективності професійної майстерності (управлінської діяльності) керівників закладів загальної середньої освіти у міжкурсовий (міжтестастійний) період»)

**Актуальність.** Головною метою сучасної освіти є розбудова нової української школи на основі створення єдиного освітнього простору, посилення ролі школи в системі неперервної освіти, забезпечення здобуття якісної загальної середньої освіти незалежно від місця знаходження школи, приведення змісту освіти у відповідність з потребами часу, завданнями розвитку країни, створення умов для диференційованого навчання учнів.

Нагальними постають питання формування професійної компетенції заступника директора з навчально-виховної роботи.

Науково-методичне забезпечення інноваційної освітньої політики є основним призначенням сучасної методичної служби закладу загальної середньої освіти. З цієї позиції вона має виконувати не тільки традиційні функції (освітню, інформаційну, консультативну), а й нові (дослідницьку, проектувальну, експертну, інноваційну тощо). Важливими в цьому контексті постають питання розвитку потреб вчителя щодо професійного вдосконалення, вибору доцільної організації моделі цього процесу, спрямованого на визначення та реалізацію власної освітньої та життєвої траєкторії.

Перед заступниками директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти постають нові завдання, що потребують значної уваги до рівня професійної компетентності вчителів, організації підвищення їхньої кваліфікації у міжтестастійний період, яка повинна стати найбільш гнучкою складовою процесу фахового зростання педагогів. Система післядипломної освіти педагогічних працівників є менш інерційною і здатна реагувати на швидкі соціально-економічні зміни; має безпосередній двосторонній зв'язок педагогічно науки з практикою.

Заступник директора з навчально-виховної роботи, плануючи власну діяльність з урахуванням принципів дитиноцентризму, компетентнісного підходу та педагогіки партнерства, має переосмислити способи та методи роботи з педагогами щодо зміни методики проведення освітньої діяльності від передачі інформації до проектування власної організаційної, управлінської, консультаційної, заохочувальної діяльності.

Саме методична допомога новопризначеним заступникам директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти щодо оволодіння складовими

професійної компетенції та ефективної організації їхньої управлінської діяльності покладена в основу роботи школи молодого заступника директора школи, що працюватиме в межах реалізації науково-методичного проекту «Підвищення ефективності професійної майстерності (управлінської діяльності) керівників закладів загальної середньої освіти у міжкурсовий (міжквартальний) період».

Результатом діяльності школи молодого заступника директора з навчально-виховної роботи закладу загальної середньої освіти має бути зростання кількості керівників шкіл, які володіють сучасними методами і формами організації інноваційної освітньої діяльності педагогічних і учнівських колективів, розширення мережі закладів загальної середньої освіти, у яких запроваджується системний підхід до управління загальною середньою освітою на основі сучасних наукових знань відповідно до Концепції «Нова українська школа».

**Мета Школи:** підвищення компетентності новопризначених заступників директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти з питань ефективної організації освітнього процесу, підготовка їх до виконання управлінських функцій відповідно до основних положень концепції Нової української школи.

#### **Завдання**

1. Опрацювати сучасну науково-методичну літературу з питань інноваційного розвитку освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти.

2. Формувати теоретичні та практичні навички володіння принципами і методами управління освітнім процесом у закладах загальної середньої освіти на засадах дитиноцентризму, компетентнісного підходу і педагогіки партнерства.

3. Підвищити рівень компетентності заступників директорів з навчально-виховної роботи з питань організації методичної роботи з різними категоріями педагогічних працівників.

4. Презентувати ефективний досвід управлінської діяльності заступників директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти.

**Учасники:** заступники директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти зі стажем адміністративної роботи до 3-х років.

**Термін роботи Школи:** 2018 – 2019 роки.

**Періодичність:** 8 занять по 4 години, усього 32 год.

**Форми роботи:** «круглі столи», вебінари, науково-практичні семінари з елементами тренінгу.

#### **Керівники Школи:**

**Єжелей В.М.**, заступник завідувача Центру організаційно-методичної роботи з керівними кадрами;

**Смирнова М.Є.**, завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти, канд. пед. наук.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», вул. Пушкінська, 24.

**План роботи**  
**Школи молодого заступника директора з навчально-виховної роботи**  
**закладу загальної середньої освіти**

№ з/п	Тема, форми роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
1.	<b>Науково-практичний семінар</b> «Освітній менеджмент: сучасні методи управління закладом загальної середньої освіти»	Лютий 2018 року	4
2.	<b>Вебінар</b> «Модернізація системи управління закладом загальної середньої освіти в умовах децентралізації»	Травень 2018 року	4
3.	<b>Семінар-тренінг</b> «Формування професійної компетентності заступника директора з навчально-виховної роботи закладу загальної середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа»	Жовтень 2018 року	4
4.	<b>Науково-практичний семінар</b> «Моніторинг якості освіти як складова управлінської діяльності адміністрації закладу загальної середньої освіти»	Грудень 2018 року	4
5.	<b>Вебінар</b> Управління кадрами: сучасні організаційні та науково-методичні підходи до підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів закладів загальної середньої освіти	Січень 2019 року	4
6.	<b>Науково-практичний семінар</b> «Науково-методичне забезпечення управлінської діяльності керівників закладів загальної середньої освіти в умовах формування Нової української школи»	Лютий 2019 року	4
7.	<b>Науково-практичний семінар</b> «Інформаційно-комунікаційна компетентність - використання заступником директора з навчально-виховної роботи закладу загальної середньої освіти інформаційно-комунікаційного освітнього простору»	Квітень 2019 року	4
8.	<b>Круглий стіл</b> «Філософія сучасної освіти, об'єктивні умови зміни методів, форм і засобів діяльності керівників ЗНЗ в умовах формування об'єднаних територіальних громад»	Жовтень 2019 року	4
<b>Усього</b>			<b>32</b>

### Методичне забезпечення

1. Васильченко Л.В., Гришина І.В. Професійна компетентність керівника школи / Л.В. Васильченко, І.В. Гришина. – Х.: Вид. Група «Основа», 2006. – 208 с.
2. Галіцина Л.В. Керівник: мистецтво стратегії і тактики. – К.: Шк. світ, 2010. – 128 с.
3. Даниленко Л.І. Управління інноваційною діяльністю в загальноосвітніх навчальних закладах :Монографія / Л.І. Даниленко. – К.: Міленіум, 2004. – 358 с.
4. Єльнікова Г.В. Основи адаптивного управління: курс лекцій. – К.: ЦППО АПН України, 2002. – 133 с.
5. Лесечко М.Д. Психологія прийняття управлінських рішень і створення ефективних команд: навч. посібник / М.Д. Лесечко, А.О. Чемерис, Р.М. Рудніцька. – Львів: ЛРІДУ УАДУ, 2003. – 300 с.
6. Лунячек В.Е. Державне управління освітою: Підруч. для вищих навч. закладів / В. Е. Лунячек. – Х. : Гімназія, 2010. – 288 с.
7. Мармаза О.І. Менеджмент в освіті: дорожня карта керівника. – Х.: Видав. група «Основа», 2007. – 448 с.
8. Сухомлинський В.О. Розмова з молодим директором // Вибр. твори: В 5-ти тт. – Т.4. – К.: Рад. школа, 1977. – С. 393-628.

Додаток

### Список учасників

#### Школи молодого заступника директора з навчально-виховної роботи закладу загальної середньої освіти у 2018/2019 навчальному році

№ з/п	ПІБ	Назва закладу освіти
1.	Толста Людмила Вікторівна	Софіївська Перша загальноосвітня школа I – III ступенів Близнюківської районної ради
2.	Колосок Вікторія Вікторівна	Близнюківська загальноосвітня школа I – III ступенів Близнюківської районної ради
3.	Білаш Галина Павлівна	Забродівська загальноосвітня школа I – III ступенів Богодухівської районної ради
4.	Котелевець Надія Андріївна	Валківський ліцей імені Олександра Масельського Валківської районної ради
5.	Фесенко Галина Віталіївна	Валківський ліцей імені Олександра Масельського Валківської районної ради
6.	Щербина Любов Костянтинівна	Вовчанська загальноосвітня школа I – III ступенів № 3 Вовчанської районної ради
7.	Юлдашева Віта Юріївна	Білоколодязький ліцей Вовчанської районної ради
8.	Перерва Зоя Валентинівна	Зачепилівська загальноосвітня школа I – III ступенів Зачепилівської районної ради
9.	Строна Раїса Григорівна	Пасічанська загальноосвітня школа I – II ступенів Зміївської районної ради
10.	Малюк Наталія Григорівна	Скрипаївська загальноосвітня школа I – III ступенів Зміївської районної ради
11.	Нечаєва Анастасія Сергіївна	Сковородинівський ліцей Золочівської селищної ради
12.	Стеценко Андрій Іванович	Малорогозянський навчально-виховний комплекс Золочівської селищної ради
13.	Соломка Яна Вікторівна	Липчанівський навчально-виховний комплекс Ізюмської районної ради
14.	Коник Олена Григорівна	Куньєвський навчально-виховний комплекс Ізюмської районної ради

<b>№ з/п</b>	<b>ПІБ</b>	<b>Назва закладу освіти</b>
15.	Левіщева Ірина Олександрівна	Іванчуківська загальноосвітня школа I – III ступенів Ізюмської районної ради
16.	Підйомна Олена Вікторівна	Красноградська загальноосвітня школа I – III ступенів № 1 імені О. І. Копиленка Красноградської райдержадміністрації
17.	Квятковська Любов Олексіївна	Олексіївська загальноосвітня школа I – III ступенів Краснокутської районної ради
18.	Заїка Катерина Олександрівна	Новоосинівська загальноосвітня школа I – II ступенів Куп'янської районної ради
19.	Підгайко Олег Іванович	Сеньківська загальноосвітня школа I – II ступенів Куп'янської районної ради
20.	Фоменко Алла Миколаївна	Петропавлівська загальноосвітня школа I – III ступенів Куп'янської районної ради
21.	Артеменко Ольга Миколаївна	Артільський навчально-виховний комплекс Лозівської районної ради
22.	Гребенюк Оксана Віталіївна	Бунаківський навчально-виховний комплекс Лозівської районної ради
23.	Квятковський Руслан Володимирович	Краснопавлівська загальноосвітня школа I – III ступенів Лозівської районної ради
24.	Сидоренко Любов Володимирівна	Миколаївський навчально-виховний комплекс Лозівської районної ради
25.	Моїсеєнко Олена Миколаївна	Бабаївська загальноосвітня школа I – III ступенів імені П.О. Потапенка Харківської районної ради
26.	Савченко Марина Миколаївна	Будянська загальноосвітня школа I – III ступенів № 2 Харківської районної ради
27.	Жвавець Оксана Анатоліївна	Височанська загальноосвітня школа I – III ступенів № 2 Харківської районної ради
28.	Столяренко Тетяна Миколаївна	Південна загальноосвітня школа I – III ступенів № 2 Харківської районної ради
29.	Руденко Олександр Сергійович	Тернівський навчально-виховний комплекс Харківської районної ради
30.	Передерій Марія Андріївна	Будянський ліцей Харківської районної ради
31.	Андрієнко Ірина Олександрівна	Південний ліцей Харківської районної ради
32.	Анохіна Людмила Анатоліївна	Новопокровський навчально-виховний комплекс Чугуївської районної ради
33.	Андрієнков Ігор Леонідович	Новомиколаївська загальноосвітня школа I – III ступенів Шевченківської районної ради
34.	Жовтоног Надія Василівна	Старовірівська загальноосвітня школа I – III ступенів Шевченківської районної ради
35.	Терехова Інна Леонідівна	Шевченківська загальноосвітня школа I – III ступенів № 1 Шевченківської районної ради
36.	Турянська Олена Миколаївна	Петрівська загальноосвітня школа I – III ступенів Шевченківської районної ради
37.	Курмаз Олена Олександрівна	Ізюмська загальноосвітньої школи I – III ступенів № 11 Ізюмської міської ради
38.	Тищенко Наталія Володимирівна	Лозівська загальноосвітня школа I – III ступенів № 3 Лозівської міської ради
39.	Горлова Олена Анатоліївна	Лозівська гімназія Лозівської міської ради

№ з/п	ПІБ	Назва закладу освіти
40.	Глущенко Ірина Сергіївна	Люботинська загальноосвітня школа I – III ступенів № 4 Люботинської міської ради
41.	Захарова Тетяна Володимирівна	Первомайська загальноосвітня школа I – III ступенів № 1 Первомайської міської ради
42.	Риндіна Ольга Миколаївна	Роганська гімназія Роганської селищної ради Харківського району
43.	Зеня Інна Сергіївна	Роганська гімназія Роганської селищної ради Харківського району
44.	Зражевська Тетяна Іванівна	Харківська загальноосвітня школа I – III ступенів № 71 Харківської міської ради
45.	Вискребець Лідія Миколаївна	Харківська загальноосвітня школа I – III ступенів № 121 Харківської міської ради
46.	Чаркіна Тетяна Іванівна	Харківська гімназія № 65 Харківської міської ради
47.	Вибранна Вікторія Миколаївна	Харківська загальноосвітня школа I – II ступенів № 81 Харківської міської ради
48.	Шахова Ольга Вікторівна	Харківська загальноосвітня школа I – III ступенів № 130 Харківської міської ради
49.	Ємельяненко Валентина Миколаївна	Харківська загальноосвітня школа I – III ступенів № 153 Харківської міської ради
50.	Березіна Ірина Володимирівна	Харківська гімназія № 12 Харківської міської ради
51.	Халіна Катерина Євгеніївна	Харківська гімназія № 34 Харківської міської ради
52.	Хом'якова Юлія Петрівна	Харківська загальноосвітня школа I – III ступенів № 35 Харківської міської ради
53.	Солдатовська Анна Володимирівна	Харківська загальноосвітня школа I – III ступенів № 90 Харківської міської ради
54.	Гавриленко Любов Миколаївна	Харківська гімназія № 13 Харківської міської ради
55.	Моїсеєнко Тетяна Миколаївна	Харківська загальноосвітня школа I – III ступенів № 67 Харківської міської ради
56.	Стовбуненко Наталія Володимирівна	Харківська загальноосвітня школа II– III ступенів № 69 Харківської міської ради
57.	Степанова Наталія Леонідівна	Харківська спеціалізована школа I – III ступенів № 108 Харківської міської ради
58.	Ткаченко Оксана Михайлівна	Харківська загальноосвітня школа I – III ступенів № 126 Харківської міської ради
59.	Небеснюк Валентина Вікторівна	Харківська загальноосвітня школа I – III ступенів № 154 Харківської міської ради
60.	Старчак Володимир Сергійович	Харківська загальноосвітня школа I – III ступенів № 109 Харківської міської ради
61.	Бондаренко Наталя Геннадіївна	Харківська загальноосвітня школа I – III ступенів № 50 Харківської міської ради

#### 16.4. Школа молодого заступника директора з виховної роботи закладу загальної середньої освіти

**Актуальність.** У своїй діяльності заступник директора з виховної роботи керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», іншими нормативно-правовими документами у сфері навчання і виховання учнів, дотримується Конвенції про права дитини.



Заступник директора з виховної роботи вирішує різноманітні завдання за основними напрямками своєї діяльності, а саме: організація позакласної та позашкільної роботи з учнями; методичне керівництво виховним процесом; забезпечення режиму дотримання норм і правил техніки безпеки у позакласній та позашкільній роботі з учнями. Реформування української освіти в умовах децентралізації, демократизація та гуманізація освітнього процесу висувають нові вимоги до професійної діяльності педагога, у тому числі заступника директора з виховної роботи.

Завдання сучасного виховання полягають у реальному переході до педагогічної творчості та індивідуального впливу, у переорієнтації дитячих, учнівських і педагогічних колективів на гуманізацію стосунків, створення умов для цілеспрямованого систематичного розвитку людини як суб'єкта діяльності, особистості, індивідуальності.

Пріоритетним у вихованні підростаючого покоління визначається формування та розвиток духовності молоді, соціально значущих цінностей, громадянськості й патріотизму, формування високих моральних цінностей, етнічної та національної самосвідомості, любові до рідної землі, держави, зміцнення духовної єдності всіх регіонів України.

Для реалізації зазначених пріоритетів і завдань необхідно об'єднати зусилля педагогічної спільноти, батьків і громадськості в організації системної цілеспрямованої роботи щодо виховання підростаючого покоління, використати наявний ефективний досвід закладу освіти і окремих педагогів, забезпечити неперервність і наступність виховного впливу на дітей та учнівську молодь.

Саме тому сучасний заступник директора має бути компетентним із питань організації виховної діяльності закладу загальної середньої освіти в умовах децентралізації, демократизації та гуманізації освітнього процесу.

**Мета Школи:** підвищення компетентності молодих заступників директорів з виховної роботи із питань організації виховної діяльності закладу загальної середньої освіти в умовах децентралізації, демократизації та гуманізації освітнього процесу.

#### **Завдання**

1. Ознайомити учасників Школи із сутністю та особливостями розвитку позиції педагога як вихователя в умовах Нової української школи.
2. Опрацювати нові форми та методи організації партнерської взаємодії школи з батьками та громадою, організації учнівського самоврядування в закладі освіти.
3. Удосконалити практичні навички щодо забезпечення інформаційної безпеки як складової здоров'я школярів у системі роботи закладу освіти, проведення тренінгових занять з учасниками освітнього процесу.

**Учасники:** заступники директорів з виховної роботи закладів загальної середньої освіти зі стажем роботи до 3-х років.

**Термін роботи школи:** 2018 – 2019 роки.

**Періодичність:** 4 заняття по 4 год, усього 16 год.

**Форми роботи:** науково-практичні семінари, семінари-тренінги.

#### **Керівники Школи:**

**Вороніна Г.Л.,** завідувач кафедри виховання й розвитку особистості, канд. пед. наук;

**Сіваченко І.Г.,** методист Центру громадянського виховання.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

**План роботи**  
**Школи молодого заступника директора з виховної роботи**  
**закладу загальної середньої освіти**

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
1.	<b>Науково-практичний семінар</b> «Розвиток позиції педагога як вихователя Нової української школи»	Квітень 2018 року	4
2.	<b>Семінар-тренінг</b> «Організація партнерської взаємодії школи з батьками та громадою»	Вересень 2018 року	4
3.	<b>Науково-практичний семінар</b> «Організація учнівського самоврядування в закладі освіти і підвищення його суб'єктності»	Квітень 2019 року	4
4.	<b>Семінар-тренінг</b> «Інформаційна безпека і здоров'я школярів у системі роботи закладу освіти»	Вересень 2019 року	4
<b>Усього</b>			<b>16</b>

**Методичне забезпечення**

1. Бех І.Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн. 1: Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади: Наук. Видання. – К.: Либідь, 2003. – 280 с.
2. Бех І.Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн. 2: Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади. – К.: Либідь, 2003. – 344 с.
3. Бех І.Д. Особистісно-зорієнтоване виховання: Науково-метод. посібник. – К.: ІЗМН, 1998. – 204 с.
4. Громадсько активні школи в Україні: кроки до дії: посібник зі створення та управління громадсько-активною школою. – Всеукраїнський фонд «Крок за кроком». – 2-ге видання. – К.: СПД-ФО Парашин К.С., 2008. – 164 с.
5. Єльнікова Г. Організація та розбудова громадсько-активної школи як осередку розвитку громади: навчально-методичний посібник [Текст] / Г. Єльнікова, Л. Даниленко, Т. Сорочан та ін. / [за заг. ред. Г. Єльнікової] / Всеукраїнський фонд «Крок за кроком». – К.: СПД-ФО Парашин К.С., 2007. – 172 с.
6. Концепція «Нова школа. Простір освітніх можливостей» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/>
7. Наказ МОН, молоді і спорту України від 31.10.2011 № 1243 «Про Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів».
8. Подоляк Л.Г. Основи вікової психології. Навчальний посібник. – К.: Главник, 2012. – 112 с.
9. Сорока Г.І. Організація виховної роботи: планування, аналіз, методичне забезпечення. – Харків, Видавнича група «Основа», – 2006.
10. Сорока Г.І. Сучасні виховні системи та технології: навч.-метод. посібник. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002. – 128 с.

**Список учасників  
Школи молодого заступника директора з виховної роботи  
закладу загальної середньої освіти**

<b>№ з/п</b>	<b>ПІБ</b>	<b>Заклад освіти</b>
1.	Дмитренко Людмила Миколаївна	Богуславська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Борівської районної ради Харківської області
2.	Шмирова Наталія Анатоліївна	Ізюмська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Борівської районної ради Харківської області
3.	Руденко Лариса Петрівна	ООЗ «Борівська ЗОШ І-ІІІ ступенів ім. В.С. Колісника» Борівської районної ради Харківської області
4.	Петренко Оксана Леонідівна	Піско-Радьківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Борівської районної ради Харківської області
5.	Влащенко Наталія Володимирівна	Шелудьківський ліцей Зміївської районної ради Харківської області
6.	Олійник Наталія Миколаївна	Таранівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Зміївської районної ради Харківської області
7.	Половинка Наталія Миколаївна	Геніївська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Зміївської районної ради Харківської області
8.	Корінько Людмила Миколаївна	Сковородинівський навчально-виховний комплекс Золочівської районної ради Харківської області
9.	Шпак Оксана Вікторівна	Золочівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 2 Золочівської районної ради Харківської області
10.	Чуденко Людмила Олександрівна	Вірнопільський навчально-виховний комплекс Ізюмської районної ради Харківської області
11.	Колядинська Лілія Григорівна	Куньєвський навчально-виховний комплекс Ізюмської районної ради Харківської області
12.	Ельсеїді Лілія Миколаївна	Липчанівський навчально-виховний комплекс Ізюмської районної ради Харківської області
13.	Вознюк Людмила Володимирівна	Коломацький навчально-виховний комплекс імені І.Є. Сторова Коломацької районної ради Харківської області
14.	Новік Оксана Олександрівна	Різуненківський навчально-виховний комплекс Коломацької районної ради Харківської області
15.	Мельник Олена Іванівна	Мурафська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Краснокутської районної ради Харківської області
16.	Міняйло Ольга Володимирівна	Гусинська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Куп'янської районної ради Харківської області
17.	Коржова Олена Василівна	Подільнянська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Куп'янської районної ради Харківської області
18.	Запорожець Марина Григорівна	Краснопавлівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Лозівської районної ради Харківської області
19.	Рибас Ілона Олександрівна	Печенізька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів ім. Г. Семирадського Печенізької районної ради Харківської області
20.	Денисюк Марія Валентинівна	Вільхівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Харківської районної ради Харківської області
21.	Шмельова Яна Михайлівна	Глибоківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Харківської районної ради Харківської області

№ з/п	ПІБ	Заклад освіти
22.	Малькова Людмила Іванівна	Зеленогайська загальноосвітня школа I-III ступенів Харківської районної ради Харківської області
23.	Фальш Анастасія Олександрівна	Липецька загальноосвітня школа I-III ступенів ім. П.В. Щепкіна Харківської районної ради Харківської області
24.	Ладовська Оксана Олександрівна	Кочетокська загальноосвітня школа I-III ступенів Чугуївської районної ради Харківської області
25.	Калінушка Інна Миколаївна	Ізюмська загальноосвітня школа I-III ступенів № 4 Ізюмської міської ради Харківської області
26.	Кириленко Тетяна Іванівна	Панютинська загальноосвітня школа I-III ступенів № 1 Лозівської міської ради Харківської області
27.	Рудь Тетяна Іванівна	Лозівський навчально-виховний комплекс №10 Лозівської міської ради Харківської області
28.	Говор Марина Володимирівна	Люботинська загальноосвітня школа I-III ступенів № 6 Люботинської міської ради Харківської області
29.	Пивовар Алла Анатоліївна	Харківська спеціалізована школа I-III ступенів № 73 Харківської міської ради Харківської області
30.	Власенко Ольга Ігорівна	Харківська гімназія № 65 Харківської міської ради Харківської області
31.	Шевченко Оксана Михайлівна	Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 115 Харківської міської ради Харківської області
32.	Головко Олена Іванівна	Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 137 Харківської міської ради Харківської області
33.	Вербельчук Руслана Сергіївна	Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 67 Харківської міської ради Харківської області
34.	Шило Світлана Олександрівна	Харківська спеціалізована школа I-III ступенів № 108 Харківської міської ради Харківської області
35.	Балала Лариса Миколаївна	Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 126 Харківської міської ради Харківської області

#### **16.5. Школа молодого керівника закладу дошкільної освіти** для керівників закладів дошкільної освіти зі стажем роботи до 3-х років

**Актуальність.** Суттєві трансформаційні процеси, які відбуваються у вітчизняній освіті, вимагають нових підходів до управління закладом освіти, спрямування роботи закладу на задоволення освітніх потреб, що постійно змінюються в умовах розвитку інформаційного суспільства.

Основною метою будь-якого закладу освіти, у тому числі дошкільного, є забезпечення якості освіти. Так, Закон України «Про освіту» (стаття 6) головними засадами державної політики та принципом освітньої діяльності визначає забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності. Відповідальним за забезпечення якості освіти є його керівник. Від професійної компетентності керівника залежить якість управлінських рішень, їх своєчасність, відповідність поточній ситуації.

Реформи в системі управління освітою передбачають надання автономії закладу освіти, що призводить до зростання ролі керівника, підвищення його відповідальності за прийняття управлінських рішень. Разом із тим, існує протиріччя між вимогами до сучасного керівника закладу освіти та рівнем його професійної компетентності. Керівники закладів освіти зазнають труднощів в плануванні освітньої діяльності, забезпеченні результативності

роботи закладу в умовах швидкоплинних змін, оцінці чинників впливу на якість освітньої діяльності, прийнятті оперативних рішень.

Крім того, практика призначення керівників закладів дошкільної освіти засвідчує, що керівниками переважно стають вихователі, які не мають досвіду управлінської діяльності, що негативно впливає на якість управління закладом освіти.

З огляду на це, актуальним є організація роботи Школи молодого керівника закладу дошкільної освіти, діяльність якої спрямована на надання допомоги молодим керівникам закладів дошкільної освіти з питань з організації освітньої діяльності дошкільників, управління закладом, ознайомлення з кращими практиками роботи керівників закладів дошкільної освіти.

**Мета Школи:** підвищення професійної компетентності молодих керівників закладів дошкільної освіти в умовах реформування освітньої галузі.

#### **Завдання**

1. Актуалізувати питання діяльності керівників закладів дошкільної освіти щодо планування освітньої діяльності, забезпечення результативності роботи закладу.
2. Поглибити знання керівників із питань організації методичної роботи з педагогічними працівниками закладу, навчання, виховання і розвитку дошкільників.
3. Надати методичну допомогу керівникам із питань менеджменту в управлінні закладом дошкільної освіти

**Учасники:** керівники закладів дошкільної освіти зі стажем роботи до 3-х років.

**Термін роботи Школи:** 2018 – 2019 роки.

**Періодичність:** 8 занять по 4 год, усього 32 год.

**Форми роботи:** науково-практичні семінари.

#### **Керівники Школи:**

**Остапенко А.С.,** завідувач Центру громадянського виховання;

**Коченгіна М.В.,** завідувач кафедри методики дошкільної та початкової освіти, канд. пед. наук.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

### **План роботи Школи молодого керівника закладу дошкільної освіти**

<b>№ з/п</b>	<b>Тема, форма роботи</b>	<b>Терміни роботи</b>	<b>Кількість навчальних годин</b>
1.	<b>Науково-практичний семінар</b> «Сучасні підходи до планування роботи закладу дошкільної освіти та організації освітнього процесу»	Березень 2018 року	4
2.	<b>Науково-практичний семінар</b> «Модернізація підходів до організації методичної роботи з педагогічними працівниками на засадах педагогіки партнерства»	Червень 2018 року	4
3.	<b>Науково-практичний семінар</b> «Формування життєвої компетентної особистості дошкільника»	Жовтень 218 року	4

4.	<b>Науково-практичний семінар</b> «Інноваційні підходи до облаштування розвивального середовища в закладі дошкільної освіти та його вплив на розвиток особистості дитини»	Грудень 2018 року	4
5.	<b>Науково-практичний семінар</b> «Сучасні підходи до роботи з батьками в умовах закладу дошкільної освіти»	Березень 2019 року	4
6.	<b>Науково-практичний семінар</b> «Практичні аспекти організації освітнього процесу в інклюзивній групі закладу дошкільної освіти»	Червень 2019 року	4
7.	<b>Науково-практичний семінар</b> «Оцінка ефективності діяльності закладу дошкільної освіти»	Жовтень 2019 року	4
8.	<b>Науково-практичний семінар</b> «Науково-теоретичні основи управління закладом дошкільної освіти»	Грудень 2019 року	4
<b>Усього</b>			<b>32</b>

### Методичне забезпечення

1. Базовий компонент дошкільної освіти // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2012. (Спецвипуск).

2. Джерело педагогічних інновацій. Інклюзивна освіта: досвід, ресурси, проблеми: науково-методичний журнал. – Випуск № 1 (17). – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2017. – 228 с.

3. Джерело педагогічних інновацій. Інноваційна практика розвитку життєвої компетентності дитини дошкільного віку: науково-методичний журнал. – Випуск № 2 (14). – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2016. – 276 с.

4. Капустін І. В. Моніторинг якості дошкільної освіти / І. В. Капустін, Т. М. Голтяй, С. С. Євтушенко, В.М. Івченко, С. В. Клімова. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2013. – 148 с.

5. Методичні рекомендації щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців: лист МОН України від 11.10.2017 № 1/9-546 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>.

6. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в дошкільних навчальних закладах Харківської області відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2015 № 446 «Про затвердження гранично допустимого навантаження на дитину в дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності»: лист КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» від 24.12.2015 № 1199 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.edu-post-diploma.kharkov.ua/>

7. Моніторинг якості дошкільної освіти: кваліметричний підхід до оцінки розвитку дитини: методичні рекомендації / І.І. Карабаєва, Н.В. Савінова. – Київ: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2016. – 184 с.

8. Планування організації життєдіяльності дітей у дошкільних навчальних закладах: методичні рекомендації / за загальною редакцією Л.Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2014, – 560 с.

9. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка. Практика: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, спеціальність «Дошкільне виховання»] / Т.І. Поніманська, І.М. Дичківська. – Київ: Видавничий Дім «Слово», 2004. – 352 с.

10. Про затвердження гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності наказ МОН України від 20.04.2017 № 446 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>.

11. Про затвердження Примірного переліку ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти : наказ МОН України від 19.12.2017 № 1633 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>.

12. Про організацію роботи в дошкільних навчальних закладах у 2017/2018 навчальному році: лист МОН України від 13.06.2017 № 1/9-322 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>.

13. Про організовану і самостійну діяльність дітей у дошкільному навчальному закладі: лист Інституту інноваційних технологій і змісту освіти від 26.07.2010 № 1.4/18-3082 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>.

14. Чинні програми розвитку дітей дошкільного віку

**Додаток**

**Список учасників Школи молодого керівника закладу дошкільної освіти**

<b>№ з/п</b>	<b>П.І.Б.</b>	<b>Повна назва ЗДО</b>
1.	Старченко Вікторія Володимирівна	Савинський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) Савинської селищної ради Балаклійського району Харківської області, завідувач
2.	Бойчук Алла Олександрівна	Нажединський заклад дошкільної освіти Нажединської сільської ради Близнюківського району Харківської області, завідувач
3.	Ягожа Ганна Вікторівна	Квітневий заклад дошкільної освіти Близнюківської районної ради Харківської області, завідувач
4.	Демченко Леніар Шевкіївна	Баранівський дошкільний навчальний заклад (дитячий садок) Баранівської сільської ради Валківського району Харківської області, завідувач
5.	Овчаренко Тетяна Вікторівна	Гонтовоярський дошкільний навчальний заклад (дитячий садок) Гонтовоярської сільської ради Валківського району Харківської області, завідувач
6.	Кураш Інга Сергіївна	Дворічанський дошкільний навчальний заклад (дитячий садок) №1 «Колосок» Дворічанської селищної ради Дворічанського району Харківської області, завідувач
7.	Бреславець Наталія Володимирівна	Дворічнокутянський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) «Рома+Машка» Полівської сільської ради Дергачівського району Харківської області, завідувач
8.	Лабус Наталія Анатоліївна	Григорівський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) «Усмішка» Полівської сільської ради Дергачівського району Харківської області, завідувач
9.	Сінельнік Наталія Миколаївна	Дергачівський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 2 «Лелеченька» комбінованого типу Дергачівської міської ради Дергачівського району Харківської області, завідувач
10	Мусарова Аліна Олександрівна	Солоницівський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) «Веселка» Солоницівської селищної ради Дергачівського району Харківської області, завідувач
11.	Калініченко Наталія Миколаївна	Миколаївський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) «Вишенька» Миколаївської сільської ради Зачепилівського району Харківської області, завідувач
12.	Порціян Інна Михайлівна	Зачепилівський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) «Ромашка» Зачепилівської селищної ради Зачепилівського району Харківської області, завідувач

<b>№ з/п</b>	<b>П.І.Б.</b>	<b>Повна назва ЗДО</b>
13.	Павленко Тетяна Володимирівна	Шелудьківський дошкільний навчальний заклад (дитячий садок) Шелудьківської сільської ради Зміївського району Харківської області, директор
14.	Дубенчук Лариса Вікторівна	Куньєвський навчально-виховний комплекс Ізюмської районної ради Харківської області, заступник директора з навчальн-виховної роботи, заступник директора з навчально-виховної роботи
15.	Одінокова Ольга Миколаївна	Пархомівський дошкільний навчальний заклад (дитячий садок) Пархомівської сільської ради Краснокутського району Харківської області, завідувач
16.	Дятло Оксана Миколаївна	Дублянський дошкільний навчальний заклад (дитячий садок) Олексіївської сільської ради Краснокутського району Харківської області, завідувач
17.	Дудченко Рита Володимирівна	Краснопавлівський дошкільний навчальний заклад (дитячий садок) «Оленка» Лозівської районної ради Харківської області, завідувач
18.	Панова Олена Юріївна	Комунальний заклад «Олексіївський навчально-виховний комплекс «загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – дошкільні навчальні заклади – «ясла-садки» Первомайської районної державної адміністрації Харківської області, заступник директора з навчально-виховної роботи (дошкільний підрозділ с. Олексіївка)
19.	Шпак Марина Павлівна	Комунальний заклад «Олексіївський навчально-виховний комплекс «загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – дошкільні навчальні заклади – «ясла-садки» Первомайської районної державної адміністрації Харківської області, заступник директора з навчально-виховної роботи (дошкільний підрозділ с. Киселі)
20.	Біленець Ольга Олексіївна	Бабаївський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) Бабаївської селищної ради Харківського району Харківської області, завідувач
21.	Гриценко Олена Миколаївна	Височанський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) Височанської селищної ради Харківського району Харківської області, завідувач
22.	Євлахова Інна Миколаївна	Хорошівський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) Хорошівської селищної ради Харківського району Харківської області, завідувач
23.	Кашкарьова Ірина Володимирівна	Пісочинський дошкільний навчальний заклад (дитячий садок № 2) Пісочинської селищної ради Харківського району Харківської області, завідувач
24.	Сичова Світлана Олександрівна	Пісочинський дошкільний навчальний заклад (дитячий садок) № 3 «Теремок» Пісочинської селищної ради Харківського району Харківської області, завідувач
25.	Сухорукова Катерина Павлівна	Будянський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) Будянської селищної ради Харківського району Харківської області, завідувач
26.	Шевченко Жанна Сергіївна	Стрільчанський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) Глибоцької сільської ради Харківського району Харківської області, завідувач



<b>№ з/п</b>	<b>П.І.Б.</b>	<b>Повна назва ЗДО</b>
27.	Слабінська Олена Сергіївна	Есхарівський дошкільний навчальний заклад (дитячий садок) Есхарівської селищної ради Чугуївського району Харківської області, завідувач
28.	Білце Альона Вікторівна	Безм'ятеженський навчально-виховний комплекс загальноосвітня школа I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад Шевченківської районної ради Харківської області, заступник директора з навчально-виховної роботи
29.	Середа Олена Миколаївна	Ізюмський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 14 Ізюмської міської ради Харківської області, завідувач
30.	Гнатишина Марина Анатоліївна	Чугуївський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 2 Чугуївської міської ради Харківської області, завідувач
31.	Бологова Юлія Володимирівна	Чугуївський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 1 Чугуївської міської ради Харківської області, завідувач
33.	Черноусова Наталія Олександрівна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (дитячий садок) № 3 Харківської міської ради»
34.	Борщ Марина Володимирівна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 232 комбінованого типу Харківської міської ради», завідувач
35.	Рибалко Оксана Михайлівна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 240 комбінованого типу Харківської міської ради», завідувач
36.	Василенко Тетяна Петрівна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 463 Харківської міської ради, завідувач
37.	Осіпова Юлія Геннадіївна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 410 комбінованого типу Харківської міської ради», завідувач
38.	Душаткіна Олена Віталіївна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 73 Харківської міської ради», завідувач
39.	Андренко Наталія Вікторівна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 394 Харківської міської ради», вихователь методист
40.	Ізмайлова Галина Геннадіївна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 106 комбінованого типу Харківської міської ради», завідувач
42.	Попова Марія Валентинівна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 156 комбінованого типу Харківської міської ради»
43.	Зеленська Ганна Миколаївна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 181 Харківської міської ради», завідувач
44.	Ігнатенко Наталія Петрівна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 231 компенсуючого типу Харківської міської ради», завідувач
45.	Маракіна Ганна Олександрівна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 286 комбінованого типу Харківської міської ради», завідувач

№ з/п	П.І.Б.	Повна назва ЗДО
46.	Киреева Тетяна Сергіївна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 349 Харківської міської ради», завідувач
47.	Чіркїна Алла Сергіївна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 324 Харківської міської ради», завідувач
48.	Воробйова Олена Сергіївна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 348 Харківської міської ради», завідувач
49.	Бикова Оксана Юріївна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 77 Харківської міської ради», директор
50.	Ністоріка Ганна Сергіївна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 105 Харківської міської ради», директор
51.	Столярчук Наталія Костянтинівна	Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 255 комбінованого типу Харківської міської ради, директор
52.	Мордвінова Ольга Володимирівна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 423 Харківської міської ради», директор
53.	Пухова Валерія Олегівна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 230 Харківської міської ради», завідувач

#### **16.6. Школа управління інклюзивним навчальним закладом**

для директорів, заступників директорів закладів дошкільної та загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання

**Актуальність.** Запровадження інклюзивної освіти як один із пріоритетних напрямів освітньої політики України, має забезпечити реалізацію прав дітей з особливими освітніми потребами на одержання за місцем проживання освітніх послуг, якість яких не відрізняється від тих, що отримують здорові діти. Інклюзивна освіта є першою сходинкою до соціального включення кожної людини, незалежно від особливостей її розвитку і стану здоров'я, що наближує Україну до європейських стандартів у сфері реалізації прав людей з інвалідністю.

У 2017/2018 навчальному році 146 закладів загальної середньої та 26 закладів дошкільної освіти Харківської області мають інклюзивну форму навчання.

Разом із тим недостатньою є інклюзивна компетентність педагогічних працівників (у тому числі – керівних кадрів закладів з інклюзивною формою навчання): недостатня обізнаність щодо нормативно-правових актів, ведення документації, організації діяльності шкільної команди супроводу дитини з особливими освітніми потребами, оцінки діяльності інклюзивного навчального закладу, особливостей здійснення навчально-виховного процесу в інклюзивній групі (класі) тощо.

Для вирішення вищезазначених питань в закладах освіти Харківської області та з метою підвищення інклюзивної компетентності директорів і заступників директорів закладів загальної середньої освіти розроблено план роботи Школи управління інклюзивним закладом освіти.

**Мета Школи:** підвищення компетентності директорів і заступників директорів закладів загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання з питань організації якісного інклюзивного освітнього середовища.

#### **Завдання**

1. Ознайомити учасників із нормативно-правовими актами та науково-методичними джерелами з питань інклюзивної освіти в закладах загальної середньої освіти.

2. Розглянути сучасні підходи до організації інклюзивного середовища в закладі загальної середньої освіти як умови успішної самоактуалізації всіх учасників освітнього процесу, включно дітей з особливими освітніми потребами.

3. Ознайомитись із позитивним досвідом організації та здійснення інклюзивної освіти європейських країн.

4. Здійснити моніторингові дослідження щодо готовності педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

5. Розкрити особливості педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти.

6. Визначити педагогічні технології, форми і методи освітньої діяльності, які є прийнятними для роботи в інклюзивному учнівському середовищі.

7. Розглянути можливості співпраці з державними установами, громадськими організаціями, ресурсними центрами, діяльність яких сприяє соціалізації та розвитку дітей з особливостями психофізичного розвитку в умовах інклюзивного закладу освіти.

8. Познайомитися з кращими практиками організації інклюзивного середовища, досвідом роботи учасників Школи управління інклюзивним закладом освіти.

**Учасники:** директори, заступники директорів закладів дошкільної та загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання.

**Термін роботи Школи:** 2018 – 2019 роки.

**Періодичність:** 8 занять по 4 год, усього 32 год.

**Форми роботи:** інтерактивні спілкування, круглі столи, науково-методичні семінари, тренінги, вебінари, індивідуальні консультації.

**Керівники Школи:**

**Лященко В.М.,** завідувач Ресурсного центру з підтримки інклюзивної освіти;

**Байназарова О.О.,** завідувач секції спеціальної та інклюзивної освіти;

**Колісник О.В.,** методист Ресурсного центру з підтримки інклюзивної освіти.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

### **План роботи Школи управління інклюзивним закладом освіти**

<b>№ п/п</b>	<b>Тема, форма роботи</b>	<b>Терміни роботи</b>	<b>Кількість навчальних годин</b>
1.	<b>Науково-методичний семінар</b> «Організація інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах Концепції «Нова українська школа»	Червень 2018 року	4
2.	<b>Тренінг</b> «Формування шкільної команди супроводу дитини з особливими освітніми потребами»	Жовтень 2018 року	4
3.	<b>Круглий стіл</b> «Міжгалузева співпраця в роботі інклюзивного закладу освіти»	Грудень 2018 року	4
4.	<b>Інтерактивне спілкування</b> «Оцінка діяльності закладу освіти щодо створення інклюзивного простору»	Січень 2019 року	4

№ п/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
5.	<b>Круглий стіл</b> «Технології інклюзивної освіти: практики використання»	Квітень 2019 року	4
6.	<b>Вебінар</b> «Від інклюзивної освіти до соціальної інклюзії»	Червень 2019 року	4
7.	<b>Науково-методичний семінар</b> «Навчання, виховання і супровід дитини з особливими освітніми потребами в умовах закладу дошкільної та загальної середньої освіти: методичні аспекти»	Жовтень 2019 року	4
8.	<b>Семінар-практикум</b> «Кращі практики інклюзивної освіти: презентація досвіду роботи закладів Харківської області»	Грудень 2019 року	4
<b>Усього</b>			<b>32</b>

#### Методичне забезпечення:

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 № 588 «Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах».
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 № 545 «Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр».
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.02.2017 № 88 «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами».
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.10.2016 № 753 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. № 585».
6. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 № 526-р «Про Національну стратегію реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки та план заходів з реалізації її I етапу».
7. Лист Міністерства освіти і науки України від 12.07.2017 № 1/9-385 «Про навчальні плани та організацію навчально-реабілітаційного процесу для учнів з особливими освітніми потребами загальноосвітніх навчальних закладів у 2017/2018 навчальному році».
8. Лист Міністерства освіти і науки України від 03.07.2017 № 1/9-362 «Про Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в загальноосвітніх навчальних закладах для навчання дітей з особливими освітніми потребами (за нозологіями) у 2017/2018 навчальному році».
9. Лист Міністерства освіти і науки України від 06.02.2017 № 1/9-63 «Щодо навчальної літератури для дітей з особливими освітніми потребами».
10. Лист Міністерства освіти і науки України від 28.09.2013 № 1/9-694 «Щодо введення посади вихователя (асистента вчителя) у загальноосвітніх навчальних закладах з інклюзивним навчанням».
11. Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 02.01.2013 № 1/9-1 «Про визначення завдань працівників психологічної служби системи освіти в умовах інклюзивного навчання».
12. Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 25.09.2012 № 1/9-675 «Щодо посадових обов'язків асистента вчителя».
13. Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 26.07.2012 № 1/9-529 «Про організацію психологічного і соціального супроводу в умовах інклюзивного навчання».

14. Обласний освітній проект «Розвиток інклюзивної освіти в Харківській області», схвалений рішенням Колегії Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації 29 березня 2017 року.

15. Бойчук Ю. Д. Інклюзивна компетентність майбутнього вчителя основ здоров'я : монографія / Ю. Д. Бойчук, О. С. Бородіна, О. М. Микитюк ; Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди . – Харків : ХНПУ, 2015. – 117 с.

16. Бородіна О.С. Методичні рекомендації щодо організації та змісту діяльності вчителя загальноосвітнього навчального закладу в умовах інклюзивного навчання : [метод. рек. для вчителів загальноосвітніх шкіл] / Ю.Д. Бойчук, О.С. Бородіна. – Х. : ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2013. – 20 с.

17. Джерело педагогічних інновацій «Інклюзивна освіта: досвід, ресурси, проблеми». – Харків: Харківська академія неперервної освіти. – 2017, № 1 (17).

18. Індекс інклюзії: загальноосвітній навчальний заклад : [навч.-метод. посіб.] / [Патрикєєва О.О., Софій Н.З., Луценко І.В., Василяшко І.П.] ; під заг. ред. Шинкаренко В.І. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. – 96 с.

19. Інклюзивний простір. Практичні кроки / Методичний посібник для спеціалізованого тренінгу для працівників освітньої сфери. – Благодійний Фонд Порошенка, 2017. – 74 с.

20. Колупаєва А.А. Інклюзивна школа: особливості організації та управління : [навч.-метод. посіб.] / Колупаєва А.А., Софій Н.З., Найда Ю.М. – К. : ФОП Придатченко П.М., 2007. – 128 с.

21. Колупаєва А.А. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітні навчальні заклади : [моногр.] / А.А. Колупаєва. – К. : Педагогічна думка, 2007. – 458 с.

22. Колупаєва А.А. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання : [навч.-метод. посіб.] / А.А. Колупаєва, Л.О. Савчук. – К. : Наук. світ, 2010. – 196 с.

23. Колупаєва А.А. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі: початкова ланка. Путівник для педагогів : [навч.-метод. посіб.] / А.А. Колупаєва, О.М. Таранченко. – К. : «АТОПОЛ». – 2010. – 96 с.

24. Кучерук О.С. Сучасні підходи до організації інклюзивних шкіл / О.С. Кучерук // Наукові записки. Сер. : Педагогічні науки : зб. наук. пр. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. – Вип. 108. – Ч. 2. – С. 52-55.

25. Кучерук О.С. Особливості організації інклюзивних шкіл / О.С. Кучерук // Засоби і технології сучасного навчального середовища : Міжнар. VIII (XVIII) наук.-практ. конф. (27-28 квіт. 2012 р.) : матеріали конф. – Кіровоград : ПП «Ексклюзив- Систем», 2012. – С. 35.

26. Сіліна Г.О. Увага: особлива дитина: навчання та виховання учнів у системі інклюзивної освіти : [метод. рекомен.] / Г.О. Сіліна, Т.С. Калініна. – Харків : ХАНО, 2011. – 80 с.

27. Як зробити школу інклюзивною. Досвід проектної діяльності : [метод. посіб.] / Канадсько-український проект «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні» ; уклад. Є. Єфімова. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2012. – 152 с.

**Додаток**

### **Список учасників Школи управління інклюзивним закладом освіти**

<b>№ з/п</b>	<b>ПІБ</b>	<b>Заклад освіти, посада</b>
1.	Вишненко Людмила Іванівна	Донецька загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів № 1 Балаклійської районної ради Харківської області, заступник директора з навчально-виховної роботи
2.	Черний Сергій	Опорний заклад Барвінківська загальноосвітня школа

№ з/п	ПІБ	Заклад освіти, посада
	Іванович	I – III ступенів № 1 Барвінківської районної ради Харківської області, директор
3.	Климець Галина Петрівна	Самійлівська загальноосвітня школа I – III ступенів Близнюківської районної ради Харківської області, директор
4.	Ружинська Олена Валеріївна	Районний методичний кабінет відділу освіти Богодухівської районної державної адміністрації Харківської області, методист
5.	Гарна Лілія Сергіївна	Гороховатська загальноосвітня школа I – III ступенів Борівської районної ради Харківської області, заступник директора з навчально-виховної роботи
6.	Салащенко Тамара Василівна	Баранівська загальноосвітня школа I – III ступенів Валківської районної ради Харківської області, директор
7.	Миропольська Тетяна Федорівна	Приколотнянська загальноосвітня школа I – III ступенів імені Героя Радянського Союзу К.Ф. Ольшанського Великобурлуцької районної ради Харківської області, заступник директора з навчально-виховної роботи
8.	Куцова Анжела Іванівна	Вовчанський ліцей № 1 Вовчанської районної ради Харківської області, заступник директора з навчально-виховної роботи
9.	Кононенко Надія Василівна	Тавільжанська загальноосвітня школа I – III ступенів Дворічанської районної ради Харківської області, директор
10.	Скрипка Наталія Василівна	Слатинський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів – дошкільний заклад» Дергачівської районної ради Харківської області, директор
11.	Дятлова Оксана Олександрівна	Чемужівська загальноосвітня школа I – III ступенів Зміївської районної ради Харківської області, заступник директора з навчально-виховної роботи
12.	Проценко Марина Анатоліївна	Липчанівський навчально-виховний комплекс Ізюмської районної ради Харківської області, директор
13.	Шевчун Олег Володимирович	Красноградський багатопрофільний ліцей Красноградської районної ради Харківської області, директор
14.	Колеснікова Інна Вікторівна	Козіївська загальноосвітня школа I – III ступенів Краснокутської районної ради Харківської області, заступник директора з навчально-виховної роботи
15.	Бондар Олена Віталіївна	Подільнянська загальноосвітня школа I – III ступенів Куп'янської районної ради Харківської області, директор
16.	Дудченко Рита Володимирівна	Комунальний заклад «Краснопавлівський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) «Оленка» Лозівської районної ради Харківської області», директор
17.	Біловол Людмила Іванівна	Районний методичний кабінет відділу освіти Нововодолазької районної державної адміністрації Харківської області, завідувач
18.	Кебедова Тетяна Сергіївна	Районний методичний кабінет відділу освіти, молоді та спорту Первомайської районної державної адміністрації Харківської області, методист
19.	Строкан Надія Володимирівна	Печенізька загальноосвітня школа I – III ступенів імені Г. Семирадського Печенізької районної ради Харківської області, директор

№ з/п	ПІБ	Заклад освіти, посада
20.	Леонова Ольга Григорівна	Костянтинівська загальноосвітня школа I – III ступенів Сахновщинської районної ради Харківської області, заступник директора з навчально-виховної роботи
21.	Лінниченко Тетяна Анатоліївна	Пісочинська загальноосвітня школа I – III ступенів «Мобіль» Харківської районної ради Харківської області, заступник директора з навчально-виховної роботи
22.	Слабінська Олена Сергіївна	Есхарівський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) Есхарівської селищної ради Чугуївського району Харківської області, завідувач
23.	Степанкіна Олена Олександрівна	Ізюмський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №4 комбінованого типу Ізюмської міської ради Харківської області, завідувач
24.	Сафонова Тетяна Олександрівна	Дошкільний навчальний заклад № 1 «Ялинка» Люботинської міської ради Харківської області, завідувач
25.	Зуєва Олена Анатоліївна	Первомайський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 10 «Ромашка» Первомайської міської ради Харківської області, вихователь-методист
26.	Мельник Інна Михайлівна	Чугуївський навчально-виховний комплекс «Дошкільний навчальний заклад-загальноосвітня школа I-III ступенів» № 8 Чугуївської міської ради Харківської області, вихователь-методист
27.	Тимченко Юлія Миколаївна	Леб'язька філія Зачепилівської загальноосвітньої школи I-III ступенів Зачепилівської районної ради Харківської області, завідувач
28.	Козейчук Світлана Олександрівна	Комунальний заклад «Івашківський ліцей» Золочівської селищної ради Харківської області, директор
29.	Кись Зоя Миколаївна	Коломацький ліцей імені Героя Радянського Союзу І.Є. Єгорова Коломацької селищної ради Коломацького району Харківської області, директор
30.	Суржик Людмила Яківна	Комунальний заклад «Навчально-методичний центр» Мереф'янської міської ради Харківської області, методист
31.	Комбарова Анжеліка Олександрівна	Малинівський ліцей № 2 Малинівської селищної ради Чугуївського району Харківської області, заступник директора з навчально-виховної роботи
32.	Ступак Михайло Леонідович	Нововодолазький ліцей № 3 Нововодолазької селищної ради Харківської області, директор
33.	Журавльова Тетяна Павлівна	Комунальний заклад «Капитолівський ліцей Оскільської сільської ради Ізюмського району Харківської області», директор
34.	Єрещенко Ірина Вікторівна	Роганський дошкільний навчальний заклад (дитячий садок) № 1 Роганської селищної ради Харківського району Харківської області, завідувач
35.	Матвієвський Леонід Арсентійович	Старосалтівська загальноосвітньої школи I-III ступенів Старосалтівської селищної ради Вовчанської району Харківської області, директор
36.	Полехіна Ольга Миколаївна	Харківська загальноосвітньої школи I-III ступенів № 100 імені А.С. Макаренка Харківської міської ради Харківської області, заступник директора з навчально-виховної роботи

№ з/п	ПІБ	Заклад освіти, посада
37.	Товстолуг Валентина Миколаївна	Харківська загальноосвітньої школи I-III ступенів № 31 Харківської міської ради Харківської області, директор
38.	Колодезна Олена Петрівна	Харківська загальноосвітньої школи I-III ступенів № 38 Харківської міської ради Харківської області, заступник директора з навчально-виховної роботи
39.	Христюєва Ольга Валеріївна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 6 комбінованого типу Харківської міської ради Харківської області», вихователь-методист
40.	Хомакова Юлія Петрівна	Харківська загальноосвітньої школи I-III ступенів № 35 Харківської міської ради Харківської області, заступник директора з виховної роботи
41.	Кузьменко Ольга Олександрівна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 266 Харківської міської ради Харківської області», вихователь-методист
42.	Єріна Світлана Володимирівна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 425 комбінованого типу Харківської міської ради Харківської області», вихователь-методист
43.	Теплова Наталія Анатоліївна	Харківська загальноосвітньої школи I-III ступенів № 105 Харківської міської ради Харківської області, директор

**16.7. Школа молодого методиста закладу позашкільної освіти «Сучасний вектор розвитку професійної компетентності методиста закладу позашкільної освіти»**  
для методистів закладів позашкільної освіти зі стажем роботи до 2-х років

**Актуальність.** Позашкільна освіта – важлива ланка в структурі освіти України, а її значимість у тому, що для дітей – це розвиток пізнавальної, практичної, творчої та соціальної компетентності особистості, можливість самореалізації у майбутньому; для батьків – безпечна, змістовна зайнятість дітей у вільний час у позашкільних та інших освітніх закладах, їх навчання, виховання, розвиток, соціалізація, допомога у підготовці самостійного відповідального життя; для держави – одна з найефективніших інвестицій у найближче і віддалене майбутнє. І саме від професійної компетентності педагога та його вміння трансформувати свої знання учневі значною мірою залежить виконання поставлених суспільством завдань перед позашкільною освітою.

Важливим у процесі зростання професіоналізму керівника гуртка закладу позашкільної освіти є науково-методичний супровід вирішення професійних завдань. Головною ідеєю на пряму є сервісний підхід, який передбачає цілеспрямовані, технологічно перевірені процеси організаційно-науково-методичного супроводу, які базуються на професійній підготовці педагогів. За підтримки методиста педагог вмотивовано формує та розвиває навички й уміння проектувати індивідуальну програму професійного розвитку, розробляти індивідуальний методичний маршрут, впроваджувати інноваційні форми і методи в освітній процес.

Саме на вирішення питань модернізації організаційного та науково-методичного супроводу освітнього процесу й спрямована робота школи молодого методиста закладу позашкільної освіти «Сучасний вектор розвитку професійної компетентності методиста закладу позашкільної освіти»



**Мета Школи:** адаптація новопризначених і молодих методистів закладів позашкільної освіти до професійної діяльності та управління процесом становлення їх професійної компетентності; формування в них потреби у безперервному навчанні.

#### **Завдання**

1. Сприяти опануванню новопризначеними та молодими методистами теорії та практики управління методичною роботою в умовах реформування позашкільної освіти в Україні.
2. Сформувати та розвинути у новопризначених і молодих методистів практичні навички щодо впровадження інноваційних технологій в освітній процес закладів позашкільної освіти
3. Поширити ефективний педагогічний досвід педагогів позашкільля.
4. Створити мотиваційне поле для розвитку рівня професійної компетентності новопризначених і молодих методистів закладів позашкільної освіти.

**Учасники:** методисти закладів позашкільної освіти зі стажем роботи до 2-х років.

**Термін роботи Школи:** 2019 рік.

**Періодичність:** 4 заняття по 4 год, усього 16 год.

**Форми роботи:** семінар-практикум, методична студія, творчий діалог, методичний семінар з елементами тренінгу.

#### **Керівники школи:**

**Посмітна Ю.А.,** завідувач Центру інноваційного розвитку освіти;

**Вороніна Г.Л.,** завідувач кафедри виховання й розвитку особистості, канд. пед .наук;

**Владімірова К.М.,** методист Центру інноваційного розвитку освіти.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

#### **План роботи**

**школи молодого методиста закладу позашкільної освіти «Сучасний вектор розвитку професійної компетентності методиста закладу позашкільної освіти»**

<b>№ з/п</b>	<b>Тема, форма роботи</b>	<b>Терміни роботи</b>	<b>Кількість навчальних годин</b>
1.	<b>Методична студія</b> «Нормативно-правова та методична база позашкільної освіти: стратегія розвитку»	Березень 2019 року	4
2.	<b>Семінар – практикум</b> «Структура організаційно-науково-методичної діяльності у сфері позашкільної освіти. Сучасні методи та інноваційні технології»	Травень 2019 року	4
3.	<b>Творчий діалог</b> «Сутнісні характеристики управлінської майстерності методиста. Модель іміджу методиста освітньої установи»	Червень 2019 року	4

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
4.	Методичний семінар з елементами тренінгу «Сучасні підходи до планування діяльності, підготовки документації методичної служби закладу позашкільної освіти. Методи статистичної обробки інформації»	Листопад 2019 року	4
<b>Усього</b>			<b>16</b>

#### Методичне забезпечення:

1. Закон України «Про позашкільну освіту». Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>
2. Закон України «Про освіту». Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Стратегія розвитку позашкільної освіти / за заг. ред. проф. О.В. Биковської. – К.: ІВЦ АЛКОН, 2018. – 96 с.
4. Енциклопедія позашкільної освіти / РДГУ, НМЦ інноваційних технологій виховного процесу НАНП України, РОШПО; головний ред. Г.П. Пустовіт. – Рівне: О. Зень, 2017. – 525 с.
5. Корольчук О.С. «Досвід роботи закладу позашкільної освіти над науково-методичною темою». Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/dosvid-roboti-zakladu-pozaskilnoi-osviti-nad-naukovo-metodicnou-temou-60921.html>
6. Корольчук О.С. «Інновації в організації навчально-виховного процесу ПНЗ». Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/innovacii-v-organizacii-osvitnogo-procesu-pozaskilla-74958.html>

#### 16.8. Школа молодого фахівця – учителя основ здоров'я

для вчителів предмета «Основи здоров'я» зі стажем роботи до 3-х років

**Актуальність.** У Концепції «Нова українська школа» значну роль відведено гуманізації освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства та реалізації компетентнісного підходу. Зміни, що відбуваються в системі освіти, вимагають постійного професійного зростання кожного спеціаліста, удосконалення його професійної компетентності протягом всього періоду трудової діяльності. Такий підхід актуалізує необхідність упровадження нових форм підвищення кваліфікації, які спрямовані на формування позитивної мотивації педагогічних працівників до набуття та вдосконалення професійних навичок, постійного підвищення рівня фахової майстерності на основі активізації самоосвітньої діяльності.

Здоров'я – найперша необхідна умова успішного розвитку кожної людини, її навчання, праці, добробуту, створення сім'ї і виховання дітей.

Навчити дітей берегти і зміцнювати своє здоров'я – одне з найважливіших завдань сучасної школи, яке має стати атрибутом будь-якої освітньої діяльності у закладі освіти і поза його межами. Школа – це життєвий простір дитини, у якому вона знаходиться близько 70% свого часу, тому саме школа повинна давати знання та вміння організувати життя, діагностувати, берегти та поліпшувати здоров'я дитини. Здоров'я має бути одним із результатів освіти.

Найповніше це завдання реалізується через предмет «Основи здоров'я», метою якого є формування здоров'язбережувальної компетентності учнів на основі оволодіння ними знаннями про здоров'я та безпеку, практичними навичками здорового способу життя і безпечної поведінки; формування в них ціннісного ставлення до життя і здоров'я; сприяння їх фізичному, психічному, соціальному і духовному розвитку.

За своїм призначенням, змістом і методами навчання предмет «Основи здоров'я» суттєво відмінний від інших предметів. Його особливості визначаються:

- необхідністю впливати на свідомість і поведінку учнів;
- тим, що освітні впливи слід спрямовувати на формування у дітей позитивних цінностей, знань, ставлень, умінь і навичок, які зменшать ризик виникнення поведінкових проблем і підвищать їх особистісний потенціал для гармонійного розвитку та життєвого успіху;
- тим, що для посилення мотивації та ефективності навчання необхідно послідовно впливати на шкільну політику і створювати сприятливе середовище.

Ці особливості потребують застосування нових принципів і підходів до навчання. Крім того, проблемою є те, що основам здоров'я навчають педагоги-нефахівці, спостерігається текучість кадрів та довантаження класних керівників.

Переважає більшість вчителів, які починають навчати основам здоров'я, потребують допомоги з боку методичних служб в організації освітнього процесу, оволодіння практичними вміннями та навичками, необхідними для якісного навчання предмета. Форми дидактичної взаємодії мають ґрунтуватися на нових підходах: андрагогічному, компетентнісному, діяльнісному, особистісному, діалогічному. Таким чином, у підвищенні кваліфікації особливого значення набуває проведення спеціальних практикумів, тренінгів, семінарів, які сприятимуть особистісному та професійному зростанню молодого фахівця – учителя основ здоров'я.

**Мета Школи:** підвищення фахової компетентності вчителів, які мають стаж навчання предмета «Основи здоров'я» до 3-х років.

#### **Завдання**

1. Ознайомити вчителів із нормативними документами та науково-методичними джерелами з питань навчання предмета «Основи здоров'я».
2. Ознайомити педагогів із методикою розвитку життєвих навичок та можливостями її використання на уроках предмета «Основи здоров'я».
3. Охарактеризувати педагогічні технології, форми і методи освітньої діяльності, які задовольняють базові потреби учнів, центровані на збереження та розвиток здоров'я учнів, побудовані на принципах партнерства і компетентнісної освіти.
4. Розкрити особливості співпраці з батьками та громадськими організаціями щодо здорового способу життя дітей на засадах педагогіки партнерства.
5. Відпрацювати професійні навички та стратегії поведінки, формування власного стилю професійної діяльності.

**Учасники:** учителі предмета «Основи здоров'я» зі стажем до 3-х років.

**Термін роботи Школи:** 2019 рік.

**Періодичність:** 4 заняття по 4 год, усього 16 год.

**Форми роботи:** семінари-тренінги, тренінги.

#### **Керівники Школи:**

**Берзіня О.О.,** методист Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя;

**Волкова І.В.,** старший викладач кафедри виховання й розвитку особистості.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

**План роботи  
Школи молодого фахівця – учителя основ здоров'я**

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
1.	<b>Семінар-тренінг</b> «Інтерактивні форми і методи освітнього процесу, спрямовані на формування здоров'язбережувальної компетентності учнів».	Лютий 2019 року	4
2.	<b>Тренінг</b> «Упровадження технології навчання на засадах розвитку життєвих навичок».	Квітень 2019 року	4
3.	<b>Тренінг</b> «Організація співпраці з батьками та громадськістю щодо формування здорового способу життя дітей на засадах педагогіки партнерства».	Вересень 2019 року	4
4.	<b>Семінар-тренінг</b> «Організація здоров'язбережувального освітнього простору в закладах освіти».	Листопад 2019 року	4
<b>Усього</b>			<b>16</b>

**Методичне забезпечення**

1. Будь здоровим, учителю: тренінги / О.В. Мальцева. – К.: Шк. Світ, 2012. – 112с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
2. Воронцова Т.В., Основи здоров'я. 5 клас: посібник для вчителя / Т.В Воронцова, В.С. Пономаренко. – К.: Алатон, 2005. – 264 с.
3. Підготовка молоді до подружнього життя: методичний посібник / О.О. Берзіня, Т.Б. Гніда, В.В. Носенко. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2017. – 168 с.
4. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: науково-методичний посібник / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. – К.: А.С.К., 2006. – 192 с.: іл..
5. Соціально-просвітницькі тренінги з формування мотивації до здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІДу / С.В. Страшко [та ін.]. – Київ: Освіта України, 2006. – 260 с.
6. Створення сприятливого навчального середовища: Тренінги / Л. Галіцина. – К.: Шк. Світ, 2011. – 128 с.
7. Сучасні шкільні технології / І. Рожнятовська, В. Зоц. – К.: Ред. загальнопед.газ., 2004. – 112 с. – (Бібліотека «Шкільний світ»).
8. Учителю предмета «Основи здоров'я»: навчально-методичні матеріали. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2015. – 132 с.
9. Нові нормативні документи.

**16.9. Школа педагога-новатора «Створення Інтернет-спільноти вчителів географії»  
для вчителів географії закладів загальної середньої освіти**

**Актуальність.** Спрямування цивілізаційного вектору України на інтеграцію в єдиний європейський освітній простір вплинула на модернізацію змісту освіти, що розпочалась з упровадження нових підходів до формування освітніх і навчальних програм, пов'язаних з компетентнісно орієнтованим навчанням, оскільки воно має результативно-цільову спрямованість.

Відповідно до мети й завдань географічної освіти, предметна географічна компетентність учнів визначається як здатність до застосування здобутих географічних знань, умінь і навичок, ціннісних установок та специфічного географічного мислення, сформованих на підґрунті здібностей і життєвого досвіду учнів, які необхідні для оптимальної діяльності в навколишньому середовищі та успішної самореалізації в соціумі, передбачення наслідків такої діяльності та розв'язання власних життєвих завдань і проблем, облаштування особистого життя, формуванням в учнів потреби у неперервній освіті.

Сучасному вчителю необхідно урізноманітнювати форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів з географії в різних режимах (традиційний, інтерактивний та самостійна робота) та використовувати традиційні й нетрадиційні види уроку географії, практичної й дослідницької, творчої роботи з географії та позакласного й профільного географічного навчання, що сприятиме формуванню не лише предметних (географічних), а й ключових компетентностей (інформаційно-цифрової, соціальної і громадянської, підприємливості та фінансової, загальнокультурної та екологічної грамотності тощо).

Цифрова компетентність формується за рахунок використання учнями посилань на сайти офіційних міжнародних і регіональних організацій для аналізу та порівняння статистичних даних по країнах світу, проведення програмних досліджень, створення презентаційних матеріалів. Використання цифрових технологій допоможе учням не тільки використовувати «готові дані», а й оцінювати, створювати й фільтрувати цифровий контент, порівнювати дані з різних сайтів мережі Інтернет.

Сучасне освітнє середовище забезпечує не тільки ефективне впровадження вже названих підходів і напрямів діяльності, але й успішно використовує хмарні технології, які набувають все більшого значення у професійній діяльності вчителя, забезпечуючи нові, динамічні і актуальні можливості, що базуються на Інтернет-технологіях, електронних додатках для освіти. Прикладами використання хмарних технологій у школі є:

- використання Office Web Apps-додатків (Office 365);
- електронні журнали і щоденники (<http://shodennik.ua/>);
- онлайн сервіси для навчального процесу, спілкування, тестування;
- системи дистанційного навчання, бібліотека, медіатека;
- сховища файлів, спільний доступ (Dropbox, SkyDrive);
- спільна робота;
- відеоконференції;
- електронна пошта з доменом закладу;
- сервіси Google Apps.

Основні компанії, а саме: Google, Microsoft, IBM, намагаються вдосконалити хмарні технології для їх упровадження в освітній процес, тому сучасні веб-сервіси у хмарі є важливою системою, завдяки якій створюються певні навчальні середовища для підвищення кваліфікації вчителів та розвитку їхньої професійної компетентності.

Актуальним стає дистанційне навчання як навчання у хмарі, яке забезпечує розвиток пізнавальної і творчої активності учнів в освітньому процесі, мобільність і актуальність освітніх ресурсів, дозволяє без додаткових витрат використовувати сучасну комп'ютерну інфраструктуру, програмні засоби та послуги. Хмарні технології дають можливість залучити до освітнього процесу особисті комп'ютерні пристрої педагогічних працівників, учнів та їх батьків.

Уміння орієнтуватися в матеріалі, розміщеному на навчальному сервері, допомагає учням та учителям вирішувати проблеми з навчальним матеріалом і консультуванням на відстані у зручний час. Досвід показує, що електронні навчальні матеріали більшість учнів використовуює все частіше. Серед них є навіть ті, хто використовує їх щодня.

Традиційні паперові видання потрібно доповнювати електронним Інтернет-ресурсом (сайтом), що дає змогу трансформувати існуючу систему, зберігаючи її переваги у вигляді

продуктивності навчання та контролю, і перейти від групового до індивідуального особистісно-орієнтованого навчання.

Таким чином, учителям географії необхідно сьогодні відібрати зі своїх методичних надбань найбільш ефективні, змінити, модернізувати, трансформувати навчальний процес, використовуючи цифровий контент, із метою підвищення якості географічної освіти. Над цим працюватиме Школа педагога-новатора «Створення Інтернет-спільноти вчителів географії».

**Мета Школи:** надати науково-методичну й практичну допомогу вчителям географії щодо формування сучасного освітнього середовища засобами цифрових технологій.

**Завдання:**

- Ознайомити вчителів географії з цифровими технологіями та особливостями роботи з ними.
- Визначити оптимальні форми роботи з учнями через мережу Інтернет.
- Ознайомити вчителів із сучасними педагогічними методиками та технологіями навчання географії.
- Надати допомогу з питань навчально-методичного забезпечення та наповнення авторським матеріалом сайту / блогу вчителя географії.

**Учасники:** учителі географії закладів загальної середньої освіти.

**Термін роботи Школи:** 2019 рік.

**Періодичність:** 1 заняття – 4 год., 2 заняття по 6 год, усього 16 год.

**Форми роботи:** науково-практичний семінар, семінар-тренінг, методична студія.

**Керівники Школи:**

**Саввіч О.М.**, методист Центру методичної та аналітичної роботи КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»;

**Грінченко О.І.**, старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

**План роботи  
Школи педагога-новатора «Створення Інтернет-спільноти вчителів географії»**

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
1.	<b>Науково-практичний семінар</b> «Створення інноваційного освітнього середовища навчання географії засобами цифрових технологій»	Травень 2019 року	4
2.	<b>Семінар-тренінг</b> «Як створити сайт учителя географії. Технологія створення інтернет сайту та робота з ним»	Жовтень 2019 року	6

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
3.	Методична студія «Створення Інтернет-середовища для неперервної освіти вчителя географії. Методичне об'єднання як Інтернет-спільнота»	Грудень 2019 року	6
<b>Усього</b>			<b>16</b>

### Методичне забезпечення

1. Сайт Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edu-post-diploma.kharkov.ua/>

2. Блог Центру методичної та аналітичної роботи КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://centrexpert.blogspot.com/>

3. Інтернет-сайт для вчителів географії Харківщини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ansgeo.blogspot.com/>

4. Методичний poradnik для вчителів географії : методичний посібник / О. І. Грінченко, О. М. Саввіч; за ред. Л. Д. Покроєвої, Т. В. Дрожжиної. – Харків : Харківська академія неперервної освіти, 2015. – 160 с.

5. Кобернік С.Г. та ін. Методика викладання географії в школі : Навчально-методичний посібник. – К. : Стафед - 2, 2000. 320 с.

6. Топузов О. М. Загальна методика навчання географії: підручник [з грифом МОНМС України] / О. М. Топузов, В. М. Самойленко, Л. П. Вішнікіна. – К.: ДНВП «Картографія», 2012. – 512 с.

7. Концепція географічної освіти в основній школі : проект / Інститут педагогіки НАПН України / за заг. ред. О. М. Топузова, О. Ф. Надтоки, Л. П. Вішнікіної. – К.: Педагогічна думка, 2014. – 30 с.

8. Джерело педагогічних інновацій. Географія: науково-методичний журнал. – Випуск № 2. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2013. – 188 с.

### 16.11. Відкрита школа «Інклюзивна освіта»

для педагогічних працівників закладів дошкільної та загальної середньої освіти

**Актуальність.** Запровадження інклюзивної освіти як одного з пріоритетних напрямів освітньої політики України має забезпечити реалізацію прав дітей з особливими освітніми потребами на одержання за місцем проживання освітніх послуг, якість яких не відрізняється від тих, що отримують здорові діти. Інклюзивна освіта є першою сходинкою до соціального включення кожної людини, незалежно від особливостей її розвитку і стану здоров'я, що наближує Україну до європейських стандартів у сфері реалізації прав людей з інвалідністю.

Разом із тим недостатньою є інклюзивна компетентність педагогічних працівників, які мають здійснювати навчання, виховання й супровід дітей з особливостями розвитку та обмеженими можливостями здоров'я: недостатньою є обізнаність щодо нормативно-правових актів, ведення документації, роботи в шкільній команді супроводу дитини з особливими освітніми потребами, особливостей здійснення освітнього процесу в інклюзивній групі (класі), оцінки досягнень дитини з ООП, організації співпраці з батьками «особливої» дитини, формування толерантного ставлення в інклюзивному освітньому просторі тощо.

Для вирішення вище зазначених питань у закладах освіти Харківської області та з метою підвищення інклюзивної компетентності педагогічних працівників започатковано роботу Відкритої школи «Інклюзивна освіта».

**Мета Школи:** підвищення компетентності педагогічних працівників Харківської області з питань навчання дітей з особливостями психофізичного розвитку в закладах дошкільної та загальної середньої освіти, організації якісного інклюзивного освітнього середовища.

#### **Завдання**

1. Розглянути сучасні підходи до організації інклюзивного середовища в закладах дошкільної та загальної середньої освіти як умови успішної самоактуалізації всіх учасників освітнього процесу, включно дітей з особливими освітніми потребами.

2. Розкрити особливості навчання, виховання й психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами (за нозологіями) в умовах закладів дошкільної та загальної середньої освіти.

3. Опанувати педагогічні технології, форми і методи навчально-виховної діяльності, які є прийнятними для роботи в інклюзивному освітньому середовищі.

4. Ознайомитися з кращими практиками організації інклюзивного середовища, досвідом роботи педагогічних працівників Харківської області.

**Учасники:** педагогічні працівники закладів дошкільної та загальної середньої освіти

**Термін роботи Школи:** 2017 – 2020 роки.

**Періодичність:** 2 заняття на рік по 2 год, усього 16 год.

**Форми роботи:** вебінари.

#### **Керівники Школи:**

**Лященко В.М.**, завідувач Ресурсного центру з підтримки інклюзивної освіти;

**Байназарова О.О.**, завідувач секції спеціальної та інклюзивної освіти;

**Колісник О.В.**, методист Ресурсного центру з підтримки інклюзивної освіти.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

### **План роботи Відкритої школи «Інклюзивна освіта»**

<b>№ з/п</b>	<b>Тема, форма роботи</b>	<b>Терміни роботи</b>	<b>Кількість навчальних годин</b>
1.	<b>Вебінар</b> «Особливості організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах: діти із затримкою психічного розвитку»	Червень 2017 року	2
2.	<b>Вебінар</b> «Особливості організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах: діти із аутизмом»	Грудень 2017 року	2
3.	<b>Вебінар</b> «Особливості організації інклюзивного навчання дітей із порушеннями зору»	Березень 2018 року	2
4.	<b>Вебінар</b> «Особливості організації інклюзивного навчання дітей із порушеннями мовлення»	Вересень 2018 року	2
5.	<b>Вебінар</b> «Особливості організації інклюзивного навчання дітей із порушеннями слуху»	Лютий 2019 року	2



№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
6.	<b>Вебінар</b> «Особливості організації інклюзивного навчання дітей з порушеннями опорно-рухової системи»	Вересень 2019 року	2
7.	<b>Вебінар</b> «Особливості організації інклюзивного навчання гіперактивних дітей із дефіцитом уваги»	2020 рік	2
8.	<b>Вебінар</b> «Особливості організації інклюзивного навчання дітей із складними порушеннями розвитку»	2020 рік	2
<b>Усього</b>			<b>16</b>

### Методичне забезпечення

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.10.2016 № 753 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. № 585».
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.02.2017 № 88 «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами».
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 № 545 «Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр».
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 № 588 «Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах».
6. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 № 526-р «Про Національну стратегію реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки та план заходів з реалізації її I етапу».
7. Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 26.07.2012 № 1/9-529 «Про організацію психологічного і соціального супроводу в умовах інклюзивного навчання».
8. Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 25.09.2012 № 1/9-675 «Щодо посадових обов'язків асистента вчителя».
9. Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 02.01.2013 № 1/9-1 «Про визначення завдань працівників психологічної служби системи освіти в умовах інклюзивного навчання».
10. Лист Міністерства освіти і науки України від 28.09.2013 № 1/9-694 «Щодо введення посади вихователя (асистента вчителя) у загальноосвітніх навчальних закладах з інклюзивним навчанням».
11. Лист Міністерства освіти і науки України від 06.02.2017 № 1/9-63 «Щодо навчальної літератури для дітей з особливими освітніми потребами».
12. Лист Міністерства освіти і науки України від 03.07.2017 № 1/9-362 «Про Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в загальноосвітніх навчальних закладах для навчання дітей з особливими освітніми потребами (за нозологіями) у 2017/2018 навчальному році».
13. Лист Міністерства освіти і науки України від 12.07.2017 № 1/9-385 «Про навчальні плани та організацію навчально-реабілітаційного процесу для учнів з особливими освітніми потребами загальноосвітніх навчальних закладів у 2017/2018 навчальному році».
14. Обласний освітній проект «Розвиток інклюзивної освіти в Харківській області», схвалений рішенням Колегії Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації 29 березня 2017 року.

15. Бойчук Ю. Д. Інклюзивна компетентність майбутнього вчителя основ здоров'я : монографія / Ю. Д. Бойчук, О. С. Бородіна, О. М. Микитюк ; Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди . – Харків : ХНПУ, 2015. – 117 с.
16. Бородіна О.С. Методичні рекомендації щодо організації та змісту діяльності вчителя загальноосвітнього навчального закладу в умовах інклюзивного навчання : [метод. рек. для вчителів загальноосвітніх шкіл] / Ю.Д. Бойчук, О.С. Бородіна. – Х. : ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2013. – 20 с.
17. Джерело педагогічних інновацій «Інклюзивна освіта: досвід, ресурси, проблеми». – Харків: Харківська академія неперервної освіти. – 2017, № 1 (17).
18. Індекс інклюзії: загальноосвітній навчальний заклад : [навч.-метод. посіб.] / [Патрикєєва О.О., Софій Н.З., Луценко І.В., Василяшко І.П.] ; під заг. ред. Шинкаренко В.І. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. – 96 с.
19. Інклюзивний простір. Практичні кроки / Методичний посібник для спеціалізованого тренінгу для працівників освітньої сфери. – Благодійний Фонд Порошенка, 2017. – 74 с.
20. Колупаєва А.А. Інклюзивна школа: особливості організації та управління : [навч.-метод. посіб.] / Колупаєва А.А., Софій Н.З., Найда Ю.М. – К. : ФОП Придатченко П.М., 2007. – 128 с.
21. Колупаєва А.А. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітні навчальні заклади : [моногр.] / А.А. Колупаєва. – К. : Педагогічна думка, 2007. – 458 с.
22. Колупаєва А.А. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання : [навч.-метод. посіб.] / А.А. Колупаєва, Л.О. Савчук. – К. : Наук. світ, 2010. – 196 с.
23. Колупаєва А.А. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі: початкова ланка. Путівник для педагогів : [навч.-метод. посіб.] / А.А. Колупаєва, О.М. Таранченко. – К. : «АТОПОЛ». – 2010. – 96 с.
24. Кучерук О.С. Сучасні підходи до організації інклюзивних шкіл / О.С. Кучерук // Наукові записки. Сер. : Педагогічні науки : зб. наук. пр. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. – Вип. 108. – Ч. 2. – С. 52-55.
25. Кучерук О.С. Особливості організації інклюзивних шкіл / О.С. Кучерук // Засоби і технології сучасного навчального середовища : Міжнар. VIII (XVIII) наук.-практ. конф. (27 – 28 квіт. 2012 р.) : матеріали конф. – Кіровоград : ПП «Ексклюзив- Систем», 2012. – С. 35.
26. Сіліна Г.О. Увага: особлива дитина: навчання та виховання учнів у системі інклюзивної освіти : [метод. рекомен.] / Г.О. Сіліна, Т.С. Калініна. – Харків : ХАНО, 2011. – 80 с.
27. Як зробити школу інклюзивною. Досвід проектної діяльності : [метод. посіб.] / Канадсько-український проект «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні» ; уклад. Є. Єфімова. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2012. – 152 с.

### **16.12. Школа моніторингу якості освіти**

#### **(у межах реалізації регіонального освітнього проекту «Моніторинг якості освіти в умовах модернізації освітнього простору»)**

для керівників закладів дошкільної та загальної середньої освіти

**Актуальність.** Відповідно до Закону України «Про освіту» заклади освіти мають здійснювати внутрішній моніторинг, що вимагає від керівників закладів наявності умінь та навичок щодо здійснення моніторингової діяльності.

У 2017/2018 навчальному році в Харківській області запроваджено регіональний освітній проект «Моніторинг якості освіти в умовах реформування освітнього простору», затверджений наказом Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації від 27.06.2017 № 229 «Про виконання рішень колегії Департаменту науки і

освіти Харківської обласної державної адміністрації від 20.06.2017 року». Метою освітнього проекту є модернізація регіональної моделі моніторингу якості освіти в умовах системних трансформацій вітчизняної освітньої галузі, а серед завдань проекту визначено такі:

- підвищення якості моніторингової діяльності педагогічних працівників, формування їх позитивного ставлення до моніторингу як складової професійної діяльності педагога;

- надання підтримки педагогічним працівникам області з питань підвищення якості навчання та виховання в закладах освіти області.

У 2018 році в межах реалізації зазначених завдань функціонувала Школа моніторингу якості освіти для педагогічних працівників області, у якій взяли участь 19 учителів української мови та літератури, математики, біології, географії, фізики, хімії, 22 керівники закладів дошкільної та загальної середньої освіти.

Аналіз результатів анкетування за підсумками семінарів-тренінгів, проведених у межах Школи моніторингу якості освіти в 2018 році, засвідчив їх ефективність. Зокрема, усі учасники заходів найвищим балом оцінили якість змістовного компоненту, відповідність семінарів-тренінгів їх очікуванням, понад 80 % – ефективність інтерактивних форм роботи, рівень своєї активності під час семінарів-тренінгів, ступінь використання матеріалів у подальшій діяльності.

Разом із тим аналіз матеріалів, наданих районами (містами, ОТГ) області за підсумками регіональних моніторингових досліджень, показав, що моніторинг у закладах освіти, керівники яких не були охоплені навчанням у межах Школи моніторингу якості освіти, проводиться неякісно, формально. Це свідчить про недостатнє розуміння керівниками закладів значення моніторингу, його місця в управлінській діяльності та потребує підвищення компетентності керівників закладів щодо моніторингу якості освіти.

З огляду на це, робота Школи моніторингу якості освіти в межах реалізації освітнього проекту «Моніторинг якості освіти в умовах модернізації освітнього простору» буде продовжена. У 2019 році вона здійснюватиметься для керівників закладів дошкільної та загальної середньої освіти, залучених до регіональних моніторингових досліджень, за актуальними темами, що передбачають розгляд таких питань, як планування та організація моніторингових досліджень, використання ІКТ під час проведення моніторингу, здійснення аналітичної діяльності за підсумками моніторингових досліджень.

**Мета Школи:** підвищення рівня компетентності керівників закладів дошкільної, загальної середньої освіти з питань організації та проведення моніторингових досліджень, оволодіння навичками моніторингової та аналітичної діяльності.

#### **Завдання**

1. Поглиблення та розширення знань педагогічних працівників щодо використання моніторингових процедур у закладах дошкільної та загальної середньої освіти.

2. Розвиток умінь керівників щодо планування та проведення моніторингу в закладі освіти, використання ІКТ під час моніторингових досліджень, здійснення аналітичної діяльності.

3. Надання установки педагогам щодо застосування моніторингових процедур у професійній діяльності.

#### **Учасники:**

- керівники (завідувачі/вихователі-методисти) закладів дошкільної освіти – учасників регіональних моніторингових досліджень;

- керівники (директори/заступники директорів з навчально-виховної роботи) закладів загальної середньої освіти – учасників регіональних моніторингових досліджень.

**Термін роботи Школи:** 2019 рік.

**Періодичність:**

- 3 заняття по 4 год, усього 12 год – для керівників (завідувачів/вихователів-методистів) закладів дошкільної освіти;
- 3 заняття по 4 год, усього 12 год – для керівників (директорів/заступників директорів із навчально-виховної роботи) закладів загальної середньої освіти.

**Форми роботи:** семінари-тренінги

**Керівник Школи:** Капустін І.В., завідувач Центру моніторингу якості освіти.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

**План роботи  
Школи моніторингу якості освіти**

<b>№ з/п</b>	<b>Тема, форма роботи</b>	<b>Терміни роботи</b>	<b>Кількість навчальних годин</b>
<b>1. Для керівників закладів дошкільної освіти</b>			
1.1.	<b>Семінар-тренінг</b> «Моніторингова діяльність керівника закладу дошкільної освіти»	Лютий 2019 року	4
1.2.	<b>Семінар-тренінг</b> «Практичні аспекти аналітичної діяльності в закладі дошкільної освіти»	Травень 2019 року	4
1.3.	<b>Семінар-тренінг</b> «Створення електронних форм для проведення моніторингових досліджень у закладі дошкільної освіти»	Жовтень 2019 року	4
<b>Усього</b>			<b>12</b>
<b>2. Для керівників закладів загальної середньої освіти</b>			
2.1.	<b>Семінар-тренінг</b> «Моніторингова діяльність керівника закладу загальної середньої освіти»	Березень 2019 року	4
2.2.	<b>Семінар-тренінг</b> «Практичні аспекти аналітичної діяльності в закладі загальної середньої освіти»	Квітень 2019 року	4
2.3.	<b>Семінар-тренінг</b> «Створення електронних форм для проведення моніторингових досліджень у закладі загальної середньої освіти»	Листопад 2019 року	4
<b>Усього</b>			<b>12</b>

**Методичне забезпечення**

1. Алгоритми аналізу показників якості освітніх процесів та результатів навчання, проведення квадрант-аналізу, створення електронних форм для проведення моніторингових досліджень.
2. Зразки аналізу результатів моніторингових досліджень якості освіти.
3. Приклади анкет, завдань формату ЗНО для створення електронних форм для проведення досліджень у режимі on-line.

4. Джерело педагогічних інновацій. Аналітична діяльність у професійній практиці педагога: науково-методичний журнал / наук. ред. Покроєва Л.Д. – Випуск № 3 (11). – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2015. – 200 с.

5. Моніторинг якості дошкільної освіти / І.В. Капустін, Т.М. Голтяй, С.С. Євтушенко, В.М. Івченко, С.В. Клімова; за заг. ред. С.Є. Вольянської. – Харків : Харківська академія неперервної освіти, 2013. – 148 с.

6. Методика розробки інструментарію моніторингових досліджень / І. В. Капустін, Т. М. Голтяй, С.С. Євтушенко, С.В. Клімова / за заг. ред. С.Є. Вольянської. – Харків : КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», 2012. – 83 с.

7. Технологія проведення моніторингових досліджень (електронне видання) / І. В. Капустін, Т. М. Голтяй, С. С. Євтушенко, С. В. Клімова / за заг. ред. С.Є. Вольянської. – Харків : КВНЗ Харківська академія неперервної освіти», 2013. – 85 с.

## Додаток 1

### Список учасників Школи моніторингу якості освіти для керівників закладів дошкільної освіти

№ з/п	Район (місто, ОТГ)	Назва закладу освіти
1.	Балаклійський	Балаклійський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 7 Балаклійської міської ради Харківської області
2.	Барвінківський	Гусарівський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) «Сонечко» Гусарівської сільської ради Барвінківського району Харківської області
3.	Близнюківський	Самійлівський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) Близнюківської районної ради Харківської області
4.	Богодухівський	Крисинський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад I – III ступенів - дошкільний заклад» Богодухівської районної ради Харківської області
5.	Валківський	Високопільський дошкільний навчальний заклад (дитячий садок) «Сонечко» Високопільської сільської ради Валківського району Харківської області
6.	Дергачівський	Солоницівський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) «Веселі чоловічки» комбінованого типу Солоницівської селищної ради Дергачівського району Харківської області
7.	Зміївський	Донецький дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) Комсомольської селищної ради Зміївського району Харківської області
8.	Лозівський	Яковлівський навчально-виховний комплекс Лозівської районної ради Харківської області
9.	Сахновщинський	Сахновщинський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 2 Сахновщинської селищної ради Сахновщинського району Харківської області
10.	Харківський	Пісочинський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 3 «Теремок» Пісочинської селищної ради Харківського району Харківської області
11.	Чугуївський	Зарожненський навчально-виховний комплекс Чугуївської районної ради Харківської області
12.	Шевченківський	Семенівський дошкільний навчальний заклад (дитячий садок) «Журавлик» Семенівської сільської ради Шевченківського району Харківської області

№ з/п	Район (місто, ОТГ)	Назва закладу освіти
13.	Старосалтівська ОТГ	Вишневий дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) «Колосок» Старосалтівської селищної ради Вовчанського району Харківської області
14.	м. Лозова	Лозівський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 7 «Золотий півник» Лозівської міської ради Харківської області
15.	Немишлянський	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 377 Харківської міської ради»
16.	Основа'нський	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 31 Харківської міської ради»
17.	Основа'нський	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 52 комбінованого типу Харківської міської ради»
18.	Слобідський	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 335 Харківської міської ради»
19.	Холодногірський	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 7 Харківської міської ради»

## Додаток 2

### Список учасників Школи моніторингу якості освіти для керівників закладів загальної середньої освіти

№ з/п	Район (місто, ОТГ)	Назва закладу освіти
1	Балаклійський	Вербівська загальноосвітня школа I-III ступенів Балаклійської районної ради Харківської області
2	Барвінківський	Гаврилівський навчально-виховний комплекс (дитячий садок - загальноосвітня школа I-III ступенів) Барвінківської районної ради Харківської області
3	Богодухівський	Шарівська загальноосвітня школа I-III ступенів Богодухівської районної ради Харківської області
4	Вовчанський	Вовчансько-Хутірська загальноосвітня школа I-III ступенів Вовчанської районної ради Харківської області
5	Зміївський	Геніївська загальноосвітня школа I-III ступенів Зміївської районної ради Харківської області
6	Кегичівський	Красненська загальноосвітня школа I-III ст. Кегичівської районної ради Харківської області
7	Купянський	Подільська загальноосвітня школа I-III ступенів Куп'янської районної ради Харківської області
8	Лозівський	Катеринівська загальноосвітня школа I-III ступенів Лозівської районної ради Харківської області
9	Немишлянський	Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 2 Харківської міської ради Харківської області
10	Нововодолазький	Старовірівська загальноосвітня школа I-III ступенів Нововодолазької районної ради Харківської області
11	Сахновщинський	Костянтинівська загальноосвітня школа I-III ступенів Сахновщинської районної ради Харківської області
12	Харківський	Липецька загальноосвітня школа I-III ступенів Харківської районної ради Харківської області
13	Харківський	Русько-Тишківська загальноосвітня школа I-III ступенів Харківської районної ради Харківської області

№ з/п	Район (місто, ОТГ)	Назва закладу освіти
14	Шевченківський	Старовірівська загальноосвітня школа I-III ступенів імені двічі Героя Радянського Союзу А.Г. Кравченка Шевченківської районної ради
15	Коломацька ОТГ	Шелестівський ліцей Коломацької селищної ради Коломацького району Харківської області
16	Мереф'янська ОТГ	Комунальний заклад «Мереф'янська загальноосвітня школа I-III ступенів № 4» Мереф'янської міської ради Харківської області
17	Нововодолазька ОТГ	Нововодолазький ліцей № 2 Нововодолазької селищної ради Харківської області
18	Слобідський	Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 44 Харківської міської ради Харківської області
19	Основ'янський	Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 7 Харківської міської ради Харківської області
20	Шевченківський м. Харків	Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 125 Харківської міської ради Харківської області

#### 16.14. Школа молодого фахівця психологічної служби

для практичних психологів і соціальних педагогів зі стажем роботи до 3-х років

**Актуальність.** У Концепції «Нова українська школа» значну роль відведено гуманізації освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства та реалізації компетентнісного підходу. Зміни, що відбуваються в системі освіти, вимагають постійного професійного зростання кожного спеціаліста, удосконалення його професійної компетентності протягом всього періоду трудової діяльності. Такий підхід актуалізує необхідність упровадження нових форм підвищення кваліфікації, які спрямовані на формування позитивної мотивації педагогічних працівників до набуття та вдосконалення професійних навичок, постійного підвищення рівня фахової майстерності на основі активізації самоосвітньої діяльності.

Метою діяльності психологічної служби системи освіти України є збереження і зміцнення психічного, фізичного здоров'я та соціального благополуччя всіх учасників освітнього процесу: вихованців, учнів, студентів, батьків (законних представників), педагогічних та інших працівників. Підготовка молодих спеціалістів сьогодні є основною ланкою постачання практичних психологів і соціальних педагогів у заклади освіти. Переважна більшість молодих фахівців потребує допомоги з боку методичних служб та закладів післядипломної освіти в організації системи роботи, оволодіння практичними вміннями та навичками, необхідними для здійснення психологічного та соціально-педагогічного супроводу. Нові форми дидактичної взаємодії мають ґрунтуватися на нових підходах: андрагогічному, компетентнісному, діяльнісному, особистісному, діалогічному. Таким чином, у підвищенні кваліфікації особливого значення набуває проведення спеціальних практикумів, тренінгів, семінарів, майстерень, які сприятимуть особистісному та професійному зростанню молодого фахівця.

Висококваліфікований спеціаліст повинен:

- мати сформоване ціннісне ставлення до професії, усвідомлювати себе як її представника,
- мати уміння та навички діагностичної, аналітичної, прогностичної, корекційної, просвітницько-профілактичної роботи з батьками, учнями та педагогічними працівниками,
- виробити форми захисту від професійної деформації та емоційного вигорання,

- виробити морально-етичне підґрунтя, яке підвищує ефективність через відповідальне ставлення та вимогливість до себе, що зменшує ризики непрофесійного виконання обов'язків та нанесення шкоди.

Для вирішення вище зазначених питань у закладах освіти Харківської області та з метою підвищення компетентності фахівців психологічної служби, які починають трудовий шлях, започатковано Школу молодого фахівця психологічної служби.

**Мета Школи:** введення в спеціальність та підвищення компетентності практичних психологів і соціальних педагогів, які починають трудовий шлях.

#### **Завдання**

1. Ознайомлення фахівців із сутністю та особливостями професії практичного психолога та соціального педагога закладу освіти.

2. Оволодіння фахівцями вміннями та навичками діагностичної, аналітичної, прогностичної, корекційної, просвітницько-профілактичної роботи з учнями, педагогічними працівниками та батьками.

3. Оволодіння сучасними формами та методами діяльності фахівців психологічної служби та їх відпрацювання.

4. Формування професійних пріоритетів через усвідомлення професійних цілей та цінностей.

5. Відпрацювання професійних навичок і стратегій поведінки, формування власного стилю професійної взаємодії.

**Учасники:** практичні психологи та соціальні педагоги зі стажем роботи до 3-х років.

**Термін роботи Школи:** 2019 рік.

**Періодичність:** 4 заняття по 4 год, усього 16 год.

**Форми роботи:** семінари-практикуми.

#### **Керівники школи-майстерні:**

**Замазій Ю.О.**, методист Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя;

**Гніда Т.Б.**, старший викладач секції спеціальної та інклюзивної освіти, канд. пед. наук.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

### **План роботи Школи молодого фахівця психологічної служби**

<b>№ з/п</b>	<b>Тема, форма роботи</b>	<b>Терміни роботи</b>	<b>Кількість навчальних годин</b>
1.	<b>Семінар-практикум</b> «Аналітична діяльність фахівця психологічної служби: розподіл функціональних обов'язків, організація та планування роботи, ведення документації»	Лютий 2019 року	4
2.	<b>Семінар-практикум</b> «Теоретичні та практичні аспекти корекційної	Квітень 2019 року	4



№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
	роботи з дітьми різного віку. Принципи побудови корекційно-розвивальних програм»		
3.	<b>Семінар-практикум</b> «Просвітницько-профілактична робота та соціально-педагогічний супровід в діяльності працівника психологічної служби»	Жовтень 2019 року	4
4.	<b>Семінар-практикум</b> «Консультаційна робота з учасниками освітнього процесу»	Листопад 2019 року	4
<b>Усього</b>			<b>16</b>

### Методичне забезпечення

1. Адаптація учнів до шкільного навчання: Методичні рекомендації. – Харків: ХОНМІБО, 2010. – 208 с.
2. Аспекти аналітичної діяльності як складова професійного становлення працівника психологічної служби системи освіти: Методичні рекомендації. – 2-ге вид., випр. та доп. – Харків: ХОНМІБО, 2010. – 160 с.
3. Бітянова М. Психолог у школі: зміст діяльності й технології. – К.: Главник, 2007. – С.160. (серія «Психологічний інструментарій»).
4. Джерело педагогічних інновацій. Психологічний супровід до профільної та профільної освіти: Науково-методичний журнал. – Випуск № 3 (51). – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2011. – 100 с.
5. Джерело педагогічних інновацій. Інклюзивна освіта: Науково-методичний журнал. – Випуск № 1. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2013. – 188 с.
6. Корекційні програми на допомогу практичному психологу ДНЗ / уклад. Марінушкіна О.Є., Замазій Ю.О.; – Харків., Вид. група «Основа». 2008 – 204 с.
7. Корекційно-розвиткова програма формування стійкості до стресу в дітей дошкільного віку та школярів «Безпечний простір»: навчально-методичний посібн. – Київ : НаУКМА, ГЛІФ Медіа, 2017. – 208 с.
8. Лист Міністерства освіти і науки України «Про документацію працівників психологічної служби у системі освіти України» від 05.09.2018 № 1/9-529.
9. Лист Міністерства освіти і науки України «Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти на 2018-2019 н. р.» від 07.08.2018 № 1/9-487.
10. Надання психологічної допомоги молоді, яка схильна до суїциду чи здійснила спробу суїциду. – Харків: ХАНО, 2013. – 68 с.
11. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження положення про психологічну службу системи освіти України» від 22.05.2018 № 509.
12. Небезпечні квести для дітей: профілактика залучення / Методичні рекомендації. – К.: ТОВ «Агентство «Україна», 2017. – 76 с.
13. Панок В.Г. Психологічна служба : [Навч.-метод. посіб. для студентів і викладачів] / В.Г. Панок. – Кам'янець-Подільський : ТОВ Друкарня Рута, 2012.
14. Порадник практичного психолога ДНЗ. О.Є. Марінушкіна, Ю.О. Замазій. – Харків.: Вид. група «Основа»; – 2007. – 240 с.
15. Професійна орієнтація в сучасній школі: кращі методичні розробки практичних психологів і соціальних педагогів малокомплектних загальноосвітніх навчальних закладів, навчально-виховних об'єднань, навчально-виховних комплексів: методичні рекомендації [Електронні дані] / авт. кол. за наук. ред. І. І. Ткачук. – К. : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. - 115 с.
16. Профілактика насильства та виявлення дітей, які зазнали різних форм насильства:

Методичний посібник. – Харків: ХОНМІБО, 2009. – 128 с.

17. Профілактика шкільної дезадаптації у дітей 6-річного віку: Методичні рекомендації. – Харків: ХОНМІБО, 2007. – 31 с.

**16.15. Школа-майстерня за програмою виховних заходів із питань протидії торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» для педагогічних працівників закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти**

**Актуальність.** З розвитком правової соціальної держави особливо актуалізуються питання захисту прав та свобод усіх громадян. Відповідно до Конституції України «людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю», головним обов'язком держави є утвердження та забезпечення прав і свобод людини (стаття 3).

Торгівля людьми є грубим порушенням прав людини і розглядається на міжнародному рівні як злочин, що карається законом. Поширенню зазначеного явища сприяють такі чинники, як підвищення мобільності населення, трудова міграція, зростання безробіття серед жінок, збільшення доступу населення до мережі Інтернет, яка практично не контролюється і нерідко використовується з корисливою і навіть злочинною метою.

Нині пріоритетом України є активізація профілактичної роботи, спрямованої на розвиток правосвідомості молодого покоління, формування активного, адаптивного життєвого стилю, відповідальності за власне життя, умінь об'єктивно оцінювати суспільну небезпеку такого явища, як торгівля людьми. Реалізація вище перелічених завдань уможливить забезпечення захисту прав дітей та молоді, задоволення їхніх потреб та інтересів. Своєрідною відповіддю на нагальні потреби держави щодо запобігання та протидії торгівлі людьми як деструкції у розвитку суспільства можна вважати розробку програми виховної роботи з питань протидії торгівлі дітьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» для закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 111 та відповідно до п. 2.4. Плану заходів Міністерства освіти і науки України щодо протидії торгівлі людьми на період до 2020 року, затвердженого наказом від 08.04.2016 № 405, з метою підвищення компетентності педагогічних працівників із питань безпечної міграції та профілактики торгівлі людьми започатковано роботу Школи-майстерні за програмою виховних заходів із питань протидії торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» для педагогічних працівників закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти.

**Мета Школи-майстерні:** підвищення компетентності педагогічних працівників із питань безпечної міграції та профілактики торгівлі людьми, оволодіння навичками впровадження програми виховних заходів із питань протидії торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція».

**Завдання**

1. Ознайомлення учасників школи-майстерні із сутністю та особливостями впровадження у закладах освіти програми виховної роботи з питань протидії торгівлі дітьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція».

2. Оволодіння педагогічними працівниками формами та методами реалізації програми в 7 – 11-х класах закладів загальної середньої освіти та професійної (професійно-технічної) освіти.

3. Формування та розвиток практичних навичок педагогів щодо проведення тренінгової роботи з підлітками.

**Учасники:** педагогічні працівники, класні керівники закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти.

**Термін роботи Школи-майстерні:** 2019 рік.

**Періодичність:** 6 занять по 4 год, усього 24 год.

**Форми роботи:** семінари-практикуми з елементами тренінгу.

**Керівник Школи-майстерні:** Носенко В.В., завідувач Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

### План роботи

#### Школи-майстерні за програмою виховних заходів із питань протидії торгівлі людьми «Особиста гідність безпека життя громадянська позиція»

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
1.	Семінар-практикум з елементами тренінгу «Торгівля людьми в Україні: витоки та сучасний стан проблеми»	Січень 2019 року	4
2.	Семінар-практикум з елементами тренінгу «Методика впровадження програми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» у 7 – 11-х класах»	Лютий 2019 року	4
3.	Семінар-практикум з елементами тренінгу Програма курсу «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція». Блок «Ставлення до себе»	Березень 2019 року	4
4.	Семінар-практикум з елементами тренінгу Програма курсу «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція». Блок «Ставлення до інших»	Квітень 2019 року	4
5.	Семінар-практикум з елементами тренінгу Програма курсу «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція». Блок «Ставлення до діяльності»	Травень 2019 року	4
6.	Семінар-практикум з елементами тренінгу Програма курсу «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція». Блок «Ставлення до навколишнього світу»	Червень 2019 року	4
<b>Усього</b>			<b>24</b>

#### Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації щодо впровадження в загальноосвітніх школах-інтернатах програми виховної роботи з підлітками з питань протидії торгівлі людьми «Особиста

гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» / авт.-упоряд. А. В. Калініна, Ж. В. Петрочко, А. М. Шеламкова ; за заг. ред. І. Д. Зверевої, Ж. В. Петрочко, Р. Х. Вайноли. – К.: видавництво ФО-П Буря О.Д., 2014. – 60 с.

2. Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція: Програма виховної роботи з учнями з питань протидії торгівлі людьми; наук. кер. та ред. І. Д. Зверевої та Ж. В. Петрочко. К.: ФО-П Буря О.Д., 2014. – 88 с.

3. Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція: метод. посіб. для виховної роботи з учнями з питань протидії торгівлі людьми: 7 клас; наук. кер. та ред. І. Д. Зверевої та Ж. В. Петрочко. – К.: ФО-П Буря О.Д., 2014. – 188 с.

4. Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція : метод. посіб. для виховної роботи з учнями з питань протидії торгівлі людьми: 8 клас; наук. кер. та ред. І. Д. Зверевої та Ж. В. Петрочко. – К.: ФО-П Буря О.Д., 2014. – 168 с.

5. Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція: метод. посіб. для виховної роботи з учнями з питань протидії торгівлі людьми: 9 клас ; наук. кер. та ред. І. Д. Зверевої та Ж. В. Петрочко. – К.: ФО-П Буря О.Д., 2014. – 164 с.

6. Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція: метод. посіб. для виховної роботи з учнями з питань протидії торгівлі людьми: 10 клас ; наук. кер. та ред. І. Д. Зверевої та Ж. В. Петрочко. – К.: ФО-П Буря О.Д., 2014. – 140 с.

7. Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція: метод. посіб. для виховної роботи з учнями з питань протидії торгівлі людьми : 11 клас; наук. кер. та ред. І. Д. Зверевої та Ж. В. Петрочко. – К.: ФО-П Буря О.Д., 2014. – 132 с.

8. Упровадження програми виховної роботи з учнями щодо питань протидії торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» навч.-метод. посіб. (для інститутів післядипломної пед. освіти) / авт.-упор. І. Д. Зверева, Ж. В. Петрочко, Т.П. Цюман, В.С. Петрович, Н.О. Москвіна, А.М. Шеламкова; за заг. ред. І. Д. Зверевої, Ж. В. Петрочко. – К.: Видавництво ФО-П Буря О.Д., 2014. – 156 с.

### **16.16. Школа бібліотекознавця**

для молодих методистів з бібліотечних фондів, бібліотекарів  
зкладів загальної середньої освіти зі стажем роботи до 3-х років

**Актуальність.** Сучасна шкільна бібліотека є не тільки закладом просвітницького характеру – це інформаційний центр, що виконує завдання забезпечення вільного й необмеженого доступу до інформації, збереження її джерел, а також прищеплення любові до книги, виховання повсякденної потреби в читанні. І тому завдання бібліотеки – формування читацької компетентності учнів, які б могли досягти високої культури читання, мати широке уявлення про багатогранний світ людського життя, уміти орієнтуватися в сучасному інформаційному середовищі, бути творчою, креативною особистістю.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 22.03.2017 року № 177 «Про припинення використання Бібліотечно-бібліографічної класифікації та впровадження Універсальної десяткової класифікації», наказу Міністерства освіти і науки України від 26.06.2017 № 929 «Про впровадження Універсальної десяткової класифікації в практику роботи бібліотек» перед бібліотеками стоїть завдання переходу на систематизацію документів за Універсальною десятковою класифікацією (УДК). Цей процес викликає багато питань та труднощів у бібліотечних працівників.

Якісно нову шкільну бібліотеку може дати якісно нова професійна свідомість шкільного бібліотекаря, його висока професійна компетентність. Це повинен бути бібліотекар, повсякденна діяльність якого сповнена пошуком і новаторством. Він має бути людиною активною, самостійною, мати аналітичний розум, аналізувати свою роботу та планувати функціонування шкільної бібліотеки як сучасного інформаційного центру.

Головна умова формування авторитету бібліотекаря у колективі школи повністю залежить від його професіоналізму.

Важливо побудувати роботу так, щоб кожен бібліотекар міг найбільш повно розкрити свої здібності і таланти, набути навичок дослідницької діяльності, розвивати ініціативу та творчий пошук.

**Мета Школи:** підвищення компетентності бібліотечних працівників із питань упровадження інноваційних форм і методів роботи шкільної бібліотеки.

#### **Завдання**

1. Ознайомлення учасників Школи із структурою, особливостями впровадження та переходу на систематизацію документів за Універсальною десятковою класифікацією.

2. Оволодіння бібліотечними працівниками формами та методами роботи з документними ресурсами шкільної бібліотеки.

3. Формування та розвиток практичних навичок щодо упровадження методу проєктів, інтерактивних виставок у роботі шкільної бібліотеки.

**Учасники:** молоді методисти з бібліотечних фондів, бібліотекарі закладів загальної середньої освіти зі стажем роботи до 3-х років.

**Термін роботи школи-майстерні:** 2018 рік.

**Періодичність:** 3 заняття по 4 год., усього 12 год.

**Форми роботи:** семінари, майстер-клас.

#### **Керівники Школи:**

**Ворфлік Л. В.,** завідувач відділом планування та розподілу навчальної літератури;

**Жеребкіна З. Г.,** завідувач бібліотеки.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

### **План роботи Школи бібліотекознавця**

<b>№ з/п</b>	<b>Тема, форма роботи</b>	<b>Терміни роботи</b>	<b>Кількість навчальних годин</b>
1.	<b>Семінар-практикум</b> «Створення систематичного каталогу за УДК»	Лютий 2018 року	4
2.	<b>Семінар-практикум</b> «Використання процесору Excel для виконання табличних обчислень при складанні бібліотечної документації»	Квітень 2018 року	4
3.	<b>Майстер-клас</b> «Інноваційні форми та методи просування книги і читання»	Жовтень 2018 року	4
<b>Усього</b>			<b>12</b>

### **Методичне забезпечення**

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 22.03.2017 року № 177 «Про припинення використання Бібліотечно-бібліографічної класифікації та впровадження Універсальної десяткової класифікації».
2. Наказ Міністерства освіти і науки України від 26.06.2017 № 929 «Про впровадження Універсальної десяткової класифікації в практику роботи бібліотек».
3. Джерело педагогічних інновацій. Інформаційні технології в бібліотеці загальноосвітнього навчального закладу. Вип. 1 (9) : науково-метод. журнал / гол. ред. Покроєва Л. Д. – Харків : Харківська академія неперервної освіти, 2015. – 192 с.
4. Зубрицька І. Є. Інноваційні ідеї та проблеми сучасної шкільної бібліотеки / І. Є. Зубрицька // Шкільний бібліотекар. – 2017. – № 7. – С. 6-9.
5. Календар знаменних і пам'ятних дат на 2018 рік.
6. Нормативно-правове-забезпечення та організація роботи шкільної бібліотеки / упорядник Н. Чиренко. – К. : Шк. світ, 2011. – 128 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
7. Поліщук А. А. Використання ІКТ в роботі шкільної бібліотеки / А.А. Поліщук // Шкільний бібліотекар. – 2016. – № 1. – С. 3-6.
8. Титаренко О. Інноваційні форми бібліотечно-бібліографічної роботи і використання електронних інформаційних ресурсів / Титаренко О. // Шкільна бібліотека. – 2011. – липень (№13-14). – С.25-27.

## **17. Програми роботи педагогічних майстерень педагогічних працівників**

### **17.1. Педагогічна майстерня за обласним освітнім проектом**

#### **«Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання»**

для вчителів української мови та літератури 11-х класів закладів загальної середньої освіти

**Актуальність.** Зовнішнє незалежне оцінювання (ЗНО) з української мови та літератури, запроваджене у 2008 році як обов'язкове для вступу до закладів вищої освіти, стало невід'ємною складовою освітнього процесу в Україні.

Досвід проведення тестування з української мови та літератури показав, що значна частина учасників виявилася недостатньо готовою до цієї процедури. Основну причину труднощів, із якими зіткнулися учасники при проходженні тестування, фахівці бачать у відсутності досвіду роботи з тестовими завданнями.

Це актуалізує потребу практичної й методичної адресної допомоги вчителям української мови та літератури 11-х класів закладів загальної середньої освіти щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання, ознайомлення з особливостями проведення ЗНО. Для здійснення такої роботи педагоги мають пройти спеціальну фахову та методичну підготовку.

Під час інтерактивних спілкувань учасники педагогічної майстерні матимуть можливість обмінятися досвідом щодо підготовки учнів до зовнішнього незалежного оцінювання з української мови та літератури, отримати науково-методичну допомогу в організації повторення навчального матеріалу за попередні роки, а також оновлення та систематизації знань учнів за період навчання з 5-го по 11-й клас.

Таким чином, проблема підвищення професійної компетентності вчителів, і, відповідно, якості підготовки випускників закладів загальної середньої освіти районів (міст) області (у першу чергу віддалених) до зовнішнього незалежного оцінювання потребує розв'язання, що й передбачено роботою даної педагогічної майстерні.

**Мета педагогічної майстерні:** підвищення рівня готовності учнів до зовнішнього незалежного оцінювання з української мови та літератури, результатів державної підсумкової атестації та зовнішнього незалежного оцінювання.

#### **Завдання**

1. Надання адресної науково-методичної й практичної допомоги вчителям щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання з української мови та літератури.

2. Створення умов випускникам закладів загальної середньої освіти віддалених районів (міст, ОТГ) області для системного повторення навчального матеріалу 5-11-х класів з української мови та літератури.

3. Підвищення рівня навчальних досягнень учнів 11-х класів і здійснення якісної підготовки їх до державної підсумкової атестації та зовнішнього незалежного оцінювання з української мови та літератури.

**Учасники:** учителі української мови та літератури 11-х класів закладів загальної середньої освіти області.

**Термін роботи педагогічної майстерні:** 2017 – 2019 роки.

**Періодичність:** 7 занять протягом одного навчального року, усього 18 год.

**Форми роботи:** навчальні семінари та інтерактивне спілкування в online режимі.

**Керівники педагогічної майстерні:** Кротова І.В., завідувач Центру методичної та аналітичної роботи; Клімова С.В., методист Центру методичної та аналітичної роботи

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

#### **План роботи педагогічної майстерні за обласним освітнім проектом «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання»**

<b>№ з/п</b>	<b>Тема, форма роботи</b>	<b>Терміни роботи</b>	<b>Кількість навчальних годин</b>
1.	<b>Навчальний семінар</b> «Актуальні питання підготовки випускників ЗЗСО до складання зовнішнього незалежного оцінювання. Організація повторення та систематизації мовного та літературного матеріалу»	Жовтень	4
2.	<b>Інтерактивне спілкування в online режимі</b> «Організація повторення та систематизації фонетичного та лексичного матеріалу. Методи узагальнення навчального матеріалу з теорії та історії літератури»	Листопад	2
3.	<b>Інтерактивне спілкування в online режимі</b> «Організація повторення та систематизації матеріалу з морфології. Методи узагальнення навчального матеріалу з теорії та історії літератури»	Грудень	2

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
4.	<b>Інтерактивне спілкування в online режимі</b> «Організація повторення та систематизації матеріалу із синтаксису. Методи аналізу художнього твору»	Січень	2
5.	<b>Інтерактивне спілкування в online режимі</b> «Організація повторення та систематизації матеріалу із синтаксису. Методи аналізу художнього твору»	Лютий	2
6.	<b>Інтерактивне спілкування в online режимі</b> «Організація повторення та систематизації орфографічного матеріалу. Систематизація матеріалу з літератури через заповнення таблиць і схем за змістом художнього твору»	Березень	2
7.	<b>Навчальний семінар</b> «Методика підготовки учнів до написання власного висловлення. Підбір прикладів із літератури»	Квітень	4
<b>Усього</b>			<b>18</b>

#### **Методичне забезпечення**

1. Програма зовнішнього незалежного оцінювання з української мови та літератури.
2. Характеристика сертифікаційної роботи ЗНО з української мови та літератури Українського центру оцінювання якості освіти.
3. Презентаційні тестові завдання ЗНО з української мови та літератури 2009 – 2016 років.
4. Добірка тестових завдань формату ЗНО для практичного розв'язання.
5. Аналіз результатів виконання вчителями української мови та літератури контрольної роботи, яка була запропонована на тренінгу в березні 2016 року.
6. Презентації керівників педагогічної майстерні для практичного розв'язування завдань.
7. Бондар О. Дидактичні моделі тестів для діагностики знань з мови на репродуктивному і конструктивному рівнях // Українська мова та література. – 01.01.2004. – С. 16-19
8. Впровадження тестування як засобу підвищення ефективності процесу навчання і контролю у закладах загальної середньої освіти Харківської області / за ред. О.Л. Сидоренка, І.Ф. Прокопенка, Х. – 2001 р.
9. Гриневиц Л. На шляху до об'єктивного оцінювання знань // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях, колегіумах. – 2004. – № 4 – С. 64-78
10. Порадник учасника ЗНО. – Харків. – 2012, С.48.
11. Якісні уроки словесності в ЗНЗ: підготовка та проведення: методичний посібник для вчителів української мови та літератури / за заг. редакцією Л.Д. Покроєвої, І.В. Кротової – Харківська академія неперервної освіти, 2015. – 200 с.



**Список учасників  
педагогічної майстерні за обласним освітнім проектом  
«Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування  
тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання»  
на період із жовтня 2018 року по квітень 2019 року**

№ з/п	ПІБ учителя	Заклад загальної середньої освіти
1.	Аршинова Ірина Валентинівна	Балаклійська загальноосвітня школа I-III ступенів № 1 ім. О.А. Тризни Балаклійської районної ради Харківської області
2.	Демиденко Людмила Михайлівна	Балаклійська загальноосвітня школа I-III ступенів № 6 Балаклійської районної ради Харківської області
3.	Коваленко Оксана Василівна	Донецька загальноосвітня школа I-III ступенів № 1 Балаклійської районної ради Харківської області
4.	Маслюк Олена Анатоліївна	Донецька загальноосвітня школа I-III ступенів № 2 Балаклійської районної ради Харківської області
5.	Кобиш Тетяна Леонідівна	Краснопавлівська загальноосвітня школа I-III ступенів Лозівської районної ради Харківської області
6.	Дейнеко Олена Ігорівна	Катеринівська загальноосвітня школа I-III ступенів Лозівської районної ради Харківської області
7.	Радченко Марина Миколаївна	Садовська загальноосвітня школа I-III ступенів Лозівської районної ради Харківської області
8.	Крижанська Наталія Іванівна	Тернівський навчально-виховний комплекс Чугуївської районної ради Харківської області
9.	Бендеберя Людмила Євгеніївна	Лозівська загальноосвітня школа I-III ступенів № 1 Лозівської міської ради Харківської області
10.	Нагацька Олена Миколаївна	Лозівський навчально-виховний комплекс № 10 Лозівської міської ради Харківської області
11.	Притула Любов Олександрівна	Люботинська загальноосвітня школа I-III ступенів № 6 Люботинської міської ради Харківської області

**17.2. Педагогічна майстерня за обласним освітнім проектом  
«Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування  
тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання»  
для вчителів математики 11-х класів закладів загальної середньої освіти**

**Актуальність.** Зовнішнє незалежне оцінювання (ЗНО) з математики, запроваджене у 2008 році, стало невід'ємною складовою освітнього процесу в Україні.

Досвід проведення тестування з математики, показав, що значна частина учасників виявилася недостатньо готовою до цієї процедури. Основну причину труднощів, із якими зіткнулися учасники при проходженні тестування, фахівці бачать у відсутності досвіду роботи з тестовими завданнями.

Це актуалізує потребу практичної й методичної адресної допомоги вчителям математики 11-х класів закладів загальної середньої освіти щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання з математики, ознайомлення з особливостями проведення ЗНО. Для здійснення такої роботи педагоги мають пройти спеціальну фахову та методичну підготовку.

Під час інтерактивних спілкувань учасники педагогічної майстерні матимуть можливість обмінятися досвідом щодо підготовки учнів до зовнішнього незалежного оцінювання з математики, отримати науково-методичну допомогу у організації повторення навчального матеріалу за попередні роки, а також оновлення та систематизації знань учнів за період навчання з 5-го по 11-й клас.

Таким чином, проблема підвищення професійної компетентності вчителів, і, відповідно, якості підготовки випускників закладів загальної середньої освіти районів (міст, ОТГ) області (у першу чергу віддалених) до зовнішнього незалежного оцінювання потребує розв'язання, що й передбачено роботою даної педагогічної майстерні.

**Мета педагогічної-майстерні:** підвищення рівня готовності учнів до зовнішнього незалежного оцінювання з математики, результатів державної підсумкової атестації та зовнішнього незалежного оцінювання.

### **Завдання**

1. Надання адресної науково-методичної й практичної допомоги вчителям щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання з математики.

2. Створення умов випускникам закладів загальної середньої освіти віддалених районів (міст) області для системного повторення навчального матеріалу 5-11-х класів з математики.

3. Підвищення рівня навчальних досягнень учнів 11-х класів і здійснення якісної підготовки їх до державної підсумкової атестації та зовнішнього незалежного оцінювання з математики.

**Учасники:** учителі математики 11-х класів закладів загальної середньої освіти області.

**Термін роботи педагогічної-майстерні:** 2017 – 2019 роки.

**Періодичність:** 7 занять протягом одного навчального року, усього 18 год.

**Форми роботи:** навчальні семінари та інтерактивне спілкування в online режимі.

**Керівник педагогічної-майстерні:** Будна С.М., методист Центру методичної та аналітичної роботи.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

### **План роботи педагогічної майстерні за обласним освітнім проектом «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання»**

<b>№ з/п</b>	<b>Тема, форма роботи</b>	<b>Терміни роботи</b>	<b>Кількість навчальних годин</b>
1.	<b>Навчальний семінар «Актуальні питання підготовки випускників ЗЗСО до складання зовнішнього незалежного оцінювання. Організація повторення та систематизації навчального матеріалу змістової лінії «Числа та вирази»</b>	Жовтень	4

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
2.	<b>Інтерактивне спілкування в online режимі</b> «Організація повторення та систематизації навчального матеріалу змістової лінії «Рівняння та нерівності»»	Листопад	2
3.	<b>Інтерактивне спілкування в online режимі</b> «Організація повторення та систематизації навчального матеріалу змістової лінії «Планіметрія»»	Грудень	2
4.	<b>Інтерактивне спілкування в online режимі</b> «Організація повторення та систематизації навчального матеріалу з тем змістової лінії «Функції»»	Січень	2
5.	<b>Інтерактивне спілкування в online режимі</b> «Організація повторення та систематизації навчального матеріалу з тем змістової лінії «Стереометрія»»	Лютий	2
6.	<b>Інтерактивне спілкування в online режимі</b> «Організація повторення та систематизації навчального матеріалу з тем змістової лінії «Комбінаторика. Початки теорії ймовірності»»	Березень	2
7.	<b>Навчальний семінар</b> «Стратегії виконання завдань. Принципи добору типів завдань ЗНО відповідно до змістових ліній»	Квітень	4
<b>Усього</b>			<b>18</b>

#### Методичне забезпечення

1. Програма зовнішнього незалежного оцінювання з математики.
2. Характеристика сертифікаційної роботи Українського центру оцінювання якості освіти.
3. Сертифікаційні роботи ЗНО Українського центру оцінювання якості освіти минулих років.
4. Презентаційні матеріали до практичних занять.
5. Апостолова Г.В., Ясінський В.В. «Перші зустрічі з параметром».
6. Захарійченко Ю.О. та ін. Повний курс математики в тестах (в 2 частинах).
7. Захарійченко Ю.О., Школьний О.В. ЗНО. Твій репетитор. Математика. Навчальний посібник для підготовки до ЗНО.
8. Істер О.С. ДПА + ЗНО. Математика. Навчальний посібник.
9. Математика в таблицях і схемах.
10. Мерзляк А.Г. та ін. Алгебраїчний тренажер.
11. Олійник О.І. Геометричний тренажер.

**Список учасників  
педагогічної-майстерні за обласним освітнім проектом  
«Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування  
тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання»  
на період із жовтня 2018 року по квітень 2019 року**

№ з/п	ПІБ учителя	Заклад загальної середньої освіти
1.	Авраменко Дар'я Володимирівна	Катеринівська загальноосвітня школа I-III ступенів Лозівської районної ради Харківської області
2.	Аулова Наталія Василівна	Тернівський навчально-виховний комплекс Чугуївської районної ради Харківської області
3.	Корнієнко Світлана Іванівна	Балаклійська загальноосвітня школа I-III ступенів № 1 ім. О.А. Тризни Балаклійської районної ради Харківської області
4.	Коровкіна Ірина Сергіївна	Іванівський навчально-виховний комплекс Чкалівської селищної ради Чугуївської районної ради Харківської області
5.	Лизенко Юлія Миколаївна	Садовська загальноосвітня школа I-III ступенів Лозівської районної ради Харківської області
6.	Прядка Ольга Іванівна	Люботинський навчально-виховний комплекс № 2 Люботинської міської ради Харківської області
7.	Середа Ірина Володимирівна	Лозівська загальноосвітня школа I-III ступенів № 1 Лозівської міської ради Харківської області
8.	Таборовець Людмила Вікторівна	Бугаївська загальноосвітня школа I-III ступенів Вовчанської районної ради Харківської області
9.	Юрченко Олена Вікторівна	Донецька загальноосвітня школа I-III ступенів № 2 Балаклійської районної ради Харківської області

**17.3. Педагогічна майстерня за обласним освітнім проектом  
«Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування  
тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання»  
для вчителів історії 11-х класів закладів загальної середньої освіти**

**Актуальність.** Зовнішнє незалежне оцінювання (ЗНО) з історії України, запроваджене у 2008 році як обов'язкове для вступу до закладів вищої освіти, стало невід'ємною складовою освітнього процесу в Україні.

Досвід проведення тестування з історії України показав, що значна частина учасників виявилася недостатньо готовою до цієї процедури. Основну причину труднощів, із якими зіткнулися учасники при проходженні тестування, фахівці бачать у відсутності досвіду роботи з тестовими завданнями.

Це актуалізує потребу практичної й методичної адресної допомоги вчителям історії 11-х класів закладів загальної середньої освіти щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання, ознайомлення з особливостями проведення ЗНО. Для здійснення такої роботи педагоги мають пройти спеціальну фахову та методичну підготовку.

Під час інтерактивних спілкувань учасники педагогічної майстерні матимуть можливість обмінятися досвідом щодо підготовки учнів до зовнішнього незалежного оцінювання з історії України, отримати науково-методичну допомогу в організації

повторення навчального матеріалу за попередні роки, а також оновлення та систематизації знань учнів за період навчання з 5-го по 11-й клас.

Таким чином, проблема підвищення професійної компетентності вчителів, і, відповідно, якості підготовки випускників закладів загальної середньої освіти районів (міст) області (у першу чергу віддалених) до зовнішнього незалежного оцінювання потребує розв'язання, що й передбачено роботою даної педагогічної майстерні.

**Мета педагогічної майстерні:** підвищення рівня готовності учнів до зовнішнього незалежного оцінювання з історії України, результатів державної підсумкової атестації та зовнішнього незалежного оцінювання.

#### **Завдання**

1. Надання адресної науково-методичної й практичної допомоги вчителям щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання з історії України.

2. Створення умов випускникам закладів загальної середньої освіти віддалених районів (міст, ОТГ) області для системного повторення навчального матеріалу 5-11-х класів з історії України.

3. Підвищення рівня навчальних досягнень учнів 11-х класів і здійснення якісної підготовки їх до державної підсумкової атестації та зовнішнього незалежного оцінювання з історії України.

**Учасники:** учителі історії 11-х класів закладів загальної середньої освіти.

**Термін роботи педагогічної майстерні:** 2017 – 2019 роки.

**Періодичність:** 7 занять протягом одного навчального року, усього 18 год.

**Форми роботи:** навчальні семінари та інтерактивне спілкування в online режимі.

**Керівник педагогічної майстерні:** Сідорчук В.П., заступник завідувач Центру методичної та аналітичної роботи.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

#### **План роботи педагогічної майстерні за обласним освітнім проектом «Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання»**

<b>№ з/п</b>	<b>Тема, форма роботи</b>	<b>Терміни роботи</b>	<b>Кількість навчальних годин</b>
1.	<b>Навчальний семінар</b> «Актуальні питання підготовки випускників ЗЗСО до складання зовнішнього незалежного оцінювання. Організація повторення та систематизації історичного матеріалу»	Жовтень	4
2.	<b>Інтерактивне спілкування в online режимі</b> «Організація повторення та систематизації навчального матеріалу з тем змістової лінії «Стародавня та середньовічна історія України»	Листопад	2

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
3.	«Організація повторення та систематизації навчального матеріалу з тем змістової лінії «Нова історія України (друга половина XVI ст. – друга половина XVIII ст.)»»	Грудень	2
4.	<b>Інтерактивне спілкування в online режимі</b> «Організація повторення та систематизації навчального матеріалу з тем змістової лінії «Нова історія України (кінець XVIII ст. –XIX ст.)»»	Січень	2
5.	<b>Інтерактивне спілкування в online режимі</b> «Організація повторення та систематизації навчального матеріалу з тем змістової лінії «Новітня історія України (1900 – 1939 рр.)»»	Лютий	2
6.	<b>Інтерактивне спілкування в online режимі</b> «Організація повторення та систематизації навчального матеріалу з тем змістової лінії «Новітня історія України (1939 р – початок XXI ст.)»»	Березень	2
7.	<b>Навчальний семінар</b> «Стратегії виконання завдань. Принципи добору типів завдань ЗНО відповідно до змістових ліній»	Квітень	4
<b>Усього</b>			<b>18</b>

#### Методичне забезпечення

1. Програма зовнішнього незалежного оцінювання з історії України.
2. Характеристика сертифікаційної роботи ЗНО з історії України Українського центру оцінювання якості освіти.
3. Презентаційні тестові завдання ЗНО з історії України 2009 – 2017 років.
4. Добірка тестових завдань формату ЗНО для практичного розв'язання.
5. Аналіз результатів виконання вчителями історії України контрольної роботи, яка була запропонована на тренінгу в березні 2017 року.
6. Власов В.С. Пам'ятки архітектури та образотворчого мистецтва з історії України, обов'язкові для розпізнавання. Тестові завдання / В.С. Власов. – Київ: Літера ЛТД, 2018. – 80 с.
7. Впровадження тестування як засобу підвищення ефективності процесу навчання і контролю у закладах загальної середньої освіти Харківської області / за ред. О.Л.Сидоренка, І.Ф. Прокопенка, Х. – 2001 р.
8. Готуємось до ЗНО-2017. Персоналії для візуального розпізнавання // Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання. – 2016. – № 10 (60). – С.42 – 48.
9. Кульчицький С.В., Власов В.С. Підготовка до ЗНО-2018. Комплексне видання. – К.: Літера, 2017.
10. Мартинюк О.О. Повний курс історії України в тестах / О.О. Мартинюк. – Х.: Вид-во «Ранок». 2014. – 464 с.
11. Порадник учасника ЗНО. – Харків, 2012. – С.48.

**Список учасників  
педагогічної майстерні за обласним освітнім проектом  
«Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування  
тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання»  
на період із жовтня 2018 року по квітень 2019 року**

№ з/п	ПІБ учителя	Заклад загальної середньої освіти
1.	Войнова Світлана Петрівна	Садовська загальноосвітня школа I-III ступенів Лозівської районної ради Харківської області
2.	Горбунова Ірина Аліківна	Краснопавлівська загальноосвітня школа I-III ступенів Лозівської районної ради Харківської області
3.	Грибов Олег Валерійович	Шатівський навчально-виховний комплекс Лозівської районної ради Харківської області
4.	Крайник Станіслав Леонідович	Катеринівська загальноосвітня школа I-III ступенів Лозівської районної ради Харківської області
5.	Махаріна Лариса Миколаївна	Балаклійська загальноосвітня школа I-III ступенів № 2 Балаклійської районної ради Харківської області
6.	Цехмістер Віта Борисівна	Караванська загальноосвітня школа I-III ступенів Люботинської міської ради

**17.4. Педагогічна майстерня за обласним освітнім проектом  
«Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування  
тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання»  
для вчителів англійської мови 11-х класів закладів загальної середньої освіти**

**Актуальність.** Зовнішнє незалежне оцінювання (ЗНО) з англійської мови, запроваджене у 2009 році, стало невід'ємною складовою освітнього процесу в Україні.

Досвід проведення тестування з іноземних мов, зокрема – англійської мови, показав, що значна частина учасників виявилася недостатньо готовою до цієї процедури. Основну причину труднощів, із якими зіткнулися учасники при проходженні тестування, фахівці бачать у відсутності досвіду роботи з тестовими завданнями.

Це актуалізує потребу практичної й методичної адресної допомоги вчителям англійської мови 11-х класів закладів загальної середньої освіти щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання з англійської мови, ознайомлення з особливостями проведення ЗНО. Для здійснення такої роботи педагоги мають пройти спеціальну фахову та методичну підготовку.

Під час інтерактивних спілкувань учасники педагогічної майстерні матимуть можливість обмінятися досвідом щодо підготовки учнів до зовнішнього незалежного оцінювання з англійської мови, отримати науково-методичну допомогу у організації повторення навчального матеріалу за попередні роки, а також оновлення та систематизації знань учнів за період навчання з 5-го по 11-й клас.

Таким чином, проблема підвищення професійної компетентності вчителів, і, відповідно, якості підготовки випускників закладів загальної середньої освіти районів (міст, ОТГ) області (у першу чергу віддалених) до зовнішнього незалежного оцінювання потребує розв'язання, що й передбачено роботою даної педагогічної майстерні.

**Мета педагогічної майстерні:** підвищення рівня готовності учнів до зовнішнього незалежного оцінювання з англійської мови, результатів державної підсумкової атестації та зовнішнього незалежного оцінювання.

### **Завдання**

1. Надання адресної науково-методичної й практичної допомоги вчителям щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання з англійської мови.

2. Створення умов випускникам закладів загальної середньої освіти віддалених районів (міст) області для системного повторення навчального матеріалу 5-11-х класів з англійської мови.

3. Підвищення рівня навчальних досягнень учнів 11-х класів і здійснення якісної підготовки їх до державної підсумкової атестації та зовнішнього незалежного оцінювання з англійської мови.

**Учасники:** учителі англійської мови 11-х класів закладів загальної середньої освіти області.

**Термін роботи педагогічної майстерні:** 2017 – 2019 роки.

**Періодичність:** 7 занять протягом одного навчального року, усього 18 год.

**Форми роботи:** навчальні семінари та інтерактивне спілкування в online режимі.

**Керівник педагогічної майстерні:** Моліна О.О., методист Центру методичної та аналітичної роботи.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

**План роботи  
педагогічної майстерні за обласним освітнім проектом  
«Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв'язування  
тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання»**

<b>№ з/п</b>	<b>Тема, форма роботи</b>	<b>Терміни роботи</b>	<b>Кількість навчальних годин</b>
1.	<b>Навчальний семінар</b> «Актуальні питання підготовки випускників ЗЗСО до складання зовнішнього незалежного оцінювання. Організація повторення та систематизації лексичного та граматичного матеріалу»	Жовтень	4
2.	<b>Інтерактивне спілкування в online режимі</b> «Організація повторення та систематизації лексичного та граматичного матеріалу. Стратегії виконання завдань частини «Читання»	Листопад	2
3.	<b>Інтерактивне спілкування в online режимі</b> «Організація повторення та систематизації лексичного та граматичного матеріалу. Стратегії виконання завдань частини «Використання мови»	Грудень	2
4.	<b>Інтерактивне спілкування в online режимі</b> «Організація повторення та систематизації лексичного та граматичного матеріалу. Стратегії виконання завдань частини «Використання мови»	Січень	2



№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
5.	<b>Інтерактивне спілкування в online режимі</b> «Організація повторення та систематизації лексичного та граматичного матеріалу. Стратегії виконання завдань частини «Письмо»»	Лютий	2
6.	<b>Інтерактивне спілкування в online режимі</b> «Організація повторення та систематизації лексичного та граматичного матеріалу. Стратегії виконання завдань частини «Письмо»»	Березень	2
7.	<b>Навчальний семінар</b> «Організація повторення та систематизації лексичного та граматичного матеріалу. Принципи добору типів завдань ЗНО відповідно до змістових ліній»	Квітень	4
<b>Усього</b>			<b>18</b>

#### Методичне забезпечення

1. Програма зовнішнього незалежного оцінювання з англійської мови.
2. Характеристика сертифікаційної роботи Українського центру оцінювання якості освіти.
3. Exam Trainer (посібник із підготовки до ЗНО з англійської мови) / Мартинюк А.П., Набокова І.Ю., Сverdlova I.O., Юрченко А.А. / Dinternal-Books, 2014/ –75 с.
4. Evans, V 2009 FCE Practice Exam papers 1 Express Publishing.
5. Gray, E, O’Sullivan, N 2000 Practice Tests for the PET (SB) Express Publishing.
6. Hashemi, P.C. L., Thomas B. 1998 Cambridge Practice Tests for First Certificate 1 Cambridge University Press.
7. Sharon Ashton, Barbara Thomas. Preliminary English Test. Practice Tests. – Pearson Education, 2006.
8. Thomas B., Matthews L. Vocabulary for First Certificate Cambridge University Press.

Додаток

**Список учасників  
педагогічної майстерні за обласним освітнім проектом  
«Підвищення компетентності вчителів щодо підготовки учнів до розв’язування  
тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання»  
на період із жовтня 2018 року по квітень 2019 року**

№з /п	ПІБ учителя	Заклад загальної середньої освіти
1.	Гончаренко Надія Олександрівна	Садовська загальноосвітня школа I-III ступенів Лозівської районної ради Харківської області
2.	Золотар Інна Сергіївна	Яковлівський навчально-виховний комплекс Лозівської районної ради Харківської області
3.	Кислинська Анна Володимирівна	Старопокровська загальноосвітня школа I-III ступенів Чугуївської районної ради Харківської області
4.	Різник Людмила Миколаївна	Балаклійська загальноосвітня школа I-III ступенів № 1 ім. О.А. Тризни Балаклійської районної ради Харківської області

### **17.5. Педагогічна майстерня «Індивідуальний підхід до навчання при підготовці випускників до зовнішнього незалежного оцінювання»**

*(за регіональним освітнім проектом «Модернізація змісту та форм підготовки учнів до зовнішнього незалежного оцінювання в закладах загальної середньої освіти»)  
для вчителів 11-х класів закладів загальної середньої освіти  
навчальних предметів, які виносяться на ЗНО – 2019*

**Актуальність.** Сьогодні якісна освіта розглядається як один із індикаторів високої якості життя і вважається важливою умовою успішного розвитку будь-якої країни. Саме тому Закон України «Про освіту» основним принципом освітньої діяльності визначає забезпечення якості освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, стандартам освіти.

У Концептуальних засадах реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» зазначено: «Українська школа не готує до успішної самореалізації в житті, український школяр отримує в школі здебільшого суму знань».

Однією з форм оцінювання якості освіти є зовнішнє незалежне оцінювання (далі – ЗНО), що дозволяє отримати об'єктивну інформацію про якість освітньої діяльності як у державі, так і в окремих регіонах.

Аналіз результатів ЗНО за останні три роки по Харківській області засвідчив відсутність сталої позитивної динаміки показників з української мови та літератури, історії України та математики. Також залишається значним відсоток учнів, які не подолали поріг «склав/не склав» з усіх предметів.

Результати ЗНО – 2018 засвідчили необхідність, перш за все, своєчасного обрання випускниками тих предметів, з яких вони складатимуть ЗНО; виявлення рівня знань кожного учня 11-го класу з цих предметів; надання системної допомоги кожному учню в підготовці до ЗНО відповідно до його освітніх потреб та з урахуванням виявлених труднощів.

Зміст і форми навчальної роботи з учнями щодо їх підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання розрахований на загал; учителі не враховують рівень знань кожного учня, прогалини у знаннях. Учні відзначили, що на навчальних заняттях із підготовки до ЗНО вчителі надають перевагу колективному розв'язуванню завдань, отже, індивідуальній роботі не приділяється належна увага.

Сьогодення вимагає принципових змін у підходах до провадження освітньої діяльності, про що наголошується в Концепції «Нова українська школа». Зокрема, одним із головних компонентів Концепції визначено орієнтацію на потреби учня в освітньому процесі, акцентовано увагу на необхідності запровадження в школі особистісно орієнтованої моделі освіти.

З огляду на це актуальності набуває проблема забезпечення індивідуалізації навчання, надання педагогами навчальної допомоги кожному учню відповідно до його навчальних можливостей та освітніх потреб із метою досягнення високих результатів навчання, які дозволять кожному випускнику школи стати успішному в подальшому навчанні та житті.

Саме це актуалізує потребу практичної й методичної адресної допомоги вчителям 11-х класів предметів, які виносяться на ЗНО, щодо підготовки учнів до розв'язування тестових завдань зовнішнього незалежного оцінювання на засадах індивідуалізації навчання. Для здійснення такої роботи педагоги мають пройти спеціальну фахову та методичну підготовку.

Таким чином, проблема індивідуального підходу до підготовки випускників закладів загальної середньої освіти до зовнішнього незалежного оцінювання потребує розв'язання, що й передбачено роботою даної педагогічної майстерні.

**Мета педагогічної майстерні:** підвищення рівня готовності учнів до зовнішнього незалежного оцінювання з усіх навчальних предметів, які виносяться на ЗНО, на основі індивідуалізації навчання.

#### **Завдання**

18. Надання адресної науково-методичної й практичної допомоги вчителям щодо модернізації змісту і форм підготовки учнів до ЗНО на основі принципу індивідуалізації навчання.

19. Підвищення якості навчання (у тому числі результатів зовнішнього незалежного оцінювання) шляхом організації системної підготовки випускників до ЗНО на основі особистісних освітніх потреб кожного учня.

20. Виявлення рівня сформованості компетентностей, прогалин у знаннях учнів із навчальних предметів, обраних для складання ЗНО.

**Учасники:** учителі 11-х класів закладів загальної середньої освіти навчальних предметів, які виносяться на ЗНО – 2019.

**Термін роботи педагогічної майстерні:** 2018 – 2019 роки.

**Періодичність:** 4 заняття протягом листопада – березня 2018/2019 навчального року, усього 11 год.

**Форми роботи:** навчальні вебінари, майстер-класи.

#### **Керівники педагогічної майстерні:**

**Кротова І.В.**, завідувач Центру методичної та аналітичної роботи;

**Сідорчук В.П.**, заступник завідувача Центру методичної та аналітичної роботи;

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

### **План роботи педагогічної майстерні «Індивідуальний підхід до навчання при підготовці випускників до зовнішнього незалежного оцінювання»**

<b>№ з/п</b>	<b>Тема, форма роботи</b>	<b>Терміни роботи</b>	<b>Кількість навчальних годин</b>	<b>Відповідальні</b>
1.	<b>Вебінар</b> «Організаційні аспекти реалізації регіонального освітнього проекту «Модернізація змісту та форм підготовки учнів до зовнішнього незалежного оцінювання в закладах загальної середньої освіти»	Листопад 2018 року	2	Кротова І.В. Сідорчук В.П.
2.	<b>Вебінари</b> «Система роботи вчителя з учнями щодо усунення недоліків і прогалин під час підготовки до ЗНО–2019» (окремо за предметами)	Грудень 2018 року	2	Клімова С.В., Румянцева- Лахтіна О.О. Моліна О.О., Бабіч Д.А. Будна С.М. Федченко С.Г. Лелеко В.Г. Саввіч О.М.

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Відповідальні
				Лузан Л.О. Кравченко З.І. Харченко О.В. Грінченко О.І.
3.	<b>Вебінар</b> «Навчально-методичні аспекти реалізації регіонального освітнього проекту: розробка вчителями програми роботи з учнями із підготовки до ЗНО»	Січень 2019 року	2	Кротова І.В. Сідорчук В.П.
4.	<b>Майстер-класи</b> для вчителів-предметників з організації та проведення роботи щодо підготовки учнів до ЗНО на засадах індивідуального підходу (окремо за предметами)	Лютий – березень 2019 року	5	Клімова С.В., Румянцева-Лахтіна О.О. Моліна О.О., Бабіч Д.А. Будна С.М. Зайцева О.А. Федченко С.Г. Лелеко В.Г. Саввіч О.М. Лузан Л.О. Кравченко З.І. Харченко О.В. Грінченко О.І.
<b>Усього</b>			<b>11</b>	

#### Методичне забезпечення

1. Регіональний освітній проект «Модернізація змісту та форм підготовки учнів до зовнішнього незалежного оцінювання в закладах загальної середньої освіти».
2. Контрольне тестування з усіх предметів, які виносяться на ЗНО, розроблене методистами КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» за зразками сертифікаційних робіт ЗНО.
3. Програми зовнішнього незалежного оцінювання з навчальних предметів.
4. Характеристики сертифікаційних робіт ЗНО з навчальних предметів.
5. Презентації керівників педагогічної майстерні для практичного розв'язування завдань.
6. Впровадження тестування як засобу підвищення ефективності процесу навчання і контролю у закладах загальної середньої освіти Харківської області / за ред. О.Л. Сидоренка, І.Ф. Прокопенка, Х. – 2001.
7. Порадник учасника ЗНО. – Харків, 2012. – С.48.

#### **17.6. Педагогічна майстерня «Використання арт-методів за напрямками практичної діяльності»**

для практичних психологів закладів дошкільної освіти

**Актуальність.** У Концепції «Нова українська школа» значну роль відведено висококваліфікованим психологам у формуванні та вихованні кожної дитини. Отже, метою діяльності психолога закладу дошкільної освіти є збереження і зміцнення психічного, фізичного здоров'я та соціального благополуччя всіх учасників освітнього процесу.

Одним із стратегічних напрямів реформування освіти в Україні є гуманістична спрямованість освітнього процесу, що ґрунтується на засадах глибокої поваги до особистості дитини, урахуванні особливостей її індивідуального розвитку, а також створенні особливого психологічно комфортного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти.

Саме цим зумовлений наш інтерес до пошуку нових, адекватних часу методів роботи, спрямованих на особистісний та творчий розвиток дитини. Правомірно вказати, що одним із найефективніших засобів гармонізації розвитку особистості є мистецтво, застосування якого знаходить втілення в арт-методах.

Актуальність і ефективність використання різних арт-методів в освітньому процесі закладу дошкільної освіти з метою творчого розвитку особистості, вільного самовираження підтверджується широким спектром наукових праць із музикотерапії (Г. Батищева, Л. Гаврилова, Т. Крижанівська, Г. Побережна та ін.), ізотерапії (О. Вознесенська, О. Деркач, А. Захаров та ін.), танцювально-рухової терапії (Н. Авраменко, Г. Волкова, І. Шептун та ін.), пісочної терапії (О. Зайва, М. Кисельова, Л. Лебедева, Л. Шик, Н. Юрченко та ін.), лялькотерапії (Н. Зинов'єва, І. Медведєва, Н. Михайлова та ін.), казкотерапії (Д. Соколов, О. Тихонова та ін.) тощо.

Аналіз сучасних наукових праць із окресленої проблематики свідчить про доцільність застосування зазначених вище методів у професійній діяльності практичного психолога закладу дошкільної освіти. Водночас проблема впровадження арт-методів у освітнє середовище закладів дошкільної освіти потребує глибокого осмислення, обґрунтування, практичного вирішення.

**Мета педагогічної майстерні:** підвищення компетентності практичних психологів щодо здійснення психологічного супроводу освітнього процесу в закладах дошкільної освіти за допомогою арт-методів; оволодіння необхідними вміннями і навичками для доцільного та ефективного використання арт-методів.

#### **Завдання**

1. Ознайомлення практичних психологів із сутністю та особливостями впровадження арт-методів у закладах дошкільної освіти.
2. Оволодіння вміннями та навичками проведення діагностичної, корекційної, профілактичної роботи з учасниками освітнього процесу за допомогою арт-методів.
3. Оволодіння формами проведення консультаційної роботи з батьками та вихователями за допомогою арт-методів
4. Формування та розвиток практичних навичок фахівців психологічної служби щодо використання арт-методів під час психологічного супроводу учасників освітнього процесу.

**Учасники:** практичні психологи закладів дошкільної освіти.

**Термін роботи педагогічної майстерні:** 2019 рік.

**Періодичність:** 4 заняття по 4 год, усього 16 год.

**Форми роботи:** семінари-практикуми з елементами тренінгу.

#### **Керівники педагогічної майстерні:**

**Разводова Т.О.,** методист Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя;

**Гніда Т.Б.,** старший викладач секції спеціальної та інклюзивної освіти, канд. пед. наук.

Місце проведення: КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»  
(вул. Пушкінська, 24)

**План роботи  
педагогічної майстерні «Використання арт-методів за напрямками  
практичної діяльності»**

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
1.	Семінар-практикум з елементами тренінгу «Арт-методи в діагностичній роботі»	Лютий 2019 року	4
2.	Семінар-практикум з елементами тренінгу «Арт-методи в корекційній та розвивальній роботі»	Березень 2019 року	4
3.	Семінар-практикум з елементами тренінгу «Арт-методи в профілактичній роботі»	Квітень 2019 року	4
4.	Семінар-практикум з елементами тренінгу «Арт-методи у роботі з вихователями та батьками»	Травень 2019 року	4
<b>Усього</b>			<b>16</b>

**Методичне забезпечення**

1. Арт – терапевтичні техніки у роботі практичного психолога: рекомендації щодо використання арт – терапевтичних технік у роботі практичного психолога закладів освіти / Укладач Соловійова В.В. – Красноармійськ, 2013.

2. Арттерапія – лікування мистецтвом. Основи, історія та види арт-терапії. Застосування і можливості арт-терапії [Електронний ресурс] / Ukrainian Women's Magazine. — Режим доступу : <http://uwm.com.ua/node/307>.

3. Вознесенська О. І. Особливості арт-терапії як методу / О. І. Вознесенська // Психолог. – 2005. – № 10. – С. 5–8.

4. Вознесенська О.Л. Ресурси арт-терапії на допомогу вимушеним переселенцям. Практичний посібник / Олена Леонідівна Вознесенська. – К. : Human Rights Foundation, 2015.

5. Вознесенська О.Л., Сидоркіна М.Ю. Арт-терапія у подоланні психічної травми: Практичний посібник / Олена Вознесенська, Марина Сидоркіна. – К. : Золоті ворота, 2015.

6. Погрібняк Н.В. Казкотерапія як технологія емоційно-вольового розвитку дитини // Пріоритетні напрями роботи дошкільної ланки освіти на 2008-2009 навчальний рік: методичний аспект. Випуск сьомий / За науковою редакцією К.Л. Крутій. – Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2008. – С. 233- 252.

7. Степура Ю. Г. Теоретико-методичні аспекти впровадження ігрової терапії у соціальне виховання учнів в умовах освітньо-виховного середовища початкової школи / Ю. Г. Степура // Інноваційний потенціал професійної підготовки майбутніх фахівців початкової і дошкільної освіти : зб. наук. пр. – Полтава, 2015. – Вип. 2. – С. 370–378.

**17.7. Педагогічна майстерня «Підвищення якості консультативного напрямку  
діяльності практичного психолога закладу загальної середньої освіти»  
для практичних психологів закладів загальної середньої освіти**

**Актуальність.** Нова українська школа вимагає від психологічної служби системи освіти постійного пошуку та застосування нових шляхів якісного психологічного супроводження освітнього процесу, розвитку підростаючої особистості та оптимізації процесу психологізації, модернізації освіти.

Найважливішими проблемами залишаються: підвищення рівня психологічної компетентності педагогів, батьків; розвиток фахової компетентності практичних психологів щодо здійснення своєї професійної діяльності. Тому консультативний напрямок діяльності практичного психолога розглядається сьогодні як один із найголовніших. Це пов'язано зі змінами у вимогах до пріоритетних напрямів роботи відповідних фахівців, розширенням нормативної бази щодо функціонування психологічної служби.

У кожного практичного психолога, який бажає професійно розвиватися, є необхідність удосконалювати знання сучасних теорій та володіння стандартизованим репертуаром умінь для оцінки власних навичок, критичної перевірки окремих кроків консультативного процесу.

Процес консультування вимагає від практичних психологів консолідувати всі знання та спостереження, набуті раніше не тільки під час навчання, але й протягом життя. При цьому теоретичні знання мають об'єднатись із життєвим досвідом. Тільки завдяки такому об'ємному та мобільному оперуванню матеріалом можна зрозуміти сутність психологічних труднощів людини, визначити орієнтири для консультативної роботи.

Практичний психолог також має відпрацювати вміння звертатись до власної психічної реальності для побудови професійного психологічного процесу надання допомоги через суб'єкт-суб'єктні стосунки, застосування релевантних теорій та їх наукового підґрунтя, перевірки окремих кроків з метою самоаналізу при наданні психологічної допомоги.

Практичні психологи працюють в умовах, які потребують розв'язання часом складних, наболілих проблем. Це вимагає розвинених навичок міжособистісних взаємовідносин та креативності. Особистість психолога-професіонала має відзначатися двома параметрами: досконалим володінням теоретичними знаннями як способами роботи і здатністю до швидкого адаптування цих знань у конкретній практичній діяльності.

Психологічна майстерня покликана підвищити професійну майстерність практичних психологів через збагачення теоретичними знаннями, відпрацювання практичних навичок у консультаційній роботі та наданні супервізійної та інтервізійної допомоги.

**Мета педагогічної майстерні:** підвищення компетентності практичних психологів закладів загальної середньої освіти з консультативного напряму діяльності.

#### **Завдання**

1. Акцентування уваги шкільних практичних психологів на важливості надання кваліфікованої консультативної допомоги.
2. Ознайомлення фахівців психологічної служби з відмінностями психологічного консультування та психотерапевтичної роботи.
3. Оволодіння практичними психологами вміннями та навичками консультативної роботи з учнями, педагогічними працівниками та батьками.
4. Відпрацювання професійних навичок на кожному етапі консультації.
5. Ознайомлення з особливостями роботи на кожному етапі консультування.

**Учасники:** практичні психологи закладів загальної середньої освіти.

**Термін роботи майстерні:** 2019 рік.

**Періодичність:** 4 заняття по 4 год, усього 16 год.

**Форма роботи:** сесія тренінгових занять.

**Керівники педагогічної майстерні:**

**Гребенюк Н.О.,** методист Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя;

**Гніда Т.Б.**, старший викладач секції спеціальної та інклюзивної освіти, канд. пед. наук.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

**План роботи  
педагогічної майстерні  
«Підвищення якості консультативного напрямку діяльності практичного психолога  
закладу загальної середньої освіти»**

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
<b>Тренінг-сесія</b>			
1.	<b>Тренінг 1.</b> «Консультативна діяльність, як один з основних видів роботи практичного психолога закладу освіти. Відмінність психологічного консультування від психотерапії»	Лютий 2019 року	4
2.	<b>Тренінг 2.</b> «Етапи консультації. Особливості роботи на кожному етапі»	Квітень 2019 року	4
3.	<b>Тренінг 3.</b> «Особливості консультативної діяльності з дітьми»	Вересень 2019 року	4
4.	<b>Тренінг 4.</b> Особливості консультативної діяльності з дорослими: робота з батьками по одинці, з парою; робота з педагогами (індивідуально, з групою, з колективом»	Листопад 2019 року	4
<b>Усього</b>			<b>16</b>

**Методичне забезпечення:**

1. Адаптація учнів до шкільного навчання: Методичні рекомендації. – Харків: ХОНМІБО, 2010. – 208 с.

2. Аспекти аналітичної діяльності як складова професійного становлення працівника психологічної служби системи освіти: Методичні рекомендації. – 2-ге вид., випр. та доп. – Харків: ХОНМІБО, 2010. – 160 с.

3. Консультативна психологія: підручник / І. С. Булах, І. М. Бушай, В. У. Кузьменко, Е. О. Помиткін, Ю. А. Алексеєва; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, Ін-т соціології, психології та соц. комунікацій. - Вінниця: Нілан, 2014. - 484 с.

4. Надання психологічної допомоги молоді, яка схильна до суїциду чи здійснила спробу суїциду. – Харків: ХАНО, 2013. – 68 с.

5. Наказ МОН України від 22.05.2018 № 509 «Про затвердження положення про психологічну службу системи освіти України». Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1kX--tmR5YnW0QmzB1WatXduf0ufMM2hB/view> .

6. Основи гештальттерапії. – Упорядн.: О. Марінушкіна, Н. Турбовець, О. Гавник – Київ.: Главник. 2006. – С. 128

7. Панок В.Г. Психологічна служба : [Навч.-метод. посіб. для студентів і викладачів] / В.Г. Панок. – Кам'янець-Подільський : ТОВ Друкарня Рута, 2012.

8. Профілактика насильства та виявлення дітей, які зазнали різних форм насильства: Методичний посібник. – Харків: ХОНМІБО, 2009. – 128 с.



**17.8. Педагогічна майстерня «Упровадження STEM (STREAM)-технологій в освітній процес закладу позашкільної освіти**  
для керівників гуртків науково-технічного напрямку та методистів  
закладів позашкільної освіти

**Актуальність.** Високий рівень освіти, особливо зі STEM-спеціальностей, є визначальним для розбудови наукового та інноваційного потенціалу держави. Готувати майбутніх новаторів необхідно ще під час навчання у закладах освіти. Особливого значення набуває формування компетентностей особистості, її здатності до творчого, креативного мислення, уміння ефективно вирішувати складні проблеми власної життєдіяльності, що визначає конкурентоспроможність людини в сучасних економічних умовах. Тому важливим є забезпечення розвитку напрямів STEM-освіти, у тому числі і в закладах позашкільної освіти.

Відповідно до листа ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 19.07.2018 № 22.1/10-2573 визначено пріоритетні напрями розвитку STEM-освіти на всеукраїнському рівні у 2018/2019 навчальному році, серед яких актуальним є підвищення компетентності та рівня професійної діяльності педагогічних працівників закладів освіти, використання ними новітніх педагогічних підходів, інноваційних практик, методів і засобів навчання з акцентом на розвиток дослідницьких компетенцій, аналітичної роботи, експериментування та критичного мислення. У зв'язку з цим потребує посиленої уваги питання якості підготовки педагогів-позашкільників, реалізації довгострокових ініціатив щодо їх професійного розвитку на курсах підвищення кваліфікації в закладах післядипломної педагогічної освіти та міжкурсів період.

Розвитку професійної компетентності педагогічних працівників буде сприяти участь у навчально-методичних заходах щодо застосування STEM(STREAM)-технологій в освітньому процесі закладу позашкільної освіти, отримання нових знань, доступ до нових інформаційних ресурсів. Також педагоги зможуть презентувати власні напрацювання та обмінюватися новими думками, ідеями, досвідом з цього напрямку освітнього процесу позашкільля.

**Мета педагогічної майстерні:** розвиток професійної компетентності, фахової ерудованості керівників гуртків науково-технічного напрямку позашкільної освіти, методистів закладів позашкільної освіти щодо впровадження STEM(STREAM)-технологій, формування в них потреби у безперервному підвищенні кваліфікації.

**Завдання**

1. Ознайомити учасників педагогічної майстерні з кращими національними та світовими навчальними практиками, науково-дослідницькими підходами STEM(STREAM)-навчання вихованців закладів позашкільної освіти.
2. Розвинути теоретичні та практичні навички педагогів закладів позашкільної освіти щодо впровадження інновацій в освітній процес засобами STEM(STREAM)-технологій.
3. Поширити ефективний досвід та здобутки педагогів закладів освіти області щодо впровадження STEM (STREAM )-навчання для створення інноваційного освітнього середовища в регіоні.

**Учасники:** керівники гуртків науково-технічного напрямку та методисти закладів позашкільної освіти.

**Термін роботи педагогічної майстерні:** 2019 рік.

**Періодичність:** 3 заняття по 4 год, усього 12 год.

**Форми роботи:** методичний семінар, семінари-тренінги.

**Керівники педагогічної майстерні:****Посмітна Ю.А.**, завідувач Центру інноваційного розвитку освіти;**Вороніна Г.Л.**, завідувач кафедри виховання й розвитку особистості, канд. пед. наук;**Старченко Л.М.**, методист Центру методичної та аналітичної роботи.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24), Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (просп. Науки, 9-А), Технічна студія «Винахідник» (пр. Науки, 9).

**План роботи  
педагогічної майстерні «Упровадження STEM (STREAM)-технологій  
в освітній процес закладу позашкільної освіти»**

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин
1.	<b>Методичний семінар</b> «Методологічні засади організації дослідно-експериментальної діяльності вихованців гуртків як технології впровадження STEM (STREAM)-освіти»	Квітень 2019 року	4
2.	<b>Семінар-тренінг</b> «Застосування технологій STEM (STREAM)-освіти та створення STEM (STREAM)-простору в закладі позашкільної освіти»	Червень 2019 року	4
3.	<b>Семінар-тренінг</b> «Досвід роботи педагогів-позашкільників області з упровадження STEM (STREAM) – освіти: здобутки та перспективи»	Жовтень 2019 року	4
<b>Усього</b>			<b>12</b>

**Методичне забезпечення**

1. Закон України «Про позашкільну освіту». Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>

2. Закон України «Про освіту». Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

3. Стратегія розвитку позашкільної освіти/ за заг. ред. проф. О. В. Биковської. – К.: ІВЦ АЛКОН, 2018. – 96 с.

4. Енциклопедія позашкільної освіти / РДГУ, НМЦ інноваційних технологій виховного процесу НАНП України, РОППО; головний ред. Г. П. Пустовіт. – Рівне: О.Зень, 2017. – 525 с.

5. «Методичні рекомендації щодо розвитку STEM-освіти у закладах загальної середньої та позашкільної освіти на 2018/2019 навчальний рік», лист ІМЗО від 19.07.2018 № 22.1/10-2573. Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/2018/07/20/lyst-imzo-vid-19-07-2018-22-1-10-2573-metodychni-rekomendatsiji-schodo-rozvytku-stem-osvity-u-zakladah-zahalnoji-serednoji-ta-pozashkilnoji-osvity-na-2018-2019-navchalnyj-rik/>

6. План заходів щодо впровадження STEM-освіти в Україні на 2016 – 2018 роки. Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/2016/11/10/plan-zahodiv-shhodo-vprovadzhennya-stem-osvity-v-ukrayini-na-2016-2018-roki/>

7. STEM-освіта: проблеми та перспективи: анотований каталог / упорядн. О.О. Патрикеєва, О.В. Лозова, С.Л. Горбенко, Н.С. Буркіна – Київ: ДНУ «ІМЗО», 2018. – 26 с. Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/stem-osvita/anotovanyj-kataloh/>

## **18. Програми роботи педагогічних творчих клубів педагогічних працівників (ПТК)**

### **18.1. Педагогічний творчий клуб «Здоров'язбережувальна технологія «Навчання у русі» в системі оздоровчо-виховної роботи закладів загальної середньої освіти» для педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти**

**Актуальність.** Здоров'я нації є пріоритетом розвитку кожної держави. З огляду на це реформування сучасної системи освіти зорієнтоване на забезпечення умов для розвитку здорової особистості. Основні положення щодо сприяння здоров'ю дітей та учнівської молоді викладені в нормативно-правових документах – Законах України «Про охорону дитинства» (2001 р. №2402-III), «Про загальну середню освіту» (1999 р. № 651-XIV), Національній стратегії розвитку освіти на період до 2021 року, Основних орієнтирах виховання учнів 1–11 класів закладів загальної середньої освіти (2011), Концепції нової української школи (2016), Указі Президента України від 09.02.2016 № 42 «Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація».

Науковими дослідженнями доведено, що рухова активність значною мірою сприяє дотриманню людиною здорового способу життя, має важливе значення для вдосконалення психофізичного розвитку та фізичної підготовленості дітей, профілактики надмірної маси тіла й ожиріння, а також сприяє зменшенню ризику виникнення серцево-судинних та інших захворювань.

У дослідно-експериментальній роботі всеукраїнського рівня за темою «Здоров'язбережувальна технологія «Навчання у русі» в системі оздоровчо-виховної роботи загальноосвітніх навчальних закладів» беруть участь 5 закладів загальної середньої освіти Харківської області (науковий керівник ДЕР – Дубогай О.Д., д.п.н., професор, завідувач кафедри фізичного виховання та здоров'я факультету фізичного виховання і спорту Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (наказ Міністерства освіти і науки України від 02.11.2016 №1312 «Про проведення дослідно-експериментальної роботи на базі загальноосвітніх навчальних закладів Вінницької, Волинської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької областей та міста Києва»)).

З метою надання науково-методичної допомоги педагогічним працівникам визначених закладів освіти в організації та проведенні дослідно-експериментальної діяльності протягом 2017 – 2018 років була організована робота тимчасового творчого колективу педагогів. Протягом двох років педагогами експериментальних закладів:

- опрацьовано науково-методичну літературу з упровадження здоров'язбережувальної технології «Навчання у русі»;
- здійснено узагальнення та систематизацію нормативно-правового й інформаційно-методичного забезпечення дослідно-експериментальної роботи за визначеною темою;
- зросли практичні навички учителів базових закладів освіти щодо впровадження здоров'язбережувальної технології «Навчання у русі»;
- підвищено професійну компетентність учителів із питань технологій діагностичної системи визначення оцінки фізичного стану учнів з метою підтримки та своєчасної корекції їх стану здоров'я, формування постави, профілактики частих захворювань засобами виконання комплексів фізичних вправ за участі батьків.

Проведено 4 засідання ТТК, із них 1 виїзне, на базі Богодухівської гімназії № 1 Богодухівської районної ради спільно з науковим керівником, доктором педагогічних наук, професором Дубогай О.Д.

Підведено підсумки I (організаційно-підготовчого) та II (концептуально-діагностичного) етапів дослідно-експериментальної роботи.

Результати дослідно-експериментальної роботи були презентовані під час Всеукраїнського науково-практичного семінару «Упровадження здоров'язбережувальних технологій в освітній процес Нової української школи» (Богодухівська гімназія № 1) та п'ятдесят другої тематичної відкритої виставки ефективного педагогічного досвіду «Нова українська школа: формування культури здоров'я в рамках сталого розвитку» (Шевченківська ЗОШ I – III ступенів № 1).

Дослідно-експериментальна робота спонукала педагогічну спільноту до пошуку нових форм і методів роботи; зумовила необхідність розробки нового підходу до системи навчання та виховання дітей та молоді, який сприяє цілісному, гармонійному розвитку особистості, її самореалізації та спрямований на підтримку і розвиток природних якостей дитини, її здоров'я та індивідуальних здібностей.

Відповідно до Програми дослідно-експериментальної роботи розпочато III (формувальний етап). З метою надання науково-методичної допомоги педагогічним працівникам закладів освіти в організації та проведенні дослідно-експериментальної діяльності протягом 2019 – 2020 років організована робота педагогічного творчого клубу вчителів-дослідників.

**Мета ПТК:** розвиток мережі закладів загальної середньої освіти, у яких упроваджується здоров'язбережувальна технологія «Навчання у русі» та здійснюється психолого-педагогічне консультування батьків і вчителів із питань використання особистісно-розвивальних проєктів підтримки та збереження здоров'я, фізичного вдосконалення учнів.

#### **Завдання**

1. Здійснити практичну апробацію здоров'язбережувальної технології «Навчання у русі», «Щоденника розвитку та здоров'я учнів 6-12 років» та комп'ютерної діагностичної системи оцінки рівня здоров'я, функціональних і рухових можливостей організму учнів закладів загальної середньої освіти.

2. Розвивати уміння проєктувати індивідуальні рухові та психофізичні, корекційні, оздоровчо-виховні рухові програми відповідно до рівня відхилень у нормі розвитку організму та життєдіяльності учнів.

3. Учити проводити оцінку ефективності реалізації впровадження діагностико-проєктувальної методики «Щоденник розвитку та здоров'я учнів 6 – 12 років» та комп'ютерної моніторингової технології семестрової оцінки динаміки змін показників гармонійності фізичного розвитку.

4. Розробити методичні рекомендації щодо психолого-педагогічного та медичного супроводу впровадження здоров'язбережувальної технології «Навчання у русі» в освітній процес закладів загальної середньої освіти.

5. Презентувати ефективний досвід діяльності закладів освіти з упровадження технології «Навчання в русі».

**Учасники:** педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти.

**Термін роботи ПТК:** 2019 – 2020 роки.

**Періодичність:** 4 заняття (два – у 2019 році, два – у 2020 році) по 5 год, усього 20 год.

**Форми роботи:** інтерактивні спілкування (круглі столи, вебінари, виїзні заняття на базі закладів загальної середньої освіти), індивідуальні консультації.

#### **Керівники ПТК:**

**Волкова І.В.**, старший викладач кафедри виховання й розвитку особистості;

**Заліська О.М.**, викладач кафедри методики дошкільної та початкової освіти;

**Берзіня О.О.**, методист Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя.

**Місце проведення:**

1. КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).
2. Харківська гімназія № 14 Харківської міської ради Харківської області (м. Харків, вул. Амосова, 20).

**План роботи  
педагогічного творчого клубу  
«Здоров'язбережувальна технологія «Навчання у русі» в системі оздоровчо-виховної роботи закладів загальної середньої освіти»**

<b>№ з/п</b>	<b>Тема, форма роботи</b>	<b>Терміни роботи</b>	<b>Кількість навчальних годин</b>	<b>Очікувані результати</b>
1.	Практична апробація здоров'язбережувальної технології «Навчання у русі», «Щоденника розвитку та здоров'я учнів 6 – 12 років» та комп'ютерної діагностичної системи оцінки рівня здоров'я, функціональних та рухових можливостей організму учнів закладів загальної середньої освіти.	Березень 2019 року	5	Упровадження учителями базових закладів освіти методики здоров'язбережувальної технології «Навчання у русі». Інформаційно-аналітичні, науково-методичні матеріали.
2.	Оцінка ефективності реалізації впровадження діагностико-проектувальної методики «Щоденник розвитку та здоров'я учнів 6 – 12 років».	Листопад 2019 року	5	Упровадження комп'ютерної моніторингової технології семестрової оцінки динаміки змін показників гармонійності фізичного розвитку, постави, рівня адаптаційних можливостей організму до навчання, стану серцево-судинної та дихальної систем, фізичної підготовленості у систему «сім'я – школа».
3.	Методика використання виховних ситуацій як складова стимуляції виховання механізмів самореалізації, самозахисту, самовдосконалення.	Березень 2020 року	5	1. Упровадження індивідуальних рухових та психофізичних, корекційних, оздоровчо-виховних рухових програм у відповідності з рівнем відхилень у нормі розвитку організму та життєдіяльності кожного учня. 2. Обговорення змісту посібника «Рухова активність – запорука здоров'я».

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
4.	Розширене інтерактивне спілкування з метою популяризації результатів експерименту. Підведення підсумків експерименту.	Листопад 2020 року	5	Підвищення поінформованості педагогічних працівників та батьківської громадськості з питань здоров'язбережувальної технології «Навчання в русі».
		<b>Усього</b>	<b>20</b>	

#### Методичне забезпечення

1. Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвинутої особистості: збірник статей за матеріалами III міжн. науково-практичної онлайн-конференції. – Слов'янськ, 2016.– 478 с.
2. Навчання в русі: Здоров'язберегаючі педагогічні технології в початковій школі / О. Дубогай. – К.: Шкільний світ, 2005. – 112 с.
3. Оздоровчі технології для підвищення рухової активності підлітків / О.Я. Кібальник // Теорія та методика фізичного виховання і спорту . – 2007. – № 4. – С. 68.
4. Софій Н., Найда Ю. Партнерські відносини «школа – сім'я» // Підручник для директора. – 2007. – Червень – С. 67 – 71.
5. Сухомлинський В. Батьківська педагогіка. – К.: Рад. школа, 1978.
6. Сучасні фізкультурно-оздоровчі технології у фізичному вихованні / М.М. Булатова, Ю.О. Усачов // Теорія і методика фізичного виховання; за ред. Т.Ю. Крусевиц. – Київ, Олімпійська література, 2008.
7. Фізкультура як складова здоров'я і успішного навчання дитини / О. Дубогай – К.: Шкільний світ, 2006. – 128 с.

Додаток

#### Список закладів загальної середньої освіти, педагогічні працівники яких беруть участь у дослідно-експериментальній роботі всеукраїнського рівня та інтерактивних спілкуваннях педагогічного творчого клубу

№ з/п	Назва закладу загальної середньої освіти	ПІБ директора
1.	Богодухівська гімназія № 1 Богодухівської районної ради Харківської області	Михасюк Оксана Костянтинівна
2.	Дергачівський ліцей № 1 Дергачівської районної ради Харківської області	Зенькова Ніна Олексіївна
3.	Шевченківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 1 Шевченківської районної ради Харківської області	Приходько Надія Вікторівна
4.	Харківська гімназія № 14 Харківської міської ради Харківської області	Шкурпет Наталія Іванівна
5.	Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 38 Харківської міської ради Харківської області	Поклонський Олександр Олександрович

## **19. Програми роботи тимчасових творчих колективів педагогічних працівників (ТТК)**

### **19.1. Тимчасовий творчий колектив «Форми та методи організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво» для вчителів образотворчого, музичного мистецтва й інтегрованого курсу «Мистецтво» закладів загальної середньої освіти**

**Актуальність.** Важливу позицію на сьогодні посідає розширення освітніх можливостей, де однією з основних задач є виховання всебічно розвинутої особистості випускника школи із сформованою системою ключових компетентностей, у тому числі мистецької компетентності.

Освітянам необхідно коригувати форми та методи організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво» відповідно до вимог і потреб сьогодення. Особливої значущості набуває проблема розвитку мистецької компетентності вчителів мистецтва як професіоналів, що впроваджують мистецькі цінності в освітній процес.

Шкільна освіта має охопити комплекс основних функцій мистецтва. Художня спадщина, акумулюючи емоційно-естетичний досвід поколінь, втілює та передає ціннісне ставлення до світу крізь призму етнонаціональної специфіки, тому вона є ефективним засобом виховання естетичної культури, а також патріотичних почуттів, громадянської позиції особистості. Цінності мистецтва важливі також з огляду на сучасне існування дітей і молоді в полікультурному просторі. Завдяки універсальності художньо-образної мови вони передають зрозумілу для різних народів смислову інформацію, дають змогу вступати в невербальний діалог із різними культурами минулого та сучасності, розуміти інших і розвивати в такий спосіб власний духовний світ. Таким чином, освіта набуває культуротворчого спрямування, охоплюючи всі основні компоненти мистецького досвіду особистості – свідомості та діяльності, світорозуміння й світовідчуття.

Загальна мистецька освіта з її унікальними можливостями впливу на людину має розглядатися не лише як процес набуття художніх знань і вмій, а насамперед як універсальний засіб особистісного розвитку школярів на основі виявлення індивідуальних здібностей, естетичних потреб і інтересів. Потужний і багатогранний вплив на розвиток міжпредметних компетентностей у галузевому або міжгалузевому освітньому просторі здійснюють художньо-інтегративні технології. Застосування емоційно-образних асоціацій, жанрово-стилістичних паралелей, семантико-смислових зміщень, компаративних зіставлень, взаємоперехід знань і досвіду з одних сфер у інші забезпечують високий рівень професійної компетентності вчителя мистецьких дисциплін. Компетентнісний підхід визначає результативно-цільову спрямованість навчального процесу, управління яким передбачає поетапні дії вчителя й учнів, поглиблює сучасний мистецько-педагогічний процес, надаючи можливість залежно від цільових настанов варіювати зміст, форми й методи мистецької освіти.

Таким чином, проблема підвищення професійної компетентності вчителів, і, відповідно, формування мистецької компетентності на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво» у закладах загальної середньої освіти (у першу чергу віддалених районів) потребує розв'язання, що й передбачено роботою тимчасового творчого колективу досвідчених учителів образотворчого, музичного мистецтва й інтегрованого курсу «Мистецтво» закладів загальної середньої освіти Харківської області.

Підсумком роботи ТТК стане розробка методичних рекомендацій для педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти щодо організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво».

**Мета ТТК:** підвищення професійної компетентності педагогічних працівників із питань формування мистецької компетентності та ключових компетентностей учнів засобами інноваційних технологій на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво».

**Завдання**

1. Опрацювати науково-методичну літературу з організації мистецької освіти та виховання.
2. Узагальнити та систематизувати інформаційно-методичне забезпечення за визначеною темою.
3. Сприяти обміну досвідом роботи вчителів образотворчого, музичного мистецтва й інтегрованого курсу «Мистецтво» закладів освіти Харківської області щодо форм і методів організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво».
4. Розробити методичні рекомендації щодо форм і методів організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво» у закладах загальної середньої освіти.

**Учасники:** учителі образотворчого, музичного мистецтва й інтегрованого курсу «Мистецтво» закладів загальної середньої освіти.

**Термін роботи ТТК:** 2019 – 2020 роки.

**Періодичність:** 6 занять по 3 год (тричі – у 2019 році, тричі – у 2020 році).  
Усього 18 год.

**Форми роботи:** інтерактивні спілкування, індивідуальні консультації.

**Керівники ТТК:**

**Косенко К.О.,** методист Центру методичної та аналітичної роботи;

**Чуркіна В.Г.,** доцент кафедри виховання та розвитку особистості, канд. мист. наук.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»  
(вул. Пушкінська, 24).

**План роботи**  
**тимчасового творчого колективу**  
**«Форми та методи організації навчально-пізнавальної діяльності учнів**  
**на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво»**

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
1.	<b>Інтерактивне спілкування</b> Обговорення актуальності питання щодо форм і методів організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво». Аналіз науково-методичної літератури із зазначеного питання	Лютий 2019 року	3	Опрацювання науково-методичної літератури Підвищення компетентності вчителів мистецтва з питань методології, мети та завдань, змісту запланованої роботи. Визначення завдань діяльності учасників ТТК



№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
2.	<b>Інтерактивне спілкування</b> Визначення структури методичного посібника «Форми та методи організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво», розподіл завдань між членами ТТК	Квітень 2019 року	3	Практичне оволодіння вчителями формами та методами організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво»
3.	<b>Інтерактивне спілкування</b> «Формування предметних мистецьких компетентностей для визначення доцільних видів діяльності на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво»»	Жовтень 2019 року	3	Окреслення кола актуальних напрямів формування предметних мистецьких компетентностей, планування подальшої діяльності учасників ТТК
4.	<b>Інтерактивне спілкування</b> «Форми та методи організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво»	Квітень 2020 року	3	Висвітлення результатів роботи учасників ТТК відповідно до етапу її проведення
5.	<b>Інтерактивне спілкування</b> «Формування морально-ціннісної культури особистості в полікультурному просторі та відповідного комплексу компетентностей на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво»	Вересень 2020 року	3	Презентація навчально-методичних матеріалів, уточнення структури та змісту методичного посібника
6.	<b>Інтерактивне спілкування</b> «Розвиток творчих здібностей учнів засобами музейної педагогіки на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво»»	Грудень 2020 року	3	Презентація навчально-методичних матеріалів, підготовка остаточної редакції методичного посібника
<b>Усього</b>			<b>18</b>	

#### Методичне забезпечення

1. Державний стандарт базової і повної середньої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392 [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-п>.

2. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Мистецтво. 5 – 9 класи (оновлена), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804.

3. Масол Л. Концепція художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах // Шкільний світ. – 2002. – № 9 (137).

4. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К., 2002. – 270 с.

5. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Посіб. для вчителів / Л. Масол [О. Гайдамака, Е. Белкіна та ін.]. – Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. – С.7 – 25.

6. Методичний посібник для вчителів галузі «Мистецтво» Автори-укладачі. Вороніна Г.Л., Дементьєва Т.П., Косенко К.О., Смирнова М.Є. Чуркіна В.Г. Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2016. – 228с.

7. Методичний посібник для вчителів галузі «Мистецтво» Мистецтво 8 кл. Конспекти уроків / В.М. Бескорса, Л.В. Серих, В.Г. Чуркіна – Х. вид. «Ранок», 2016 208 с. іл. 1 ел. CD

8. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). – К.: Освіта України, 2008. – 274 с.

**Додаток**

**Список учасників  
тимчасово творчого колективу  
«Форми та методи організації навчально-пізнавальної діяльності учнів  
на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво»**

<b>№ з/п</b>	<b>ПІБ</b>	<b>Заклад освіти, посада</b>
1.	Журавльова Майя Володимирівна	Харківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 146 Харківської міської ради Харківської області, учитель образотворчого мистецтва, мистецтва
2.	Заборкіна Тетяна Валеріївна	Харківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 154 Харківської міської ради Харківської області, учитель музичного мистецтва, мистецтва
3.	Кім Олександр Олексійович	Комунальний заклад «Харківська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 181 «Дьонсурі» Харківської міської ради Харківської області», учитель музичного мистецтва, мистецтва
4.	Коваленко Олена Вікторівна	Красноградський навчально-виховний комплекс № 3, учитель образотворчого мистецтва, мистецтва
5.	Ланіна Ірина Василівна	Харківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 150 Харківської міської ради Харківської області, учитель образотворчого мистецтва, мистецтва
6.	Московченко Інна Валеріївна	Слобожанський ліцей № 1 Зміївської районної ради, учитель музичного мистецтва, мистецтва
7.	Решова Валентина Ігорівна	Комунальний заклад «Харківська спеціалізована школа з поглибленим вивченням окремих предметів № 133 «Ліцей мистецтв» Харківської міської ради Харківської області», учитель музичного мистецтва, мистецтва
8.	Хопта Світлана Олексіївна	Харківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 71 Харківської міської ради, учитель музичного мистецтва, мистецтва

**19.2. Тимчасовий творчий колектив «Реалізація нових навчальних програм предметів «Трудове навчання» і «Технології» в умовах Нової української школи» для вчителів предметів «Трудове навчання» і «Технології» закладів загальної середньої освіти**

**Актуальність.** Зміст і основна мета навчальної програми предметів «Трудове навчання» і «Технології» полягає в технологічній освіті учнів, що передбачає формування у школярів здатності до самостійного конструювання знань і способів діяльності через призму їхніх особистісних якостей, життєвих та професійно зорієнтованих намірів, самостійного набуття досвіду у вирішенні практичних завдань.

Провідною умовою для досягнення цієї мети є проектна діяльність учнів, як практика особистісно-орієнтованого навчання, яка дозволяє учителю організувати навчання, що спрямоване на розв'язання учнями життєво і професійно значущого практичного завдання (справи).

Така діяльність учнів обумовлює інтерактивну, навчально-дослідну та інші види діяльності, що відбуваються у руслі проектної, як провідної, та інших навчальних технологій (проблемного навчання, критичного мислення, технології комбінованого навчання та ін.), таким чином формуючи в учня важливі для нашого сторіччя технологічні компетентності.

Зазначена мета досягається шляхом залучення учнів на уроках трудового навчання до проектної діяльності як провідного засобу розвитку і навчання школярів, формування у них здатності до самостійного навчання, оволодіння засобами сучасних технологій, умінь конструювати власний процес пізнання і на практиці реалізувати заплановане.

Підвищення вимог до рівня технологічної освіти учнів передбачає удосконалення системи методичної роботи з учителями трудового навчання. У межах цієї діяльності актуальним є розробка методичних рекомендацій щодо здійснення проектно-технологічної діяльності учнів в умовах упровадження нових навчальних програм предметів «Трудове навчання» і «Технології» в освітній процес Нової української школи.

**Мета ТТК:** підвищення професійної компетентності вчителів предметів «Трудове навчання» і «Технології» щодо реалізації учнів на уроках.

#### **Завдання**

1. Ознайомити учасників ТТК із методологією вибору модулю навчання, змістом, структурою та основними етапами проектно-технологічної діяльності учнів.
2. Поглибити знання учасників ТТК із питань формування технологічної грамотності учнів на уроках трудового навчання і технології.
3. Надати адресну науково-методичну й практичну допомогу молодим вчителям щодо проектно-технологічної діяльності учнів на уроках трудового навчання і технології.
4. Розробити методичні рекомендації щодо організації проектно-дослідницької діяльності учнів закладів загальної середньої освіти.

**Учасники:** учителі предметів «Трудове навчання» і «Технології» закладів загальної середньої освіти.

**Термін роботи ТТК:** 2019 – 2020 роки.

**Періодичність:** 4 заняття (два – у 2019 році, два – у 2020 році) по 4 год, усього 16 год.

**Форми роботи:** інтерактивні спілкування.

#### **Керівники ТТК:**

**Вербенко С.Б.,** методист Центру громадянського виховання;

**Вороніна Г.Л.,** завідувач кафедри виховання й розвитку особистості, канд. пед. наук.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

**План роботи**  
**тимчасового творчого колективу**  
**«Реалізація нових навчальних програм предметів «Трудове навчання» і «Технології»**  
**в умовах Нової української школи»**

<b>№ з/п</b>	<b>Тема, форма роботи</b>	<b>Терміни роботи</b>	<b>Кількість навчальних годин</b>	<b>Очікувані результати</b>
1.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Тема «Вибір модулю навчання, змісту, структури та основних етапів проектно-технологічної діяльності учнів на уроках предметів «Трудове навчання» і «Технології»	Березень 2019 року	4	Опрацювання науково-методичної літератури. Підвищення компетентності вчителів трудового навчання і технологій з питань методології вибору модулю навчання, змісту, структури та основних етапів проектно-технологічної діяльності учнів. Визначення завдань учасників ТТК
2.	<b>Спілкування в онлайн-режимі</b>	Квітень – травень, вересень – жовтень 2019 року		
3.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Тема «Формування технологічної грамотності учнів на уроках трудового навчання і технологій у процесі проектно-дослідної діяльності»	Листопад 2019 року	4	Ознайомлення учасників ТТК із сутністю та особливостями формування технологічної грамотності учнів на уроках трудового навчання і технології
4.	<b>Спілкування в онлайн-режимі</b>	Грудень 2019 року – лютий 2020 року		
5.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Тема «Презентація варіантів вибору модулів проектно-технологічної системи навчання»	Березень 2020 року	4	Розробка модулів проектно-технологічної системи навчання. Обмін досвідом роботи
6.	<b>Спілкування в онлайн-режимі</b>	Квітень – травень, вересень – жовтень 2020 року		

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
7.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Тема «Презентація методичних рекомендацій щодо організації проектно-дослідницької діяльності учнів закладів загальної середньої освіти».	Листопад 2020 року	4	Презентація матеріалів з досвіду роботи учасників ТТК щодо сучасних підходів до організації освітнього процесу з трудового навчання і технологій.  Узгодження остаточного змісту методичних рекомендацій щодо організації проектно-дослідницької діяльності учнів закладів загальної середньої освіти
	<b>Усього</b>		<b>16</b>	

#### Методичне забезпечення

1. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи.
2. Нова українська школа. Порадник для вчителя.
3. Трудове навчання, 5 – 9 класи, Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804.
4. Технології, 10 – 11 класи, Навчальна програма (рівень стандарту), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407.
5. Технології 10 – 11 класи, Навчальна програма (профільний рівень), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407.
6. Лист Міністерства освіти і науки України від 03.07.2018 № 1/9-415 «Щодо вивчення у закладах загальної середньої освіти навчальних предметів у 2018/2019 навчальному році».

**Додаток**

#### Список учасників

#### тимчасово творчого колективу

#### «Реалізація нових навчальних програм предметів «Трудове навчання» і «Технології» в умовах Нової української школи»

№ з/п	ПІБ	Заклад освіти, посада
1.	Бабенко Михайло Миколайович	Козачолопанська загальноосвітня школа I-III ступенів Дергачівської районної ради Харківської області, учитель трудового навчання
2.	Барченко Наталія Іванівна	Харківський ліцей № 107 Харківської міської ради Харківської області, учитель трудового навчання
4.	Гордієнко Любов Петрівна	Слобожанський ліцею № 1 Зміївської районної ради Харківської області, учитель трудового навчання
5.	Коробова Вікторія Вікторівна	Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 154 Харківської міської ради Харківської області, учитель трудового навчання
6.	Логінов Микола Миколайович	Харківська спеціалізована школа I-III ступенів № 62 Харківської міської ради Харківської області, учитель трудового навчання, учитель-методист
7.	Микитченко Леонід Іванович	Харківська гімназія № 55 Харківської міської ради Харківської області, учитель трудового навчання

№ з/п	ПІБ	Заклад освіти, посада
8.	Мирошниченко Людмила Миколаївна	Харківська гімназія № 47 Харківської міської ради Харківської області, учитель трудового навчання, старший учитель
9.	Педаж Олексій Володимирович	Лозівська загальноосвітня школа I-III ступенів № 11 Лозівської міської ради Харківської області, учитель трудового навчання, учитель-методист
10.	Романцова Ірина Володимирівна	Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 28 Харківської міської ради Харківської області, учитель трудового навчання
11.	Сухіцький Володимир Петрович	Русько-Тишківська загальноосвітня школа I-III ступенів Харківської районної ради Харківської області, учитель трудового навчання
12.	Толмачова Марина В'ячеславівна	Харківська гімназія № 55 Харківської міської ради Харківської області, учитель трудового навчання
14.	Шевченко Ігор Казимирович	Ізюмська загальноосвітня школа I-III ступенів № 6 Ізюмської міської ради Харківської області, учитель трудового навчання, учитель-методист

### **19.3. Тимчасовий творчий колектив «Формування ключових компетентностей учнів на уроках предмета «Захист Вітчизни» та в позаурочний час»**

для вчителів предмета «Захист Вітчизни» закладів загальної середньої освіти та спеціалізованих закладів освіти, керівників методичних об'єднань учителів предмета «Захист Вітчизни»

**Актуальність.** Освіта є ключовим елементом національної безпеки, а людина – найціннішим активом держави. Сучасний політичний стан в Україні вимагає перетворення освіти на чинник економічного зростання, джерело національної єдності, засіб соціального просування кожного громадянина.

Нова українська школа докорінного змінює освітній процес, оновлює зміст, форми і методи інтелектуального, духовного становлення особистості на основі ключових компетентностей учнів для життя, створення умов для самореалізації у різних видах навчальної та практичної діяльності.

Виклики сучасного суспільства ставлять перед системою освіти завдання виховати громадянина-патріота нової формації (ініціативну особистість продуктивно-діяльнісного типу, яка бачить перспективи своєї держави, готова відстоювати її інтереси в лавах Збройних Сил України). У зв'язку з цим, формування ключових компетентностей для життя учнів, національне та військово-патріотичне виховання є важливою складовою освітнього процесу. Саме ключові компетентності закладають підвалини для формування громадянського суспільства в державі, особистого розвитку на засадах гуманізму, соціального добробуту, демократії, свободи, толерантності, вираженості, відповідальності, здорового способу життя, готовності до змін.

Проблема підготовки молоді до повноцінного суспільного життя на основі сформованих ключових компетентностей зумовлює актуальність роботи тимчасового творчого колективу педагогів за темою «Формування ключових компетентностей учнів на уроках предмета «Захист Вітчизни» та в позаурочний час»

**Мета ТТК:** підвищення рівня фахової компетентності вчителів предмета «Захист Вітчизни» щодо формування ключових компетентностей учнів на уроках та в позаурочний час.

**Завдання**

1. Актуалізувати сучасні підходи до навчання предмета «Захист Вітчизни» в закладах загальної середньої освіти.
2. Ознайомити учасників ТТК з особливостями формування ключових компетентностей учнів на уроках предмета «Захист Вітчизни» та в позаурочний час.
3. Розробити методичні рекомендації щодо підготовки та проведення тижня предмета «Захист Вітчизни» як елемента військово-патріотичного виховання учнів та формування ключових компетентностей учнів.
4. Розробити методичні рекомендації щодо формування ключових компетентностей учнів на уроках предмета «Захист Вітчизни» та в позаурочний час.

**Учасники:** учителі предмета «Захист Вітчизни» закладів загальної середньої освіти та спеціалізованих закладів освіти, керівники методичних об'єднань учителів предмета «Захист Вітчизни».

**Термін роботи ТТК:** 2019 – 2020 роки.

**Періодичність:** 4 заняття (два – у 2019 році, два – у 2020 році) по 4 год, усього 16 год.

**Форми роботи:** інтерактивні спілкування.

**Керівники ТТК:**

**Вербенко С.Б.,** методист Центру громадянського виховання;

**Волкова І.В.,** старший викладач кафедри виховання й розвитку особистості;

**Магілін О.В.,** заступник начальника з методичної роботи Державної гімназії-інтернату з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус».

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

**План роботи**

**тимчасового творчого колективу**

**«Формування ключових компетентностей учнів на уроках предмета «Захист Вітчизни» та в позаурочний час»**

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
1.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Тема «Сучасні підходи до навчання предмета «Захист Вітчизни» в закладах загальної середньої освіти»	Березень 2019 року	4	Актуалізація сучасних підходів до навчання предмета «Захист Вітчизни». Опрацювання науково-методичної літератури з питань формування ключових компетентностей на уроках та в позаурочний час. Визначення завдань учасників ТТК.
2.	<b>Спілкування в онлайн-режимі</b>	Квітень – червень, вересень –		

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
		жовтень 2019 року		
3.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Тема «Формування ключових компетентностей учнів на уроках предмета «Захист Вітчизни»	Листопад 2019 року	4	Опрацювання методичних і практичних матеріалів щодо формування ключових компетентностей учнів на уроках предмета «Захист Вітчизни». Визначення моделі, структури уроку, технологій формування ключових компетентностей учнів. Розробка дидактичних матеріалів до уроків.
4.	<b>Спілкування в онлайн-режимі</b>	Грудень 2019 року – лютий 2020 року		
5.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Тема «Підготовка та проведення тижня предмета «Захист Вітчизни» як елемента військово-патріотичного виховання учнів та формування ключових компетентностей учнів	Березень 2020 року	4	Опрацювання матеріалів з досвіду роботи учасників ТТК щодо здійснення національного, військово-патріотичного виховання учнів. Розробка методичних рекомендацій щодо підготовки та проведення тижня предмета «Захист Вітчизни».
6.	<b>Спілкування в онлайн-режимі</b>	Березень 2020 року – жовтень 2020 року		
7.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Тема «Роль та завдання позаурочної діяльності вчителя предмета «Захист Вітчизни» щодо національного та військово-патріотичного виховання учнів»	Листопад 2020 року	4	Презентація та узгодження методичних рекомендацій щодо формування ключових компетентностей учнів на уроках предмета «Захист Вітчизни» та в позаурочний час.
		<b>Усього</b>	<b>16</b>	

#### Методичне забезпечення

1. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи.
2. Навчальна програма «Захист Вітчизни» для закладів системи загальної середньої освіти (рівень стандарту), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407.



3. Методичні рекомендації щодо викладання предмета «Захист Вітчизни» у 2018/2019 навчальному році (додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 03.07.2018 № 1/9-415).

4. Лист МОН України від 01.08.2018 №1/9-471 «Щодо особливості викладання змістової частини підручників «Захист Вітчизни» для учнів 11 класів закладів загальної середньої освіти»

5. Концепція допризовної підготовки і військово-патріотичного виховання молоді, затверджена Указом Президента України від 25.10.2002 № 948/2002.

6. Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді, затверджена Указом Президента України від 13.10.2015 № 80/2015.

7. Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641 «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах».

8. Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2015 № 768 «Про національно-патріотичне виховання в системі освіти».

9. Лист Інституту модернізації змісту освіти від 25.07.2016 № 2.1/10-1828 «Про методичні рекомендації з питань організації виховної роботи у навчальних закладах».

10. Абель М.Р. Військово-патріотичне виховання на козацьких традиціях // Управління школою. – «Основа», № 16-18 (388-390). – Червень – 2013.

11. Козлова Л., Куц Т. Організація та проведення предметного тижня у загальноосвітньому навчальному закладі // Заступник директора школи. Київ, «МЦФЕР-Україна», № 11. – 2012.

12. «Програма гуртка військово-патріотичного напрямку «Школа безпеки» (авт.: Олексюк В.Л., Горчинська Л.В., Єпіфанцев І.В.).

13. Соколов В.Д. Військово-патріотичне виховання: Організація та проведення конкурсів // Серія «Персональний методист». – Миколаїв, 2010.

14. Сорич І. Предметні та методичні тижні // Предметні тижні в школі. – К.: Шкільний світ, 2007.

15. Сухушин М. П. Основи військово-патріотичного виховання. – Миколаїв: МДУ ім. В.О. Сухомлинського, 2007.

Додаток

**Список учасників  
тимчасового творчого колективу  
«Формування ключових компетентностей учнів на уроках предмета «Захист  
Вітчизни» та в позаурочний час»**

№ з/п	ПІБ	Заклад освіти, посада
1.	Богатський Валерій Вікторович	Харківська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів Харківської міської ради Харківської області, керівник РМО учителів предмета «Захист Вітчизни»
2.	Вишневецький Володимир Борисович	Харківська гімназія № 152 Харківської міської ради Харківської області, учитель предмета «Захист Вітчизни»
3.	Ганзенко Валерій Володимирович	Міський навчальний центр допризовної підготовки (м. Чугуїв), начальник
4.	Городецький Сергій Леонідович	Ліцей з посиленою військовою та фізичною підготовкою «Патріот» Харківської обласної ради, начальник
5.	Грінтус Роман Михайлович	Малоданилівський ліцей Дергачівської районної ради Харківської області, учитель предмета «Захист Вітчизни»

№ з/п	ПІБ	Заклад освіти, посада
6.	Магілін Олексій Владиславович	Державна гімназія-інтернатя з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус», заступник начальника з методичної роботи
7.	Мищераков Володимир Павлович	Донецька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 2 Балаклійської районної ради Харківської області, учитель предмета «Захист Вітчизни»
8.	Молчанов Євгеній Анатолійович	Харківська гімназія № 86 Харківської міської ради Харківської області, учитель предмета «Захист Вітчизни»
9.	Семидочний Володимир Миколайович	Комунальний заклад Валківський лицей імені О. Масельського Валківської районної ради Харківської області, учитель предмета «Захист Вітчизни»
10.	Свістун Юрій Миколайович	Олексіївська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Краснокутської районної ради Харківської області, учитель предмета «Захист Вітчизни»
11.	Світличний Олексій Іванович	Харківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 142 Харківської міської ради Харківської області, керівник РМО учителів предмета «Захист Вітчизни»
12.	Токар Ігор Олександрович	Куп'янська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Куп'янської міської ради Харківської області, керівник ММО учителів «Захист Вітчизни»

#### 19.4. Тимчасовий творчий колектив «Інтегрований підхід у навчанні молодших школярів»

для вчителів початкових класів закладів загальної середньої освіти

**Актуальність.** Місією початкової школи в Україні є різнобічний розвиток особистості дитини відповідно до її вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей, формування загальнокультурних і морально-етичних цінностей, оволодіння ключовими і предметними компетентностями, необхідними життєвими і соціальними навичками, що забезпечують її готовність до продовження навчання в основній школі, життя у демократичному суспільстві. При цьому якість початкової освіти визначається взаємодією багатьох чинників: повним і своєчасним охопленням навчанням усіх дітей молодшого шкільного віку, різнобічним використанням досягнень дошкільного періоду, осучасненням, оздоровленням освітнього середовища, упровадженням методик особистісного і компетентісно зорієнтованого навчання, виховання і розвитку молодших учнів; технологічністю методик, моніторинговим супроводом, адекватною підготовкою педагогічних кадрів тощо. Окрім того, Концепцією «Нова українська школа» встановлюється, що найцінніший результат початкової освіти знаходиться в особистісному вимірі: це здорова дитина, мотивована на успішне навчання, дослідницьке ставлення до життя; це учні, які вміють вчитися з різних джерел і критично оцінювати інформацію, відповідально ставитись до себе та інших людей, усвідомлювати себе громадянином України.

Сьогодні особливо актуальними є інтегрування різнопредметних знань у початковій школі, оскільки для молодших школярів властиве нерозчленоване сприйняття об'єктів навколишнього світу, без усвідомлення їх історичних ознак. Системний аналіз складових цілого, синтезуюче порівняння з іншими становить для учнів значні утруднення. Одночасно ці операції лише формуються у напрямку від загального до конкретного. Саме ідея інтеграції дає можливість усунути переважаність дітей, скоротити кількість навчальних годин протягом тижня, вилучити їх для предметів розвивально-виховного циклу. Об'єктивною

передумовою цього є те, що інтегрований курс зможе вести сам учитель початкових класів, оскільки йому доводиться навчати дітей цих предметів у традиційній ізоляції.

Спираючись на вищезазначені підходи інтегрованого навчання, впевнено можна сказати, що саме таке навчання, яке розглядається через призму цілісної картини світу (велика ідея) і не ділиться на окремі дисципліни, є пріоритетним, де предметні межі не руйнуються, через те, що вчителі заохочують учнів робити зв'язки між дисциплінами і спиратися на знання і навички з кількох предметних областей.

Одночасно, згідно з новим Державним стандартом початкової освіти, учителі отримують ряд академічних свобод, які проявляються через: самостійну (або у групі з колегами) розробку власної навчальної програми, яка буде влаштовувати освітні потреби його класу (класів); заповнення 20% резервного часу типових навчальних програм на власний розсуд; здійснення календарного планування. До якісної реалізації зазначених вимог і «свобод» педагога початкових класів повинні бути підготовленими.

Таким чином, актуальність і виявлені проблеми зумовили вибір теми роботи тимчасового творчого колективу вчителів початкових класів, а саме «Інтегрований підхід у навчанні молодших школярів», що дасть можливість реалізувати тематичний і діяльнісний підходи у навчанні молодших школярів.

**Мета ТТК:** підготувати вчителів початкових класів до організації освітнього процесу в умовах якісної реалізації принципу інтеграції у початковій школі, здійснення тематичного та діяльнісного підходів у навчанні молодших школярів.

#### **Завдання**

1. Ознайомити учасників ТТК із практикою створення навчальних матеріалів, що інтегрують освітні галузі (мовно-літературна галузь; Я досліджую світ — природничу, громадянську й історичну, соціальну, здоров'язбережувальну галузі).
2. Поглибити розуміння педагогами інтегрованого підходу в освіті.
3. Розвивати у вчителів початкових класів навички планування в умовах інтегрованого підходу та змістове наповнення тематичних тижнів, днів.
4. Визначити особливості організації освітнього середовища, орієнтованого на дитину.
5. Розробити методичні рекомендації та навчально-дидактичну підтримку для вчителів початкових класів з урахуванням оптимізації інтегрованого змісту, а також соціальних і особистих потреб (розроблення нових форм уроків (урок з міжпредметними зв'язками, інтегрований урок, бінарний урок тощо).

**Учасники:** учителі початкових класів закладів загальної середньої освіти.

**Термін роботи:** 2019 – 2020 роки

**Періодичність:** у 2019 році – 5 занять; у 2020 році – 4 заняття; усього 27 год.

**Форми роботи:** інтерактивні спілкування.

**Керівники ТТК:**

**Прасол І.О.,** методист Центру громадянського виховання;

**Ротфорт Д.В.,** старший викладач кафедри методики дошкільної та початкової освіти, канд. пед. наук.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

**План роботи**  
**тимчасового творчого колективу**  
**«Інтегрований підхід у навчанні молодших школярів»**

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
1.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Практика створення навчальних матеріалів, що інтегрують освітні галузі (мовно-літературна галузь; Я досліджую світ — природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі).	Березень 2019 року	3	Ознайомлення учасників ТТК із практикою створення навчальних матеріалів, що інтегрують освітні галузі (мовно-літературна галузь; Я досліджую світ — природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі).
2.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Інтеграція: тематичний та діяльнісний підходи. Тематичні тижні (загальні підходи)	Травень 2019 року	3	Поглиблення розуміння принципу інтеграції, упровадження тематичного та діяльнісного підходів у планування освітнього процесу
3.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Планування тематичного навчання. Алгоритм створення Інтелект-карти тематичного дня	Вересень 2019 року	3	Розширення знань щодо особливостей планування тематичного навчання та формування навичок створення Інтелект-карти тематичного дня. Обмін досвідом
4.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Організаційно-методична структура планування на місяць, тиждень, день. Змістове наповнення тематичних тижнів	Жовтень 2019 року	3	Розвиток навичок тематичного планування в умовах інтегрованого підходу.  Обмін досвідом
5.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Організаційно-методична структура планування на місяць, тиждень, день. Змістове наповнення тематичних тижнів	Грудень 2019 року	3	Розвиток навичок тематичного планування в умовах інтегрованого підходу
6.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Організаційно-методична структура планування на місяць, тиждень, день.	Березень 2020 року	3	Розробка інструментарію тематичного планування на місяць,

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
	Змістове наповнення тематичних тижнів			тиждень, день. Обмін досвідом
7.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Залучення батьків до партнерської взаємодії	Квітень 2020 року	3	Акцентування уваги педагогів на залучення батьків до партнерської взаємодії, формування практичних навичок взаємодії. Обмін досвідом
8.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Розроблення методичних рекомендацій та навчально-дидактичних матеріалів для вчителів початкових класів з урахуванням оптимізації інтегрованого змісту освітнього процесу	Травень 2020 року	3	Орієнтація педагогів на використання у освітньому процесі навчально-дидактичних матеріалів для вчителів початкових класів з урахуванням оптимізації інтегрованого змісту. Обговорення змісту методичних рекомендацій
9.	Презентації методичних наробок, матеріалів.	Червень 2020 року	3	Узагальнення напрацьованих матеріалів
<b>Усього</b>			<b>27</b>	

#### Методичне забезпечення

1. Державний стандарт початкової загальної освіти.
2. Бейн К. Дроброго ранку! Ми раді, що ви тут! – Children's resources international, inc. Всеукраїнський фонд «Крок за кроком», 2004; Ранкова зустріч: що це і навіщо – <http://nus.org.ua/articles/rankova-zustrich-shho-tse-i-navishho/>
3. Бех І. Д. Особистісно зорієнтоване виховання: Науково-методичний посібник. – К.: ІЗМН. 1998. – 204 с.
4. Большакова І., Пристінська М. Інтегроване навчання: тематичний та діяльнісний підходи.
5. Дитиняч Г., Андрушко Л., Древняк Н. «Я досліджую, експериментую, спостерігаю». – Львів-Торонто, 2003.
6. Індивідуальне оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі : навч. курс та наук.(метод. посіб. / Т. В. Сак. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. – 168 с.
7. Науменко С. Система та методи оцінювання Компетентностей учнів. – Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. Випуск 51, 2014. – С. 72-79.
8. Онопрієнко О., Скворцова С. Континуум інтегрованого навчання.
9. Організація роботи з батьками: Методологічні рекомендації // Шкільний світ. – 2002. – № 33 – С.1-8.

10. Пащенко М.І. Методика роботи з батьками // Практична психологія та соціальна робота. – 2003. – №9 – С.53-63.
11. Шукович Ю.В. Взаємодія з батьками // Початкова школа. – 2004. – № 23-24. – С.48.
12. Чошанов М.А. Був. Перебував. Притягувався. Навчальний портфоліо як альтернативна система оцінки // «Учитель року», 2002, № 4.

Додаток

**Список учасників  
тимчасово творчого колективу  
«Інтегрований підхід у навчанні молодших школярів»**

<b>№ з/п</b>	<b>ПІБ</b>	<b>Назва закладу освіти, посада</b>
1.	Летко Олена Вікторівна	Балаклійська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 2 Балаклійської районної ради Харківської області, учитель початкових класів
2.	Колосок Вікторія Вікторівна	Близнюківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Близнюківської районної ради Харківської області, учитель початкових класів
3.	Каленіченко Людмила Георгіївна	Богодухівська гімназія № 1 Богодухівської районної ради Харківської області, учитель початкових класів
4.	Голоха Алла Іванівна	Відділ освіти Борівської районної державної адміністрації Харківської області, методист
5.	Кузьменко Лариса	Вовчанська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Вовчанської районної ради Харківської області, учитель початкових класів
6.	Корнейко Людмила Сергіївна	Новоолександрівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Великобурлуцької районної ради Харківської області, заступник директора з навчально-виховної роботи
7.	Камардіна Віта Анатоліївна	Дергачівський навчально –виховний комплекс № 1 Дергачівської міської ради Харківської області, учитель початкових класів
8.	Попова Олена Михайлівна	Слобожанська гімназія № 2 Зміївської районної ради Харківської області, заступник директора з навчально-виховної роботи
9.	Даценко Анастасія Миколаївна	Слобожанська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Кегичівської районної ради Харківської області, учитель початкових класів
10.	Зінченко Наталія Петрівна	Красноградська гімназія «Гранд» Красноградської міської ради Харківської області, учитель початкових класів
11.	Каркач Лариса Валентинівна	Курилівська загальноосвітня школа І-ІІ ступенів Куп'янської районної ради Харківської області, учитель початкових класів
12.	Сіряк Світлана Леонідівна	Орільська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Лозівської районної ради Харківської області, учитель початкових класів

№ з/п	ПІБ	Назва закладу освіти, посада
13.	Кучик Олена Анатоліївна	Садовська загальноосвітня школа I-III ступенів Лозівської районної ради Харківської області, учитель початкових класів
14.	Копейка Ольга Вікторівна	Ватутінська загальноосвітня школа I-III ступенів Нововодолазьської районної ради Харківської області, учитель початкових класів
15.	Макаренко Юлія Миколаївна	Південна загальноосвітня школа I-III ступенів №2 Харківської районної ради Харківської області, учитель початкових класів
16.	Меламед Вікторія Аркадіївна	Пісочинська загальноосвітня школа I-III ступенів Харківської районної ради Харківської області, учитель початкових класів
17.	Бовда Світлана Леонідівна	Малинівська гімназія Чугуївської районної ради Харківської області, учитель початкових класів
18.	Шейко Галина Ксенофонтівна	Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів №10 Харківської міської ради Харківської області, учитель початкових класів (Основ'янський район.)

**19.5. Тимчасовий творчий колектив «Базові навички медіатора служби порозуміння закладу освіти. Вирішення конфліктів мирним шляхом»**  
для практичних психологів закладів загальної середньої освіти

**Актуальність.** Створення мирного середовища як умови встановлення демократичних цінностей є орієнтиром для розбудови держави. Ураховуючи сучасний етап соціокультурного розвитку України, необхідно констатувати зміну уявлень про шляхи вирішення конфліктів. Надзвичайно гостро проблема мирного врегулювання конфліктів виділяється в аспекті реформування системи освіти. Заклади освіти ставлять за мету всебічний розвиток дитини, створення умов для засвоєння ефективних моделей поведінки з ровесниками, проте явища цькування, булінгу та високий рівень конфліктності серед однолітків не дозволяє в повній мірі досягти поставлених цілей. Тому значних змін потребує система середньої загальної освіти, яка має забезпечити дотримання загальнолюдських прав; формування поваги до прав і свобод людини, нетерпимості до приниження її честі та гідності, фізичного або психічного насильства, а також до дискримінації за будь-якими ознаками; створити атмосферу безпеки в шкільному колективі, сприяти процесу конструктивної комунікації учнівської молоді з оточуючими.

Вирішення означених проблем актуалізує питання побудови безпечного, мирного освітнього простору, який передбачає впровадження в систему освіти технології вирішення конфліктів шляхом співробітництва. Важливими кроками в цьому напрямку є: формування у здобувачів освіти здатності протистояти булінгу, навичок ненасильницької поведінки, побудови конструктивного діалогу, розуміння поняття «мир», усвідомлення власної значущості у миробудуванні, усвідомлення конфлікту як важливої та невід'ємної частини життя, створення особистої мирної стратегії поведінки в конфлікті.

Вагомим кроком у побудові мирного освітнього простору та зменшенні рівня конфліктності в учнівському середовищі можна вважати впровадження освітньої програми «Базові навички медіатора в навчальному закладі та громаді». Зазначена програма успішно апробована з 2015 року. За цією програмою фахівцями ГО «Ла Страда-Україна» у співпраці з Міністерством освіти і науки України підготовлено більше 200 педагогів-медіаторів та медіаторок. Також означена програма стала підґрунтям для розробки і впровадження навчальної програми та для підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Базові

навички медіатора в навчальному закладі. Забезпечення участі жінок і дітей у вирішенні конфліктів та миробудуванні» (схвалено для використання у закладах загальної середньої освіти Науково-методичною комісією з проблем виховання дітей та учнівської молоді Міністерства освіти і науки України (протокол № 3 від 04.10.2016 р.), яка діє в межах країни на базі регіональних інститутів підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Вище означені програми, теоретичний та практичний матеріал з медіації та відновних практик увійшли в посібник «Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект» (редкол. Левченко К.Б., Панок В.Г., Трубавіна І.М., Ковальчук Л.Г., Андрєєнкова В.Л.), який схвалено для використання у закладах загальної середньої освіти Науково-методичною комісією з проблем виховання дітей та учнівської молоді Міністерства освіти і науки України (протокол № 3 від 04.10.2016 р.).

Тому потреба у вивченні кращого досвіду медіатора/медіаторки області щодо впровадження медіації в освітній процес та створення «Служб порозуміння» в закладах освіти є актуальною. Сьогодні є необхідність розробки методичного посібника для педагогічних працівників із питань вирішення конфліктів в освітньому середовищі мирним шляхом.

Саме на це спрямована робота тимчасового творчого колективу (ТТК) практичних психологів за темою «Базові навички медіатора служби порозуміння закладу освіти. Вирішення конфліктів мирним шляхом».

**Мета діяльності ТТК:** створення умов для формування громадянських та соціальних компетентностей практичних психологів, що передбачає виявлення ними конфліктологічної компетентності, умінь і навичок вирішення конфліктів мирним шляхом, ненасильницької поведінки та громадянської позиції.

#### **Завдання**

1. Ознайомити учасників із нормативно-правовими актами і науково-методичними джерелами з питань упровадження медіації у закладах освіти.
2. Сформувані навички протидії дискримінації за статевими, віковими, етнічними, культурними ознаками, віросповіданням, ознаками відсутності/наявності інвалідності тощо.
3. Опрацювати поняття «відновні практики», їх роль і значення для закладу освіти.
4. Ознайомити з механізмом діяльності служби порозуміння закладу освіти.
5. Здійснити обмін досвідом щодо створення «Служби порозуміння» у закладі освіти.
6. Розробити методичний посібник «Вирішення конфліктів в освітньому середовищі мирним шляхом».

**Учасники:** практичні психологи закладів загальної середньої освіти, медіатори/медіаторки».

**Термін роботи ТТК:** 2019 рік.

**Періодичність:** 4 заняття по 4 год, усього 16 год.

**Форми роботи:** інтерактивні спілкування (круглі столи), відновні практики, індивідуальні консультації.

#### **Керівники ТТК:**

**Разводова Т.О.,** методист Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя;

**Гніда Т.Б.,** старший викладач секції спеціальної та інклюзивної освіти, канд. пед. наук.



Місце проведення: КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»  
(вул. Пушкінська, 24).

**План роботи**  
**тимчасового творчого колективу**  
**«Базові навички медіатора служби порозуміння закладу освіти.**  
**Вирішення конфліктів мирним шляхом»**

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
1.	<b>Інтерактивне спілкування</b> Тема «Практикуми з відпрацювання відповідних тем та питань відновних практик (медіація, «Коло»)».  Ознайомлення з планом, метою, завданнями роботи ТТК.	Березень 2019 року	4	Ознайомлення з правилами ефективної попередньої зустрічі зі сторонами конфлікту. Відпрацювання навичок визначення позицій та інтересів сторін конфлікту. Обговорення критеріїв успішності виконання угоди сторін. Планування подальшої діяльності учасників ТТК
2.	<b>Індивідуальні консультації</b> з питань проведення техніки «Коло»	Квітень 2019 року		Розробка методичних матеріалів
3.	<b>Інтерактивне спілкування</b> Тема «Практикуми з відпрацювання комунікативних навичок медіаторів».  Огляд сучасних вправ на відпрацювання технік ефективної комунікації  Презентація досвіду роботи учасників ТТК	Травень 2019 року	4	Відпрацювання технік ефективної комунікації, розвиток комунікативної компетентності, визначення стилів спілкування медіатора/медіаторки. Захист учасниками ТТК власних напрацювань, обмін досвідом
4.	<b>Інтерактивне спілкування</b> Тема: «Практикуми з опрацювання складних випадків і аналізу відповідності практики стандартам медіації»  Презентація досвіду роботи учасників ТТК	Вересень 2019 року	4	Актуалізація знань про роботу із конфліктними ситуаціями, аналіз складних ситуацій в медіації. Виявлення маніпуляцій в спілкуванні сторін конфлікту. Обмін думками щодо вирішення проблемних питань. Захист учасниками ТТК власних напрацювань, обмін досвідом

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
5.	<b>Індивідуальні консультації</b> щодо підготовки методичних матеріалів	Жовтень 2018 року		Висвітлення результатів проведеної роботи відповідно до етапу її проведення.
6.	<b>Інтерактивне спілкування</b> <b>Тема</b> «Інноваційні методи відновних практик»  Презентація досвіду роботи учасників ТТК	Листопад 2019 року	4	Опанування сучасних методів, технологій, видів медіації. Обговорення сучасних вимог до медіаторів. Оволодіння техніками відновних практик. Обговорення змісту методичного посібника
		<b>Усього</b>	<b>16</b>	

#### Методичне забезпечення

1. Безпалько О. Спілкуємось та діємо : навч.-метод. посіб. / О. Безпалько, Ж. Савич. – К. : Навч. книга, 2002. – 112 с.

2. Посібник «Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект» (редкол. Левченко К.Б., Панок В.Г., Трубавіна І.М., Ковальчук Л.Г., Андрєєнкова В.Л.).

3. Програма освітнього тренінгу для здобувачів освіти «Базові навички медіатора/медіаторки служби порозуміння закладу освіти» (розділ II. Протидія насильству та булінгу. Миробудування).

4. Небезпечні квести для дітей: профілактика залучення / Методичні рекомендації. – К.: ТОВ «Агентство «Україна», 2017.

5. Електронний режим доступу: [https://lastrada.org.ua/ucp\\_mod\\_library\\_showcategory\\_96.html](https://lastrada.org.ua/ucp_mod_library_showcategory_96.html) Сайт Міністерства освіти і науки України <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednyaosvita/protidiya-bulingu/korisni-posilannya-shodo-temiantibulingu>

#### **19.6. Тимчасовий творчий колектив «Навчання і виховання здобувачів дошкільної та початкової освіти через природовідповідну (ноосферну) освіту й екологічну безпеку»**

вчителів закладів загальної середньої освіти,  
вихователів закладів дошкільної освіти

**Актуальність.** Реалізація Концепції «Нова українська школа» поставила перед українським суспільством важливе завдання: сформувати освітній простір, адекватний викликам ХХІ століття. У центрі освітнього процесу – здобувачі освіти, їхні очікування та потреби, життєві пріоритети, які формуються в результаті усвідомлення ціннісних категорій життя. У Концепції «Нова українська школа» визначено ключові компетентності випускника, серед них – «екологічна грамотність і здорове життя». Серед компонентів, які мають забезпечити формування ключових компетентностей, виокремлено «новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві», «наскрізний процес виховання, який формує цінності». Зазначені компоненти відповідають складникам ноосферної освіти.

Нормативною базою діяльності тимчасового творчого колективу «Навчання і виховання здобувачів дошкільної та початкової освіти через природовідповідну (ноосферну) освіту й екологічну безпеку» є Концепція «Нова українська школа», Державний стандарт

початкової освіти, Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (2011), Закон України «Про освіту». У цих документах визначено стратегію держави з подальшому розвитку освіти як головного чинника забезпечення стабільності економічного, соціально захищеного та духовного буття українського народу.

Науковою базою діяльності тимчасового творчого колективу є результати дослідно-експериментальної роботи за темою «Навчання і виховання учнів через природовідповідну (ноосферну) освіту й екологічну безпеку», яка здійснювалася впродовж 2012–2016 рр. згідно з наказом Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації від 22.11.2013 р. № 700. Аналіз її результатів підтвердив своєчасність і необхідність утілення ідей ноосферної (природовідповідної) освіти в системну педагогічну діяльність. Дослідження довели, що біоадекватна методика забезпечує здоров'язбережувальний ефект і вчителів, і учнів. Опанування її розвиває творчий потенціал учителя, підвищує відчуття відповідальності, формує навички аналізу і самоаналізу, що, у свою чергу, стає основою духовного зростання та самовдосконалення. Ноосферні уроки забезпечують стабільність позитивного емоційного стану учнів упродовж дня, сприяють зняттю перевтоми, що дозволяє засвоювати навчальну інформацію без зайвих зусиль.

Питання ноосферної освіти було предметом творчих пошуків вітчизняних учених М. Гончаренко, А. Кузнецової, Г. Курмишева, Т. Тюріної та ін., зарубіжних науковців – Н. Маслової, М. Ульянової, Н. Антоненко, А. Буровської, А. Бусигіна, С. Іванова, З. Количева та ін.

Людина є важливим елементом еволюційних процесів. Дослідження питань суті людини як важливого чинника ноосферної цивілізації, її взаємодії із Всесвітом розпочав В. Вернадський у 20-х роках минулого століття. Ці питання набувають особливою актуальності в XXI ст. Підготовка свідомості людей до ноосферної епохи через ноосферну освіту являє собою особливий інтерес до теорії і практики сучасної педагогіки та ноосферної педагогіки, її подальшого розвитку. Розумна людина (важливий чинник ноосферної цивілізації) повинна мати високий рівень свідомості. Розвиток свідомості стає найголовнішим завданням ноосферної освіти, зокрема навчальних закладів інноваційного спрямування.

Особливістю діяльності тимчасового творчого колективу «Навчання і виховання здобувачів дошкільної та початкової освіти через природовідповідну (ноосферну) освіту й екологічну безпеку» є те, що його діяльність будується на основі результатів дослідно-експериментальної роботи за темою «Навчання і виховання учнів через природовідповідну (ноосферну) освіту й екологічну безпеку». Учасниками тимчасового творчого колективу є педагоги 10-ти закладів загальної середньої освіти, закладу дошкільної освіти, які вирішили продовжити розробку теорії та практики ноосферної (природовідповідної) освіти.

**Мета ТТК:** створити систему розвитку закладів дошкільної та загальної середньої освіти (у подальшому – закладів освіти) інноваційного спрямування, основними ланками якої є педагог і учень планетарної свідомості, які організують власну життєдіяльність у середовищі, що відповідає вимогам Всесвітнього Закону Єдності, Законам Гармонії, Добра, Краси.

**Завдання:**

1. Популяризувати ідеї ноосферної освіти.
2. Створити умови для становлення свідомості, в основі якої – позитивне мислення, духовність.
3. Розвинути методологічні основи ноосферної педагогіки, ноосферної методики.
4. Поширювати педагогічний досвід закладів освіти інноваційного спрямування, у яких створено умови для ноосферної освіти.
5. Розробити навчально-методичне забезпечення для проведення ноосферних уроків.

6. Сприяти вихованню в дітей і дорослих екологічної грамотності, добра, милосердя, співчуття, толерантності та інших загальнолюдських якостей.
7. Створити заклади освіти нового змісту – «Ноосферні школи».
8. Підготувати науково-методичні посібники за результатами діяльності тимчасового творчого колективу.

**Учасники:** учителі закладів загальної середньої освіти, вихователі закладів дошкільної освіти.

**Термін роботи ТТК:** 2019 – 2022 роки.

**Періодичність:** 8 очних спілкувань упродовж 2019 – 2022 років (2 очних спілкування на рік), спілкування у формі онлайн – по мірі необхідності..

**Форми роботи:** презентації досвіду роботи, інтерактивні спілкування (круглі столи, виїзні заняття на базі закладів дошкільної та загальної середньої освіти), індивідуальні консультації.

**Керівники ТТК:**

**Кузнєцова А.Ф.,** викладач кафедри методики дошкільної та початкової освіти, дійсний член «Ноосферної академії науки і освіти», доктор пед. наук;

**Коченгіна М.В.,** завідувач кафедри методики дошкільної та початкової освіти Харківської академії неперервної освіти, канд. пед. наук.

**Місце проведення:**

1. КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).
2. Заклади освіти, члени педагогічних колективів яких є учасниками ТТК.

**План роботи**  
**тимчасового творчого колективу**  
**«Навчання і виховання здобувачів дошкільної та початкової освіти учнів через природовідповідну (ноосферну) освіту й екологічну безпеку»**

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
1.	<b>Настановне спілкування.</b> Презентація програми ТТК учасникам. Завдання роботи ТТК. Конкретизація орієнтовних напрямів роботи для кожного учасника ТТК	Січень 2019 року (у формі онлайн)	2	Узгодження послідовності презентації учасниками ТТК результатів дослідної й педагогічної діяльності
2.	<b>Інтерактивне спілкування</b> «Школа розвитку морально-духовної особистості». Презентація результатів роботи закладу освіти інноваційного спрямування – Харківської спеціалізованої школи	Квітень 2019 року	6	Поширення результатів діяльності закладу освіти в практику роботи інших закладів освіти інноваційного спрямування; розвиток методологічної основи ноосферної педагогіки, ноосферної методики

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
	I-III ступенів № 75 Харківської міської ради Харківської області			
3.	<b>Інтерактивне спілкування</b> «Школа – джерело ноосферної освіти». Презентація результатів роботи закладу освіти інноваційного спрямування – Харківської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 38 Харківської міської ради Харківської області	Жовтень 2019 року	6	Поширення результатів діяльності закладу освіти в практику роботи інших закладів освіти інноваційного спрямування; розвиток методологічної основи ноосферної педагогіки, ноосферної методики
4.	<b>Інтерактивне спілкування</b> «Ноосферна гімназія співробітництва». Презентація результатів роботи закладу освіти інноваційного спрямування – Богодухівської гімназії № 1 Богодухівської районної ради Харківської області	Квітень 2020 року	6	Поширення результатів діяльності закладу освіти в практику роботи інших закладів освіти інноваційного спрямування; розвиток методологічної основи ноосферної педагогіки та методики
5.	<b>Інтерактивне спілкування</b> «Школа ноосферної єдності та гармонійного розвитку». Презентація результатів роботи закладу освіти інноваційного спрямування – Комунального закладу «Бугаївський ліцей Ізюмської районної ради Харківської області»	Жовтень 2020 року	6	Поширення результатів діяльності закладу освіти в практику роботи інших закладів освіти інноваційного спрямування; розвиток методологічної основи ноосферної педагогіки, ноосферної методики
6.	<b>Інтерактивне спілкування</b> «Школа гармонії та єдності з природою». Презентація результатів роботи закладу освіти інноваційного спрямування – Великохутірської загальноосвітньої школи I-III ступенів Шевченківського району Харківської області	Квітень 2021 року	6	Поширення результатів діяльності закладу освіти в практику роботи інших закладів освіти інноваційного спрямування; розвиток методологічної основи ноосферної педагогіки, ноосферної методики

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
7.	<p><b>Інтерактивне спілкування</b> «Усмішка природи».</p> <p>Презентація результатів роботи закладу освіти інноваційного спрямування – Первомайського дошкільного навчального закладу № 16 «Усмішка» Первомайської міської ради Харківської області.</p> <p>Визначення орієнтовної структури науково-методичного посібника за результатами діяльності ТТК, систематизація матеріалів</p>	Жовтень 2021 року	6	<p>Поширення результатів діяльності закладу освіти в практику роботи інших закладів освіти інноваційного спрямування; розвиток методологічної основи ноосферної педагогіки, ноосферної методики.</p> <p>Орієнтовна структура науково-методичного посібника за результатами діяльності ТТК</p>
8.	<p><b>Інтерактивне спілкування</b> «Сонце в долонях дитини».</p> <p>Презентація результатів роботи закладу освіти інноваційного спрямування – Кам'янського навчально-виховного комплексу Дворічанської районної ради Харківської області</p> <p>«Дихання Землі».</p> <p>Презентація результатів роботи закладу освіти інноваційного спрямування – Харківської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 26 Харківської міської ради Харківської області.</p> <p>Систематизація матеріалів науково-методичного посібника за результатами діяльності ТТК</p>	Квітень 2022 року	6	<p>Поширення результатів діяльності закладу освіти в практику роботи інших закладів освіти інноваційного спрямування; розвиток методологічної основи ноосферної педагогіки, ноосферної методики</p>
9.	«Школа ноосферного простору». Презентація результатів роботи закладу освіти інноваційного спрямування - Орільського навчально-виховного комплексу Лозівської районної ради Харківської області	Жовтень 2022 року	6	<p>Поширення результатів діяльності закладу освіти в практику роботи інших закладів освіти інноваційного спрямування.</p> <p>Узагальнена й систематизована методологічна основа</p>

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
	«Становлення ноосферної свідомості вчителів і учнів». Презентація результатів роботи закладу освіти інноваційного спрямування – Харківської спеціалізованої школи I-III ступенів № 18 Харківської міської ради Харківської області. Підбиття підсумків діяльності ТТК. Систематизація матеріалів науково-методичного посібника за результатами діяльності ТТК			ноосферної педагогіки, ноосферної методики

#### Методичне забезпечення

1. Джерело педагогічних інновацій. Педагогіка ноосферного уроку: Науково-методичний журнал. – Випуск № 4(16). – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2016. – 232 с.

2. Ноосферна освіта в Україні: методичний посібник / За ред. Г.В. Курмишева, Т.В. Олійник. – Харків, 2010. -333 с.

3. Ноосферное развитие общества: сборник научных трудов / Под редакцией Г.В. Курмишева, Т.В. Олейник, Б.А. Астафьева, В.М. Клочко, М.С. Гончаренко, А.Ф. Кузнецовой, В.Н. Тур. – Харьков, 2013. – 224 с.

4. Теорія та практика ноосферної освіти в Україні: метод. посіб. У 2 кн. – Книга I. Наукові та філософські основи ноосферної освіти / За ред. Г.В. Курмишева, Т.В. Олійник. – Х., 2012. – 316 с.

Додаток

#### Список закладів-учасників тимчасового творчого колективу

№ з/п	Назва закладу освіти	ПІБ директора / завідувача
1.	Богодухівська гімназія № 1 Богодухівської районної ради Харківської області	Михасюк Оксана Косятинівна
2.	Комунальний заклад «Бугаївський ліцей Ізюмської районної ради Харківської області»	Веприцька Ніна Іванівна
3.	Великохутірська загальноосвітня школа I–III ступенів Шевченківського району Харківської області	Герман Алла Миколаївна
4.	Кам'янський навчально-виховний комплекс (загальноосвітня школа I–III ступенів – дошкільний навчальний заклад) Дворічанської районної ради Харківської області	Луб'янко Ольга Яківна
5.	Орільська загальноосвітня школа I–III ступенів Лозівської районної ради Харківської області, заступник директора з навчально-виховної роботи	Душко Володимир Анатолійович

№ з/п	Назва закладу освіти	ПІБ директора / завідувача
6.	Первомайський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №16 «Усмішка» Первомайської міської ради Харківської області	Цимбаліст Ольга Олександрівна
7.	Харківська спеціалізована школа І–ІІІ ступенів № 18 Харківської міської ради Харківської області	Стеценко Ірина Юріївна
8.	Харківська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 38 Харківської міської ради Харківської області	Поклонський Олександр Олександрович
9.	Харківська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 26 Харківської міської ради Харківської області	Золотоверха Олена Едуардівна
10.	Харківська спеціалізована школа І–ІІІ ступенів № 75 Харківської міської ради Харківської області	Каптан Тетяна Миколаївна

**19.7. Тимчасовий творчий колектив «Розвиток інноваційних ідей Нової української школи в умовах наступності між дошкільною та початковою освітою: дослідження, методичний супровід»**  
для вихователів закладів дошкільної освіти та  
вчителів початкових класів закладів загальної середньої освіти

**Актуальність.** Початок ХХІ століття – період активного створення нової системи освіти як у світовому просторі, так і в Україні, яка орієнтується на міжнародні стандарти. Перед освітою та наукою постають вимоги щодо створення умов для становлення особистостей, здатних адекватно реагувати на нові виклики: розробляти, ефективно використовувати і впроваджувати інноваційні, інформаційні технології, виявляти креативність та адаптивність, самонавчатися протягом життя тощо.

Одними із найважливіших ключових умінь, якими повинна володіти людина на початку ХХІ ст., – це взаємодіяти в групі, розв’язувати проблеми, оцінювати ризики й приймати відповідальні рішення. Уміння розв’язувати проблеми є одними з найважливіших «ключових навичок для життя в ХХІ столітті». Уміння розв’язувати проблеми тісно перетинається з умінями «критично й системно мислити», «читання з розумінням», «конструктивно керувати емоціями» та «співпрацювати з іншими людьми». У зарубіжних країнах наявність цих умінь у потенційних співробітників організацій або корпорацій дуже цінується керівниками компаній.

Поява в змісті дошкільної та початкової освіти вимог щодо формування зазначених вище вмінь є результатом інтеграційних процесів в освіті України. Але якщо в педагогів зарубіжних закладів дошкільної освіти, закладів загальної середньої освіти реалізація цих напрямів не викликає особливих труднощів, оскільки вони мають гарний методичний та навчальний супровід, то для вихователів закладів дошкільної освіти й вчителів початкових класів нашої країни питання формування в дітей дошкільного й молодшого шкільного віку вмінь взаємодіяти в групі, розв’язувати проблеми, оцінювати ризики й приймати відповідальні рішення, виховування позитивної поведінки є певною мірою новими й достатньо складними, бо необхідного навчально-методичного забезпечення поки що немає.

Оскільки змістом Базового компонента дошкільної освіти (новою редакцією), новим Державним стандартом початкової освіти передбачено формування в здобувачів дошкільної та початкової освіти зазначених вище соціальних умінь, розвиток особистісних якостей дітей, актуальною постає робота тимчасового творчого колективу педагогів за темою



«Розвиток інноваційних ідей Нової української школи в умовах наступності між дошкільною та початковою освітою: дослідження, методичний супровід».

**Мета ТТК:** адаптувати до вітчизняних закладів дошкільної освіти добрі зарубіжні освітні практики або розробити авторські освітні технології, що забезпечують формування в дітей дошкільного й молодшого шкільного віку вмінь взаємодіяти в групі, розв'язувати проблеми, оцінювати ризики й приймати відповідальні рішення, виховання позитивної поведінки.

#### **Завдання**

1. Розробити науково-методичні посібники для вихователів закладів дошкільної освіти та вчителів початкових класів щодо формування в дітей дошкільного й молодшого шкільного віку вмінь взаємодіяти в групі, розв'язувати проблеми, оцінювати ризики й приймати відповідальні рішення.

2. Розробити методичні рекомендації для вихователів закладів дошкільної освіти та вчителів початкових класів щодо формування позитивної дисципліни в дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.

3. Ініціювати проведення неформального освітньо-педагогічного заходу з популяризації новаторських ідей педагогічних працівників закладів дошкільної освіти та закладів загальної середньої освіти.

4. Ініціювати створення на базі тимчасового творчого колективу «Розвиток інноваційних ідей Нової української школи в умовах наступності між дошкільною та початковою освітою: дослідження, методичний супровід» педагогічної спільноти педагогів-новаторів, «агентів змін» Харківської області.

**Учасники:** вихователі закладів дошкільної освіти та вчителі початкових класів закладів загальної середньої освіти.

**Термін роботи ТТК:** 2019 – 2020 роки.

**Періодичність:** чотири спілкування в очному режимі на рік, 8 спілкувань упродовж усього періоду роботи ТТК. Усього – 24 год.

**Форми роботи:** інформаційні повідомлення, інтерактивні доповіді, інтерактивні виступи, презентації досвіду роботи, інтерактивні спілкування (круглі столи, фокус-групи та ін.), індивідуальні консультації.

#### **Керівники ТТК:**

**Коченгіна М.В.**, завідувач секції розвивального навчання кафедри методики дошкільної та початкової освіти Харківської академії неперервної освіти, канд. пед. наук;

**Заліська О.М.**, старший викладач кафедри методики дошкільної та початкової освіти;

**Коваль О.А.**, викладач кафедри методики дошкільної та початкової освіти;

**Прасол І.О.**, методист Центру громадянського виховання;

**Капустіна Н.О.**, методист Центру громадянського виховання.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

**План роботи ТТК**  
**«Розвиток інноваційних ідей Нової української школи в умовах наступності між дошкільною та початковою освітою: дослідження, методичний супровід»**

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
1.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Настановне засідання. Презентація програми роботи ТТК учасникам. Завдання роботи ТТК. Визначення орієнтовних напрямів роботи для кожного учасника ТТК	Лютий 2019 року	3	Визначення завдань діяльності учасників ТТК.
2.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Система роботи вчителя з розвитку емоційного інтелекту у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку	Квітень 2019 року	3	Методичне забезпечення системи роботи вихователя ЗДО та вчителя початкових класів з розвитку емоційного інтелекту у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку
3.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Технології навчання працювати в команді дітей дошкільного та молодшого шкільного віку	Жовтень 2019 року	3	Методичне забезпечення технологій навчання працювати в команді дітей дошкільного та молодшого шкільного віку
4.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Технології формування у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку вмінь розв'язувати проблеми	Грудень 2019 року	3	Методичне забезпечення технологій формування у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку вмінь розв'язувати проблеми
5.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Технології формування позитивної дисципліни у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку: вітчизняний та зарубіжний досвід	Лютий 2020 року	3	Методичне забезпечення технологій формування позитивної дисципліни у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку
6.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Формування передумов функціональної грамотності й функціонального читання у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку	Квітень 2020 року	3	Методичне забезпечення формування функціонального читання у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Очікувані результати
7.	<b>Інтерактивне спілкування.</b> Технології навчання дітей оцінювати ризики й приймати відповідальні рішення. Обговорення структури й орієнтовного змісту науково-методичних, навчальних посібників для педагогів закладів освіти й дітей дошкільного та молодшого шкільного віку	Жовтень 2020 року	3	Методичне забезпечення технологій навчання дітей оцінювати ризики й приймати відповідальні рішення. Орієнтовна структура й орієнтовний зміст науково-методичних, навчальних посібників для педагогів закладів освіти й дітей дошкільного та молодшого шкільного віку
8.	<b>Підсумкове спілкування.</b> Підбиття підсумків роботи ТТК	Грудень 2020 року	3	Підбиття підсумків роботи ТТК. Основи рукописів науково-методичних, навчальних посібників для педагогів закладів освіти й дітей дошкільного та молодшого шкільного віку
		<b>Усього</b>	<b>24</b>	

### Методичне забезпечення

Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція), затверджений наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 22.05.2012 № 615. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mon.gov.ua>

1. Державний стандарт початкової освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dano.dp.ua>

2. Нова українська школа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/.../ukrainska-shkola-compressed.pdf>

3. Teaching problem solving: Let students get 'stuck' and 'unstuck' [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.brookings.edu/.../education.../teaching-problem>

4. Teaching Students to Solve Social Problems - UF College of Education [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://education.ufl.edu/.../teaching-students-to-solve-social>

Додаток

### Список учасників ТТК

**«Розвиток інноваційних ідей Нової української школи в умовах наступності між дошкільною та початковою освітою: дослідження, методичний супровід»**

№ з/п	ПІБ	Заклад освіти, посада
7.	Братищева Олена Борисівна	Бугаївська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Вовчанської районної ради Харківської області, учитель початкових класів

№ з/п	ПІБ	Заклад освіти, посада
8.	Кель Наталія Федорівна	Комунальний заклад «Вільчанський ліцей Вовчанської районної ради Харківської області», учитель початкових класів
9.	Колесникова Оксана Михайлівна	Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 66 Харківської міської ради Харківської області, учитель початкових класів
10.	Писаренко Анна Володимирівна	Комунальний заклад «Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 135 Харківської міської ради Харківської області імені Героя Радянського Союзу К.Ф. Ольшанського», учитель початкових класів
11.	Прилуцька Лариса Миколаївна	Харківська спеціалізована школа I-III ступенів № 85 Харківської міської ради Харківської області, учитель початкових класів
12.	Тіщенко Інна Сергіївна	Харківська загальноосвітня школа I-III ступенів № 53 Харківської міської ради Харківської області, учитель початкових класів
13.	Фурда Василина Василівна	Комунальний заклад «Дергачівський ліцей № 1» Дергачівської районної ради Харківської області, учитель початкових класів
14.	Чепурна Вікторія Олександрівна	Харківська гімназія № 65 Харківської міської ради Харківської області
15.	Швайка Ірина Сергіївна	Бугаївська загальноосвітня школа I-III ступенів Вовчанської районної ради Харківської області учитель початкових класів
16.	Волкова Юлія Станіславівна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 290 комбінованого типу Харківської міської ради», вихователь
17.	Пащенко Людмила Леонідівна	Солоницівський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) «Веселка» Солоницівської селищної ради Дергачівського району Харківської області, вихователь-методист
18.	Фролова Світлана Валеріївна	Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 407 Харківської міської ради», вихователь

## 20. Програми методичних марафонів для педагогічних працівників

**20.1. Методичний марафон «Нова українська школа: виховання на цінностях»** для методистів методичних кабінетів (центрів), керівників, педагогічних працівників закладів загальної середньої та позашкільної освіти, координаторів учнівського самоврядування

**Актуальність.** Реформування української освіти на концептуальних засадах Нової української школи висуває нові вимоги до професійної діяльності педагога: усвідомлення власної позиції як вихователя, оновлення педагогічного мислення, осучаснення методичного інструментарію. Виховання має стати невід'ємною складовою всього освітнього процесу, орієнтуватися на цінності – особистісні, сімейні, громадянські, національні, загальнолюдські.

Завдання сучасного виховання полягають у реальному переході до педагогічної творчості та індивідуального впливу, у переорієнтації дитячих, учнівських і педагогічних колективів на гуманізацію стосунків, створення умов для цілеспрямованого систематичного розвитку людини як суб'єкта діяльності, особистості, індивідуальності. Пріоритетним у вихованні підрастаючого покоління визначається формування та розвиток духовності,

високих моральних цінностей, громадянськості й патріотизму, етнічної та національної самосвідомості, любові до рідної землі, Української держави.

Гуманізація виховання в школі передбачає становлення професійної позиції кожного педагога як вихователя. Позиція – це спосіб реалізації базових цінностей особистості в її взаєминах з іншими, єдність свідомості та діяльності. Набуття позиції – не одноразова подія, а безперервний процес її становлення в діяльності людини. Становлення позиції педагога – результат самовизначення педагога в сфері виховання.

Становлення професійної позиції педагога – безперервний розвиток його як суб'єкта виховного впливу у взаємодії з дитиною і дитячим колективом; особистісний та професійний саморозвиток як вихователя в умовах формування педагогічного колективу школи як колективу вихователів, взаємодії з сім'єю, громадою та соціальними спільнотами.

Для реалізації завдань розвитку, виховання і соціалізації підростаючої особистості, які визначені пріоритетними у Новій українській школі, необхідно об'єднати зусилля педагогічної спільноти, батьків і громадськості в організації системної цілеспрямованої роботи щодо виховання підростаючого покоління, використати наявний ефективний досвід закладів освіти і окремих педагогів, забезпечити неперервність і наступність виховного впливу на дітей та учнівську молодь.

Методичний марафон – сучасна форма методичної роботи, яка об'єднує фахівців різних структурних підрозділів КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», методистів методичних кабінетів (центрів), керівників і педагогічних працівників закладів загальної середньої та позашкільної освіти, координаторів учнівського самоврядування спільним розумінням сутності, мети, підходів, принципів сучасного українського виховання.

**Мета методичного марафону:** підвищення професійної компетентності методистів, керівників, педагогічних працівників закладів загальної середньої та позашкільної освіти з питань виховання дітей та учнівської молоді на цінностях Нової української школи.

#### **Завдання**

4. Ознайомити учасників методичного марафону із сутністю та особливостями становлення й розвитку позиції педагога як вихователя Нової української школи.

5. Опрацювати нові форми та методи організації учнівського колективу, партнерської взаємодії класного керівника з батьками та громадою.

6. Удосконалити практичні навички щодо організації процесу виховання на засадах демократичних, національних, загальнолюдських цінностей.

7. Обговорити роль дитячого громадського руху у формуванні та розвитку ключових компетентностей вихованців сучасного закладу позашкільної освіти.

8. Розглянути особливості інклюзивної освіти в позашкільлі як реалізацію права дитини на розвиток і дозвілля.

**Учасники:** методисти методичних кабінетів (центрів), керівники, педагогічні працівники закладів загальної середньої та позашкільної освіти, координатори учнівського самоврядування

**Термін проведення методичного марафону:** 2019 рік.

**Періодичність:** щомісяця, усього 9 зустрічей.

**Форми роботи:** науково-практичні семінари, семінари-тренінги, вебінари.

**Керівники методичного марафону:**

**Сіваченко І.Г.**, методист Центру громадянського виховання;

**Вороніна Г.Л.**, завідувач кафедри виховання й розвитку особистості, канд. пед. наук.

Місце проведення: КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»  
(вул. Пушкінська, 24).

**План роботи  
методичного марафону «Нова українська школа: виховання на цінностях»**

<b>№ з/п</b>	<b>Тема, форма роботи</b>	<b>Терміни роботи</b>	<b>Відповідальні</b>
1.	<b>Науково-практичний семінар для методистів Р(М, ОТГ)МК(Ц)</b> «Розвиток позиції педагога як вихователя Нової української школи»	Січень 2019 року	Вороніна Г.Л. Сіваченко І.Г.
2.	<b>Науково-практичний семінар для педагогів-координаторів учнівського самоврядування</b> «НУШ: формування громадянина-патріота засобами учнівського самоврядування»	Лютий 2019 року	Вороніна Г.Л. Сіваченко І.Г.
3.	<b>Семінар-практикум для директорів і методистів закладів позашкільної освіти</b> «Роль дитячого громадського руху у формуванні та розвитку ключових компетентностей вихованців сучасного закладу позашкільної освіти»	Березень 2019 року	Посмітна Ю.А. Вороніна Г.Л.
4.	<b>Науково-практичний семінар для класних керівників (стаж роботи до 3-х років)</b> «НУШ: класний керівник як організатор учнівського колективу»	Березень 2019 року	Вороніна Г.Л. Сіваченко І.Г.
5.	<b>Семінар-тренінг для класних керівників (стаж роботи до 3-х років)</b> «НУШ: організація партнерської взаємодії класного керівника з батьками учнів та громадою»	Травень 2019 року	Вороніна Г.Л. Сіваченко І.Г.
6.	<b>Семінар-практикум для заступників директорів і методистів закладів позашкільної освіти</b> «Інклюзія в позашкільній освіті: право дитини на розвиток і дозвілля»	Жовтень 2019 року	Посмітна Ю.А. Лященко В.М.
7.	<b>Науково-практичний семінар для заступників директорів шкіл-інтернатів</b> «Розвиток позиції педагога як вихователя Нової української школи»	Жовтень 2019 року	Большукіна А.В. Сіваченко І.Г.
8.	<b>Вебінар для класних керівників (стаж роботи до 3-х років)</b> «НУШ: роль класного керівника у формуванні ціннісних орієнтацій учнів»	Листопад 2019 року	Вороніна Г.Л. Сіваченко І.Г.
9.	<b>Вебінар для вчителів правознавства, громадянської освіти</b> «НУШ: навчання демократичному спілкуванню»	Грудень 2019 року	Сідорчук В.П. Дух Л.І.

**Методичне забезпечення**

1. Бех І.Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн. 1: Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади: Наук. Видання. – К.: Либідь, 2003. – 280 с.

2. Бех І.Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн. 2: Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади. – К.: Либідь, 2003. – 344 с.

3. Бех І.Д. Особистісно-зорієнтоване виховання: Науково-метод. посібник. – К.: ІЗМН, 1998. – 204 с.
4. Громадсько активні школи в Україні: кроки до дії: посібник зі створення та управління громадсько-активною школою. – Всеукраїнський фонд «Крок за кроком». – 2-ге видання. – К.: СПД-ФО Парашин К.С., 2008. – 164 с.
5. Єльнікова Г. Організація та розбудова громадсько-активної школи як осередку розвитку громади: навчально-методичний посібник [Текст] / Г. Єльнікова, Л. Даниленко, Т. Сорочан та ін. / [за заг. ред. Г. Єльнікової] / Всеукраїнський фонд «Крок за кроком». – К.: СПД-ФО Парашин К.С., 2007. – 172 с.
6. Концепція «Нова школа. Простір освітніх можливостей» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/>
7. Наказ МОН, молоді і спорту України від 31.10.2011 № 1243 «Про Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів».
8. Подоляк Л.Г. Основи вікової психології. Навчальний посібник. – К.: Главник, 2012. – 112 с.
9. Сорока Г.І. Організація виховної роботи: планування, аналіз, методичне забезпечення. – Харків, Видавнича група «Основа», – 2006.
10. Сорока Г.І. Сучасні виховні системи та технології: навч.-метод. посібник. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2002. – 128 с.

## **20.2. Методичний марафон «Інклюзивна освіта: крокуємо разом»**

для педагогічних працівників, які навчають та здійснюють супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти

**Актуальність.** Запровадження інклюзивної освіти як одного із пріоритетних напрямів освітньої політики України має забезпечити реалізацію прав дітей з особливими освітніми потребами на одержання за місцем проживання освітніх послуг, якість яких не відрізняється від тих, що отримують здорові діти. Інклюзивна освіта є першою сходинкою до соціального включення кожної людини, незалежно від особливостей її розвитку і стану здоров'я, що наближує Україну до європейських стандартів у сфері реалізації прав людей з інвалідністю.

У 2018/2019 навчальному році в Харківській області працює 26 інклюзивно-ресурсних центрів, 198 закладів загальної середньої та 37 закладів дошкільної освіти мають інклюзивну форму навчання.

Разом із тим недостатньою є інклюзивна компетентність педагогічних працівників інклюзивно-ресурсних центрів, закладів загальної середньої та дошкільної освіти з інклюзивною формою навчання: низька обізнаність щодо нормативно-правових актів, ведення документації, організації та проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини з особливими освітніми потребами, організації діяльності команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами, оцінки діяльності інклюзивного навчального закладу, особливостей здійснення освітнього процесу в інклюзивній групі (класі) тощо.

Для вирішення вищезазначених питань у закладах освіти Харківської області та з метою підвищення інклюзивної компетентності фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, педагогічних працівників закладів загальної середньої та дошкільної освіти з інклюзивною формою навчання започатковано методичний марафон «Інклюзивна освіта: крокуємо разом».

**Мета методичного марафону:** підвищення компетентності фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, педагогічних працівників закладів загальної середньої та дошкільної освіти з інклюзивною формою навчання з питань організації якісного інклюзивного освітнього середовища.

### **Завдання**

1. Ознайомити учасників із нормативно-правовими актами і науково-методичними джерелами з питань упровадження інклюзивної освіти в закладах загальної середньої та дошкільної освіти.
2. Розкрити особливості педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти.
3. Розглянути особливості проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини з особливими освітніми потребами фахівцями інклюзивно-ресурсних центрів.
4. Окреслити сучасні підходи до організації інклюзивного середовища в закладах загальної середньої та дошкільної освіти як умови успішної самоактуалізації всіх учасників освітнього процесу, включно дітей з особливими освітніми потребами.
5. Визначити педагогічні технології, форми і методи освітньої діяльності, які є прийнятними для роботи в інклюзивному середовищі.
6. Розглянути можливості співпраці з державними установами, громадськими організаціями, ресурсними центрами, діяльність яких сприяє соціалізації та розвитку дітей з особливостями психофізичного розвитку в умовах інклюзивного закладу освіти.
7. Презентувати кращі практики організації інклюзивного середовища та ефективний досвід роботи педагогів, які працюють в умовах інклюзивної освіти.
8. Ознайомитися з позитивним досвідом організації та здійснення інклюзивної освіти в європейських країнах.
9. Здійснити моніторингові дослідження щодо готовності педагогічних працівників інклюзивно-ресурсних центрів, закладів загальної середньої та дошкільної освіти до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

**Учасники:** педагогічні працівники, які навчають та здійснюють супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти.

**Термін роботи методичного марафону:** 2019 рік.

**Періодичність:** щомісячно.

**Форми роботи:** науково-методичні семінари, семінари-практикуми, тренінги, вебінари, онлайн-фестиваль, індивідуальні консультавання.

**Керівники методичного марафону:**

**Лященко В.М.**, завідувач Ресурсного центру з підтримки інклюзивної освіти;

**Байназарова О.О.**, завідувач секції спеціальної та інклюзивної освіти;

**Колісник О.В.**, методист Ресурсного центру з підтримки інклюзивної освіти.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

### **План проведення методичного марафону «Інклюзивна освіта: крокуємо разом»**

<b>№ п/п</b>	<b>Тема, форма роботи</b>	<b>Терміни роботи</b>	<b>Відповідальні</b>
1.	<b>Методичний семінар для методистів Р(М, ОТГ)МК(Ц) «Організація інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах закладів дошкільної та загальної середньої освіти»</b>	Січень 2019 року	Лященко В.М. Колісник В.М.



№ п/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Відповідальні
2.	<b>Тренінг для директорів ІРЦ</b> «Комплексна психолого-педагогічна оцінка розвитку дитини з особливими освітніми потребами: професійний підхід»	Лютий 2019 року	Лященко В.М. Колісник В.М.
3.	<b>Вебінар для вчителів-предметників інклюзивних класів</b> «Особливості навчання дітей з особливими освітніми потребами предметам математично-природничого циклу»	Березень 2019 року	Колісник В.М. Кротова І.В.
4.	<b>Вебінар для практичних психологів закладів освіти</b> «Психологічний супровід та соціальний патронаж дітей з особливими освітніми потребами»	Квітень 2019 року	Лященко В.М. Колісник В.М. Носенко В.В.
5.	<b>Науково-методичний семінар для завідувачів, вихователів-методистів закладів дошкільної освіти з інклюзивною формою навчання</b> «Організація роботи команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в умовах закладу дошкільної освіти»	Травень 2019 року	Лященко В.М. Колісник В.М. Остапенко А.С.
6.	<b>Семінар-практикум для вчителів-логопедів і вчителів-дефектологів ІРЦ</b> «Супровід дітей з особливими освітніми потребами вчителем-логопедом та вчителем-дефектологом»	Червень 2019 року	Лященко В.М.
7.	<b>Вебінар для фахівців ІРЦ та педагогічних працівників закладів освіти з інклюзивною формою навчання</b> «Взаємодія ІРЦ та закладів освіти з питань організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами»	Вересень 2019 року	Лященко В.М. Колісник В.М.
8.	<b>Семінар-практикум для директорів і методистів закладів позашкільної освіти</b> «Інклюзія в позашкільній освіті: право дитини на розвиток і дозвілля»	Жовтень 2019 року	Посмітна Ю.А. Лященко В.М.
9.	<b>Вебінар для педагогічних працівників ІРЦ</b> «Аспекти корекційної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами»	Жовтень 2019 року	Лященко В.М. Колісник В.М.
10.	<b>Вебінар для вчителів-предметників інклюзивних класів</b> «Особливості навчання дітей з особливими освітніми потребами предметам гуманітарного циклу»	Листопад 2019 року	Колісник В.М. Кротова І.В.
11.	<b>Онлайн-фестиваль</b> «Кращі практики інклюзивної освіти Харківщини»	Грудень 2019 року	Лященко В.М. Колісник В.М.

#### Методичне забезпечення

1. Бойчук Ю. Д. Інклюзивна компетентність майбутнього вчителя основ здоров'я : монографія / Ю. Д. Бойчук, О. С. Бородіна, О. М. Микитюк ; Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди . – Харків : ХНПУ, 2015. – 117 с.

2. Бородіна О.С. Методичні рекомендації щодо організації та змісту діяльності вчителя загальноосвітнього навчального закладу в умовах інклюзивного навчання : [метод.

рек. для вчителів загальноосвітніх шкіл] / Ю.Д. Бойчук, О.С. Бородіна. – Х. : ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2013. – 20 с.

3. Джерело педагогічних інновацій «Інклюзивна освіта: досвід, ресурси, проблеми». – Харків: Харківська академія неперервної освіти. – 2017, № 1 (17).

4. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017

5. Індекс інклюзії: загальноосвітній навчальний заклад : [навч.-метод. посіб.] / [Патрикєєва О.О., Софій Н.З., Луценко І.В., Василяшко І.П.] ; під заг. ред. Шинкаренко В.І. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. – 96 с.

6. Інклюзивний простір. Практичні кроки / Методичний посібник для спеціалізованого тренінгу для працівників освітньої сфери. – Благодійний Фонд Порошенка, 2017. – 74 с.

7. Колупаєва А.А. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання : [навч.-метод. посіб.] / А.А. Колупаєва, Л.О. Савчук. – К. : Наук. світ, 2010. – 196 с.

8. Колупаєва А.А. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі: початкова ланка. Путівник для педагогів : [навч.-метод. посіб.] / А.А. Колупаєва, О.М. Таранченко. – К. : «АТОПОЛ». – 2010. – 96 с.

9. Колупаєва А.А. Інклюзивна школа: особливості організації та управління : [навч.-метод. посіб.] / Колупаєва А.А., Софій Н.З., Найда Ю.М. – К. : ФОП Придатченко П.М., 2007. – 128 с.

10. Колупаєва А.А. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітні навчальні заклади : [моногр.] / А.А. Колупаєва. – К. : Педагогічна думка, 2007. – 458 с.

11. Кучерук О.С. Особливості організації інклюзивних шкіл / О.С. Кучерук // Засоби і технології сучасного навчального середовища : Міжнар. VIII (XVIII) наук.-практ. конф. (27-28 квіт. 2012 р.) : матеріали конф. – Кіровоград : ПП «Ексклюзив- Систем», 2012. – С. 35.

12. Кучерук О.С. Сучасні підходи до організації інклюзивних шкіл / О.С. Кучерук // Наукові записки. Сер. : Педагогічні науки : зб. наук. пр. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. – Вип. 108. – Ч. 2. – С. 52-55.

13. Лист Міністерства освіти і науки України від 03.07.2017 № 1/9-362 «Про Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в загальноосвітніх навчальних закладах для навчання дітей з особливими освітніми потребами (за нозологіями) у 2017/2018 навчальному році».

14. Лист Міністерства освіти і науки України від 06.02.2017 № 1/9-63 «Щодо навчальної літератури для дітей з особливими освітніми потребами».

15. Лист Міністерства освіти і науки України від 12.07.2017 № 1/9-385 «Про навчальні плани та організацію навчально-реабілітаційного процесу для учнів з особливими освітніми потребами загальноосвітніх навчальних закладів у 2017/2018 навчальному році».

16. Лист Міністерства освіти і науки України від 13.11.2018 № 1/9-691 «Щодо організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти».

17. Лист Міністерства освіти і науки України від 28.09.2013 № 1/9-694 «Щодо введення посади вихователя (асистента вчителя) у загальноосвітніх навчальних закладах з інклюзивним навчанням».

18. Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 02.01.2013 № 1/9-1 «Про визначення завдань працівників психологічної служби системи освіти в умовах інклюзивного навчання».

19. Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 25.09.2012 № 1/9-675 «Щодо посадових обов'язків асистента вчителя».

20. Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 26.07.2012 № 1/9-529 «Про організацію психологічного і соціального супроводу в умовах інклюзивного навчання».

21. Лист МОНМСУ від 28.09.2012 № 1/9-694 «Щодо введення посади вихователя (асистента вчителя) у загальноосвітніх навчальних закладах з інклюзивним навчанням»
22. Лист МОНУ від 05.02.2018 № 2.5-281 (Роз'яснення щодо тривалості уроків в інклюзивних класах і функціональних обов'язків асистента вчителя).
23. Наказ МОНУ від 06.09.2018 № 977 «Деякі питання комплексної оцінки розвитку дітей з особливими потребами»
24. Наказ МОНУ, МОЗ від 06.02.2015 № 104/52, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 26.02.2015 за № 224/26669 «Про затвердження Порядку комплектування інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах»
25. Обласний освітній проект «Розвиток інклюзивної освіти в Харківській області», схвалений рішенням Колегії Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації 29 березня 2017 року.
26. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник/ За заг. ред М.А. Порошенко та ін.- Київ: 2018. – 252 с.
27. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 № 588 «Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах».
28. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 № 545 «Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр».
29. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.02.2017 № 88 «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами».
30. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.10.2016 № 753 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. № 585».
31. Постанова КМУ від 15.11.2017 № 863 «Про внесення змін до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами»
32. Постанова КМУ від 22.08.2018 № 617 «Деякі питання створення ресурсних центрів підтримки інклюзивної освіти та інклюзивно-ресурсних центрів» (Положення про ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти)
33. Постанова КМУ від 29.07.2015 № 530 «Про внесення змін до Положення про дошкільний навчальний заклад»
34. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 № 526-р «Про Національну стратегію реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017-2026 роки та план заходів з реалізації її I етапу».
35. Сіліна Г.О. Увага: особлива дитина: навчання та виховання учнів у системі інклюзивної освіти : [метод. рекомен.] / Г.О. Сіліна, Т.С. Калініна. – Харків : ХАНО, 2011. – 80 с.
36. Як зробити школу інклюзивною. Досвід проектної діяльності : [метод. посіб.] / Канадсько-український проект «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні» ; уклад. Є. Єфімова. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2012. – 152 с.

## **21. Програми роботи методичних кластерів**

### **21.1. Методичний кластер «Інтегроване навчання – пазл нової української школи»**

для вчителів предметів природничого циклу та заступників директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти, на базі яких здійснюється впровадження експериментального інтегрованого курсу «Природничі науки»

**Актуальність.** Провідні тенденції модернізації сучасної системи освіти визначають процеси інтеграції. Прикладом реалізації принципу інтеграції можна вважати появу в системі базової і повної загальної середньої освіти курсу «Природничі науки».

Принципи побудови курсу «Природничі науки» ґрунтуються на метапредметних та філософських узагальненнях для формування у школярів уявлення про фундаментальну єдність природничих наук. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти передбачає формування природознавчої компетентності учнів шляхом засвоєння ними системи інтегрованих знань про природу, розвиток розумових здібностей та пізнавальної активності. Курс має чітку особистісну та компетентісну спрямованість, оскільки впродовж вивчення курсу в учнів формується особистісно значима система знань про природу та здатність об'єктивно, цілісно вирішувати проблеми, пов'язані із взаємодією людини із середовищем життя.

Формування природознавчої компетентності учня може здійснювати лише компетентний вчитель. Але зараз відсутні учителі, фахова підготовка яких забезпечує викладання усіх природничих предметів. Як наслідок – практично відсутнє наукове й навчально-методичне забезпечення для навчання такого курсу. Аналіз змісту наявних у вітчизняній практиці різних видів навчально-методичного забезпечення природничої освіти засвідчив, що в них недостатньо враховано системний і цілісний підходи. Переважна їх більшість подана як сукупність методів, засобів та форм навчання, які дають змогу підтримати, удосконалити окремі природничі предмети.

З огляду на це, актуальною є організація роботи методичного кластеру «Інтегроване навчання – пазл Нової української школи».

**Мета методичного кластеру:** підвищення рівня фахової компетентності вчителів предметів природничого циклу та заступників директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти, на базі яких здійснюється впровадження експериментального інтегрованого курсу «Природничі науки проектування».

#### **Завдання**

1. Забезпечення наставницької підтримки та надання оперативної практичної допомоги вчителям предметів природничого циклу та заступникам директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти, на базі яких здійснюється впровадження експериментального інтегрованого курсу «Природничі науки» щодо введення курсу в освітню практику.

2. Ознайомлення із науково-методичним забезпеченням, формами та методами організаційно-методичної роботи, інноваційними технологіями, ефективним досвідом упровадження інтегрованого курсу «Природничі науки».

3. Коригування освітнього процесу та навчально-методичного забезпечення інтегрованого курсу «Природничі науки».

**Учасники:** учителі предметів природничого циклу та заступники директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти, на базі яких здійснюється впровадження експериментального інтегрованого курсу «Природничі науки».

**Термін роботи методичного кластеру:** 2019 рік.

**Періодичність:** 9 занять, усього 23 год.

**Форми роботи:** навчальний семінар, методична студія, тренінгове заняття, проблемний стіл, коучинг-сесія, семінар-тренінг.

#### **Керівники методичного кластеру:**

**Саввіч О.М.**, методист Центру методичної та аналітичної роботи;

**Каплун С.В.**, завідувач кафедри методики природничо-математичної освіти, канд. пед. наук;

**Федченко С.Г.**, методист Центру методичної та аналітичної роботи;

Лелеко В.Г., методист Центру методичної та аналітичної роботи;  
 Зайцева О.А., методист Центру методичної та аналітичної роботи;  
 Грінченко О.І., старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти.

Місце проведення: КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»  
 (вул. Пушкінська, 24).

**План роботи  
 методичного кластеру  
 «Інтегроване навчання – пазл нової української школи»**

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Відповідальні
1.	<b>Навчальний семінар</b> «Науково-методичне забезпечення навчання курсу «Природничі науки»	Січень 2019 року	3	Зайцева О.А. Лелеко В.Г. Саввіч О.М. Федченко С.Г.
2.	<b>Методична студія</b> «Проблеми втілення Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти в інтегрованому курсі»	Лютий 2019 року	3	Зайцева О.А. Лелеко В.Г. Саввіч О.М. Федченко С.Г.
3.	<b>Тренінгове заняття</b> «Використання інноваційних освітніх технологій навчання при навчанні інтегрованого курсу «Природничі науки» як умова формування ключових та предметних компетентностей учнів»	Березень 2019 року	3	Зайцева О.А. Лелеко В.Г. Саввіч О.М. Федченко С.Г.
4.	<b>Коучинг-сесія</b> «Розвиток самоосвітньої компетентності учасників освітнього процесу в умовах впровадження інтегрованого курсу «Природничі науки»	Квітень 2019 року	3	Зайцева О.А. Лелеко В.Г. Саввіч О.М. Федченко С.
5.	<b>Круглий стіл</b> «Інтегрований курс – шлях до підвищення ефективності природничої освіти. Підсумки навчального року»	Травень 2019 року	3	Зайцева О.А. Лелеко В.Г. Саввіч О.М. Федченко С.
6.	<b>Веб-семінар</b> «Хімічна складова інтегрованого курсу «Природничі науки» як умова формування природничої компетентності»	Вересень 2019 року	2	Лелеко В.Г.
7.	<b>Веб-семінар</b> «Фізична складова інтегрованого курсу «Природничі науки» як умова формування природничої компетентності»	Жовтень 2019 року	2	Федченко С.Г.
8.	<b>Веб-семінар</b> «Біологічна складова інтегрованого курсу «Природничі науки» як умова	Листопад 2019 року	2	Зайцева О.О.

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Відповідальні
	формування природничої компетентності»			
9.	<b>Веб-семінар</b> «Географічна складова інтегрованого курсу «Природничі науки» як умова формування природничої компетентності»	Грудень 2019 року	2	Саввіч О.М.
<b>Усього</b>			<b>23</b>	

### Методичне забезпечення

1. Гуз К. Ж. Педагогічні умови формування у старшокласників цілісності знань про природу / К. Ж. Гуз // Розвиток та саморозвиток педагогічної майстерності у сучасному освітньому просторі : тези доповідей Міжнародного форуму педагогічної майстерності (м. Полтава, 7 – 8 квітня 2015 року) / редкол. : В. В. Зелюк (голова), Я. В. Сухенко, Н. І. Білик, З. В. Резніченко, О. І. Калініченко; Полт, обл. ін-т. ім. М. В. Остроградського. – Полтава : ФОП Гаража М.Ф., 2015. – С. 102 – 104.

2. Бородич Т. Г. Интеграция в образовании / Бородич Т. Г. //Международный научно-исследовательский журнал. – 2012. – Июнь. – С. 4.

3. Данилюк А. Я. Теория интеграции образования / А. Я. Данилюк. – Ростовн/Д: Рост. пед. ун-та., 2000. – 440 с.

4. Тірушева Л. В. Міжпредметні зв'язки у навчанні хімії. – Х., 2004. – 159 с.

5. Гломозда В. Г. Вивчення тем інтегративного характеру як спосіб здійснення міжпредметних зв'язків / В. Г. Гломозда // Педагогіка. Респ. наук. мет. зб. Вип. 30. – К., 1991.

6. Арцишевська М. Суспільствознавча картина світу як теоретична основа інтеграції змісту шкільної освіти // Шлях освіти. – 2000. – № 3. – С. 16–20.

7. Бех І. Інтеграція як освітня перспектива // Початк. школа. – 2002. – № 5. – С. 5–6.

8. Бицюра Ю. Інтегрована система навчання // Завуч (Перше вересня). – 2002. – № 16. – С. 10–11.

9. Іванчук М. Г. Інтегроване навчання: сутність та виховний потенціал. Чернівці: Рута, 2004. – 359 с.

10. Носенко Е. Л. Картина світу як інтегруючий фактор у змісті освіти // Гуманітарні науки. – 2001. – № 2. – С. 48–59.

11. Степанюк А.В. Інтеграція природничих дисциплін у школі / А. В. Степанюк, Т. В. Гадюк // Педагогіка і психологія. – 1996. – № 1. – С. 18– 24.

### 21.2. Методичний кластер «Інтеграція змістових ліній предмета «Основи здоров'я» з іншими навчальними предметами та проектною діяльністю» для вчителів закладів загальної середньої освіти

**Актуальність.** Реформування української школи має на меті оновлення змісту освіти, заснованого на інтеграції та формуванні компетентностей, потрібних для успішної самореалізації у суспільстві; упровадження педагогіки, що ґрунтується на партнерстві; орієнтації на потреби учня в освітньому процесі.

Ідея інтеграції знань на сьогодні надзвичайно популярна в освіті. Її опанування, як показує практика зарубіжних країн та вітчизняна наука, дає можливість формувати в учнів якісно нові знання, що характеризуються вищим рівнем мислення, динамічністю застосування в нових ситуаціях, підвищенням їх дієвості і системності. Таким чином,

інтегрування є якісно відмінним способом структурування, презентації та засвоєння програмового змісту, що уможливує системний виклад знань у нових органічних зв'язках.

Інтегроване навчання – це навчання, яке ґрунтується на комплексному підході. Освіта розглядається через призму загальної картини, а не ділиться на окремі дисципліни. Предметні межі зникають, коли вчителі заохочують учнів робити зв'язок між дисциплінами і спиратися на знання і навички з кількох предметних областей. Наукові дослідження показують, що інтеграція змісту освіти багато в чому вирішує проблему зміцнення та збереження психічного і фізичного здоров'я школярів, сприяє підвищенню мотивації навчальної діяльності.

Реформування сучасної освіти стоїть на шляху подолання ізольованого викладання навчальних предметів, навчальних тем і проблем, створення принципово нових навчальних програм, де освітній процес доцільно орієнтувати на розвивально-продуктивний підхід в напрямку розробки інтегрованих підручників, упровадження інтегрованих курсів, проведення інтегрованих уроків та використання системи інтегрованих навчальних завдань.

Метою базової загальної середньої освіти є розвиток і соціалізація особистості учнів, формування в них національної самосвідомості, культури, світоглядних орієнтирів, навичок практичного використання досвіду, здобутого за допомогою читання, усвідомлення важливості читання як чинника власного становлення й соціалізації, екологічного мислення й поведінки, творчих здібностей, дослідницьких і життєзабезпечувальних навичок, здатності до саморозвитку й самонавчання в умовах глобальних змін і викликів.

Для реалізації означеної мети завданням предмета «Основи здоров'я» є формування відповідальності за здоров'я, добробут, безпеку, навколишнє середовище, стабільність у майбутньому та розвиток самозарядності учнів через особисту і культурну ідентифікацію, активну громадянську позицію, підприємливість, усвідомлення цінності життя крізь призму фізичного, психічного, соціального та духовного розвитку.

Такі ключові компетентності, як вміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здорове життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами всіх навчальних предметів і є метапредметними. Виокремлення в навчальних програмах таких інтегрованих змістових ліній, як «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння з різних предметів у реальних життєвих ситуаціях.

Таким чином виникає потреба у підвищенні кваліфікації педагогічних працівників щодо інтеграції змістових ліній предмета «Основи здоров'я» з іншими навчальними предметами та проектною діяльністю.

**Мета методичного кластеру:** підвищення компетентності педагогічних працівників із питань інтеграції змістових ліній предмета «Основи здоров'я» з іншими навчальними предметами та проектною діяльністю.

### **Завдання**

1. Ознайомити вчителів із програмами, проектами, факультативними курсами, які інтегруються у зміст предмета «Основи здоров'я».
2. Ознайомити педагогів із методикою розвитку життєвих навичок та можливостями її використання на уроках.
3. Визначити особливості інтеграції змістових ліній предмета «Основи здоров'я» з іншими навчальними предметами.
4. Розкрити особливості співпраці з батьками та громадськими організаціями щодо формування здорового способу життя дітей на засадах педагогіки партнерства.

**Учасники:** вчителі закладів загальної середньої освіти.

**Термін роботи методичного кластеру:** 2019 рік.

**Періодичність:** 6 занять.

**Форми роботи:** ворк шоп, веб-семінар, методичний івент, семінар-тренінг.

**Керівник методичного кластеру:**

**Носенко В.В.**, завідувач Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя;

**Берзіня О.О.**, методист Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя;

**Волкова І.В.**, старший викладач кафедри виховання й розвитку особистості.

**Місце проведення:** КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24).

**План роботи  
методичного кластеру  
«Інтеграція змістових ліній предмета «Основи здоров'я» з іншими навчальними  
предметами та проектною діяльністю»**

№ з/п	Тема, форма роботи	Категорія учасників	Терміни роботи	Відповідальні
1.	<b>Ворк шоп</b> «Презентація програм, проектів, факультативних курсів, які реалізують технологію розвитку життєвих навичок».	Учителі предмета «Основи здоров'я», практичні психологи	Березень 2019 року	Носенко В.В. Берзіня О.О.
2.	<b>Веб-семінар</b> «Інтеграція змістової лінії «Екологічна безпека та сталий розвиток».	Учителі освітньої галузі «Природознавство»	Травень 2019 року	Берзіня О.О. Зайцева О. А.
3.	<b>Методичний івент</b> «Інтеграція змістової лінії «Громадянська відповідальність».	Класні керівники	Вересень 2019 року	Берзіня О.О. Сіваченко І.Г.
4.	<b>Веб-семінар</b> «Інтеграція змістової лінії «Підприємливість і фінансова грамотність».	Учителі освітньої галузі «Суспільствознавство», класні керівники	Жовтень 2019 року	Берзіня О.О. Носик Н.Д.
5.	<b>Семінар-тренінг</b> «Інтеграція змістової лінії «Здоров'я і безпека».	Класні керівники, практичні психологи	Листопад 2019 року	Носенко В.В. Берзіня О.О.
6.	<b>Семінар-тренінг</b> «Організація здоров'язбережувального освітнього простору в закладах освіти».	Заступники директорів з навчально-виховної роботи	Грудень 2019 року	Носенко В.В. Берзіня О.О.



### **Методичне забезпечення**

1. Воронцова Т.В., Основи здоров'я. 5 клас: посібник для вчителя / Т.В. Воронцова, В.С. Пономаренко. – К.: Алатон, 2005. – 264 с.
2. Підготовка молоді до подружнього життя: методичний посібник / О.О. Берзіня, Т.Б. Гніда, В.В. Носенко. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2017. – 168 с.
3. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: науково-методичний посібник / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. – К.: А.С.К., 2006. – 192 с.: іл..
4. Соціально-просвітницькі тренінги з формування мотивації до здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІДу / С.В. Страшко [та ін.]. – Київ: Освіта України, 2006. – 260 с.
5. Створення сприятливого навчального середовища: Тренінги / Л. Галіцина. – К.: Шк. Світ, 2011. – 128 с.
6. Учителю предмета «Основи здоров'я»: навчально-методичні матеріали. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2015. – 132 с.
7. Навчальні програми.
8. Нові нормативні документи.

### **21.3. Методичний міні-кластер «Пілотуємо Державний стандарт початкової освіти» для вчителів пілотних класів, заступників директорів із навчально-виховної роботи експериментальних закладів загальної середньої освіти**

**Актуальність.** Наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2017 № 1028 «Про проведення всеукраїнського експерименту на базі загальноосвітніх навчальних закладів» започаткована експериментальна робота з пілотування Державного стандарту початкової освіти у чотирьох закладах загальної середньої освіти Харківської області: Харківській гімназії № 12 Харківської міської ради Харківської області; Хорошівській загальноосвітній школі I – III ступенів Харківської районної ради Харківської області; Богодухівській загальноосвітній школі № 2 Богодухівської районної ради Харківської області; Красноградській загальноосвітній школі I – III ступенів № 1 ім. О. І. Копиленка Красноградської районної державної адміністрації Харківської області.

Ідея експериментальної роботи покладена у:

- широкому використанні інтегрованого навчання, яке дозволяє представити зміст освіти як цілісну систему елементів, пов'язаних між собою в цільовому, змістовому, процесуальному та результативно-прогностичному аспектах; здійснюватися у різних видах інтеграції (тематична, процесуальна) у межах однієї або декількох освітніх галузей на інтегрованих заняттях, уроках та проектах;

- застосуванні в освітньому процесі початкової школи активних форм роботи з учнями (парна, групова, проектна, ігрова діяльність тощо), які дозволяють розпочати формування всього спектру ключових компетентностей, зазначених у державному стандарті;

- упровадження формувального оцінювання, яке орієнтує вчителя на спостереження за навчальним поступом кожного учня.

Організація освітнього процесу у 2-му класі передбачає обов'язкове дотримання наступності у впровадженні інноваційних форм і методів взаємодії учнів, учителів, батьків, започаткованих у 1-му класі (лист Міністерства освіти і науки України від 23.08.2017 № 1/9-450). Із цією метою вчителів пропонуються навчальні програми на навчальний рік, що конкретизують навчальний зміст і розподіл конкретних очікуваних результатів навчання. Вони дещо відрізняються від модельних програм першого класу і вимагають від вчителів більш самостійного конструювання освітнього процесу, тому менторська підтримка педагогів 2-х класів з упровадження нових підходів до організації освітнього процесу в пілотних класах залишається актуальною.

**Мета методичного кластеру:** здійснення методичного та менторського супроводу вчителів пілотних класів експериментальних закладів загальної середньої освіти.

**Завдання**

1. Забезпечити наставницьку підтримку та надання оперативної практичної допомоги вчителям пілотних класів і заступникам директорів із навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти, на базі яких здійснюється впровадження програми всеукраїнського експерименту за темою «Розроблення впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умов: реалізації нового Державного стандарту початкової загальної середньої освіти на базі загальноосвітніх навчальних закладів на 2017 – 2022 роки.

2. Ознайомити, опрацювати й увести в практику роботи вчителів пілотних класів матеріали навчально-методичного забезпечення щодо форм і методів організації освітнього процесу, інноваційних технологій.

3. Здійснити коригування освітнього процесу та навчально-методичного забезпечення в процесі пілотування Державного стандарту початкової освіти.

**Учасники:** учителі пілотних класів, заступники директорів із навчально-виховної роботи експериментальних закладів загальної середньої освіти.

**Термін роботи методичного кластеру:** 2019 рік.

**Періодичність:** 4 заняття, усього 13 год.

**Форми роботи:** робоча зустріч, тренінгове заняття, проблемний стіл.

**Керівники методичного кластеру:**

**Ротфорт Д.В.,** старший викладач кафедри методики дошкільної та початкової освіти, канд. пед. наук;

**Гезей О.М.,** старший викладач кафедри методики дошкільної та початкової освіти;

**Прасол І.О.,** методист Центру громадянського виховання.

**Місце проведення:**

КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24);

Харківська гімназія № 12 Харківської міської ради Харківської області;

Хорошівська загальноосвітня школа I – III ступенів Харківської районної ради Харківської області;

Богодухівська загальноосвітня школа № 2 Богодухівської районної ради Харківської області;

Красноградська загальноосвітня школа I – III ступенів № 1 ім. О. І. Копиленка Красноградської районної державної адміністрації Харківської області.

**План роботи  
методичного міні-кластеру  
«Пілотуємо Державний стандарт початкової освіти»**

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Відповідальні
1.	<b>Робоча зустріч</b> «Оцінювання навчальних досягнень учнів пілотних класів»	Січень 2019 року	3	Ротфорт Д.В. Гезей О.М.

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Відповідальні
2.	<b>Проблемний стіл</b> «Визначення динаміки показників ефективності розвитку академічних здібностей в учнів початкової школи – учасників експерименту»	Березень 2019 року	3	Ротфорт Д.В. Гезей О.М. Прасол І.О.
3.	<b>Тренінгове заняття</b> «Форми і методи роботи на другому «Основному» етапі початкової школи»	Червень 2019 року	4	Ротфорт Д.В. Гезей О.М. Прасол І.О.
4.	<b>Проблемний стіл</b> «Визначення проблем та пошук шляхів їх подолання (в умовах Основного етапу навчання в початковій школі)»	Жовтень 2019 року	3	Ротфорт Д.В. Гезей О.М. Прасол І.О.
<b>Усього</b>			<b>13 годин</b>	

### Методичне забезпечення

1. Бех І. Інтеграція як освітня перспектива // Початкова школа. – 2002. – № 5. – С. 5 – 6.
2. Бицюра Ю. Інтегрована система навчання // Завуч (Перше вересня). – 2002. – № 16. – С. 10 – 11.
3. Бородич Т. Г. Інтеграція в освіті / Бородич Т. Г. // Международный научно-исследовательский журнал. – 2012. – Июнь. – С. 4.
4. Гезей О.М. Упровадження формульованого оцінювання навчальних досягнень у початковій школі // Джерело педагогічних інновацій. Науково-методичний журнал. – Випуск № 3 (19). – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2017. – С. 108 – 112.
5. Гломозда В. Г. Вивчення тем інтегративного характеру як спосіб здійснення міжпредметних зв'язків / В. Г. Гломозда // Педагогіка. Респ. наук. мет. зб. – Вип. 30. – К., 1991.
6. Іванчук М. Г. Інтегроване навчання: сутність та виховний потенціал. Чернівці: Рута, 2004. – 359 с.
7. Кабан Л.В. Формульоване оцінювання навчальних досягнень учнів у новій українській школі // Режим доступу: [https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page\\_id=4471](https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=4471)
8. Калошин В.Ф. Як навчити вчитися / В.Ф. Колошин. – Х.: Вид. група «Основа», 2014. – 224 с.
9. Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.08.2018 № 924 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу у Новій українській школі».
10. Нова українська школа: порадник для вчителя / під заг. ред. Бібік Н.М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.
11. Носенко Е. Л. Картина світу як інтегруючий фактор у змісті освіти // Гуманітарні науки. – 2001. – № 2. – С. 48–59.
12. Підласий І.П. Спільна дія / І.П. Підласий. – Х.: Вид. група «Основа», 2012. – 224 с.
13. Сучасний урок у Новій українській школі: навчально-методичний посібник / О.М. Гезей, С.А. Мельник, Л.Д. Покроєва; за заг.ред. Л.Д. Покроєвої – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2018. – 112 с.

**Список учасників  
методичного міні-кластеру  
«Пілотуємо Державний стандарт початкової освіти»**

<b>№ з/п</b>	<b>ПІБ</b>	<b>Назва закладу освіти</b>
45.	В'юнник Ольга Василівна	Богодухівська загальноосвітня школа № 2 Богодухівської районної ради Харківської області, заступник директора з навчально-виховної роботи
46.	Глазкова Тетяна Миколаївна	Богодухівська загальноосвітня школа № 2 Богодухівської районної ради Харківської області, учитель
47.	Статівка Юлія Олександрівна	Богодухівська загальноосвітня школа № 2 Богодухівської районної ради Харківської області, учитель
48.	Ушинкіна Світлана Володимирівна	Красноградська загальноосвітня школа I – III ступенів № 1 ім. О. І. Копиленка Красноградської районної державної адміністрації Харківської області, заступник директора з навчально-виховної роботи
49.	Карпова Олена Анатоліївна	Красноградська загальноосвітня школа I – III ступенів № 1 ім. О. І. Копиленка Красноградської районної державної адміністрації Харківської області, учитель
50.	Галей Світлана Федорівна	Красноградська загальноосвітня школа I – III ступенів № 1 ім. О. І. Копиленка Красноградської районної державної адміністрації Харківської області, учитель
51.	Різник Світлана Вікторівна	Хорошівська загальноосвітня школа I – III ступенів Харківської районної ради Харківської області, директор школи
52.	Макарова Марія Іванівна	Хорошівська загальноосвітня школа I – III ступенів Харківської районної ради Харківської області, учитель
53.	Лукієнко Леся Станіславівна	Хорошівська загальноосвітня школа I – III ступенів Харківської районної ради Харківської області, учитель
54.	Колісник Ольга Богданівна	Харківська гімназія № 12 Харківської міської ради Харківської області, заступник директора з навчально- виховної роботи
55.	Ткаченко Тамара Михайлівна	Харківська гімназія № 12 Харківської міської ради Харківської області, учитель
56.	Малоштанова Олена Вікторівна	Харківська гімназія № 12 Харківської міської ради Харківської області, учитель

## 22. Програми стартапів

### 22.1. Стартап «STEM-освіта Харківщини» для учителів-предметників закладів загальної середньої освіти

**Актуальність.** Концепцією реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» передбачено докорінне та системне реформування змісту, педагогіки, структури загальної середньої освіти України з

урахуванням досвіду провідних країн світу. Перехід до компетентнісного та особистісно орієнтованого навчання, спрямований на здобуття учнями вміння навчатися впродовж життя, критично та творчо мислити, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі, є необхідним для їхньої успішної самореалізації в майбутньому.

STEM-освіта означає відповідний педагогічний процес формування та розвитку навчально-пізнавальних і творчих якостей особистості, рівень яких визначає конкурентноспроможність на сучасному ринку праці: здатність і готовність до розв'язання комплексних задач (проблем), розвиток критичного мислення та креативності, уміння співпрацювати, здійснювати інноваційну діяльність. STEM-освіта ґрунтується на трандисциплінарному підході, в основі якого покладено метод інтеграції предметів, вирішення проблемно орієнтованих завдань.

Перехід до педагогіки партнерства, удосконалення змісту і форм організації освітнього процесу забезпечують проектно-дослідні методи навчання, що сприяють стимулюванню розвитку природної потреби дитини до дослідження та вивчення всього нового, формування навичок спостереження, уміння визначати проблему, формулювати гіпотезу, аналізувати й робити висновки.

Формування дослідницьких компетенцій учнів закладів загальної середньої освіти відбувається через:

- принципово нове цілепокладання у педагогічному процесі, зміщення акцентів у навчальній діяльності з вузькопредметних на загальнодидактичні;
- запровадження наскрізного STEM-навчання, компетентнісно орієнтованих форм і методів навчання, діяльнісного підходу;
- введення нової типології уроків, активний прояв творчості учнів і вчителів в освітньому процесі та узгодження його етапів з основними етапами наукового дослідження (підготовка дослідження відповідно до його різновиду: теоретичне, експериментальне, індивідуальне, групове, колективне, комбіноване); узагальнення результатів дослідження; практичне застосування результатів дослідження; підведення підсумків дослідження; планування нових досліджень);
- застосування педагогами методу навчально-дослідних завдань як на уроці, так і в позаурочній роботі, що дозволить органічно інтегрувати знання, навички з різних областей, застосовувати їх на практиці, спонукати учнів до генерування нових ідей та пошуку шляхів їх реалізації;
- створення педагогом інноваційного освітнього середовища, у якому відбувається дослідження реальних проблем через запровадження й активне застосування інновацій;
- надання учням ініціативи у створенні власної траєкторії навчально-пізнавальної діяльності, виховання учня-дослідника з системним типом мислення.

Перехід до навчально-дослідницької діяльності висуває принципово нові вимоги до професійних якостей вчителя, зокрема він повинен мати творчий потенціал і власний дослідницький досвід, бути творчою особистістю, готовою до постійного удосконалення професійної майстерності.

Використання вчителем провідного принципу STEM-освіти – інтеграції (міжпредметної, трандисциплінарної) дозволяє здійснювати модернізацію методологічних засад, змісту, обсягу навчального матеріалу, використовувати сучасні технології під час навчання з метою формування компетентностей якісно нового рівня.

Інноваційні підходи до організації навчально-дослідницької діяльності в закладі освіти передбачають:

- цільове запровадження освітніх інновацій, інноваційних програм і проектів, спрямованих на активізацію інтелектуально-творчого потенціалу учня;

- підготовку вчителя-дослідника, здатного створити організаційно-педагогічні умови навчально-дослідницької діяльності учнів із метою забезпечення пізнавальної діяльності учнів в інноваційному навчальному середовищі;
- розробку сучасного навчально-методичного забезпечення;
- створення інформаційного забезпечення навчально-дослідницької діяльності учнів, що включає активне використання ІКТ і програм з Інтернету.

Вивчення та вирішення цих питань зумовлює пошук та наукове обґрунтування інноваційних підходів до створення психолого-педагогічних умов навчально-дослідницької діяльності учнів у закладах загальної середньої освіти.

**Мета стартапу:** розвиток професійної компетентності педагогів, формування в них позитивної мотивації та розширення можливостей щодо впровадження STEM-технологій в освітню практику закладів освіти шляхом створення спільноти STEM-учителів Харківщини.

#### **Завдання**

1. Аналіз результативності процесу і динаміки розвитку, шляхи підвищення ефективності впровадження інновацій, виявлення проблем та прогнозування подальших тенденцій розвитку напрямів STEM-освіти в Харківській області.
2. Пошук ефективних методичних підходів і технологічних рішень впровадження STEM-навчання в контексті реалізації дидактичних принципів Нової української школи.
3. Виявлення та поширення добрих практик впровадження STEM-технологій в освітню практику закладів освіти Харківщини.
4. Створення регіонального освітнього Інтернет-ресурсу, що містить авторські методичні матеріали, рекомендації, приклади уроків та програми зі STEM-елементами.

**Учасники:** учителі-предметники закладів загальної середньої освіти.

**Термін роботи:** 2019 рік.

**Періодичність:** чотири заняття на рік, усього 20 год.

**Форми роботи:** презентаційний меседж, коучинг-студія, виїзний методичний івент, On-lineCommuningMeetup

#### **Керівники:**

**Будна С.М.**, методист Центру методичної та аналітичної роботи;

**Старченко Л.М.**, методист Центру методичної та аналітичної роботи;

**Зайцева О.А.**, методист Центру методичної та аналітичної роботи.

#### **Місце проведення:**

КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24);

Комунальний заклад «Люботинська спеціалізована школа-інтернат І-ІІІ ступенів «Дивосвіт»» Харківської обласної ради.

### **План роботи стартапа «STEM-освіта Харківщини»**

<b>№ з/п</b>	<b>Тема, форма роботи</b>	<b>Терміни роботи</b>	<b>Кількість навчальних годин</b>	<b>Відповідальні</b>
1.	<b>Презентаційний меседж</b> «STEM-освіта: завдання та перспективи розвитку на Харківщині»	Січень 2019 року	4	Будна С.М. Зайцева О.А. Старченко Л.М.

№ з/п	Тема, форма роботи	Терміни роботи	Кількість навчальних годин	Відповідальні
2.	<b>Коучинг-студія</b> «3D-друк як об'єкт та інструмент STEM-освіти»	Квітень 2019 року	6	Будна С.М. Зайцева О.А. Старченко Л.М.
3.	<b>Виїзний методичний івент</b> «Тренди та можливості закладу освіти в організації STEM-навчання» (на базі Комунального закладу «Люботинська спеціалізована школа-інтернат I – III ступенів “Дивосвіт”» Харківської обласної ради	Жовтень 2019 року	6	Будна С.М. Зайцева О.А. Старченко Л.М.
4.	<b>On-lineCommuningMeetup</b> «Кейси синергії STEM-освіти вчителів Харківщини та результат роботи школи»	Грудень 2019 року	2	Будна С.М. Зайцева О.А. Старченко Л.М.
<b>Усього</b>			<b>20</b>	

#### Методичне забезпечення

1. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]  
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

2. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» [Електронний ресурс] <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola>

3. Структура ІКТ-компетентності вчителів. Рекомендації ЮНЕСКО [Електронний ресурс] <http://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214694.pdf>

4. Лист ІМЗО від 19.07.2018 № 22.1/10-2573 «Методичні рекомендації щодо впровадження STEM-освіти у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах України на 2018/2019 навчальний рік» [Електронний ресурс] <https://imzo.gov.ua/2018/07/20lyst-imzo-vid-19-07-2018-22-1-10-2573-metodychni-rekomendatsiji-schodo-rozvytku-stem-osvity-u-zakladah-zahalnoji-serednoji-ta-pozashkilnoji-osvity-na-2018-2019-navchalnyj-rik/>.

5. Програми STEM-освіти [Електронний ресурс] <https://imzo.gov.ua/stem-osvita/programi-stem/>

6. Васильєва Д.В. Я дослідник. Математика. 5 клас. Робочий зошит учня.

7. Капіруліна С. Л. Географія. 6 клас. Розробки уроків та методичні рекомендації.

#### 22.2. Стартап «Інклюзивна технологія «Коло друзів»

для учителів початкової школи, практичних психологів закладів загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання

**Актуальність.** Широке запровадження інклюзивної форми навчання, як один із пріоритетних напрямів освітньої політики України, має забезпечити реалізацію прав дітей з особливими освітніми потребами на одержання за місцем проживання освітніх послуг, якість яких не відрізняється від тих, що отримують здорові діти. Мета інклюзивної освіти вбачається в покращенні навчального середовища, забезпеченні потреб усіх учнів з повагою до їхніх здібностей та можливостей, незалежно від особливостей їх розвитку і стану здоров'я. Відповідно до Концепції «Нова українська школа» надзвичайно важливим і відповідальним завданням сучасної української освіти визначено наступне: в умовах

постійно зростаючої багатоманітності учнів та їх сімей виховання нового покоління українців, для якого інклюзія стане частиною світогляду.

Разом із тим, учні, і в першу чергу – з особливими освітніми потребами, в умовах закладу загальної освіти досить часто стикаються з проявами зовнішнього тиску, неприйняття, відсторонення, маніпуляціями. Це негативно впливає на їх психологічний стан, самооцінку, самоприйняття, адаптацію, навчання, самореалізацію, особистісний розвиток. Отже, включення вразливих категорій дітей у звичайний освітній процес має супроводжуватися запровадженням ефективних антибулінгових програм та технологій, спрямованих на забезпечення позитивної соціальної адаптованості.

Однак, інклюзивна компетентність (особливо її операційна складова) педагогічних працівників щодо використання ефективних виховних технологій в інклюзивному класі є недостатньою.

Однією з таких педагогічних технологій є технологія «Коло друзів», яка спрямована на формування толерантного міжособистісного ставлення, розвиток взаєморозуміння, підтримки, емоційного прийняття, бажання допомогти іншому, усвідомлення цінності кожної людини, відпрацювання навичок роботи в команді, забезпечення позитивної комунікації в класному й шкільному колективі. Позитивний ефект технології поширюється на всіх учасників кола, підсилюється завдяки застосуванню методу графічної фасилітації.

Для вирішення вищезазначених питань у закладах освіти Харківської області та з метою підвищення операційної складової інклюзивної компетентності педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти розроблено план роботи стартапу «Інклюзивна технологія «Коло друзів» на 2019 рік.

**Мета стартапу:** підвищення компетентності педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання з питань запровадження технології «Коло друзів» для покращення міжособистісної комунікації учнів в освітньому середовищі.

#### **Завдання**

1. Актуалізувати сучасні підходи до організації інклюзивного середовища в закладі загальної середньої освіти як умови успішної самоактуалізації всіх учасників освітнього процесу відповідно до вимог Концепції «Нова українська школа».

2. Розглянути шляхи адаптації та соціалізації дитини в закладі освіти, їх вплив на успішність людини; визначити бар'єри, ресурси та завдання педагогічних працівників у забезпеченні адаптації та соціалізації учнів в інклюзивному освітньому середовищі.

3. Познайомити учасників з особливостями запровадження технології «Коло друзів».

4. Надати методичні рекомендації щодо використання технології «Коло друзів» в умовах інклюзивного навчання.

5. Відпрацювати навички проведення кіл друзів, застосування методу графічної фасилітації у виховній роботі з учнями.

6. Познайомитися з кращими практиками запровадження технології «Коло друзів» у закладах загальної середньої освіти Харківщини.

**Учасники:** учителі початкової школи, практичні психологи закладів загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання.

**Термін роботи:** 2019 рік.

**Періодичність:** 5 занять по 4 год, усього 20 год.

**Форми роботи:** науково-методичний та науково-практичний семінари, семінар-тренінг, інтерактивні спілкування, індивідуальні консультації.



**Керівник: Колісник О.В.,** методист Ресурсного центру з підтримки інклюзивної освіти

**Місце проведення:**

КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» (вул. Пушкінська, 24);

Люботинська загальноосвітня школа I-III ступенів № 3 Люботинської міської ради Харківської області (м. Люботин, вул. Миру, 35, квітень 2019 року);

КЗ «Харківський спеціальний навчально-виховний комплекс №8» Харківської обласної ради (м. Харків, вул. Василя Мельникова, 10 травень 2019 року).

**План роботи  
стартапу «Інклюзивна технологія «Коло друзів»**

<b>№ п/п</b>	<b>Тема, форма роботи</b>	<b>Терміни роботи</b>	<b>Кількість навчальних годин</b>
1.	<b>Науково-методичний семінар</b> «Перші кроки щодо запровадження технології «Коло друзів» в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа»	Лютий 2019 року	4
2.	<b>Науково-практичний семінар</b> «Технологія «Коло друзів» в системі виховної роботи закладу освіти з інклюзивною формою навчання» на базі Люботинської загальноосвітньої школи I-III ступенів №3 Люботинської міської ради Харківської області	Квітень 2019 року	4
3.	<b>Семінар-тренінг</b> «Коло друзів» як засіб надання підтримки, забезпечення ситуації успіху та включення кожної дитини» на базі КЗ «Харківський спеціальний навчально-виховний комплекс № 8» Харківської обласної ради	Травень 2019 року	4
4.	<b>Інтерактивна супервізія</b> «Соціалізація дитини з особливими освітніми потребами засобами технології «Коло друзів»	Жовтень 2019 року	4
5.	<b>Інтерактивна супервізія</b> «Кращі практики запровадження технології «Коло друзів» на Харківщині»	Листопад 2019 року	4
<b>Усього</b>			<b>20</b>

**Методичне забезпечення**

1. Закон України «Про освіту».
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 № 588 «Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах».
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.10.2016 № 753 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. № 585».
4. Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 02.01.2013 № 1/9-1 «Про визначення завдань працівників психологічної служби системи освіти в умовах інклюзивного навчання».
5. Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 25.09.2012 № 1/9-675 «Щодо посадових обов'язків асистента вчителя».
6. Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 26.07.2012 № 1/9-529 «Про організацію психологічного і соціального супроводу в умовах інклюзивного навчання».

7. Обласний освітній проект «Розвиток інклюзивної освіти в Харківській області», схвалений рішенням Колегії Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації 29 березня 2017 року.

8. Бородіна О.С. Методичні рекомендації щодо організації та змісту діяльності вчителя загальноосвітнього навчального закладу в умовах інклюзивного навчання : [метод. рек. для вчителів загальноосвітніх шкіл] / Ю.Д. Бойчук, О.С. Бородіна. – Х. : ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2013. – 20 с.

9. Джерело педагогічних інновацій «Інклюзивна освіта: досвід, ресурси, проблеми». – Харків: Харківська академія неперервної освіти. – 2017, № 1 (17).

10. Індекс інклюзії: загальноосвітній навчальний заклад : [навч.-метод. посіб.] / [Патрикєєва О.О., Софій Н.З., Луценко І.В., Василяшко І.П.] ; під заг. ред. Шинкаренко В.І. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. – 96 с.

11. Колупаєва А.А. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітні навчальні заклади : [моногр.] / А.А. Колупаєва. – К. : Педагогічна думка, 2007. – 458 с.

12. Сіліна Г.О. Увага: особлива дитина: навчання та виховання учнів у системі інклюзивної освіти : [метод. рекомен.] / Г.О. Сіліна, Т.С. Калініна. – Харків : ХАНО, 2011. – 80 с.

#### IV. Участь КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» в освітніх проектах у 2019 році

##### 4.1. Участь КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» в Міжнародних програмах і проектах у 2019 році

№ з/п	Назва програми, проекту	Засновники	Терміни реалізації	Мета	Завдання	Учасники	Відповідальні
1.	<b>Навчально-методичний комплекс «Культура добросусідства» у межах реалізації Міжнародного проекту «Сприяння розвитку міжкультурної освіти в Україні»</b>	OSCE, посольство Норвегії, Міністерство освіти і науки України	2014 – 2019	формування громадянської ідентичності дитини, яка повинна вирости патріотом України й з повагою ставитися до різних людей, які її оточують	<ul style="list-style-type: none"> <li>• упровадження у освітній процес закладів загальної середньої освіти інтегрованого курсу виховної спрямованості «Культура добросусідства»;</li> <li>• забезпечення системного підходу до проведення цілеспрямованої роботи з формування соціальної компетентності людини в цілому (у тому числі громадянської, здоров'я-збережувальної, інформаційної, комунікативної тощо) й однієї з її складових – толерантності у всіх учасників освітнього процесу</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• педагогічні працівники закладів дошкільної та загальної середньої освіти;</li> <li>• вихованці закладів дошкільної освіти, учні закладів загальної середньої освіти</li> </ul>	Прасол І.О.
2.	<b>Міжнародний проект «Сприяння освіті. Програми «Навчання через дію», «Безмежний світ гри з LEGO»</b>	Компанія LEGO Foundation (Програма «Сприяння освіті») Міністерство освіти і науки України.	2013 – 2019	<ul style="list-style-type: none"> <li>• упровадження в навчально-виховний процес закладів дошкільної освіти технології LEGO-конструювання</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• розкриття та розвиток внутрішнього потенціалу дитини, формування її цілісного світогляду;</li> <li>• розширення орієнтування в системі сенсорних еталонів;</li> <li>• збагачення ігрового досвіду засобами конструктора LEGO</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• педагогічні працівники та вихованці закладів дошкільної освіти, НВК обласного підпорядкування</li> </ul>	Остапенко А.С., Капустіна Н.О.

№ з/п	Назва програми, проекту	Засновники	Терміни реалізації	Мета	Завдання	Учасники	Відповідальні
3.	<b>Міжнародний проект Європейського Союзу «Вчимося жити разом» (компонент «Навчання на основі життєвих навичок»)</b>	Міжнародний Дитячий фонд «UNICEF», Міністерство освіти і науки України, ГО «Здоров'я через освіту»	2016 – 2021	<ul style="list-style-type: none"> <li>забезпечення формування у дітей та підлітків, які найбільше постраждали в результаті конфлікту в Україні, життєвих навичок, необхідних для мирного життя у приймаючих громадах і громадах у місцях колишнього проживання</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>розвиток психосоціальних компетентностей, необхідних дітям та підліткам для подолання наслідків пережитого стресу та полегшення адаптації до нових умов життя;</li> <li>навчання ключовим життєвим навичкам педагогів через навчальні тренінги та учнів через уроки предмета «Основи здоров'я» та виховні години у закладах загальної середньої освіти;</li> <li>надання фахової та методичної підтримки педагогічним працівникам;</li> <li>проведення моніторингу процесу та оцінювання результатів впровадження проекту</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>учителі початкових класів, предмета «Основи здоров'я», класні керівники старших класів закладів загальної середньої освіти;</li> <li>учні закладів загальної середньої освіти</li> </ul>	Гніда Т.Б. Берзіня О.О.
4.	<b>Міжнародний проект «Неінфекційні захворювання: профілактика та зміцнення здоров'я в Україні» (освітній</b>	Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ), Міністерство освіти і науки України,	2015 – 2020	<ul style="list-style-type: none"> <li>розробка, апробація та впровадження в пілотних закладах освіти ефективної системи зміцнення здоров'я та сприятливого для</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>укріплення міжгалузевих партнерств між сферами охорони здоров'я та освіти;</li> <li>зміцнення профілактики неінфекційних захворювань на медичному та</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>педагогічні працівники та учні закладів загальної середньої освіти;</li> <li>медичні</li> </ul>	Волкова І.В.

№ з/п	Назва програми, проекту	Засновники	Терміни реалізації	Мета	Завдання	Учасники	Відповідальні
	<b>компонент Національного плану заходів щодо неінфекційних захворювань для досягнення глобальних цілей сталого розвитку)</b>	Міністерство охорони здоров'я України, Благодійний фонд «Здоров'я жінки і планування сім'ї» за підтримки Швейцарської Агенції розвитку та співробітництва		здоров'я шкільного середовища за участі вчителів, медичних працівників, учнів, батьків, представників громади	соціальному рівнях; • зменшення впливу поведінкових факторів ризику на захворюваність та смертність від неінфекційних захворювань; • посилення спостереження, моніторингу та оцінки розповсюдження неінфекційних захворювань	працівники; • батьківська громадськість	
5.	<b>Міжнародний проект «Посилення соціальної згуртованості та інтеграції внутрішньо переміщених осіб у Східній Україні» Програма «Спорт заради розвитку»</b>	Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) в Україні, Міністерство освіти і науки України	2016 – 2020	• реалізація програми партнерства у шкільному спорті та фізичній культурі з метою досягнення соціальних і поведінкових змін	• адвокація, розвиток і впровадження програми «Спорту заради розвитку» в закладах загальної середньої освіти України; • поширення закладами освіти інформації з проблем виникнення булінгу (насильства) та особливостей його профілактики як поведінкового феномену в шкільному середовищі; • навчання учителів фізичної культури з питань інтеграції програми «Спорт заради розвитку» в освітній процес закладів загальної середньої освіти	• учителі фізичної культури та учні закладів загальної середньої освіти	Волкова І.В.

№ з/п	Назва програми, проекту	Засновники	Терміни реалізації	Мета	Завдання	Учасники	Відповідальні
6.	<b>Всеукраїнський проект із міжнародною підтримкою «Відкриті уроки футболу» та «Грай на виїзді, грай скрізь»</b>	Федерація футболу України за підтримки Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH та Уряду Федеративної Республіки Німеччини	2013 – 2020	<ul style="list-style-type: none"> <li>• поліпшення мирного співіснування, соціальної інтеграції, рівності та згуртованості шляхом забезпечення проведення всередині спільноти заходів для дітей-переселенців, молоді та місцевих зацікавлених сторін з Донецького, Харківського Дніпропетровського та Запорізького і сільських околиць регіонів, які постраждали в результаті конфлікту в Україні</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• підвищення стресостійкості дітей, підлітків та їхніх родин;</li> <li>• створення регіональної мережі проектів, які надають підтримку дітям-переселенцям;</li> <li>• нарощування потенціалу лідерів – волонтерів, тренерів та асистентів тренерів, використання футболу в суспільстві як засобу для стимулювання мирного співіснування, соціальної інтеграції та згуртованості дітей-переселенців і місцевих жителів;</li> <li>• надання фахової підтримки волонтерам, тренерам та асистентам тренерів – учителям фізичної культури та тренерам ДЮСШ області</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти та тренери ДЮСШ;</li> <li>• учні закладів загальної середньої освіти та ДЮСШ</li> </ul>	Волкова І.В. спільно з Харківським обласним відділенням (філією) Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України
7.	<b>Міжнародний проект «Центр гендерної культури як платформа для розширення прав і можливостей»</b>	Харківська обласна громадська організація «Харківський обласний гендерний	2017 – 2019	<ul style="list-style-type: none"> <li>• розповсюдження ідей гендерної рівності та гендерної культури в Харківській області та на сході України;</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• створення в Харкові доступного простору рівних можливостей;</li> <li>• отримання базових знань про принципи реалізації політики</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти;</li> </ul>	Клименко Г.В.

№ з/п	Назва програми, проекту	Засновники	Терміни реалізації	Мета	Завдання	Учасники	Відповідальні
	жінок та молоді»	ресурсний центр», громадська організація «Агенція змін «Перспектива», громадська організація «Сучасна жінка» за підтримки Європейського Союзу (European Endowment for Democracy)		<ul style="list-style-type: none"> <li>створення та налагодження в регіоні постійно діючої інноваційної структури, що системно працюватиме в сфері неформальної гендерної освіти для дорослих, урахуваючи ідею LongLifeLearning – навчання протягом життя</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>гендерної рівності в Україні та в світі;</li> <li>поширення гендерної просвіти вчителів;</li> <li>створення гендерночутливого освітнього середовища у закладах освіти;</li> <li>ознайомлення освітян з основами гендерного аналізу уроків, підручників і навчальних матеріалів, гендерночутливими комунікаційними практиками проведення позакласних заходів</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>учні закладів загальної середньої освіти</li> </ul>	
8.	<b>Міжнародний проект «Демократична школа: програма підтримки освітніх реформ в Україні»</b> <b>Всеукраїнська програма освіти для демократичного громадянства, націлена на підтримку реформ з децентралізації та демократизації середньої освіти в Україні</b>	Європейський центр імені Вергеланда, Міністерство освіти і науки України, Рада Європи, Міністерство закордонних справ Королівства Норвегія	2016 – 2021	<ul style="list-style-type: none"> <li>підтримка демократичного розвитку та системних змін середньої освіти в Україні, сприяння втіленню принципів Хартії Ради Європи з освіти для демократичного громадянства та прав людини</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>зміцнення суспільної єдності та поглиблення діалогу між різними регіонами України через налагодження партнерських зв'язків між школами;</li> <li>поглиблення культури демократії в школі шляхом підтримки демократизації та децентралізації шкільного врядування;</li> <li>сприяння реальному державно-громадському партнерству та розвитку</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>директори, учителі закладів загальної середньої освіти;</li> <li>учні закладів загальної середньої освіти та їхні батьки;</li> <li>представники місцевих громад і</li> </ul>	Дух Л.І.

№ з/п	Назва програми, проекту	Засновники	Терміни реалізації	Мета	Завдання	Учасники	Відповідальні
					демократичного середовища в школах і громадах	місцевої влади	
9.	<b>Проект «Створення сприятливого середовища для втілення програм з комплексного статевого виховання в Україні»</b>	БФ «Здоров'я жінки і планування сім'ї» за підтримки Міжнародної федерації планування сім'ї / IPPF, Міністерство освіти і науки України	2016 – 2019	<ul style="list-style-type: none"> <li>• покращення статевого виховання в Україні шляхом підвищення компетентності педагогів та інших спеціалістів, що здійснюють статево виховання;</li> <li>створення сприятливого середовища для впровадження програм комплексного статевого виховання у закладах освіти</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• навчання педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти методиці проведення занять із використанням методичного посібника для тренера «Репродуктивне здоров'я та відповідальна поведінка учнівської молоді»;</li> <li>• проведення профілактичних занять зі статевого виховання та відповідальної поведінки учнів 15 – 18-ти років;</li> <li>• надання фахової підтримки педагогам, які працюють з підлітками та молоддю з питань статевого виховання та репродуктивного здоров'я;</li> <li>• розповсюдження інформаційних матеріалів</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти (учителі предмета «Основи здоров'я», біології та ін.);</li> <li>• учні закладів загальної середньої освіти</li> </ul>	Берзіня О.О. Гніда Т.Б. Волкова І.В.



#### 4.2. Регіональні освітні проекти

№ з/п	Назва проекту	Терміни реалізації	Відповідальні
1.	Науково-методичний проект «Підвищення ефективності професійного самовдосконалення педагогічних працівників у міжкурсовий (міжтестастійний) період»	2015 – 2019	Вольянська С.Є. Большукіна А.В.
2.	Науково-методичний проект «Підвищення ефективності професійної майстерності (управлінської діяльності) керівників загальноосвітніх навчальних закладів у міжкурсовий (міжтестастійний) період»	2016 – 2019	Єжелей В.М.
3.	Освітній проект «Підвищення якості підготовки учнів Харківської області до всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів»	2016 – 2019	Кротова І.В. Остапенко А.С.
4.	Освітній проект «Наукові обрії Харківщини»	2017 – 2019	Кротова І.В.
5.	Освітній проект «Розвиток інклюзивної освіти в Харківській області»	2017 – 2020	Лященко В.М. Колісник О.В.
6.	Освітній проект «Моніторинг якості освіти в умовах модернізації освітнього простору»	2017 – 2020	Капустін І.В.
7.	Освітній проект «Модернізація освітнього простору Харківської області в умовах децентралізації»	2017 – 2019	Єжелей В.М.
8.	Освітній проект «Інтерактивний педагогічний лекторій «Розвиток» для батьків дітей раннього та дошкільного віку: педагогічний супровід формування та становлення особистості дитини від 2-х до 6-ти років	2017 – 2019	Коченгіна М.В.
9.	Освітній проект «Модернізація змісту та форм підготовки учнів до зовнішнього незалежного оцінювання в закладах загальної середньої освіти»	2018 – 2021	Кротова І.В.

### 4.3. Регіональний освітній проект «Модернізація змісту та форм підготовки учнів до зовнішнього незалежного оцінювання в закладах загальної середньої освіти»

**Актуальність проекту.** Сьогодні якісна освіта розглядається як один із індикаторів високої якості життя і вважається важливою умовою успішного розвитку будь-якої країни. Саме тому Закон України «Про освіту» основним принципом освітньої діяльності визначає забезпечення якості освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, стандартам освіти.

В Концептуальних засадах реформування середньої школи зазначено: «Українська школа не готує до успішної самореалізації в житті, український школяр отримує в школі здебільшого суму знань.»

Однією з форм оцінювання якості освіти в загальній середній освіті є зовнішнє незалежне оцінювання (далі – ЗНО), що дозволяє отримати об'єктивну інформацію про якість освітньої діяльності як у державі, так і в окремих регіонах.

У Харківській області у співпраці із Регіональним центром оцінювання якості освіти (Сидоренко О.Л.) щорічно здійснюється аналіз результатів ЗНО по всіх навчальних предметах, за підсумками якого з'ясовуються чинники, що впливають на ефективність підготовки випускників закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО) до зовнішнього незалежного оцінювання; визначаються напрями подальшої діяльності щодо вдосконалення освітнього процесу та підвищення якості результатів навчання в ЗЗСО регіону.

Останні роки в підготовці учнів до ЗНО активну участь беруть вищі навчальні заклади (далі- ВНЗ), які за підтримки Харківського університетського консорціуму (Белова Л.О.) та ради ректорів (Бакіров В.С.) запровадили такі форми роботи, як виїзні заняття з учнями, також проводять пробні тестування з майбутніми абітурієнтами з метою надання їм адресної допомоги в підготовці до успішного складання ЗНО. Свій внесок у підготовку старшокласників до ЗНО здійснюють й позашкільні навчальні заклади області, зокрема Харківська обласна МАН та обласна станція юних туристів.

Разом із тим, аналіз результатів ЗНО за останні три роки по Харківській області засвідчив відсутність сталої позитивної динаміки показників з української мови та літератури, історії України та математики. Також залишається значним відсоток учнів, які не подолали поріг «склав/не склав» з усіх предметів.

Аналіз результатів випускників ЗЗСО області за 2017-18 р.р. дозволяє зробити такі

#### **ВИСНОВКИ:**

1) на загальні результати ЗНО в більшості районів, міст, ОТГ області впливає недостатня підготовка більшості учнів із окремих предметів та високі особисті досягнення окремих випускників ЗЗСО;

2) значно впливають на результати ЗНО з усіх предметів високі бали випускників профільних класів гімназій та ліцеїв м. Харкова та деяких ЗЗСО області, в той час як учні інших ЗЗСО показують значно нижчий рівень знань;

3) в цілому випускники показують середній рівень навчальних досягнень, недостатнім є рівень підготовки до складання ЗНО з математики, історії України, фізики, хімії;

4) у більшості закладів загальної середньої освіти районів, міст ОТГ області не створено системи роботи, спрямованої на підготовку до зовнішнього незалежного оцінювання кожного учня.

Результати ЗНО-2018 засвідчили необхідність, перш за все, своєчасного обрання випускниками тих предметів, з яких він складатиме ЗНО; виявлення рівня знань кожного учня 11 класу з цих предметів; надання системної допомоги кожному учню в підготовці до ЗНО відповідно до його освітніх потреб та з урахуванням виявлених труднощів.

Як показало анкетування, що проводилося серед учнів ЗЗСО області, майже 70 % учнів вважають неефективними навчальні заняття з підготовки до ЗНО, що проводилися у

позаурочний час, бо в більшості ЗЗСО вони проводилися нерегулярно, формально і нерезультативно, 36 % учнів зазначили, що потребують індивідуальної допомоги в підготовці до ЗНО.

Зміст і форми навчальної роботи з учнями щодо їх підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання розрахований на загал; учителі не враховують рівень знань кожного учня, прогалини у знаннях. Учні відзначили, що на навчальних заняттях із підготовки до ЗНО вчителі надають перевагу колективному розв'язуванню завдань, отже, індивідуальній роботі не приділяється належна увага.

Результати анкетування виявили ще й таку проблему: на початок організації роботи з підготовки до ЗНО більшість одинадцятикласників ще не визначилися зі своїми намірами щодо подальшого навчання, тому не готові обирати конкретні навчальні предмети для проходження ЗНО, що не дає можливості спланувати конкретні напрями підготовки.

Разом із тим сьогодні вимагає принципових змін у підходах до провадження освітньої діяльності, про що наголошується в Концепції Нової української школи. Зокрема, одним із головних компонентів Концепції визначено орієнтацію на потреби учня в освітньому процесі, акцентовано увагу на необхідності запровадження в школі особистісно орієнтованої моделі освіти. Така модель передбачає максимальне врахування здібностей, потреб та інтересів кожної дитини, реалізації на практиці принципу дитиноцентризму. Це, у свою чергу, зумовлює потребу в пошуку нових форм роботи, які б привели до кращих результатів у навчанні.

Згідно з основними положеннями Концепції Нової української школи освітня діяльність має бути організована з урахуванням навичок XXI століття, відповідно до індивідуальних стилів, темпу, складності та навчальних можливостей учнів: від комунікативних типів завдань до творчих (креативно-інноваційних).

З огляду на це актуальності набуває проблема забезпечення індивідуалізації навчання, надання педагогами навчальної допомоги кожному учню відповідно до його навчальних можливостей та освітніх потреб із метою досягнення високих результатів навчання, які дозволять кожному випускнику школи стати успішному в подальшому навчанні та житті.

Аналіз результатів зовнішнього незалежного оцінювання випускників ЗЗСО Харківської області відповідно до сучасних вимог щодо якості освітньої діяльності виявив протиріччя між:

- освітніми потребами кожного конкретного учня та рівнем їх задоволення під час підготовки до ЗНО;
- сучасними вимогами до організації навчання та використанням принципу індивідуального підходу в підготовці учнів до ЗНО;
- зрослими вимогами до рівня знань випускників ЗЗСО та якістю освітньої діяльності вчителів, зокрема, якістю підготовки учнів до ЗНО.

Усе вищезазначене зумовило розробку регіонального освітнього проекту «Модернізація змісту та форм роботи з підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання в закладах загальної середньої освіти».

**Мета проекту:** створення умов для успішної самореалізації випускників закладів загальної середньої освіти відповідно до їх освітніх потреб і можливостей.

**Завдання:**

- створити систему підготовки до ЗНО випускників закладів загальної середньої освіти області шляхом об'єднання зусиль органів управління у сфері освіти, методичних служб, вищих навчальних закладів, закладів загальної середньої освіти; модернізації змісту і форм цієї роботи на основі принципу індивідуалізації навчання;
- підвищити якість навчання (в тому числі, результатів зовнішнього незалежного оцінювання) шляхом організації системної підготовки випускників до ЗНО на основі особистісних освітніх потреб кожного учня (учениці);

- своєчасно аналізувати стан готовності одинадцятикласників до зовнішнього незалежного оцінювання; виявляти рівень сформованості компетентностей, прогалини у знаннях учнів із навчальних предметів, обраних для складання ЗНО;
- надавати адресну методичну допомогу вчителям щодо здійснення цілеспрямованої підготовки до ЗНО учнів 11-х класів на основі принципу індивідуалізації навчання;
- організувати надання навчальної допомоги кожному учню (учениці) у виборі навчальних предметів для ЗНО, також із підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання відповідно до його (її) здібностей, інтересів та потреб;
- щорічно здійснювати моніторинг та аналіз результатів зовнішнього незалежного оцінювання випускників закладів загальної середньої освіти Харківської області.

#### **Очікувані результати:**

1. Організація системної підготовки випускників закладів загальної середньої освіти до ЗНО з урахуванням стану сформованості компетентностей кожного учня (учениці), наявності прогалин у його (її) знаннях із конкретних навчальних предметів.
2. Створення в закладах загальної середньої освіти області ефективної системи підготовки учнів до ЗНО на основі співпраці з вищими навчальними закладами.
3. Підвищення якості підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання випускників закладів загальної середньої освіти області.

#### **Керівники проекту:**

Карпова Л.Г., директор Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації;

Белова Л.О., голова Консорціуму вищих навчальних закладів;

Деменко О.І., директор Департаменту освіти Харківської міської ради;

Покроєва Л.Д., ректор КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

#### **Співвиконавці проекту:**

Департамент науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації,  
Харківський університетський Консорціум,  
КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»,  
Департамент освіти Харківської міської ради,  
місцеві органи управління у сфері освіти,  
районні (міські, ОТГ) методичні кабінети (центри),  
керівники, вчителі закладів загальної середньої освіти, керівники гуртків позашкільних закладів освіти.

**Термін реалізації проекту:** 2018/2019-2020/2021 навчальні роки.

**Заходи**  
**щодо реалізації регіонального освітнього проекту**  
**«Модернізація змісту та форм підготовки учнів до зовнішнього незалежного**  
**оцінювання в закладах загальної середньої освіти»**

№ з/п	Зміст роботи	Учасники	Термін	Відповідальні
<b>1. Заходи обласного рівня</b>				
1.1	Проведення навчально-методичних семінарів (вебінарів) для педагогічних працівників різних категорій із проблемних питань підготовки учнів до ЗНО	Методисти, викладачі ВНЗ, заступники директорів, учителі ЗЗСО	Протягом навчального року	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», Консорціум вищих навчальних закладів
1.2	Проведення майстер-класів для вчителів-предметників щодо організації роботи з підготовки учнів до ЗНО	Учителі ЗЗСО	Листопад-грудень	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
1.3	Організація роботи «школи вчителя» з підготовки учнів до ЗНО	Фахівці КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», викладачі ВНЗ, учителі ЗЗСО	Жовтень-березень	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», Консорціум вищих навчальних закладів
1.4	Консультації вчителів з питань підготовки учнів до ЗНО	Методисти, заступники директорів, учителі ЗЗСО	За графіком індивідуальних консультацій	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
1.5	Розробка тестових завдань для контрольного тестування за зразками сертифікаційних робіт ЗНО та підготовка рекомендацій щодо проведення контрольного тестування з учнями 11-х класів	Фахівці КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	Жовтень	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
1.6.	Підготовка методичних рекомендацій, надання методичної допомоги вчителям у складанні індивідуальних планів підготовки до ЗНО учнів 11-х класів за результатами контрольного тестування	Фахівці КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	Листопад	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»
1.7.	Моніторинг та аналіз результатів ЗНО випускників ЗЗСО Харківської області	Фахівці КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»	Серпень-вересень	КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

№ з/п	Зміст роботи	Учасники	Термін	Відповідальні
<b>2. Заходи районного (міського, ОТГ) рівня</b>				
2.1	Надання допомоги окремим учням у виборі навчальних предметів для складання ЗНО, виявлення учнів, які планують проходити ЗНО з конкретних навчальних предметів	Учні 11-х класів, учителі ЗЗСО	Вересень	Керівники ЗЗСО
2.2.	Роз'яснювальна робота з батьками учнів 11-х класів щодо необхідності системної підготовки до ЗНО	Батьки учнів 11-х класів, учителі ЗЗСО	Вересень	Керівники ЗЗСО
2.3	Проведення контрольного тестування в 11-х класах за зразками сертифікаційних робіт ЗНО (на добровільних засадах)	Учні 11-х класів, учителі ЗЗСО	Жовтень-листопад	Р(М, ОТГ)МК(Ц), керівники ЗЗСО
2.4	Аналіз результатів контрольного тестування в 11-х класах, виявлення прогалин у знаннях кожного учня, труднощів при вивченні окремих тем із конкретних навчальних предметів	Учителі 11-х класів ЗЗСО	Жовтень-листопад	Керівники ЗЗСО, учителі 11-х класів ЗЗСО
2.5	Складання планів проведення з кожним учнем (ученицею) корекційної роботи щодо усунення прогалин у знаннях та надання адресної допомоги з підвищення спеціально-предметних компетентностей з обраних навчальних предметів	Учителі 11-х класів ЗЗСО	Листопад–березень	Керівники ЗЗСО
2.6	Організація різних форм підготовки учнів 11-х класів ЗЗСО до ЗНО у закладах загальної середньої освіти, надання індивідуальної навчальної допомоги випускникам відповідно до визначених напрямів та стану підготовленості кожного	Учні 11-х класів учителі ЗЗСО, керівники гуртків ЗПО	Листопад–березень	Керівники ЗЗСО, учителі 11-х класів ЗЗСО
2.7.	Організація виїзних занять із учителями та учнями на місцях у районах, містах, ОТГ, а також безпосередньо у ВНЗ, з підготовки до складання ЗНО за різними напрямками	Викладачі ВНЗ	Листопад–березень	Керівники ЗЗСО, Консорціум вищих навчальних закладів
2.8	Моніторинг та аналіз результатів ЗНО випускників у кожному закладі загальної середньої освіти області	Учителі 11-х класів ЗЗСО	серпень	Керівники ЗЗСО, заступники з НВР

## V. План підготовки науково-методичних видань і рекомендацій

№ з/п	Квартал	Назва видання	Відповідальний
1.	I	Науково-методичний журнал «Джерело педагогічних інновацій» № 1 «Формування культури здоров'я учнів на уроках та у позашкільній діяльності»	Вороніна Г.Л. Волкова І.В.
2.	I	Каталог обласної тематичної виставки ефективного педагогічного досвіду «Освіта Харківщини XXI століття» за темою «Нова українська школа: психолого-педагогічний супровід побудови освітньо-професійної траєкторії дитини»	Посмітна Ю.А. Галушко Н.А.
3.	I	Електронне видання «Аналіз результатів II етапу регіонального моніторингу якості дошкільної освіти (2018/2019 навчальний рік)»	Капустін І.В. Вербенко А.З.
4.	I	Методичний посібник «Упровадження ідей освіти для сталого розвитку в закладах дошкільної освіти Харківської області»	Остапенко А.С. Капустіна Н.О.
5.	I	Методичний посібник «Актуальні аспекти мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку»	Коченгіна М.В.
6.	I	Науково-методичний посібник «Використання гри та ігрових методів навчання для формування предметних компетентностей учнів 1 – 4-х класів»	Коченгіна М.В.
7.	II	Науково-методичний журнал «Джерело педагогічних інновацій» № 2, присвячене 80-річчю післядипломної педагогічної освіти Харківщини	Покроєва Л.Д. Вольянська С.Є. Мельник С.А. керівники структурних підрозділів
8.	II	Каталог обласної тематичної виставки ефективного педагогічного досвіду «Освіта Харківщини XXI століття» за темою «Нова українська школа: формування національної свідомості учнівської молоді на уроках історії»	Посмітна Ю.А. Галушко Н.А.
9.	II	Науково-методичний посібник «Всеукраїнські учнівські олімпіади та Всеукраїнський конкурс-захист науково-дослідницьких робіт учнів – членів МАН – 2019: аналіз, рекомендації»	Кротова І.В. Капустін І.В.
10.	II	Методичний посібник «Упровадження здоров'язбережувальних технологій в оновлений освітній простір»	Носенко В.В. Берзіня О.О.
11.	II	Навчально-методичний посібник «Навчання мов і літератури дітей з особливостями психофізичного розвитку»	Дегтярьова Г.А. Казачінер О.С.
12.	II	Методичний посібник «Педагогіка партнерства у закладі освіти з питань захисту прав дитини»	Байназарова О.О. Гніда Т.Б.
13.	II	Електронне видання «На допомогу вчителю англійської мови: навчально-методичні матеріали щодо підготовки учнів до зовнішнього незалежного оцінювання»	Кротова І.В. Моліна О.О.

№ з/п	Квартал	Назва видання	Відповідальний
14.	II	Електронне видання «Методичні рекомендації щодо організації та проведення проектно-дослідницької діяльності учнів закладів загальної середньої освіти»	Кротова І.В. Зайцева О.А.
15.	II	Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Розвиток інформаційної компетентності та медіаграмотності керівника Нової української школи в умовах післядипломної педагогічної освіти» (у PDF-форматі)	Смирнова М.Є. Дегтярьова Г.А.
16.	II	Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Оноре де Бальзак і світова культура», присвяченої 220-річчю від дня народження Оноре де Бальзака (у PDF-форматі)	Дегтярьова Г.А. Водолажченко Н.А.
17.	III	Науково-методичний журнал «Джерело педагогічних інновацій» № 3 «Економічна освіта»	Смирнова М.Є. Китиченко С.О. Кротова І.В. Носик Н.Д.
18.	III	Методичний посібник «Дорожня карта вчителя в умовах інклюзивної освіти»	Лященко В.М. Колісник О.В.
19.	III	Методичні рекомендації «Формування читацької компетентності здобувачів початкової освіти»	Коченгіна М.В.
20.	III	Електронне видання «Аналіз результатів II етапу регіонального моніторингу якості ефективності реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти (2018/2019 навчальний рік)»	Капустін І.В. Вербенко А.З.
21.	III	Методичні рекомендації «Аспекти аналітичної діяльності практичного психолога»	Носенко В.В., Гребенюк Н.О.
22.	IV	Науково-методичний журнал «Джерело педагогічних інновацій» № 4 «Цифрове перетворення навчання природничо-математичних дисциплін»	Каплун С.В. Кротова І.В.
23.	IV	Каталог обласної тематичної виставки ефективного педагогічного досвіду «Освіта Харківщини XXI століття» за темою «Нова українська школа: неперервний розвиток фахової компетентності педагога – агента змін у системі методичної роботи»	Посмітна Ю.А. Галушко Н.А.
24.	IV	Каталог обласної тематичної виставки ефективного педагогічного досвіду «Освіта Харківщини XXI століття» за темою «Нова українська школа: організація навчання предметів природничо-математичного циклу засобами цифрових технологій»	Посмітна Ю.А. Галушко Н.А.
25.	IV	Електронне видання «Аналіз результатів державної підсумкової атестації в 2017/2018-2018/2019 навчальні роки»	Капустін І.В. Голтяй Т.М.
26.	IV	Електронне видання «Аналіз результатів зовнішнього незалежного оцінювання в 2019 році»	Капустін І.В. Рудакова О.С.



<b>№ з/п</b>	<b>Квартал</b>	<b>Назва видання</b>	<b>Відповідальний</b>
27.	IV	Альманах дитячої літературної творчості «Слобожанські перлини»	Кротова І.В. Клімова С.В.
28.	IV	Електронне видання «Методичні рекомендації щодо проведення II етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад із навчальних предметів»	Кротова І.В. Остапенко А.С.
29.	IV	Методичний посібник «Дії учасників освітнього процесу в умовах надзвичайних ситуацій»	Остапенко А.С. Вербенко С.Б. Астахова М.С.
30.	IV	Методичний посібник «Виховний простір Харківщини»	Вороніна Г.Л. Сіваченко І.Г.
31.	IV	Посібник «Харківщинознавство» для 8 – 9-х класів закладів загальної середньої освіти	Смирнова М.Є. Дух Л.І. Грінченко О.І. Китиченко С.О. Саввіч О.М.
32.	IV	Матеріали Міжнародної відеоконференції «Наскрізна медіаосвіта: міжнародний досвід, практика, перспективи» (у PDF-форматі)	Дегтярьова Г.А.
33.	IV	Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Іван Котляревський: сучасні контексти», присвяченої 250-річчю від дня народження І.П. Котляревського (у PDF-форматі)	Дегтярьова Г.А. Лузан Л.О.